

Barnus, Barnutius, oppidum est Macedoniarum, prope Heracleam. Author Strabo lib.7.

Bârōnēs, pro viris fortibus, quidam putant esse Latinum, citantque locum Cic. ad Attic. lib.5. Apud Patronem & reliquos Barones te in maxima gratia posui. Verum quum de Epicureis, à quibus tantoperè in philosophia dissentiebat, in hac epistola loquatur, accipiatur sane hic eadem in significacione, qua ipsemet Cicero tribus aliis in locis usus est, nimurum pro bardo & stolido. Cic. epist. vlt. lib.9. Ille baro te putabat quæ siturum, Unum cœlum esset, an innumerabilia? Idem de Divinat. lib.2. Ad interpretem detulit, aquilam se in somnis visum esse factum. At ille, Viciisti. Ista enim ave volat nulla vehementior. Huius equidem Antiphon, Baro (inquit) victum te esse non vides? Ista enim avis insectans alias aves & agitans, semper ipsa postrema est. Idem 2. de Finib. Semper tibi in ore sunt recta, honesta, digna imperio, omnia pericula, pro Repub. mori, pro patria. Hæc quum loqueris, nos barones stupemus. Atque in ea dem significacione Persius dixit Varo Sat. 5. sic enim recte ibi legitur, & propter cognitionem literarum B & V, facile ex Baro, Varo heri potuit. Nam & in antiquis libris Libius, Favius, &c. pro Livius & Fabius reperitur.

Baroptenus, Plin. lib. 37. c. 10. gemma est nigri coloris, sanguineis & albis notis distincta.

Bârōvâ, provincia est Ungariæ, sive Pannoniæ inferioris, soli fertilitate, panis, & præsertim vini abundantia & præstantia reliquas omnes ferè Ungariæ provincias vincens: unde etiam Pannorum lingua nomen traxit Baranya, quasi Bor annya, mater vini. Hæc provincia duplex est, superior, cuius caput est Tholna, & inferior, cuius metropolis Laſco, utraque Dambio celebris.

Barra, oppidum Orobiorum in Italia Transpadana, regione undecima. Author Plin. lib. 3. c. 17.

Barthgadot, βαρθγαδωτος, filius Tristitia, ut Timor Martis.

Barutus, vel Barutum, vide in dictione Berytos.

Barigafa, insigne emporium Gedrosiæ. Steph.

Bârrus, Βαρρος pil. ελιφας. GALL. & GERM. Elephant. ITAL. & HISp. Elephante, animal conocido. GALL. An elephant. { Maximum animalium terrestrium, quod Elephantem vocant Græci pariter & Latini. Hor. in Epop.

Quid tibi vis mulier nigris dignissima barris?

Hinc Ebur dictum putant elephanti dentes, quod sit è barro.

Bârritus, vox. Vox elephantis, ινέφαιλος βρύζης. GALL. Le cry d'un elephant. ITAL. La voce dell' elephante. GERM. Das geschrey der elephanten. HISp. Bramido de los elefantes. ANGL. The crying of an elephant. { Barritus etiam dicitur Romanorum clamor militum, qui fit quum utræque acies se junxerint. Author Vegetius lib. 3. cap. 18.

Bâsbocaines, Galliæ populi sunt, teste Plin. lib. 4. cap. 19. Pictoribus vicini.

Bâsaltes, æ, βασαλτες, genus est marmoris ferrei coloris & duritiae, ab Ægyptiis in vicina Æthiopia inventum, cujus generis longè maximum Vespasianus Cæsar in templo pacis dedicavit. Author Plin. lib. 36. c. 7.

Bâsan, βασχάν, βάνος, regio trans Jordanem est, quam dux & dimidia Tribus possederunt, qua interpretatur uberrima & pinguis. Bâsanisæ, vel (ut aliis placet) Banisa, per tres syllabas, βασανίσαι, βασανίσαι. Populi sunt Thraciæ. Steph.

Bâsanites, is, βασανῖτες, lapis ex quo fiunt cotes. Plin. lib. 36. c. 10. Experimentum ejus esse in cote ex lapide basanite. Dictus basanites διάβασανίτης, quod est explotare & examinare: unde & βασανῖτες dicunt Græci pro judice, cujus attribu exploratur aurum.

Bâscauda, vas Britanicum, postea in Romanorum usum receptum. Iuvenal. Sat. 12.

Addit. βασcaudæ; βασcaudæ;

Mart. lib. 14.

Barbara de pictis veni bascauda Britanniæ;

Sed me jam mavult dicere Roma suam.

Bâsæra, βασαρα, oppidum Pœnices. Steph.

Bâsilcâ, æ, βασιλικâ, Rauracorum urbs celeberrima, ad Rhenum fluvium in agro Gallico sita, à Germanis tamen (ut pleraque cis Rhenum loca) habitata, eadem, aut certè proxima ei, quæ Augusta Rauracorum Prolemaeo appellatur. Vulgo Bâsle. { GERM. Basel. }

Bâsilei, orum, βασιλεus. Straboni populi sunt Sarmatiæ Europæ ad utramque Istri ripam incolentes, Jazygius, & Urgis finitimi, maxima ex parte è Nomadibus, hoc est, pastoriibus constantes: iidem (opinor) cum iis, quos Pomponius à regiis moribus Basiliadas vocari tradit.

Bâstilia, βαστilia. Insula in Oceano septentrionali, immensa magnitudinis, distans à Scytharum littore tridui navigatione, quæ alio nomine Baltia dicitur, teste Plin. lib. 4. c. 13.

Bâsiliarium, liber Regum. Tertull. //

Bâsilicâ, æ, βασιλικâ, βασιλικâ. GALL. Maison royale, maison magnifique, maison de Prince, Hostel de ville. ITAL. Luogo publico dove se fanno le facende d'importanza, Palazzo. GERM. Ein palast, ein schön heilich vnd weit haus, das gemeinen handlen bestimpt ist als ein Rathauss. HISp. Casa real, palacio. ANGL. A kinges or princes heuse or hall, a palace. Principio dicta fuit domus ampla & spatiose, caularum cognitioni destinata: dicta ab eo, quod principes eis ad jus dicendum conuenirent: aut recte, quod Græci & Bâstilius appellatione etiam Judicem intelligerent, astipulante etiam Hesiodo, qui Δωρεάνης appellat Bâstilius, hoc est, doni voros judices, interprete Budæo. Plin. in epist. Descenderam in Basilicam Iuliam, auditurus quibus proxima conperendinatione respondere debebam. Basilica Porcia ubi & à quo? Plut. in Cat. Censor. In Basilicam transferre subsellia. Quint. cap. 37. Subbasilica locus Romæ. Vide Subbasilicanus. Erat autem Basilica templo persimilis, ambulationibus amplissimis instructa, ad quam multi tota ex urbe, alii causas agendi, alii aliud gerendi gratiæ confluebant. Unde venustum in primis est illud Cic. ad Attic. lib. 2. Basilicam habeo, non villam, fre-

quentia Formianorum. Postea etiam basilicæ ædificatæ fuerunt in usum negotiatorum, eaque in locis calidissimis, foroque proximis: ut haberent mercatores quæ se hybernis mensibus subito ingruente tempestate possent recipere. Vide Vitr. lib. 5.

Bâsilicæ, a, um, Regius, regalis. { Bâsilicæ. GALL. Royal, magnifique, somptueux, grand. ITAL. Regale, da Re. GERM. Königlich. HISp. Real, perteneciente al Rei. ANGL. Kinglike, magnifico. Plaut. in Capt. Basilicas edictiones, atque imperiosas habet. Et in Pseud. Basilicus status, & Basilicus vietus, id est, regalis & excellens, & Basilica facinora, hoc est, regia. { Basilica nux, sive Basilicon absolute, Bâsilicæ nux. Inglandis genus optimum, quod & Perficum dicitur, quod ex Perside primum fuerit adiectum. Dicitum autem videtur Basilicon, sive à præstantia, quod inter nuces principatum obtinere videatur: sive à regibus, qui eas primi à Perside in Græciam transtulerunt, ut non obscurè inveniatur Plin. lib. 15. cap. 22.

Bâsilicæ, adverbium. { Bâsilicæ. ANGL. Richelie, magnificie. { Regis magnifice, splendide, egregie. Plaut. in Pæn. Basilice ornatus incedit, & affabré ad fallaciam.

Bâsilicæ sinus, Bâsilicæ nux, qui Ioniam, Asie minoris regionem alluit. Plin. lib. 5. cap. 29.

Bâsilidæ, βασιλιδæ, populi sunt Sarmatiæ Europæ, Gerho amne à Nomadibus discreti, ab Hercule & Echidna generis originem trahentes: ita dicti à regiis moribus, ut tradit Pomp. lib. 2. Meminit horum & Plin. lib. 4. c. 12.

Bâsilidæ, βασιλidæ, nomen proprium cuiusdam hæretici, qui trecentos sexaginta quinque cœlos esse credebat, quo dierum numero annus includitur: cujus sectatores dicti Basiliidiani.

Bâsilius, βασιλιος, Iudi genus est, quo Rex forte creatus, negotii aliquid ministro similiter forte creato imperat.

Bâsilius, βασιλis, civitas Arcadiæ. Steph.

Bâsilius, βασιλis, { GALL. Un serpent nommé Basilic. ITAL. & HISp. Basilisco. GERM. Ein Basilisc. ANGL. A cokatrice. } Genus serpentis, quod (teste Plin. lib. 8. c. 21.) in solitudinibus Africa habitat, candida in capite macula, velut quodam diademate adornatum. Acutissimum habet caput, rubros oculos, & colorem ad nigredinem vergentem. Reliquos serpentes sibilo fugat, ut solus regnare videatur. Lucanus lib. 9.

Sibilaque effundens cunctas terrentias pestes,
Ante venena nocens, latè sibi submovet omne
Vulgus, & in vacua regnat Basiliscus arena.

Latinorum nonnulli Regulum vocant. Basiliscus nomine notius animal, quam visu, Cyrenaicæ potissimum provincie, 12. non amplius digitorum magnitudine, candida in corpore macula, ut quodam diademate insigni: sibilo reliquos omnes fugat serpentes, nec ut reliqui serpentes corpus impellit: sed celsus & in medio erectus incedens, frutices & herbas necat, & non contactu solùm, sed & afflatu: huic tamen tali monstro mustelarum virus exitio est. Plin. lib. 8. cap. 21.

Bâsilius, Cæsarensis, Gregorii Nazianzeni, & Ioannis Chrysostomi temporibus floruit. Is Cælareæ Cappadocum præsul factus, jussus à Valente, qui Ariani favebat, deserere officium, atque in exilium abiisse. Quumque ille minimè obtemperaret, atque uti contumax tribunal præfecti adhiberetur, ac minis parere Principi diu frustra tentaretur, nox ei spatium ad deliberandum datur. Basilius, Nequaquam ego, ait, tu potius in hoc spatio ab incepto desistes. Itaque in ea nocte uxore Valentis maximis correpta doloribus, & filia insuper parvula extincta, Valens rogatum misit ad Basilium, ut precibus ad Deum fuis, ipse saltum servaretur. Sic itaque accidit ut Basilius servaretur. Hæc ex historia Russini. { Basilius Ancyranus præsul, arte medicus, scriptis contra Marcellum de virginitate librum, & nonnulla alia. Hic etiam imperante Constantino in parte Macedonia cum Eustathio & Sebastiano princeps fuit. Author Hieronym. { Alium quoque ejus nominis Suidas commemorat præsidem Ciliciae sub Anastasio principe floruisse: haud absimilem primo & abstinentia, & vita institutis, scriptisque contra Achelaum quandam presbyterum Colonensem. { Basilius item Asie fluvius. Strab. lib. 16. Inter Euphratem atque Tigrin fluit alind flumen quod Basilius appellatur.

Bâsilius, unus ex integratoribus Cæsaris ponitur ab Appiano. Item alter fuit pirata infamis. Lucanus,

Et Basilum videre ducem, nova furtæ per aquor.

Bâsiloni, βασιλοι, populi Arabie. Steph.

Bâsilio, vide Bâsiloni.

Bâsis, βασισ. mechonah. Bâsis. GALL. Un soubassement de colonne ou d'autres choses, soustenement. ITAL. Bâsi, sostegno. GERM. Ein vnderer satz, stul oder seul darauff etwas steht, das es nicht falle. HISp. El pie de la columna y otra cosa. ANGL. The foundation ground of any thing. { A nostris dici potest Sustentamentum. Sunt enim bases, fulcimenta, & quidam veluti pedes columnarum, statuarum, seu fabricatum que à fundamento consurgunt, & superpositæ fabricæ sustinent pondus. Cic. 5. Tusc. Animadvertis columellam non multum è dumis eminentem, in qua inerat sphæra figura & cylindri. Et paulò post, Quod quum patefactus esset aditus, ad universam basim accessimus: apparebat epigramma excisis posterioribus partibus versiculorum. A qua similitudine orbiculi illi, quibus vas in mensis collocantur, ne toralia polluantur, vocari solent bases. Trebatius Iureconsult. de legat. 3. Cui Corinthia vas legata essent, & bases huic quoque horum vasorum collocandorum caula paratas, deberi responderet. { Est & bâsis, figura in narrationibus, quidam omnia pedentim insuandi gratia proferuntur, ut apud Terent. in Eunuch. Ibi tum matri parvulam puellam dôno quidam mercator dedit, ex Attica hinc abcepit. Et paulò post, Mater ubi accepit, &c.

Bâsivm, ij, Osculum, suavium. { נסחיקא. Phlegm. GERM. Un bâsif. ITAL. Bâcio. GERM. Ein bâs. HISp. El beso, como de enamorado. ANGL. A kiss. } Martial. lib. 2.

Bâsia dimidio quod das mihi Postime labro,

Lando, licet demas hinc quoque dimidium.

Donatus tria ponit osculandi genera: Osculum, Bâsium, & Suavium, quæ sic distinguunt, ut oscula sunt officiorum, basia pudicorum

N 5 affectuum

affectionum, suavia libidinum, vel amorum. Quæ differentia, aut nulla est, aut certè non observat, ut latius infra ostendemus in dictione *Osculum*. Hic satis fuit hoc ostendere, basia se per numero impuditorum affectuum esse. Catullus ad *Lesbianam*.

Da mi basia mille, deinde centum.

Idem paulo post.

Nec tantum sciat esse basiorum.

Et mox,

*— tam te basia multa basiare,
Vesano satis, & super Catullo,
Qua nec per numerare curiosi
Possint, nec mala fascinare lingua.*

Idem ad *Iuuentinum*,

Nunquam jam post hac basia surripiam.

Basiō, as, Oculor, osculum do. { קְשַׁנָּה naschak. פְּלִעָה GALL. Eniser. ITAL. Basciare. GERM. Küssen. HISP. Besar como enamorado. ANGL. Lekisse. } Mart. lib. 7.

Et totam Line basiare Romam.

Basiare basia, Catull. lib. 7.

Basiātlo, verbale, { נְשִׁקָּה neschikah. τὸ φίλην. GALL. Baisement. ITAL. Basciamento. GERM. Das Küsſen / Küſſung. HISP. Obra de besar. ANGL. Kissing. Catul. Carm. 7. ad *Lesbianam*.

Quaris quot mibi basiationes,

Tua Lesbia sine satis supérque.

Basiātōr, { φιλάς. ANGL. which kisseth. } verbale. Mart.

Balistani, Strab. lib. I. Populi sunt Hispaniæ, in tractu Bætico, qui & *Bastuli* dicuntur.

Basoropeda, regio Medorum Armeniæ contributa, ut tradit Strabo lib. II.

Bassianus, patria Syracusanus, Romam studiorum causa missus, ubi Christianus factus, Ravennam insectante patre fugit. Inde Laudensis præsul electus, ibidem decepsit nonagenarius 14. Kal. Febr. clarus prodigiis, ab ulcerosis maximè invocatur: emicuit Ambrosij temporibus, quem ægrotantem adiit, morientique interfuit. Author Volaterr. Bassaris, is, vel idis, βασταρις. Bassarei, hoc est, Bacchi sacrificula. Pers. Sarj.

Et sectum vitulo caput ablatura superba Bassaris.

¶ Est etiam vestis genus ad talos usque demissæ, qua in Bacchi sacrificiis utebantur sacerdotes. Dictus autem est Bacchus Bassareus à Bassa Lydiæ oppido, ubi præcipue colebatur: vel καὶ βαστῶν, quod est clamo, quod ejus sacra maximis clamoribus à Bacchis celebrarentur, vel à generè vestis, ut inquit Cornutus in *Persium*, Sat. I. qua Liber pater utitur demissa ad talos, quam Thraces Bassarin vocant. Horat. lib. I. Carm. Ode 18.

— non ego te candide Bassareu

Invitum quatiam.

Hinc Bassaricus, adjективum. Propert. 3. Eleg. 17.

Candida laxatis onerato colla corymbis,

Cinget Bassaricus Lydia mitra comas:

id est, Bacchicas, hoc est, tuas: scribit enim ad Bacchum, qui & Bassareus vocatur.

¶ Bassus, vox Musica, imus sonus, Bass Galli est imus, humilius, à basi, quæ est imum rei, cui insitit, aut est à basso, profundior, qui comparativus à baso. ¶ Est etiam τὸ βαστόν, idem quod βαστα, saltus, vallis. Musis etiam bassus dicitur, quasi fundamentum cantus: vide *Discantus*. Gloff. Latinogr. Bassus, βαστόν, i. e. succosus, crassus. Gloff. Isid. Bassus, crassus, pinguis, obesus, ex eo puto, quia bassus est crassa vox: ut discantus tenuis, exilis. Gloff. Isid. Bassatum, terra hiatus. An fossilatum? Martin. ¶

Bassus, Poëta Epicus, cuius fuit, teste Quint. lib. 10. c. 1. vehemens, ac poëticum ingenium, nec ipsum senectute maturum, præveniente fato, quemadmodum & Valerio Flacco contigit. Item, Aufidius Bassus historicus, Quintilianus temporibus, qui bellum Germanicum scriptis. Vide Quintil. lib. 10. cap. 11. Ventidius Bassus. Gell. lib. 4. cap. 15. ¶ Cæsius item Bassus inter Lyricos ab eodem ponitur: de quo scribit Probus, Cæsum Bassum poëtam Lyricum fama est in prædiis suis, ardente Vesavo, & latè vagantibus ignibus, cum villa sua flagrasse. Quintilianus quoque se eum vidisse ait. ¶ Bassus item Romanus medicus fuit, cuius unguentum arthriticum citatur ab Aëtio lib. 32. ¶ Præter hos fuit Bassus martyr sub Decio clavis ferreis confixus. Author Volaterr.

¶ Baſtaga. Hesychius, βαſtaga, βαſtaga, id est, onus. Lex. Iurid. exponit ferulum portandis rebus fiscalibus accommodatum, & corruptum putat ex βαſtaga. Sed id non est opus dicere, quum sit vox analogicæ facta à βαſtaga, ut nos Hesychius docet. Martin. ¶

Bastagia, æ, munus erat ferendi res necessarias ad exercitum. Alciatus. Hinc Bastagarii in l. 4. C. de murileg. lib. 11. qui illud munus suscepserunt: δῶν τὸ βαſtaga, à porrando ita dicti.

¶ Bistagium, βαſtagion, erat theca in qua recondita arma sua milites portabant. ¶

Bastarnæ, βαſtarne. Stephan. Populi sunt Sarmatiæ Europææ, ad Borysthenem annem, non procul à Peucinis: quorum meminerunt Ptolem. lib. 3. cap. 5. Plin. lib. 4. c. 13. & Strab. lib. 7.

Basterna, testa manualis. Lege testa, atque ita etiam fortasse lin. 45. Bortanta, tametsi alias legitur Abortanea. Corrigunt aliqui, Basterna lectica manualis: sed quomodo manualis? Ipse iterum Orig. lib. 20. c. 12. Basterna, vehiculum itineris, quasi via sterna: mollibus stramentis est posita, à duobus animalibus deportatur. Ergo ab animalibus manualis legendum est, quasi dicat manualis, ut animalia illa sint manus. Est qui basterna legat Nasiterna: vide Festum.

Basterna, genus vehiculi. Serv. in Virg. lib. Aeneid.

Bastoneum, arctissima fuit custodia. Sirm. Cod. ll. antiq.

Bastili, Bætica Hispaniæ populi prope Turulos, quorum oppida sunt, Sexi, Abdera, Ilurgis, Obulco, quod & ab Hispanis Ubida: Mons item Galpe, circuitu quidem non magnus, ceterum adeo eretus, ut procul apicentibus columnat effigiem representet. Vide Strab. lib. 3. Ptolom. lib. 2. cap. 5. & Plin. lib. 37. cap. 1. & 3.

Bastuli, βαστολεῖς, populi Libyæ.

Bat, vox est qua uti solemus quum quempiam corripimus, jubemusque eum tacere. Plaut. Pæn. Quid opus est? Potin', aliam rem ut cures? C. at Bat. C. crucior. P. cor dura. C. non possum. P. fac possis.

Bata, orum, βατα, vicus est & portus in Sarmatia Asiatica, supra Bosphorum Cimmericum, non procul à sinu Cercetico. Vide Ptol. lib. 5. c. 9. & Strab. lib. 11.

Batala, antiquissimum Sidicinorum in Italia oppidum, cum aliis eorum oppidis à Livio commemoratum.

¶ Batalare, percurre, unde batalia. Cod. ll. antiq. Gall. Batailles.

Batalarius. Sic nominat Ludovicus Vives Dial. 13. cum qui supra Bacalaureus dicitur. ¶

Batalus, i, βαταλος, Ephesus tibicen fuit, teste Libanio, qui omnium primus in scena calceamentis fœmineis usus est, & fractis cantibus artem tibiarum emollivit. Unde factum est, ut effeminati & parum viri, proverbiali figura, Batali à Græcis dicantur: quo etiam cognomento Demosthenes ab inimicis notatus est, ut ipse testatur in oratione pro Cresiphonte.

Batana, βατανα, locus juxta Euphratem. Steph. Vide Agbatana apud eundem.

Batanæ, βαταναι, vel Batanea in singulari, vicus, οικονομia, Syriæ. Steph. Vide Bethania.

Bataviæ, Germaniæ provincia duobus Rheni alveis bona ex parte inclusa, quæ hodie Hollandia appellatur.

Bate, βατα, pars tribus Ægeidis. Steph.

Batera, βατερα, urbs Ligurum. Idem

Batavus, a, um, penult. indifferente, Luc. lib. 1.

Vangiones, Baravique truces, quos are recurvo

Stridentes acuere tuba.

Corn. Tacit. de situ Germania. Omnium harum gentium virtute præcipui Batavi, non multum à ripa insulam Rheni colunt. Cattorum quondam populus, & seditione domestica in eas sedes transgressus, in quibus pars Romani Imperij fierent. Manet honos, & antiquæ societatis insignis. Nam nec tributis conteruntur, nec Publicanus atterit. Exempti oneribus & collationibus, & tantum in usum præliorum sepositi, velut tela atque arma bello reservantur. Haec ille. Batavos custodes habebat Caligula. Sueton. in Calig. cap. 43. Rufi persona Batavi. Martial. Epigr. 176. lib. 14. Spuma batava. Idem Epigr. 33. lib. 8. Fuerunt autem Batavi olim crassitiæ, & stupiditatis notati: quo fit, ut Auris Batava proverbio dicatur de crasso, stupido, & nullius judicii homine. Vide Erasmi Adag.

Batavodūrum, βατανος. Ptol. Batavorum oppidum ad Rhenum flumen, cuius meminit Tacit. Annal. lib. 21. Creditur enim esse cum eo, quo in agro Trajectino hodie Vicum appellant.

Batua, sive Batia, βατια, filia Teucri Scamandri fluvii filii, uxoris Dar-dani. Diodor. lib. 5.

Bathyllus, i, βαθυλος, Poëta Tragicus fuit insignis, in Comœdiis non æquè felix. ¶ Fuit item Batyllus adolescens, Anacreontis Poëta amans. Horat. in Epod.

Non aliter Samio dicunt arsisse Bathyllo

Anacreonta Teium.

Bathyochus, βαθυχος, τὸ βαῖσσαν à vin, un broc.

Batiæ, βαται, civitas est mediterranea Epiri, cuius meminit Strab. lib. 7. Batiola, βατον. Vasis genus, quo vinum è cado haustum ad mensam frerebatur. Plaut. in Colace, ut citat Nonius, Batiolam auream octo pondi habebat.

Batiæ, βατια. Steph. Locus est editus in agro Troiano, qui & Ili tumulus appellatur, teste Strab. lib. 13.

Batillum, { περγανος. GALL. Vne palette à feu. ITAL. Badile. GERM. Ein feuerschaufel / ein feurkellen. HISP. Badil, ὡ τὰ πάτα de hierro. ANGL. Afiers shoull or à pan of yon, to bearre fier in à chaulsing dish. } Ferreum instrumentum est similitudine palæ, quo pruna colligitur: primùm Batillum dictum, quasi patulum, à quo deinde diminutiva forma deductum est Batillum. Plin. lib. 33. c. 8. Batillis ferreis canderibus ramento argenti in positu, quod candidum permaneat, probatur. Apicius de Petasone. Et armillam illius candardi batillo uris, & melle contegis. ¶ Batillum etiam rustici vocant ferreum instrumentum, quo ad fulcos, ilices, fossasque in agris faciendas utuntur. Varro 3. de re rust. cap. 6. Itaque pastorem earum batillo circuire oportet, ac sterco tollere ac conservare: quod & ad agriculturam idoneum.

¶ Est item Batillum messoriū instrumentum, quo Picentes utebantur. Idem 1. de re rustica, cap. 50. Altero modo metunt, ut in Piceno: ubi lignum habent incurvum batillum, in quo sit extremo ferrula ferrea: hæc quum comprehendit, fascem spicarum defecat, & stramenta stantia in segete relinquunt, ut postea subsecantur. Batinæ, βατινæ, oppidum Apuliae. Unde Horat. 3. Carm. odes 4. - Saltusque Batinæ & arvum.

Batiocis, masculin. gener. { τὸ βαῖσσαν à vin, un broc. ITAL. Il bocciale. GERM. Ein kantzen / ein geschirr mit welchem man den weyn auss dem feller auss den tisch tregt. HISP. Un genero de vaso para tener vino, brocat. ANGL. A kind of vas hell wherein wine is brought to the table. } Genus vasis, à quo vinum è cado haustum ad mensam fertur. Plaut.

Batis, idis, vel Batus, i, βατης, ὡ βατης. Piscis mollis & delicatissimi species est: quem Plin. lib. 32. c. ult. enumerat inter eos, qui mari peculiares sunt. ¶ Hinc βατηδονες, homines delicatos, & gulae proceres Græci appellant. Hujus piscis fel recens quidem, sed vino inveteratum auribus medetur, teste Plin. lib. 32. cap. 7.

Batis, herba est fruticosa, pingui folio in modum portulacæ, sed crassiore, latiusculo, & gustu sallo, floribus candidis, & semine libanotidis, quam Dioscorides κριτηριον, sive κριτηριον appellat. GALL. Cretæ marine, bacille, perce pierre. ITAL. Finocchio marino, herba di san Pietro. GERM. Bacille. HISP. Perejil de la mar. ANGL. A samphier hearbe. } Ejus duo sunt genera, quorum alterum in locis petrosis & marinis nascens, ad nos defertur sale & aceto conditum. Hoc officinæ Cretam marinam appellant. Alterum in hortis nascitur, quod Plin. à quibusdam Asparagus Gallicum vocari tradit. Columella

Olus

Olus chordum appellavit, quasi scrotinum, quemadmodum & Fōnum chordum dixit Varro, quod autumnali demū tempore colligatur. Vulgus *Bacilias* vocat, quasi baticulas. Vide Diosc. lib. 2. Ruell. lib. 2. c. 61. Batis sativus. Col.

Batnæ, *Cætæ*, civitas Orrhoenæ. Steph.

Bato, *Cætæ*, Historicus fuit Sinopæus, qui historiam de rebus Persicis scripsit. Strab. lib. 12.

Baros, { *Cætæ*. ANGL. *A bramble, a blake berrie tree.*} Frutex spinosus, lenta habens flagella per terram sparsa, quem Latini Rubum appellant: de quo Diosc. lib. 4. cap. 40. Diversas ejus species vide apud Ruell. lib. 3. cap. 63.

Batrachites, *Cætæ*, lapis ranæ viridi similis colore atque effigie. Plin. lib. 37. cap. 11.

Batrachium, *Cætæ*, coloris species, quo ante inventas personas faciem obungebant. Unde apud Athenienses, Pausania authore, forum Batrachium erat, à coloribus denominatum. ¶ Est & genus herbae, quam & Latini Ranunculus vocant, de qua Plin. lib. 2. c. 13. ¶ Est & Batrachium chimistis chrysocolla quoddam genus, ex divino, quem vocant, latice proveniens, cui tanta ineft veneni vis, ut vel solo habitu incautum interficiat. Vide Cælium antiqu. leet. lib. 26. c. 9.

Batrachomyomachia, { *Cætæ*. ANGL. *A sight betwene frogges and myse.*} Ranarum & murium pugna: quo titulo elegantem Homerius conscripsit libellum.

Batrachus, i, *Cætæ*, Rana: Medici est tumor quidam sub lingua nascens, cum inflammatione, quam tanulam vocat Avicenna. Est item Batrachus pisces mari peculiaris, apud Plin. lib. 32. cap. 11. Fuit præterea nobilis hoc nomine statuarius ex regione Laconica, qui unâ cum Scauro, Octaviæ templo Romæ extruxit porticibus inclusa: de quo Plin. lib. 36. cap. 5.

Battædæs, dictus est Callimachus Poëta Elegiographus, à Battæ patre. Ovid. in libin,

Nunc quo Battædæs inimicum devoret Ibin,
Hot ego devovo teque, tuoque modo.

Idem Eleg. 1. lib. 2. Trist.

Nec tibi Battædæs noctuit quod sape legentis
Delitias versu fassus es ipse tuus.

Catull. ad Orlallum;

mitto

Hæc excerpta tibi carmina Battædæs.

Battædæs, *βατταις*, puella fuit formosissima, quam Philetas Poëta Elegiographus adamavit, suisque carminibus celebravit. Ovid. lib. 1. Eleg. 5. Trist.

Nec tantum Coo Battædæs amata suo;

Battædæs, *βατταις*. Verborum redundantia, ejusdem rei vitiosa repetitio. Nomen deductum est à Battæ quodam incepto Poëta, qui in carmine suo eadem sibi repetebat, eandemque iterum atque iterum occinebat cantilenam. Huic opponitur Laconismus, quem Lacedæmoniorum more sermonis studemus compendio:

Battædæs, is, *βατταις*, Poëta Comicus fuit, cujus tres fabulæ enumerantur à Suida.

Battædæs, pastor quidam fuit equarum, de quo talen fabulam recitat Ovid. lib. 2. Metam. Quum Apollo Admeti regis armenta pasceret, Mercurius boves quasdam, quæ longius processerant, furto abactas in sylva occultavit, Battæque cuiquam equarum custodi, à quo uno visus fuerat, mandavit ne cuiquam illud furtum indicaret: quod ut libertius faceret, vaccam pulcherrimam ei dono dedit. Mercurius vero abiens, ut hominis experiretur fidem, sumpta alia figura, paulò post ad eum fudit, rogans an vaccas quasdam illac transentes vidisset, pollicetsque si indicaret, vaccam cum tauro daturum. Battæ itaque spe muneris corruptus, sub quo monte pascerentur, indicavit, ob quam perfidiam Mercurius eum in lapidem; qui Index dicitur, commutavit. Ovidius,

Senserat hoc furtum nemo, nisi notus in illo

Rure senex, Battædæs vicinia rotæ vocabat.

Alius fuit rex Melitæ insulae, de quo suprà in dictione Anna. Vide Battædæs. Fuit item Rex quidam nomine Battæ, qui Cyrenem in Africa condidit: quem lingue adeò impeditæ fuisse ferunt, ut verbum *βατταις*, ab eo originem traxisse putetur. ¶ Battæ siphium *βατταις* *σιφιον*, Græci novum & ratum quenam honorem proverbo vocant. Aristoph. in Pluto. Battæ item inepiti cujusdam Poëta nomen est, de quo paulò antè in dictione Battædæs.

Batælum, castellum est Campaniæ, cujus incolæ Turno in auxilium venerunt adversum Æneam. Virg. lib. 7. Æneid.

Quique Rufas, Batælumque tenet, &c.

Batæo, is, verbico, { *γάρναγκης*. ANGL. Battæ, meutirir. ITAL. Battere. GERM. Schlagen. HISP. Ratirò sobajor. ANGL. To beat, to kill. } Plaut. in Casina, Quid quæ potius, quam sculponeas, quibus batuatur tibi os, senex nequissime? Suet. in Calig. cap. 32.

¶ cap. 54. Translatum à Gladiatoribus, quos Batuatores vocabant. Victor. c. 8. lib. 11. Mirmillonem è ludo rudibus secum batuente, & sponte prostratum, confudit ferrea sica. Cic. ad Patum, translatulit ad rem obscenam, quum inquit: Evidem jam etiam non obscena verba pro obscenis sunt: Batuit enim impudenter, clepsit multò impudentius, atque neutrum est obscenum, *βατταις* enim Syracusis dicebatur quum mas init fœminam. Theocrit. *τον τοντην την παραπλευτην*. Hinc Cicero batuere sumpsit. ¶ Item pro Pugnare. Suet. in Calig. cap. 54. Thrax & auriga, idem cantor atque saltator batuebat pugnatoriis armis: & cap. 32. Mirmillonem è ludo rudibus secum batuente, & sponte prostratum confudit ferrea sica, ac morte victorum cum palma discurrat.

Batus, i, *βατταις*, Hebraicæ mensuræ genus fuit, teste Iosepho antiqu. lib. 1. quæ continet sextarios 72. ut docet Budæ. in commentario de Asse.

¶ *Batzeli*, pelvis. Lex. gr. b.

Bauhært, deponens. { *βαύναβαχ*. GALL. Abayer. ITAL. Abaiare. GERM. Bellen. HISP. Ladrar, specialmente à los cachorros à perros. ANGL. To bark like a dogge. } Factitium verbum à voce canum quum latrant. Lucr. lib. 5.

Et quæcum deserti baubantur in adibut omnibus.
Bacyri, vel Bacyriani, *βακυριονι*, *βακυριονι*, Gens Parthis & Medis vicina. Steph.

¶ *Baucale*: Pontificale Romanum: Et bacile cum baucali pro manibus abluendis, quas singuli ad suas mappulas extergunt. ¶ Baucalem, gellonem, Gloss. Isid. & Pythæi.

Baucis, *βαύκης*, Anus paupercula est apud Ovid. lib. 8. Metam. quæ cum Philæmone marito Iovem & Mercurium suscepit holpitio. Cornutus in Persii Sat. 4. scribit anum fuisse pannosam, quæ quum ocyum venderet, non sine modulatione & adulatio ementes incitabat. Sic enim de illa Petrus.

Dum ne deterius sapiat pannus Baucis.

Quum bene discincto cantaverit ocyma Verna.

Bavius, & Mævius, inceptissimi Poëtae fuerunt & malevoli, Augusti temporibus, qui Virgilio suam gloriam invidenterunt: de quibus Virgilius ipse in Bucol.

Qui Bavius non odit, amet tua carmina Mævi.

Bauli, villa nomen est, quæ inter promontorium Misenum Bajaram, que lacum flexo mari alluitur. Servius causam nominis inde factam memorat, quod olim Hercules juxta Baia facit caulam bobus, & eam lepida, qui locus primò Baulia dictus, mox dici cœpit Bauli.

Baxæ, { *βαξης*, uis iεκων φιλοσοφοι. GALL. Vue maniere de pantouffles ou souliers, de quoy usoient les Philosophes. ITAL. Pianelle, zoccoli. GERM. Ein gattung der schuh oder pantofeln/ wie es die geslehten tragen. HISP. Chinelos à alcorgues. ANGL. Pettens or wooden shooes. } Sunt crepidæ & calceamenta: & propriæ calcæ Philosophorum, ut ostendit Apuleius in lib. de Asino aureo, qui ait, Nec qui pallio, baculique, & baxeis, & hircino barbitio Philosophum fingeret, Plaut. in Menach. sc. 3. a. 2. Quis ille est peniculus, quo extergerunt baxeæ?

¶ *Bazana*, sacculus. Gloss. gr. b. ||

BD

Bdellium, { *βιδηλιον* bedholach. ANGL. Arbor nigra, magnitudine oleæ, folio roboris, fructu caprifisci, gummi genüs exsudans, quod & ipsum Bdellium vocatur. Maxime commendatur quod in Bactriana nascitur: quamquam & in Arabia, & in India, & Media, & Babylonia proveniat. Galen. lib. 6. simpl. duo bdellii constituit genera. Scythicum & Arabicum: quorum Scythicum nigruis est, magisque resinosum: Arabicum translucidius & siccus. Vide plura de hoc apud Plin. lib. 12. c. 9. & Dioscor. lib. 1. cap. 69. Tu crocum, tu casia, tu bdellium. Paul. Curc. sc. 2. a. 1. Apud Priscian. lib. 1. Bdellium, *βιδηλιον*, genus lapidis.

BE

Béatrix, virgo Romania & martyr sub Diocletiano, Faustinum & Simplicium item martyres fratres, quos prius tumulavit, paulò post eodem supplicio secuta, quod prædiūm cuidam potenti vendere noluerat. Hæc enim dives erat, ac una cum beata Lucina occisorum corpora in agro suo condebat. Author Volater.

Béatvs, a. um, Felix, fortunatus, cui bene est. { *βεατος* meuschchar, *βεατος* aschre. ANGL. GALL. Heureux, bien heureux, bien fortuné. ITAL. Beato. GERM. Sälig, glückhaftig. HISP. Bienaventurado, dichoso, y perfecto. ANGL. Blessed, happy, fortunate. } Qui sint dicendi beati, Senec. lib. 6. epist. declarat his verbis: Hoc nos docet beatum non cum esse, quem vulgus appellat, ad quem pecunia magna confluit: sed illum cui bonum omne in animo est, erectum, & mirabilia calcantem: qui neminem videt, cum quo se commutatum velit: qui hominem ea sola parte existimat, qua homo est: qui natura magistra sit, ad illius leges componitur: sic vivit quomodo illa prescriptis: cui bona illa nulla vis excutit: qui mala in bonum convertit: certus judicis, inconcussus, intrepidus: quem si aliqua vis moveret, nulla perturbat: quem fortuna, quem in eum quod habuit telum nocentissimum vi maxima intorsit, pungit, non vulnerat. Sed talem haec videtur licuit. Nemini enim summa illa beatitudo, nisi exerto corporis impedimento contingere: adeò ut verissima videatur Solonis illa apud poëtam sententia, scilicet

ultima semper

Expectanda dies homini est, dicique beatus

Ante obitum nemo supra mea funera debet,

Cic. lib. 5. Tuseul. Hoc existimo beatos, qui sint in bonis nullo adjuncto malo. Accipitur & pro divite: quæ significatio ex vulgi opinione tracta est; quod solos divites felices existimat. Iuyen. Sat. 1.

optima summi

Nunc via processus vetula vesica beata;

Horat. lib. 2. Carm. Ode 4.

Nescias, an te generum beati

Phyllidis flavæ decorent parentes.

Plaut. Curc. sc. 1. a. 3. Beatus video, subduxi ratiunculam (i. dives) sequitur enim statim, Divæ sum. Transfertur & ad alia. Unde beatam vocem dixit Quintilianus pro sonora, & rara, cuique ad perfectionem nihil desit. Beata vox, inquit, & pronuntiatio. Item, libesisis operiri, beatus eris si consudaveris. Plaut. Pseud. sc. 2. a. 2. In beato omnia beata, *ει ειδει ειδει παντα*, Theocrit. Usus erit, si dicas ab homine docto omnia doctè fieri: à pio pī: à rege regaliter. Non est beatus, esse qui se nesciat. Senec. Senius est, haud esse satis ut adhuc felicitas, ni felicitatem tuam intellexeris. Huc alludens Virg.

O fortunatos nimium, bona si sua norint;

Agricolæ!

Et Horat. in Od.

nibile est ab omni parte beatum.

Proverbialm habet sententiam, quam Græci sic efferunt, *Οὐκ οὐδε τις πατεί αὖτε διδασκεῖται*, id est, Felix per omnia nullus est mortaliū. Hunc senarium citat Arift. lib. Rhetor. 2.

Bætulus, diminut. *βατταις*, *βατταις*. Pers. Sat. 3.

tandemque beatulus alto

Compositus lecto.

Beate, adverbium, Feliciter. { *μαρτυριν*, *οὐδεμίατε*. GALL. Heureuse, ment;

ment, bien heureusement. ITAL. Beatamente. GERM. Seliglich. HISP. Bienaventuradamente, y perfectamente. ANGL. Blisdestlie, happelie. { Cic. 1. de finib. Quoniam igitur omnis summa philosophiae ad beatem vivendum refertur. Idem in Paradox. Profecto nihil est aliud bene beateque vivere, nisi honeste & recte vivere.

Béatificus, οὐλοτρόπος, οὐλοδότης. Apuleius lib. de dogmate Platonis: Deus beatus, & beatificus, optimus.

Béatitatis, & Beatitudo. { ΤΥΝ ούσχει, ΤΥΝ ασχρέ. ουγγαζάθης. GALL. Beatitude, felicité. ITAL. beatitudine. GERM. Seligkeit. HISP. Bienaventuranza. ANGL. Blessedness. { Ciceronis seculo vocabula fuerunt dura, quæ tamen ille putavit usū fieri posse molliora. Sic enim scribit lib. 1. de nat. deor. At ista, sive beatitas, sive beatitudo dicenda sit (utrumque enim durum, sed usū mollienda verba sunt) verum ea quæcunque est, cur aut in Solem illum, aut in hanc mundum, aut in aliquam mentem aeternam, figura membrisque corporis vacuam, cadere non potest?

Béo, as, Beatum facio, felicem reddo. { ΤΥΝ ισχισχέρ. ουραπίζω. GALL. Faire heureux, donner felicité. ITAL. Beatificare, beare. GERM. Sälig machen, erstellen. HISP. Hacer bienaventurado, o beatificar. ANGL. To blesse. { Plaut. in Amph. Hoc me beat saltem, quod perduelles vicit, & domum compos laudis revertit. Terent. in And. O fatum bene! Beasti, metui à Chryside. { Cœlo aliquem beare, id est, donare cœlo, cœli participem facere, & in cœlum efferre. Horat. 4. Carm. Ode 8.

Dignum laude virum Musa vetat mori.

Cœlo Musa beat.

¶ Semet beare, est indulgere animo: phrasu quadam Epicurea, qui summum bonum voluptatem aiebant eis. Horat. 2. Carm. Ode 3.

Seu te in remoto gramine per dies

Festos reclinatum bearis

Interiora nota Falerni.

Animum adverte. L. Taceo. Le. Beas. Plaut. Asin. sc. 2. a. 2. Non juvat quod edo domi, quod foris gusto, id beat. Idem Capt. sc. 2. a. 1. Nemis beat quod commatus est trans parietem, ibidem sc. 2. a. 5. ¶ Beare, Vlpian. ait, est prodesse, l. bonorum appellatio. § naturaliter, de V.S.

¶ Hinc beatus, beatior, beatissimus: de quibus paulo ante.

Bebius, cui cognomen fuit Massa. Delator insignis fuit Vespasiani temporibus, cuius meminit Iuvenalis Sat. 1.

— quem Massa timet, quem munere palpat Cartus.

¶ Fuit & Bebius Pamphilus Consul Romanus cum P. Cornelio, eo anno, quo Numæ Pompilij libri in agro C. Petrii effossi sunt. Vide Valer. Maxim. lib. 1. c. 1.

Bebriacum, i, vicus est inter Cremonam, & Veronam, apud quem Vitellius Othonem superavit. Iuvenal. Sat. 2.

Febriaci in campo spolium affectare Palati.

Cornel. Tacit. Annal. lib. 18. Eo die, quo Bebriaci certabatur, avem inusitata facie apud Regium Lepidi celebri loco consedisse in colle memorant, nec inde cœtu hominum, aut volantium alium territam, pulsamve, donec Otho se ipse interficeret. Hunc vicum Itali hodie Labinam vocant.

Bebriacensis, e, adjективum: ut, Aves Bebriacenses, ita dictæ, quod ejus pugnæ tempore, quæ apud Bebriacum inter Othonem, & Vitellium commissa est, primùm in Itália apparuerunt. Plin. lib. 10. c. 49. Venere in Itáliam Bebriacenses bellis civilibus trans Padum, exteræ & novæ aves (ita enim adhuc vocantur) turdorum specie, paulum infra columbas magnitudine, sapore græce.

Bebrina, pellis castorina, quia castorem, seu fibrum, alio nomine vocari Bebrum, docet nos vetus Scholiastes Iuvenalis ad illud Satyr.

— imitatus castora, qui se

Eunuchum ipse fecit.

Castorem, inquit, Bebrum dicit, qui cum viderit se obsideri, & non posse evadere, testiculos suos morsu avulsos projicit.

Bebryces, Βεβρύκει, Stephano, vel Bebritii, populi à Thracibus oriundi, qui eam partem Asiae incoluerunt, quæ postea Bithynia, & aliquando Mygdonia dicta est, ut videtur apud Strab. lib. 7. c. 12. Hos Arrianus originem à Bebryce trahere, una filiarum Danaæ scribit, quæ unâ cum Hypermeistra præter jussa patris viro pepercit: quare fugiens parentem, unâ cum viro in hæc loca pervenit, incolâisque ritus docuit Ægyptios: pro quibus meritis regionem ab ejus nomine Bebryciam feciunt appellatam. Tenebant olim totum tractum usque ad Ephesum & Magnesiam Ioniz oppidum, ut scribit enarrator Apollonij, Charontem adducens authorem, qui dicit, Lampsacorum regionem olim Bebryciam appellatain. Ex Volaterrano.

Bebrycia, Βεβρύκια, regio est minoris Asiae ad Propontidem, postea Mygdonia, à Mygdonibus Thraciae populis, & Bithynia à Bithyno rege appellata. ¶ Bebryces populi ejusdem regionis, quos Strab. lib. 7. c. 12. Thracæ fuisse putat. ¶ Bebrycium nemus, de quo suprà in dictione Amycus.

Bebrycius, a, um, Βεβρύκιος, possessivum à Bebrycia, Asia regione. Virg. 5. Aeneid.

— — — — qui se

Bebrycia veniens Amyci de gente gerebat.

Bebryx, ycis, Βεβρύξ. Rex fuit in montibus Pyrenæis, teste Silio, quod etiam à Pyrene illius filia nomen traxisse, idem author est. ¶ Est autem Bebryx, nomen gentile, cum significans, qui ex Bebrycia ortus est: de quo vide paulo ante in dictione Bebryces. Hujus autem nominis obliqui indifferenter efferventur à poëtis, secundam syllabam modò producentibus, modò corripientibus. Valer. Flaccus Argonaut. Bebrycis, & Scythici procul inclemencia faxi,

Silius lib. 3. Possessus Baccho seva Bebrycis in aula.

Becarius, vicanus. Gl. g. b. ¶

Bechion, Βεχίον. Herba est, Latinè Tussilago dicta, quia tussim sedat. Unde etiam Bechion à Græcis dicitur, μέρη τοῦ ὄντος θεραπεῖει, hoc est, tussi sananda. Plin. lib. 16. c. 6. Officinae Vngulam capellinam vocant. GALL. ηνας δ' ασφε, herbe.

Berchica medicamenta, Βερχίκα φαρμακα, à medicis appellantur, quæ tussi

medentur, Βερχίκα enim Græci tussim appellant.

Bechires Plinio, Βερχίρης Stephano, populi Themiscyrae, Aſte regionis, Cappadociæ contermini: de quibus Plin. lib. 6. c. 4. Hi quum Attile ductu in Italiā venissent, vinumque antea ipsi cognitum gustassent, brevi mortalium omnium bibacissimi evaserunt.

Beda, natione Anglus, ob vitæ modestiam Venerabilis cognomentum adeptus, claruit sub Ioanne sexto Pontifice, quum Saraceni ex Africa solventes, Hispaniam invaserunt: ex quo Beda literis Principes ad eam recuperandam sollicitavit. Græce Latinèque eruditus fuisse traditur. Scriptis in Acta Apostolorum, & in Lucam. Author Volaterr.

Beduini, ex Arabum, ac Saracenorum secta, aliis addicti opinionibus sunt, quapropter Hæretici sunt appellati. Ii nulla ratione, inermes que una cum Saracenis in bellum ruunt, dicentes mortem vitari non posse, fatuque omnia referunt. Hircinis amiciuntur pellibus, Solem orientem adorant. Volaterr.

Begis, Βεγι, urbs Trallianorum: sic vero quod apud Stephan. scribitur Βεγιανα τεμένος.

Bēlphēgōr. { כְּרִיר בֵּבָל פֶּגַּר. Βελφέρ. } Idolum fuit Moabitum, nomine Behel, sive Baal, quod in monte Phægor colebat. Idem creditur cum Saturno, ut annotavit Cæl. Rhod. Ant. lib. 13. c. 3. ¶ Beelphægoris statua, pro Priapo capias proverbialiter.

Bēlzébūb. { בֵּל צָבָבְלֶזֶבּוּבּ. Βελζεβύλ. } Idolum fuit Accaronitarum: quo nomine Idolum musæ significatur. Bel, inquit Hieronymus, & Beel, & Baal idem Hebraïs est: nam iis vocibus indicatur idolum. Zebub autem muscam signat: unde Beelzebub (etiamsi Beelzebul Græci pronuntiant) tanquam musæ dicatur idolum. Sed & pro dæmoniarcha ponitur, hoc est, dæmoniorum principe.

Beergios (quod hic pro Neptuni filio corruptè legebatur) lege Bergion.

Bela, Pannoniæ rex, regno per fratrius cædem potitus, bonus alloqui principis habitus, populos a multis vestigalibus immunes fecit. Primus Byzantios nummos, argenteamque monetam percussit. Decessit post annos regni tres, membris equi lapsu fractis. Fuere quatuor hujus nominis Pannoniæ reges, ut author est Volaterr. lib. 8.

Belbina, Βελβίνα, Strab. lib. 9. Insula è regione Anaphystiorum, apud quos Panos templum est, & aliud Veneris Coliadis.

Bélbas, quæ & hyæna, Βελβίδη. Ferarum omnium astutissima, quæ imitatur sub noctem humanos gemitus, ut homines pietate n. otos, & ad succurrendum egredientes devoret.

Belæa, Βελεά, Velia, vide Elea.

Belodonij, Βελόδονι, populi juxta Oceanum. Steph.

Belenium, Βελενίου. Aristoteli (si modò Aristotelis opus sit, quod de plantis nomine ejus circumfertur) olim delibitorum in Perside venenum erat: trausatum autem in Ægyptum & Palæstinam, sine periculo mandi cœpit. Putatur idem esse quod Crateas medicus Helenium Ægyptum vocat. Vide Ruel lib. 2. c. 12.

¶ Belial, perversus, absque jugo. ¶

Belitra, Βελίτρα, civitas Italæ non procul à Rôma. Steph.

Beglæ, atum, Βεγλα, populi Galliæ Comatae, inter Sequanam & Scalde fluvios siti, in quindecim olim populos divisi. { GERM. Die Niederländischen völker, vom Rhein bis an das Britannisch meer. } Plin. lib. 4. c. 17. Gallia omnis Comata uno nomine appellata, in tria populorum genera dividitur: à Scalde ad Sequanam, Belgica: ab eo ad Garumnam, Celtica, eademque Lugdunensis: inde ad Pyrenæi montis excusum, Aquitania.

Beglæcūs, a, um, adject. ut, Eſcēdum Belgicū, currus quoddam genus apud Belgas primum inventum. Virg. 3. Georg.

Beglæcia vel molli melius feret eſſa collo.

Beglæum, ii, apud Cæſ. 3. bell. Gall. Oppidum est inter Belgas, aut certè ipsa Belgæ regio.

Belcites, Pannoniæ populi, apud Plin. lib. 3. c. 25.

Belion, Βελίον, herba quæ à Diſc. ηρόνος ὀπερί, hoc est, Polium montanum appellatur. Est autem hæc nomenclatura ex iis, quæ inter notha Diſcoridis à doctioribus numerantur.

Belippo, oppidum Hispaniæ Bæticæ in conventu Gaditano, apud Plin. lib. 3. cap. 1.

Belisarius, Βελισαρίου. Suid. Felicissimus pro Iustiniano principe bellum fuit, qui Persas in Oriente, Gothos in Italia, Vandalo in Africa prælio superavit, eorum rege Gilismere in triumphum ducto. Hic ramen strenuus bellum dux, & in hostibus perdomandis felicissimus invidiam vincere non potuit. Nimia ejus potentia cum apud Iustinianum in suspicionem affectati imperii adduxit, qui utrumque ei eruit oculum. Quare quum principis ingratitudinem aliter ulcisci non posset, exiguum extra urbem tuguriolum extruxit, ubi per omnem vitam à prætereuntibus stipem emendicavit: illud identidem repetens, Da obolum Belisario, viator, quem invidia, non culpa cœcavit. Vide Crinitum, & Volaterr.

Bella, vide Abella.

Bellaria, orum, plural. num. Fructus & cibi saccharo, aut melle conditi, aut alia id genus gulæ irritamenta, quæ & Secundæ mensæ appellantur. { Βεργία, ινδικημα, πίναρα, τερψίνη. GALL. Le dernier mets, la desserte de table. ITAL. Frutti & confettioni doppo pasto. }

GERM. Allerley speis: die man zu letzt mit dem kaff fürstelt, schlectspeis, nachspeis. HISP. La mesa de la frutta, el postre. ANGL. Banketing dishes, as tarts, marchpaines, fruits with sugar and such like things. } Macrobius in Sat. Adhuc dicente Furio, secundæ mensæ illata bellaria novo sermoni principium detere. ¶ Vina quoque dulciora est invenire in comedii antiquioribus hoc vocabulo appellata, dictaque esse ea Liberi bellaria. Gell. lib. 13. c. 11. ubi quæ Bellaria dicuntur, docet. Bellarium & bellaria, res bellis aptas appellant. Festus: ubi legendum videtur, bellas, non bellis aptas.

Bellatör, Bellatix, Bellax. Vide Bellum.

Bellærophontes, æ, seu Bellerophon, tis, ετερόφοντες. Fuit Glauci regis Ephyæ filius, inclito de more conspicuus, & virtutis maximæ. Hic quum à Stenobœa uxore Præti de coitu incerpellatus esset, veritus hospitalis Iovis iram, lascivan fœminam repulit. Unde exاردنس

repulsa

repulsa mulier, apud virum innocentem hospitem accusavit: qui hospitiū iure motus, illum domi interficere non sustinuit, sed datis codicillis, ad Iobatem sacerdotum in Lyciam misit. Lectis ergo codicillis, Iobates in ultionem criminis ad Solymos domando Bellerophontem misit, ut sub praetextu memorabilis pugnæ interiret. Verum quum & Solymos facilē vicisset Bellerophontes, & aliis plerisque periculis objectus semper vīctor rediisset, postrem ad interimendam Chimāram missus est; quem etiam laborem nactus, Neptuni beneficio Pegasum equum summa cum laude superavit. Quapropter Iobates virtutem juvenis admiratus, alteram illi ex filiabus cum regni parte uxorem dedit: ex qua Isandrum, Hippolochum, & Laodamiam suscepit; vt lib. 6. Iliad. refert Homer. Quod quum audisset Stenobœa, sibi ipsi mortem consivit. Bellerophontes autem felici rerum successu elatus, quum in cœlum evolare cum Pegaso conaretur, immisso à Iove cœstro, equo excusus est, deciditque in eum campum, qui postea Aleius appellatus est. Pegasus autem à Iove inter sydera est relatus. Hic primum Hippōnous dictus est, Bellerophontes postea appellatus, à Bellero quodam Corinthiorum primate, quem de medio sustulit. ¶ Bellerophontis literas, βιβλοὶ οὐρανοῦ τὰ γράμματα, subaudiendum verbum aliquod accommodum sententiae, affert, aut aliud aliquod. Locus erit huic proverbio quum quis literas velut commendatitias perfert, quae contra ipsum sint descriptæ. Vulgo literas Vriæ vocant: neque dissimilis est historia apud Hebreos.

Bellérus, βίλλερος, Corinthiorum primas quidam, à quo imperfecto Bellerophontes dictus est, quum antea Hippōnous diceretur. Vide Cælium Rhod. lib. 13. c. 9.

Bellīcā, æ, dicebatur columella illa ante templum Bellonæ, super quam jaciebant hastam quum bellum indicerent. Fest. Bellīcum, i, substantivum, Cantus ad arma vocans, signum prælii ineundi tubâ datum. { τύριον τερυκά. τὸ πολεμικόν. GALL. Le son de la trompette, quand on sonne à l'arme. ITAL. Suono della trombetta quando suona à l'arma. GERM. Das aufblasen zum streyt im krieg/ ein ternen. HISP. Sonido de bozina para acometer pelea. ANGL. An alarme, the sound of trumpet when they blowe to the bataille. } Vnde bellicum canere propriè est milites tubæ cantu ad prælium animare. Per metaphoram accipitur pro instigare, seu inflammare ad dissidium. Cic. 6. Phil. Atque iidem bellicum me cecinisse dicunt. Idem 3. de Orat. Thucydides incitator fertur, & de bellicis rebus canit quodammodo bellicum. Idem pro Aturana, Simulatque motus aliquis novus bellicum canere cœpit.

Bellis, vel Bellius, herba est, Gallis Marguerite. Italis Primo fiore. Plin. lib. 26. c. 5. Bellis in pratis nascitur, flore albo aliquatenus rubente. Et lib. 21. c. 8. Luteus (nempe calyx) & bellio pastillicantibus quinquagenis quinis barbulis coronatur. Pratenses hi flores, &c.

Bellirani, populi Fideranæ, quæ est regio citerioris Hispaniæ ad Iberum fluvium. Plin. lib. 3. c. 3.

Bellonā, æ, Bellorum dea, & Martis soror. Virg. 9. Æneid.

Quam cum sanguineo sequitur Bellona flagello.

De ea, & qua sit, Plutarch. in Sylla. Bellona inducebatur in Tragediis. Plaut. Amph. prolog. Huic proprio sanguine sacerdotes sacrificabant. Ante Bellonæ templum columnæ erat, quæ bellica dicebatur, super quam hastam jaciebat Fecialis bellum indicens, vt post Festum annotavit Alexander ab Alex. lib. 3. cap. 12. Hæc ab antiquis Duellona à duello, quod illi ipsi bellum appellabant.

Bellonarii, sacerdotes Bellonæ, qui lacertos, humerosque concidebant, sanguine suo Bellonæ sacrificantes. Acron.

Bellouaci, βελλούακοι, populi Galliæ, qui bellî gloria Belgas omnes superarunt, quos Cæsar, duce eorum imperfecto, in potestatem redigit.

Bellouacum, Oppidum Bellouacorum, apud Cæarem comment. lib. 8. Vulgo Beauvais.

Bellua, vide in Belua, infrà.

BELLVM, bellî, contentio, certamen bellî, tempus bellî, arma: ¶ pax. { τὸν μὲν mil chamah. πόλεμος. GALL. Guerre, bataille. ITAL. & HISP. Guerra. GERM. Krieg. ANGL. Warre, a bataille. Prælium autem est conflictus ipse, & hostium congressio, quæ & pugna dicuntur & certantur: quamvis hoc etiam nudis verbis peragi possit. Hæc differentia non obscurè colligitur ex Livio, quum ait, Populum Romanum nullo bello, multis vero præliis fuisse superatum. Item ex loco Virg. 1. 1. Æneid.

Infantem fugiens media inter prælia bellî

Sustulit exilio comitem.

Bellum sumere, pro suscipere. Salust. Ingerth. 68. ¶ Bellum trahere, id est, producere, proferre. Idem ibid. 70. &, Bellum iactum trahitur, in Ingerth. 118. ¶ Bellum pluere super aliquem, est abundantem impugnare sine intermissione. Iob 20. Pluat super illum bellum suum. ¶ Bellum sanctificare contra hostes, est divina quadam ceremonia bellum contra hostes indicere, cum fiducia cœlestis auxiliij. ¶ Aliquando tamen bellum capit pro prælio. Salust. In eo bello trecenti milites desiderati. ¶ Belli vocabulo, bellatores, milites, & ea quæ ad bellum pertinent, omnia complexus est Ovid. 11. Metam.

Permanet Aonis Nereus violentius in undis,

Bellaque non transfert:

id est, maris tempestas trajicere Græcos in Asiam non patitur. Sic Silius lib. 7.

Sed vietiæ fera bella Dea vexere per aquor,

Atque excisa suo pariter cum iudice Troja est.

¶ Bellum sine hoste, Civile bellum vocavit Lucanus lib. 1.

— tela manūque

Romana miscent acies, bellumque sine hoste est.

Dictum bellum (vt Priscianus sentit) per antiphrasim, quod minimè bellum sit. Alii à bono deducunt: non tamen per contrarium, sed quod boni gratiâ bella olim susciperentur, nec ad inferendam, sed ad propulsandam injuriam pacemque parandam. Alii à duello derivant, abjecto d, & digamma in b converso. Festus à belluis, quod belluarum sit mutuo le laniatu conficere. ¶ Dulce bellum inexpertis, γλυκὺς πόλεμος. Elegans quamprimis, & multorum literis celebrata.

tum adagium, citatur ex Pindaro. Sunt quædam in rebus mortalium, quæ quantum habeant discrimini ac malorum, non intelligas nisi facto periculo. ¶ Multa in bellis inania, πολλὰ καὶ πολλα. De inani suspicione, aut pavore sine causa oborto, quem Græci πολλαγον vocant. ¶ Non licet bis in bello peccare, αυτορεποντεῖσι εἰς τὸ πολλαγον. In febus petulosis non tutum est labi. Nam si semel erretur, actum est de capite: nec est secundo errori locus. Vel quod in bello (quia cuncta tumultu peragantur) non detur spatium revocandi restituendi, si quid perperam sit institutum. ¶ Initium bellî, ἀρχὴ πολλαγον. Vbi quis prior lacescit iniuriâ, seu convitio. ¶ Talia gignit bellum, πολλὰ ὡς τλημανοὶ πολλαγον, id est, Similia calamitosum bellum perficit. Senarius Cic. epist. ad Qu. Frat. lib. 1. quo sentit, è dissidiis eorum qui Remp. administrant, multa gigni abfuria. Id translatum ad privatam discordiam plusculum habebit gratiæ. ¶ Bello patita, εἰς πολλαγον. Vbi quis immodecum insumeret. Solemus enim celerius ac temere profundere, si quid hostibus sit creptum. Bellum facere. Liu. lib. 3. d. 4.

Nam te non alius bellî tenet aptius artes.

Tibul. lib. 4. Ut in bello fit, capit alter filius. Plaut. Capt. prolo. — spatio tempore bellî.

Ovid. 13. Metam.

Nam bellis experia cano.

Tib. lib. 4.

— duri fugientem munera bellî.

Ovid. 13. Metam.

— tibi dexterâ bello Veilis.

Idem ibid.

Innotis ludis, &c. Cedunt verbosi garrula bella foris. Idem Eleg. 1. lib. 3. Trist. ¶ Bellum recuperatorium, quod scilicet ob recuperationem rerum ablatarum infertur: defensorium vero, quod videlicet necessariae defensionis gratiâ, non intervallo, sed ex contingenzi suscipitur. Verum hoc nec propriè bellî nomen meretur, sed potius defensionis censemur facultas, cuilibet omni jure, ipsòque rationis ductu permitta, quandoquidem vim atque injuriam propulsare ius gentium permittit, l. ut vim, ff. de just. & jur. Bellum offensivum, bellum defensivum, ut vulgo loquuntur, in barbarorum schola nota sunt vocabula.

Bellî, adverb. in bello. Plaut. Amph. Id modò si mercedis datur mihi, ut meus vīctor vir bellî clueat.

Bellicūs, a, um, adjectivum, quod ad bellum pertinet: vt, Bellica disciplina. { πολεμικόν. GALL. Bellique, servant à la guerre. ITAL. Di guerra. GERM. Das zu dem krieg gehör. HISP. Cosa perteneciente à la guerra. ANGL. Pertaining to warre, warelike. } Cic. 2. de nat. deor. Bellica corona, quæ bellatoribus vīctoribus dabatur. Plin. lib. 16. c. 4. Ovid. 3. Fast.

Dea bellica Pallas.

Summa Regem virtute bellica illis præfeci Cephalum. Plaut. Amph. ¶ Bellicum, substantivum, vide supra post Bellica.

Bellicōs, a, um, Fortis, ferox, & ad bella gerenda aptus. { τὸν μὲν πλήρης mil chamah. πόλεμος. GALL. Belliqueux, vaillant en guerre. ITAL. Feroce. GERM. Kriegisch/ streybar. HISP. Mucho guerreador, bellico. ANGL. Valiant in arms, fierce, warlike. } Salustius in Iugurtha, Libyes quæ Getuli minus bellicosí erant. Liu. 9. ab Urbe, Cepisse enim eos non Romam, sed quod multò bellicosius fuerit, Romanam virtutem, ferociamque.

Bellicōsē, adverbium, Fortiter, ferociter, ut virum bellicosum decet.

{ πολεμών. GALL. Vaillamment, belliqueusement. ITAL. Feroemente, gagliardamente, bellicosamente. GERM. Tapferlich/ritterlich/ kriegisch. HISP. Brava o bellicosamente. ANGL. Valiantly, warlike. }

Bellicrēpā, genus veteris saltationis à Romulo institutæ, in qua cum armis saltabant, ne quid ab hostibus Romani paterentur in ludi suis, quod ab iis passi fuerant Sabini, raptae eorum virginibus.

Bellifer, a, um, bellicosus, ad bellum gerendum idoneus. πολεμικός; πολεμόφόρος. Claudianus in Rufinum,

— qui belliferam communib[us] urunt

Italiā maculis.

Belligēr, a, um, Ad bellum gerendum idoneus. { אושׁ מילחמה. πόλεμος. GALL. Qui fait la guerre. ITAL. Chi guerréggiā. GERM. Der gescht ist ein krieg zufüren. HISP. Cosa que haze à trahe guerra. ANGL. That maketh warre. } Mart. lib. 15.

Hermes belligera superbus kasta.

Ovid. de Trist.

Sic ego belligeris agentibus undique septu.

Belligērō, as, bello, bellum gero. { אושׁ מילחמה. πόλεμος. GALL. Guerroyer, faire ou mener guerre. ITAL. Guerreggiare. GERM. Ein krieg führen/ kriegen. HISP. Guerrear. ANGL. To make warre. } Cic. pro Fontejo, C. Marius, qui Induciomaro isti minaci atque arroganti pār in belligerando esse possit. Ennius apud eundem lib. 1. Offic.

Non tauponantes bellum, sed belligerantes.

Liu. lib. 3. bellî Punci, Et cum Gallis tumultuant magis, quam belligerant. Postquam belligerant Ætolii cum, &c. Plaut. Capt. prolog. Item Suet. in Aug. cap. 94.

Bellipotēns, qui bello pollet. { εὐθύνως, δαιφρω. GERM. Gewaltig vnd mächtig im krieg. ANGL. Mightie in ware. } Statius Theb. 2.

Bellipotens cui torva genis horrore decoro

Cassis, & asperso crudescit sanguine Gorgon.

Cic. 3. de Diu. Æacidæ bellipotentes magis sunt, quam sapientiæ pollentes.

Bello, as, bellum gero, configo. { אושׁ מילחמת. πόλεμος. GALL. Guerroyer, mener ou faire guerre. ITAL. Combattere, guerreggiare. GERM. Kriegen. HISP. Guerrear, hazer guerra. ANGL. To warre; or to mak warre. } Plin. lib. 5. c. 1. Romana arma primum Claudio Principe in Mauritania bellavere, Ptolemy regem à C. Cæsare interemptum vlciscente liberto Ædemone. Cic. pro leg. Man. Fuit proprium populi Rom. longè à domo bellare. Idem de senect. Quid enim est aliud gigantum more bellare cum diis, nisi naturæ repugnare? Bellare alicui, id est, contra aliquem. Stat. lib. 8. Thebaid.

— & magno bellare parenti.

¶ Est & bellor, aris, deponens. Virg. Aeneid.

— & peditis bellantur Amazones armis.

Composita sunt, Debello & Rebello, de quibus infra suis locis.
Bellator, is. Bellicosus, vel qui bellum gerit. { מִלְחָמָה isch milchamah. מַלְכָּתָה malkat. GALL. Guerrier, homme de guerre. ITAL. Combattitore, guerriere. GERM. Ein Krieger/ Kriegs man/ Kriegsfürer. HISP. Mucho guerreador. ANGL. A warour, a man of warre. } Cic. 4. Tuse. An accusatori majores nostri majora præmia, quām bellatori esse voluerunt. ¶ Dicitur etiam de brutis animalibus. Vide Virg. lib. 10. qui equum animosum & ad præmium incitatum Bellatoriem vocat, quem inquit,

— & inter

Bellatoris equi cava tempora conjicit hastam.

Bellatrix, cis, Mulier quæ bellum gerit, seu bellicosa, { מִלְחָמָה isch milchamah. מַלְכָּתָה malkat. GALL. Guerriere, femme vaillante en guerre. ITAL. Guerriera. GERM. Ein Kriegerin/ ein Kriegs weib. HISP. Guerreadora. ANGL. She that warreth, a woman that sightheth in the warre. Virg. 1. Aeneid.

Aurea subnectens exerta cingula mamma Bellatrix.

Bellatrix diva (i. Minerva.) Ovid. Eleg. 4. lib. 1. Trist.

Bellax, acis, adjet. Bellicosus, vel belli appetens. מַלְכָּתָה malkat. Bellatus, bellè, bellissimè, bellitudo, bellulus: vide Bonus.

Bellus, vide Bonus.

Bellicerpa. Lege Bellicrepa, saltatio cum armis. Gl. Isid.

Bellogradum, Ungarie urbs, ad confluxum Sai, & Danusii sita, vulgo

Griechisch Weissenburg.

Bellōsus, a, um, vetus est nomen, idem significans, quod bellicosus.

{ מַלְכָּתָה malkat. ANGL. Vavarli e. } Cæl. apud Nonium, c. 2. n. 96. Tantum

bellum suscitare conari adversarios contra bellosum genus.

Bēlon, εἴλον, per simplex l, nomen urbis & fluvii in Hispania Bœtica.

Strabo lib. 3.

Bēlonē, εἴλων, per simplex l, piscis est, qui alio nomine dicitur Acus: utroque nomine à tenui, recta, & oblonga figura deducto, qualem ferè in acu sartoris cernimus. De hoc Plin. lib. 9. cap. 51. Acus, inquit, sive belone, unus piscium, dehiscente propter multitudinem utero parit: à partu coalescit vulnus: quod & in cœciliis serpentibus tradunt. Vulgo Anguiscula. GERM. Ein Hornfisch dicitur.

Bēlōs, eos, Sagitta, telum, ἀρρεῖσθαι, quod significat jacere. { ינ chets. εἰσαγ. GALL. Sagette, fleche. ITAL. Saetta. GERM. Ein pfeil. HISP. Saeta, ὁ πόλεμος, ὁ βέλος. ANGL. An arrow or dart. } Caius de verb. sign. Quod nos telum appellamus, illi πέλος appellant: cōque nomine vulgo quidem id significatur, quod ab arcu mititur.

Bēlōx, sive (ut alii malunt) Bellua geminata ll, Immanis fera. { חֵיתָה chayyah, בְּבָרֶר bebar. διάδημα diadem. GALL. Beste cruello & sauvage, beste feroce. ITAL. Bestia. GERM. Ein grausam thier. HISP. Bestia comun à tierra & à mar. ANGL. A great and terrible wildebeast. } A bello, hoc est, bono, vel pulchro, νέαρ ἀρίστης (ut quidam existimat) dicta: aut (ut aliis placet) à substantivo bellum, quod Bestiarum sit bellum sibi mutuo inferre, quibus natura ad hoc ipsum anima videtur concessisse. Ter. in Eunuch. Eōne es ferox, quia habes imperium in beluas? Martigenam ille aggressus belluam, i. draconem. Plaut. Amph. sc. 3. a. 4. In belluae marinæ alicuius immensæ ventre eos detrudit. Sen. cap. 10. de consol. ad Marc. Bellua Inda sui magistri iussu obtemperat. Ovid. Eleg. 6. lib. 4. Trist. Quanta bellua Imperium. Suet. in Tib. cap. 24. ¶ Belua etiam de homine fero, stupido & hebeti dicitur. Ter. in Thorm. Sed quid pertimui autem belua: Idem in Eunuch. Age nunc belua, credis huic quid dicat.

Bēluātā tapetia, dicta sunt à Plaut. in I seud. beluarum figuris pieta, in textaque.

Bellualis, vel Bellualis, beluinus. Macrob. Satur. lib. 5. cap. 1. Educationem quoque nutrificationis, tanquam bellualem & asperam criminatur.

Bēluīnūs, a, um, quod est belua, ut, Beluina rabies, { ἡρεμαδης heremades. GALL. De bestie, bestial, cruel. ITAL. Bestiale. GERM. Viehisch/ das jum vich gehört. HISP. Bestia, cosa de bestia. ANGL. Of a bestlie, cruel. } Ambr. Tum ipsa habitudo corporis suavis & grata, ut neque beluina vastitas horrore sit, nec gracilitas infirmitati.

Bēluōsus, a, um, sive Belluosus, quod abundat beluis. ἡρεμαδης. Unde Oceanus dictus est beluosus, οὐράνιος, à belluarum multitudine & magnitudine quæ ibi sunt; nam inter beluas marinas numerantur balenæ, pristis physeter, & orca. Horat. 4. Carm.

Te beluosus qui remoris

Obstrepis Oceanus Britannus.

Belunium, Monte Belunio, Venetiарum oppidum in Italia, ut Patavium, Opitergium, Altinum, Concordia, Colonia. Plin. lib. 3. cap. 19.

Bellutus, bestiae similis. Fest.

Bēlūs, εἰσαγ. per simplex l, nomen proprium primi regis Assyriorum & patris Nini, à Sole deductum, qui Assyriorum lingua Beldicitur. Huic vita functo templum erexerunt Babylonii, divinisque cum honoribus sunt prosequuti. ¶ Fuit item Belus, cognomento Priscus, Epaphi, vel (ut alii malunt) Neptuni, & Libyes filius, cui Isis post Apidis mortem nupsit, regnante Athenis Cecrope. Huius filii fuerunt Danaus, & Egyptus, quem alii Ägyptum vocant: à cuius etiam nomine quinquaginta Danai filiae Belides appellatae sunt, ut paulò ante ostendimus suo loco. ¶ Hoc etiam nomine dictus fluvius Syriae, ubi primò repertum fuisse vitrum Plinius scribit lib. 5. cap. 29. Joseph. lib. 1. belli Indiaici, stadiis ait duobus à Ptolemaide Belum amnem distare, iuxta quem sepulchrum Memnonis sit, & vitrea in rotunda valle arena, quam venti ex circundatis iugis convergent, inexhausta seculis vi, sed ante omnia mirabili natura mutandi alia quoque in vitrum, quæ attigerit, metalla. ¶ Belus alias fuit Phœnices rex, & pater Didūs, vir militaris scientia peritissimus, qui Cyprios Phœnicum littus infestantes piratica subegit, ut est apud Virg. 1. Aeneid.

— genitor tum Belus opimam

Vastabat Cyprum, &c.

Alio nomine dicebatur Metres, ut ait Servius. ¶ Belus Stephano

oppidum est Hispaniæ, non procul ab Herculis columnis, idem fortassis cum eo, quod à Plinio Belon appellatur. ¶ Belus, gemma est vitrea specie, magnitudine nucis iuglandis in Arbelis nascens, ut ex Democriti sententia refert Plin. lib. 37. cap. 10.

Belum, telum, unde Monotelum. Item pars obsecna virilis. Casaub. || Bēlidēs, βελιδης, patron. mascul. quo significatur filius, seu aliquis de genere Beli. Virg. 2. Aeneid.

Fando aliquid si forte tuas pervenit ad aures

Bēlidēs nomen Palamedis, &c.

Ovid. Eleg. 1. lib. 3. Trist.

Signa peregrinis ubi sunt alterna columnis

Bēlidēs. & stricto stat ferus ense Pater.

Bēlis, idis, βελιδης, patronym. scem. quo significatur filia, vel neptis Beli. Unde Belides dicitur sunt quinquaginta filiae Danai, Beli filii: quas cū Ägyptus Danai frater (quem alii Ägyptum vocant) totidem filii suis peteret uxores, Danaus despondere noluit: didicerat enim ex oraculo, se à genero interfectumiri. Sed postea coactus à fia re promisit se Ägypti petitioni satisfacturum. In noctiā autem nocte filias subornavit, ut clam se cultris armarent, & viros iam vino luxuriisque sopitos iugularent. Virgines itaque patri obedientes captato tempore necarunt viros, unaquaque suum, excepta sola Hypomestra, que Lynceo, seu Lino viro suo pepercit, qui postea occiso Danao, regnum apud Argos invasit. ¶ Hæ & Danaides appellantur, à patre Danao. Unde Dandidum dolium, proverbio celebratur, pro barathro quodam inexplicibili, & insatiabilis cupiditatis homine. Finguntur enim à poëtis Danai filiae apud inferos eo supplicii genere perpetuo damnatae esse, ut dolium quoddam pertusum aqua conentur implere, unde tantum effluat, quantum illæ possint infundere. Ovid. 4. Metam.

Molirique suis lethum patruelibus ausa,

Affidue repetunt, quas perdant, Belides undas.

Vide Belus.

Belioculus, gemma est albicans, Belo Assyriorum deo dicata, pupillam pingens nigran è medio aurco fulgorē lucentem. Vide Plin. lib. 37. cap. 10.

Bēmarchiūs, Βαυρός, ex Cæsarea Cappadocia sophista, qui scripsit res gelas Constantini Magni principis libris decem: præterea declamationes quasdam & orationes: Author Suidas.

Bembina, Βεμπίνος Stephano, Nemæus vicus est, quem Hellanicus Bembinus, Βεμπίνος appellat: unde Nemæus leo à Poëtis Bembinatis bellua dicitur. Plaut. Mil. Bembinatis belluae instar, hoc est, Nemæi leonis instar.

Bembinadia, regio Arcadiæ inter Clitorium & Cleonem oppida. Plin. lib. 4. cap. 6. Clitorium, Cleone, inter quæ duo oppida regio Nemæa, Bembinadia vocitata. Sic enim legit Hermolaus: cujus verba hæc sunt: Legendum est Bembinadia; fuit enim vicus Bembina: unde Nemæus leo à Poëtis Bembinates dicitus. Sed & in Plautino milite, ubi dicitur Bombamatides elutum instar: cogitent legentes an emendandum sit, Bembinatis belluae instar, hoc est, Nemæi leonis instar. Vide Bembina.

Bēnācūs, { Κλαύδιος Clauđius. Vulgo Lago di garda. GERM. Der Gardsee in Italiæ. Lacus Cisalpinæ Galliæ, non procul à Brixia Venetorum oppido, quem aiunt aureas arenas evolvere, & ex eis nutritæ pisces, quos indigenæ Carpiones vocant, nusquam alibi reportos. Ex hoc Mincius fluvius excurrit in padum. De hoc lacu Virg. lib. 2. Georg.

Fluctibus & frēmitu affurgens Benace marino.

Bendidia, βενεδίδηα. Sacra fuisse apud Thraces narrat Strabo, ex quibus Orphico originem sumpsere. Vide Cæl. Rhod. lect. antiqu. lib. 18. c. 2. 5. Bene, βενή, Stephano oppidum Cretæ sub Gortyne situm, cuius incolæ dicuntur Benæi, Βεναῖοι.

Bēnē, Benedicto, Benefacio, Beneficiarius, Beneficium, vide Benē, in Bonus. Benedictus, patria Nursinus, primò Sublacum secessit, ubi Ordinem monachorum instituit in Italia primum, quem antea Basilius in Oriente constituerat. Deinde quum à frequentibus adiretur, vitanda gloria gratiâ, Casinum venit, ubi templum Apollinis Ioanni Baptista dedicavit. Ad quem Totilas rex Gothorum experiundi vaticinii gratiâ dicitur incognitus venisse, seruo præmisso cultu regio, ab eoque patefactum fuisse. Decessit Casini Benedictus, ubi & sepultus cum Scholastica sorore, imperante Iustino seniore. Fuit & alter ejusdem nominis, eodem ferè tempore quo superior Benedictus, qui à Gregor. III. memoratur in dial. Vivebat monachus in Latio, xi. ab Urbe lapide.

|| Benelinguatus, eloquens, Lingua, Gloss. gr. b. ||

Bēnēvēntūm, Βενέντος Ptolemy, Βενέντη Suidæ, & Stephano, Hirpinorum urbs, quæ quum eò colonia duceretur, inquit Festus, boni omnis causa ita vocari cœpit: nam antea Maleventum vocabatur, vulgo Benevento. Hæc urbs à Diomede condita fertur: apud quam xxx. millia Samnitum cœla fuerunt, Sulpitio & Petilio consulibus. De hac Plinius lib. 3. cap. 11.

Benis, vide Nebis.

Bēnnā, æ, teste Festo, lingua Gallica genus est vehiculi. { ANGL. A wagon. } Unde Combennones, in eadem benna se dentes. Cato de re rustic. cap. 23. Benæ emantur: oleæ caducæ saliantur.

Bennæ, vel per diphthongum Bæna, cum simplici n, urbs Thraciæ, unde Bennicus sinus Steph. apud eundem, Bennæ unus ex senatoriis ordinibus Ephesi, cuius Senatores Bennii.

|| Benus. Sic veteres dixisse, quod nunc est bonus, arguit bene, benignus. || Berbecomagus, urbs, hodie Speyt dicta.

Berbena, alias Verbena, herba.

Berberion, vel Berberi, conchæ genus, ex qua uniones & margaritæ veluntur, author Barbat. in Borol. Chamaron. lib. 2.

|| Berberis, planta. ||

Bērēcyntia, Βερέκυντις (inquit Servius) Mater Dūm, dicta à monte Phrygiae Berecynto: cuius ultima syllaba caret aspiratione, quam addimus, quoties montem D-li Cynthum dicimus. ¶ Est autem tenuis ista discretio, quibus nominibus subtrahi debeat aspiratio.

Nam

Nam Ripæi montes Arcadiæ, non scribuntur cum aspiratione, quam addimus, quum Riphæos montes Scythæ significamus. Hæc Servius in illud Virg. lib. Aeneid. 9.

Ipsa Deum fertur genitrix Berecyntia, &c.

Berecyntus, Βερέκυντος Steph. nomen montis est Phrygiæ, & nomen oppidi, in quo Cybele mater Dcūm priscorum ritu colebatur: unde Berecyntia dicta est Plinio lib. 16.

Berecyntius, a, um, adject. Βερέκυντος: ut, Cornu Berecyntium, apud Horat. 1. Carm. hoc est, quo excitantur ad furorem Cybeles Berecyntia sacerdotes. ¶ Tibia Berecyntia. Idem 3. Carm.

Berenice, εσ, Βερενίκη, Ptolemai Lagi uxor, & regina Ægypti, à cuius nomine Ptolemæus Philadelphus eius filius insignem urbem, quam in sinu Arabico condidit, Berenice appellavit. Autor Plin. lib. 6. c. 29. ¶ Fuit & alia ejusmodi nominis Ægypti regina, Ptolemai Philadephii & Arsinoës filia, quæ Ptolemæo Evergetæ fratri suo nupsit: qui quum paucis à nuptiis diebus in Asiam expeditiones suscepisset, Berenice crinem se detonsuram vovit, si ille salvus reverteretur: cuius voti-damnata, abscissam comam in templo Veneris consecravit, quæ quum postridie non apparuerit, ægræ id ferenti Regi, Conon Mathematicus Regis gratiam per adulationem captans, intersydera collocatam affirmavit, septem ei figuræ vacuas ad caudam Leonis ostendens stellas, in quas Berenices crinem mutatum asserbat.

¶ Fuit item Berenice, Herodis Antipatri filii ex Salome sorore neptis, cuius meminit Strab. lib. 16. ¶ Berenice præterea à Valet. Max. appellatur lib. 8. cap. 6. quam Plin. lib. 7. c. 41. Pherenicem vocat, cui

soli ex mulieribus, quod filia, mater, & soror esset Olympioniarum,

concessum est, ut gymnacos ludos posset spectare, tamen omnibus interdictos.

Bereniceus, adjectivum. Catull. Epigr. 61.

— Bereniceo vertice Cæsariem.

Vide totum hoc Catulli carmen.

Berenice, εσ, Βερενίκη, multarum urbium nomen est, quatum prima in Libya Cyrenaica est, in extimo majoris Syrtis cornu sita, una ex iis quæ Pentapolim efficiunt, de qua Plin. lib. 5. cap. 5. ¶ Secunda, ad finem Arabicum, à Ptolemaio Philadephio condita, & à nomine matris ita appellata: in qua ipso Solstitii die hora sexta umbras penitus absolum tradit Plin. lib. 6. cap. 29. ¶ Tertiam cognomento Pauchryson, & quartam Epidirem dictam enumerat idem Plin. loco jam citato. ¶ Due præterea ejusdem nominis urbes recensentur à Steph. quarum alteram in Cilicia collocat, alteram Chium olim vocatam asserit.

Berenicēs cōma, νέμην Βερενίκην, Sydus ad caudam leonis situm, ex septem constans stellis, trigoni figura collocatis: ita dictum à capillis Berenices, Ptolemai Philadephii filiæ, & Evergetæ fratris sui uxoris, quos quum illa voti solvendi gratiâ detondisset, & postridie nusquam apparerent, in hasce stellas creditum est esse commutatos. Vide latius paulò antè in dictione Berenice.

Berenicēdæ, Βερενικῖδæ, Ptolemaica tribus, populi apud Athenienses Stephano.

Berenicēs, idis, Βερενίκης, tractus Africæ Cyrenaicæ, qui est circa Berenice urbem. Luc. lib. 9.

— nam quidquid pulvere sicco

Separat ardente tepida Berenicida Lepti

Ignorat frondes.

Beres, Βερες, urbs Thraciæ, à Berete filio Macedone. Steph. vide Mieza, apud Steph.

Berex, Βερεξ, gens inter Indiam & Æthiopiam. Steph.

Berge, Βεργη, urbs, aut vicus Thraciæ, ex qua natus est Antiphanes Bergæus Comicus, qui incredibilia conscripsit, unde proverbium, Βεργαζεσ, pro nihil veri dicere. Usurpatur & Bergium diminutivè. Steph.

Bergepolis, Βεργεπόλις, urbs Abderitarum. Idem.

Bergia, Βεργία, erant virgæ & ferulæ, quibus milites in exercitationibus & incruenta pugna utabantur. Leo, Mauritius, Cedrenus.

Bergidium, Βεργίδιον, oppidum Illyricum, in eo trætu Tarragonensis Hispaniæ, qui Vasconibus proximus est.

Bergion & Albion, Gigantes, filii fuere Neptuni, ab Hercule interfecti, ut scribit Pompon. Mel. lib. 2. vide suprà Albion.

Bergomum, oppidum est Italæ, trans Padum, à Plinio in nova Italæ regione collocatum, etiam hodie nomen retinet. ¶ Hinc Bergomates, eius oppidi incolæ dicti sunt.

Berillus, vide Beryllus.

Berithrus, Βεριθρος, urbs Trojana. Steph;

Beritum, urbs Marchiæ Brandenburgiæ.

Bernardus, Abbas inter Burgundos nobili ortus genere, antio ferè xii. ætatis sub Abate Stephano, qui tertius fuerat in Cœnobio Cisterciensi paulò antè instituto, una cum xxx. sociis monachum profecit, doctrinæ vitæque laudatae fama adeò profecit, ut Clarevallenſi cœnobio tunc primum Roberti virti illuſtris impensa constructo prepositus sit: cui annos xxxvi. præfuit. { GERM. S. Bernhard der fromme Abt. } Plura reliquit scripta: Comment. in Cantica, Considerationes divinæ contemplationis ad Eugenium Pontificem, unde Pontificii muneric ratio dicatur: varias insuper epistles, sermones etiam in diebus solennibus habitos. Volaterr.

Bernava, apud Ptolem. lib. 2. cap. 6. Oppidum est Hispaniæ Tarragonensis, non procul à Cæsarea Augusta, Celtiberis & Iberianis ad Orientem proximum. Vulgo Benavar.

Bero, Saccus, quasi pero, à pera dictus. { ANGL. A bagge, a satshell. } Vide priores Budæi annotationes.

Beroë, Βεροء. Epidauria fuit anus, & nutrix Semeles, in quam se mutavit Juno Semele persuasura, ut à Iove veram illius formam peteret, quæ cum Junone congregri soleret, ut superius de Baccho dictum est. Ovid. Metam. 3.

¶ ipsaque erat Beroë Semeles Epidauria nutrix.

¶ Beroë quoque cujusdam Dorycli Ismarii conjugis meminit Virgil. lib. 5.

Fit Beroë Ismarii coniux longa Dorycli, &c.

¶ Est item Beroë Stephano, urbis nomen in Macedonia, non procul à

Pella, Alexandri Magni patria: quæ alias Beroë, sive (ut quidam malunt) Berrhoë vocatur. Vide infrà suo loco.

Beroë, sive Berrhoa, Βερροα Stephano, Βερροα Suidæ. Urbs Macedonia ad Haliacmonem fluvitum sita, non procul à Pella, Alexandri Magni patria. Meminit urbis hujus Plin. lib. 4. c. 10. Vulgo Veria. ¶ Est etiam in Cava Syria huius nominis oppidum, in quo Bassianus Rhetor natu traditur, à quo dicti sunt Beroënses, Βερροαι, quorum meminit Plin. lib. 5. cap. 13.

Beronice, vide Berenice.

Berosus, collis est Taurorum, tres habens fontes sine remedio, & sine dolore mortiferos. Plin. lib. 2. cap. 103.

Berosus, Chaldaeus fuit, Astrologiae peritissimus, cui propter admirandum prædicendi futura scientiam, Atheniensis in Gymnasio posuerunt statuam lingua inaurata. Author Plin. lib. 7. c. 37.

Bersabe, יָבֵרְשָׁבָא, urbs Iudeæ, quæ puteus iuramenti interpretatur, quia quum ibi habitatet Abraham cum Abimelech, mactatis septem ovibus in foedus mutuò iuraverunt. Hæc terminus fuit terræ Promissionis possessæ à populo Iudeorum, postquam reversus est ex Ægypto, & tendit usque ad Dan, spatio in longum clx. millium, sicut scribit Hier. ad Dardanum.

Bersane, vidua fuit Damascena, ab Alexandro Magno adamata. Author est Diod.

Berula, vide Sisymbrium.

Berunus, Βερούνος Steph. Italæ civitas, nimirum Verona.

Berus, est pretiosa vestis.

Beryllus, Βερύλλος, Bostrenæ urbis Arabicae Præsul fuit, qui quum plura recte pro religione scripsisset, postremò omnia corrupit, peregrina quædam adducens, & procul à veritate abhorrentia. Quam ob rem convocata Præsulum non paucorum synodo, maximè annitente Ori-gene, ad sanitatem reductus est. Vide Volaterranum lib. 6.

Beryllus, Βερύλλος. Gemma est subviridis, & transparens, vix alibi unquam quam in India reperta: cuius novem enumerantur species apud Plin. lib. 37. cap. 5. Probatissimi tamen sunt ex iis, qui viriditatem puri maris imitantur. Poliuntur omnes sexangula figura artificum ingenii: quoniam hebecunt, n̄ color surdus repetitus angulorum excitetur. Propert. lib. 4. eleg. 7. ad Cynthiam.

Et solitum digito beryllon adederat ignis.

Berytis, Βερύτης, Troica urbs, videtur addendum Steph.

Berytos, Βερύτης, urbs est Phœnices in ora, Libano monti subiecta, Iustiniani temporibus legum studiis celeberrima. Vulgo Barutum vocant. Hinc Berytia vina, hodi quoque nominatissima: de qua Plin. lib. 15. cap. 17.

Berytus, alia est urbs Arabiæ, Diospolis priùs dicta. Steph.

Bes, besis, masculini generis, compositum est ab Aſſe, octo significans uncias, Βεργία. Fetus, Bes appellatus est, quod bis triens sit: quamvis dura compositio fiat besis ex triente. Cic. ad Att. lib. 4. Fœnus ex triente factum erat besibus. Plin. lib. 18. c. 11. Græci in binos semidios farinæ satis esse beses fermenti constituerent. ¶ Legitur & nominatus Besis apud Festum, modò emendata sit lectio. Besis, inquit, uncia octo: triens, quatuor. ¶ Bes etiam est Geometratum mensura continens octo partes iugeri in duodecim partes divisi. Vide Colum. lib. 5. c. 1.

¶ Bes pretii, est octava eius pars. ||

Bescia, Βεσκία, urbs Ausonum. Steph.

Besæ, simplici s. Βεσ. Fons est Thessaliæ, inter Ossam & Olympum, iuxta Cycesium oppidum, de quo Strab. lib. 8. ¶ Est & Besa tribus nomen in agro Attico, cuius meminit idem Strabo lib. 9.

Befsæ, geminata sī, Βεσσα, campus est Locridis, denis arbustis refertus, unde & nomen accepit: βεσσα enim saltus à Græcis nominantur. Vide Strab. lib. 9. ¶ Est & Βεσσα, Bessa, ejusdem regionis oppidum, apud Stephan.

¶ B. fæsæ, lacetculi, qui octo pollicum longitudinem habent. Bud. lib. t. de aſſe. ||

Besbieus, Βεσβίος Steph. Insulæ est exigua Propontidis, 18. M. passuum circuitu, è regione Osti, Rhyniaci fluvii. Vide Plin. lib. 6. cap. ult.

Besippo, Βεσιππω Ptol. Hispaniæ Bæticæ portus, & oppidum non procul à Mellaria urbe, patria Pompei Melæ, ut ipse testatur Geographia sua lib. 2.

Bessara, Βεσσαρα, civitas est Assyriæ, apud Ptol. lib. 16. cap. 1.

Bessi, Βεσσι, populi Thracum, teste Plin. lib. 4. cap. 11. magna ex parte Hænum montem incolentes, rapina & latrociniis visitantes, de quibus Ovid. lib. 6. Trist.

Vivere quam miserum est inter Bessesque, Getasque.

Bessicus, Βεσσικός, Adject. ut Bessica gens. Cic. in Pisone, Idemque tu Rabocentum Bessica gentis principem, quum te trecentis talentis Regi Cotto vendidisse, percussisti.

Bessyga, Βεσσυγα, Emporium in India, ubi amnis Bessygæ: unde Bessygas populi, qui humana carne vescuntur. Steph.

Bestemia Troiæ: alias Bestemaiæ Troiæ.

Bestia Appia, legitur apud Volaterr. lib. 14. ex Livii lib. 2. bell. Pun. apud quem nunc legitimus Vastia Oppia.

BESTIA, Bellua. { בֶּבֶרַי, בֶּבֶרַי. GALL. Bestia.

ITAL. Bestia. GER. Ein thier. HISP. Bestia, animal bravo y fiero.

ANGL. A beast. } Nomen est generale, omnia animalia rationis experta complectens: nam & de piscibus & volucribus dicitur. Cic. 5. Tusc. Namque alias bestias nantes, aquarum incolas esse voluit: alias volucres cælo frui libero: serpentes quasdam esse gradientes. Idem de Amic. Quod si hæc apparent in bestiis volucribus, agrestibus, hantibus, &c. Fera bestia, luxuria. Liv. lib. 34. Suis terrestris bestia est.

Plaut. Capt. sc. 2. a. 1. cui percutendum est propter nihili bestiam (i. simiam.) Idem Merc. sc. 1. a. 2. Bestias, autem pecudum in numero hæberi Caius Iurisconsultus negat lib. 9. Digest. ad L. Aquil. cæque ferociores scribit, ut Ursos, Leones, &c. Bestia pro serpente & venenato animali, quod Græci Ἀρά. Cicer. 1. de Divinat. Mirari licet quæ sint animadversa à Medicis herbarum genera, quæ radicum ad mortus bestiarum. ¶ Bestia quoque prænomine Lucii commemoratur à Salustio inter eos, qui cum Catilina adversus Rem publicam conju-

tarunt.

rarunt. § Bestia bestiam novit, επίστεια δὲ Στέρε. Novit profectō ferā feram. Aristot. lib. Rhetor. i. Congruet ubi convenit inter duos pariter improbos. § Ne bestiae quidem ferre possent. Proverbialis hyperbole eit apud M. Tullium actione in Verrem 5. Postremo ut odor Apronii teterimus oris & corporis, quem, ut aiunt, ne bestiae quidem ferre possent, uni isti suavis & iucundus videretur.

Bestiola, ἄρτη, diminutivum, θεοδίκη. ANGL. A little beast. } Plin. lib. 11. cap. 6. Apes alveum illinunt amarioribus succis contra aliarum bestiolarum aviditates.

Bestiarii, dicebantur qui ad depugnandum cum bestiis damnati erant. θεοφόροις. Hinc à Seneca epist. 71. ludus bestiariorum nuncupatur, quo bestiarii depugnabant. Cic. pro Sestio, Praeclarā adilitas unus leo, ducenti bestiarii. Idem in Vatinium, Milonem dicas gladiatoriūbus & bestiariis obseditissimam rem publicam. Suet. in Claud. cap. 34.

Bēta, ἀρτη, herba est notissima, etiam hodie nomen retinens, quæ quod insipida sit, fatua peculiari quodam epitheto appellatur. } οὐράνη, sive τετλα. GALL. Porée, jotte, blette. ITAL. Beta, Betiola. GERM. Mans goß oder Erdöl. HISP. A selga. ANGL. A beet. } Martial. lib. 13.

Vt sapient fatua Fabiorum prandia beta.

O quam sape petet vina, pipérque coquus.

Plaut. Pseud. sc. 2. a. 3. Apponunt brassicam, betam, blitum. § Betæ quoque à Diogene appellabantur homines molles & cinzidi. Unde & Betizare dixit Augustus pro languere, & effeminari. Suet. in Aug. c. 87. Vide Cælium lib. 15. c. 11.

Bēthārmones, θεοφόροις, ab Homero Corybantes vocantur. Odyss. 8. Betacharum, vicus inter Hierosolymam & Thecum in monte situs. Compositum nomen ex lingua Syriaca & Hebræa. Immò, ut videtur esse, בְּתַחֲרֵם beth-haccherem, merè Hebraicum est.

Bethania, בְּתַנִּיאָה bet-hanîah. Επιτεινία. Villa secundo millario ab Hierusalem in latere montis Oliveti, Marthæ, ac Marie memoriam insignis. § Est & altera Bethania trans Iordanem, ubi Ioannes quondam baptizabat. Volaterr.

Bethel, בְּתַהְלֵם beth-el. Urbs Samaria, quam Iebusei condiderunt, quæ prius vocabatur Luza.

Bethlema, vide Bethlehem.

Bethlehem, בְּתַהְלֵם beth-léhem. Επιτεινία. Nomen civitatis David, quæ alio vocabulo dicitur Ephrata, Christi servatoris nostri natalibus insignis. Nunc viculus esse dicitur, qui ab Ioppe quadraginta millibus distat. Ex hac civitate ortus, atque ibidem in regem unctus est David. Ibi Rachel occubuit, & sepulchrum Iesse patris David ostenditur. Est autem hic locus in tribu Iuda, sexto ab Hierusalem millario positus, contra Meridiem, in itinere, quo iterum Hebron. Quando autem Iacob ibi pecora sua pavit, loco Bethlehem nomen imposuit, quod domus panis interpretatur: propter eam panem, qui ibi de cœlo descendit. A Stephano Επιτεινία appellatur neutro genere & plurali numero. § Hinc Bethlemitæ, dicti sunt eius incolæ.

Bethphagē, ΒΑΝΙΙΟΝΙ bet-phagē. Επιτεινία. Vici nomen est in Iudea, non procul ab Hierosolymis, quod Syris domum oris, vel maxillæ sonat.

Bethsaida, בְּתַהְסַיָּדָה beth-tsaïdā. Επιτεινία. Galilææ civitas, Petri, Andreæ, & Philippi patria, ad Lacum Tyberiadis sita.

Bethsames, בְּתַהְשָׁמֶס beth-schémesch. Nomen urbis Galilææ, ubi Dominus perhibetur multa signa fecisse: à qua Bethsamitæ populi.

Bethsura, & Bethusuræ, tantum plurale, בְּתַהְשָׁרָה Béth-tṣur. Munitum fuit Iudeorum praesidium, de quo multa lib. 2. Machab.

Betis, fluvius Hispaniæ ultioris. Vide Eæ: ii.

|| Betizare, lacanizare, betisare, languere. Casaub. ||

Bēto, is, Vado, quasi bene ito. Varro, Mulierem quod patere ea non poterat, foras betere iussit. Pacuvius, Vos hinc defensum patiam in pugnam betite: ex Nonio. Plaut. Cure. sc. 2. a. 1. Si illa ad me beter. Licetne betere obsecro, ari non licet? Plaut. Pseud. sc. 2. a. 1.

Bētonică, ΒΕΤΩΝΙΚΗ Dioscoridi. } GALL. Betoine, ou veteoine. ITAL. & HISP. Bētonica. GERM. Bētonien. } Herba Gallis dicitur, quæ ab Ital. Serrula, teste Plin. lib. 1. c. 8. § Est & altera betonica species, teste Aegineta, herba unicaulis, ramulos habens pul-gii, sed tenuiores & gustu fatuos, quæ à superiore specie differt, non effectu. § Est & alia species betonica, seu vetrica coronaria, seu vetricum altile, vulgo flores tunici, aut garyophylli, teste Ruellio. } ANGL. Vetrone. }

Bētūlā per simplex I, melius quam betulla per duplex II, οὐράδα Theophrasto, οὐράδα Plin. histor. lib. 3. c. 14. Arbor est satis vulgaris, corice candidissimo, quam Romani ex Gallia in Italiam transtulerunt: & ex ea fasces conficiebant qui magistratibus solebant præferti. Inde nomen sortita est à batuendo (batuere enim cedere), batula, levique mutatione betula. Quo error insignis corrigitur Matthæoli (virilis alioqui meo iudicio maximi) in Dioscoridem c. de populo: qui betulam à bitumine deduci existimat.

Betulo, Hispaniæ fluvius est in tractu Tarragonensi, barcinensem agrum irrigans. Rectius scribitur Bætulo per diphthongum. Vide supra suo loco. Vulgo Becon.

Beva, ΒΙΒΑ, urbs Macedonia. Steph.

Bevos, ΒΙΒΟΣ, fluvius. Idem.

|| Bezirides, Vezires, Consiliarii Imperatoris Turcici, dicti Vifiri. Lex. gr. b. ||

R I

æum, ΒΙΒΑΙΟΝ, vini factitii genus erat, valetudinis causa excogitatum. Fiebat ex uvis ad solem siccatis, & aqua marina: dictum est à cura,

quia multum in eo coniendo laboris adhibetur, sive quia violentum esset, & efficax contra morbos: sive à festinatione, atque impetu. Plin. lib. 14. c. 8. Apud Græcos iure clarissimum nomen accepit, quod appellaverunt βιβαῖον, ad plurimos valetudinum usus excogitatum.

Fit autem hoc modo: Uva paulum ante maturitatem decerpitæ siccantur acri sole, ter die versatæ per triduum, quarto exprimuntur, dein cadis sole inveterantur: cui marinam aquam largiore miscent.

Bārchi, ΒΙΒΑΙΟΝ, qui præsunt communitibus, vitæque necessariis compa-

randis: εἰς enim Græcis non modò vitam, verum etiam viçum significat.

Bianor, ΒΙΑΝΟΣ, nomen viri, qui & Ocnus dictus est, filius Mantus fatidæ, & Thufci fluminis, qui Mantuam urbem à nomine matris appellavit. Virg. Eclog. 9.

namque sepulchrum

Incipit apparere Eianoris, hic ubi densas, &c. Fuit item unus ex Troianis principibus, qui cum Oileo auriga ab Agamemnone interemptus est, teste Homero Iliad. 11.

Bias, biantis, ΒΙΑΣ. Nomen philosophi Prienensis, qui fuit unus ex septem Græciae sapientibus. Hic (Laertio teste) vir fuit totus regius, & civium suorum princeps, quos diu adversus pericula tutatus est. Sed tandem capta patria, quum universi fugerent rerum pretiosissimarum sarcinulis onusti, ipseque interrogaretur, cur ex bonis suis solus nihil secum ferret, respondit, Omnia bona mea mecum porto: fortuita enim inter bona sua non numerabat.

Biatia Ptolemaeo, oppidum est Hispaniæ Tarragonensis, fortasse idem cum eo, quod hodie Eæza nominatur.

Bibaculus, patria Cremonensis, ut scribit Eusebius, qui simul & Catullus inter poetas Iamborum Latinorum ponuntur. Quint. Est & bibaculus alter, cuius meminit Cæsar in commentariis.

Bibaga, insula est Indiae, ostreis & conchyliis referta, ut scribit Plin. lib. 6. cap. 21.

Bibaſtus, ΒΙΒΑΣ, urbs Thraciæ. Steph.

Biberius, Tiberii agnomen per derisum, propter nimiam vini aviditatem.

|| Bibesia, Fest. Perediam & bibesiam finxit sua consuetudine, cum intellegi voluit cupiditatem edendi & bibendi. Locus est in Curcul. act. 3.

Bibiana, virgo Romana & martyris sub Juliano, quæ unà cum parentibus martyrum corpora sepeliebat, sepulta est apud palatium Lucinianum. Author est Volarerr. lib. 3.

Biblia, sive (ut alii vocant) billia. Uxor Duellii Romani, qui primus Römæ ex navali certamine triumphavit: quæ tantæ pudicitiae fuit, ut illo seculo pro exemplo fuerit, quo impudicitia monstrum erat, non vitium. De hac memoria proditum est, quod quum Duellio in iurio quodam oris graveolentia objecta esset, cōque nomine à viro accusareretur, quod vitii eius ipsum nunquam monuissest, bibiam respondisse, id quidem se facturam fuisse, nisi viros omnes credidisset ita olere.

Bibliæ, orum, plur. numer. ΒΙΒΛΙΑ, libri, quo nomine Libri sacri per excellentiam appellantur. Sunt namque, teste Chrysost. hom. 9. in epist. ad Coloss. salubria animæ pharmaca, quæ (ut Basilius ait in comment. super psalm. 1.) similia sunt medici officinae, è qua quisque petere possit aptum suo morbo remedium. Quare & Irenæus lib. 1. contra Valent. comparavit biblia arboribus ligni Paradisi. De omni, inquit, ligno Paradisi manducate, id est, ab omni Scriptura divina manducate.

Bibliographus, ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΣ, Librarius, παραγόντες βιβλία, καὶ γράφων.

Bibliothecarius, qui codices servat.

Bibliolathas à Demetrio Trozenio dictus est Didymus Grammaticus: quoniam supra ter mille quingentos libros conscripsit. Vide Cal. lib. 19. cap. 9.

|| Bibliopegus, ΒΙΒΛΙΟΠΕΓΟΣ, qui libros compingit. Ciceroni glutinator. ||

Bibliopola, librorum venditor. } ΒΙΒΛΙΟΠΟΛΙΣ, GALL. Libraire, vendeur de livres. ITAL. Librario, venditore de libri. GERM. Ein buchhändler/ ein buchhandler/ der da bucher verkauft. HISP. Librero. ANGL. A bookseller, a stationer. } Mart. Non habeo: sed habet bibliopola Tryphon. Plin. iunior. Bibliopolas Lugduni esse non putabam: ac tanto libentiū ex literis tuis cognovi venditari libellos meos. Componitur autem ex βιβλίοις, quod est liber, & πωλῶ, vendo, per a in prima.

Bibliotaphi, ΒΙΒΛΙΟΤΑΦΟΙ, ab eruditis appellantur, qui ut soli sapere videantur, librorum aliquid insignium naeti, nemini eorum copiam faciunt, sed in arca, velut in sepulchro quodam inclusos asservant.

BIBLIOTHECĀ, } ΒΙΒΛΙΟΘΕΚΑ, τὸ βιβλίον bibarim. Εἰς τὴν βιβλιοθήκην. GALL. Librairie, estude, chambre aux livres. ITAL. Libraria. GERM. Ein buch-rey/ ein ort daman die bucher bey einander behält. HISP. Libreria.

ANGL. Librerie, a studie, a great number of books. } Tam librorum per se magnus numerus, quam locus ubi libri sunt, appellatur, ut ait F. stus, & Ulpianus in l. librorum 52. §. 7. D. de legat. 3. Cic. ad Sulp. Dionysius servus meus, qui meam bibliothecam multorum nummorum tractavit, quum multis libros surripuerit, &c. Latinis Libraria dicitur. Gel. Forte in libraria ego, & L. Paulus poëta, vir memoria nostra doctissimus, confederamus. § Est & bibliotheca titulus, sive inscriptio, qua Diodorus historiam suam nominavit.

Plin. in Praemio operis. Apud Græcos desit nugari Diodorus, & Bibliothecas historiam suam inscriptis. Bibliothecæ (ut scribit Vitruvius) ad Orientem spectare debent. Usus enim librorum matutinum expostulat lumen.

Bibliothecalis, e, quod est bibliothecæ: ut apud Mart. Bibliothecalis copia.

|| Bibliothecarius, qui bibliothecæ præfectus est. ||

Biblina, ΒΙΒΛΙΝΑ, Thraciæ regio, vino generoso insignis, quod Biblum ab ea appellatur: tametsi alii à biblia vite appellatum malint. Demus autem D. lius biblum vinum, Naxium interpretatur, co quod Biblus Naxi insulæ fluvius sit. Vide Steph.

|| Biblio, vide libro.

Fiblūs, ΒΙΒΛΙΟΣ, fœmin. gener. iuncum significat, item Ægypti arboreum, quæ & Papyrus, cuius cortice ad chartas, ligno autem ad navigia uterantur. Lucan. lib. 3.

Nondum flumineas Memphis contexere biblos

Noxerat.

§ Est etiam Naxi insulæ fluvius, à quo nonnulli Biblum vinum nominatum putant. Vide supra in dictione Biblina.

BIBO, is, ibi, ibitum. Potum hauro, humorem attraho. } ΒΙΒΟΣ schatāh, ΒΙΒΟ. GALL. Eoīs. ITAL. Bere. GERM. Zinten. HISP. Eeuer. ANGL.

To drink. Plaut. in Stich. Vide quot cyathos nos bibimus. Cedò ut bibam. Plaut. Most. sc. 1. a. 2. Bibite, per græcamini. Este. Idem Most. sc. 1. a. 1. Date illi quod bibat. Ibid. sc. 4. a. 1. Monstra quod bibam, tuam qui possun perpeti petulantiam. Idem Men. sc. 1. a. 5. An iste ubi bibisti (de ebrio.) Idem Amph. sc. 1. a. 2. Mihi decretum est bibere aquam. Idem Aul. sc. 1. a. 3. Metuo malum marorem ne mixtum bibam. Idem sc. 4. a. 1. Agite, bibite fores, potate. Ibid. Cnr. sc. 1. a. 1. Et foribus dat aquam quam bibant. Ibid. sc. 3. a. 1. Bibit arcus, pluet hodie (de lena.) Idem sc. 2. a. 1. Calidum bibunt. Ibid. sc. 3. a. 2. Rape, clepe, bibe, & fuge. Idem Pseud. sc. 2. a. 1. Bibenda fuligo lucubracionum. Quia. Hinc ille iustitia haustus bibat. Idem. Da nunc, bibat ordine, dixit Jupiter. Ovid. 5. Fast. Bibat solem cuticula. Juven. Sat. 11. Item, transfertur ad alia: Bibunt succum ingenii nudæ arces. Virg. lib. 11. etiam his junxit, quæ vim attrahendi humoris nullam habent.

Hasta sub exeriam donec perlata papillam

Hæst, virgineumque altè bibit acta cruentum.

Bibere liberaliter, i. largiter. Celsius lib. 4. c. 12. ¶ Bibere etiam accipitur pro auscultare, seu studiosè audire. Horat. lib. Carm. 2. Od. 1. 3.

Pugnas, & exactos tyrannos

Densum humeris bibit aure vulgus.

¶ Invenitur etiam paſſivum hujus verbi bibo in tertia persona. Juven. satyr. 10.

— sed nulla aconita bibuntur

Fistilium.

Plaut. Most. sc. 3. a. 1. Estur, bibitur dies noctesque. Aut bibat, aut abeat. Cic. 5. Tusc. Mihi quidem in vita servanda videtur illa lex, quæ in Græcorum conviviis obtinetur: Aut bibat, inquit, aut abeat. Et rectè. Aut enim fruatur aliquis pariter cum aliis voluptate potandi, ne sobrius in violentiam violenterum incidat, aut discedat. Haec tenuis Cicer. Hoc Adagio (inquit Erasmus) monemur, ut aut tempori, locoque nos accommodemus, aut ab hominum consuetudine nos subducamus.

Bibax, & Bibosus, qui est bibendi avidus, vel nimius potator. { שְׁתַחַתְּחֵה, נָבֹה, וּמִנְסָה, וּלְבָגָר. GALL. Grand beveur, qui boit beaucoup. ITAL. Bevitore, cinciglione. GERM. Ein grosser trinker/ ein sauffer / der vil trinkt. HISP. Grande bevedor. ANGL. A great drinker. } Gell. lib. 3. c. 12. Bibendi avidum, P. Nigidius in Commentariis Grammaticis bibacem, & bibosum dicit. Laberius in Mimo, lib. 1. Non mammosa, non annosa, non bibosa, non procax. Bibosus tamen (si Gell. creditus) vocabulum est novum, & à Laberio vocum innovatore confictum. Nomina enim in os, potius fiunt à nominibus, quam à verbis.

Bibatulus, diminutivum à nomine Bibax, qui largius & frequentius bibit, φιλοπότης. Idem nomen fuit Poëtæ, quem Hieronym. in Chronice, Cremonæ natum esse scribit, paulò minorem Cicerone.

Bibatūs, atis, propensio ad largius bibendum. { φιλοποτία. GALL. Bevorie excessive, excez à boire. ITAL. Ecessivo bevere. GERM. Weinsucht. HISP. El habito y obra de mucho bever. ANGL. Great drinking. }

Biber, nomen antiquum neutro genere usurpatum. ↗ πίνει. C. Fannius annalium 8. Domina ejus ubi ad villam venerat, jubebat biber dari. Cato quoque in Originum libris usus est, & Titinius in præl. Date illi biber, iracunda est. Sosipater lib. 1.

Bibesia, æ, vocabulum est à Plauto confictum, pro nimia bibendi avideitate. φιλοπότης, quemadmodum & Perediam idem dixit pro fame, & voracitate. Festus.

Bibones, muscæ sunt.

Bibitor, potor. Sidon.

Biblex, duplex. Lege Bilex, vel Bilix.

Bibosus, vide Bibax.

Bibulus, a, um, quod facile sorbet. { שְׁתַחַתְּחֵה, נָבֹה, וּמִנְסָה, וּלְבָגָר. GALL. Qui boit volontiers. ITAL. Che beve volontieri. GERM. Das gern trinkt oder aufsüpf. HISP. Que se passa como papel. ANGL. That sucketh up quickelie, desirous to drink soot. } Virg. ad Messalam.

Inverso bibulam restringens lumen olivo.

Lumen enim bibit oleum, id est, ardendo consumit. ¶ Unde & Bibulorum cognomen dictum est, & Bibula papyrus, quæ sorbet atramentum. Lucanus,

Conficitur bibula Memphitis charta papyro.

¶ Hinc sit Meribibulus, de quo alibi. ¶ Horat. passim dixit, Bibulum Falernum.

Potores bibuli media de nocte Falerni,

Oderunt porrecta negantem pocula.

Bibractæ, Heduorum oppidum est apud Gallos, authore Cæsaré. Hodie Sc. Juanis, hoc est, Burgundis annumeratur. Vulgo Beraune.

Bibracum, urbs Sueviae. Biberach vulgo.

Bibrævis, pes pyrrhichius, Diomedes Grammat. lib. 3.

Bibracum, Daniae urbs. Vulgo Bibrorg.

Bibulus, Collega Cæsaris fuit in consulatu, nomine potius quam re. Cæsar enim solus quicquid visum erat, inconsulto collega, pro suo arbitrio gerebat. Unde quicquid illo anno factum erat, homines urbani Caio & Cæsare Coll. gestum dicebant. Vide Erasmus in Apoph. Extat etiam apud Tranquillum in vita Cæsaris ea de re distichon huiusmodi.

Non Bibulo quicquam nuper, sed Cæsare f. tum est:

Nam Bibulo fieri Consule nil memini.

¶ Bibulus homo scelestissimus. Gell. cap. 7. lib. 2.

Biceps, Biçlinum, Bicolor, Bicornis, Bicorpor, Bicubitalis. Vide Bis. ¶ Bicerres, δίγραστοι, δίλεποι. Gloss. v. δίγραστοι, est utrinque villosus: δίλεποι est utrinque fimbriatus. Ex bis & cirrus. Bicerres itaque sunt qui lectos habent pilos. ¶

Bicoxum, δίγραστοι. Gloss. à bis, & coxa.

Bicurgium, δικέραστοι. Ptolemaeo Germanæ urbs est, quam Erfordiam vocant.

Bidellium, aqua ex vesicis de ulmo confecta. Lege Viscis, &c.

¶ Bidellus, gymnaſi custos. Alciat. ¶

Calepini Pars I.

Bidini, populi sunt Siciliæ, Cittariis, & Catilini vicini, ut auctor est Plin. lib. 3. cap. 8.

Bidios, βίδος, castellum in agro Tauromitano. Steph.

Biemus, urbs Cretæ. Vide historiam apud Stephan. ubi ait de Viena Gallæ.

Biendium, citerioris Hispanæ portus est, apud Plin. lib. 4. in descriptione citerioris Hispanæ.

Bigargitani, populi sunt Hispanæ in tractu Tarragonensi. Vide Plin. lib. 3. cap. 5.

Bigerones, Aquitanæ populi sunt, apud Cesarem, Tarbellis & Sontianibus vicini.

Bigerra, βίγαρρα Ptolem. Hispanæ civitas est, Setabis contermina, quæ hodie Besar ab incolis vocatur.

Bigeurica, vestis rufa, & villis hispida.

Bigerriga, vestis est Gallica.

¶ Biglator, vigilator. Lex. gr. b.

Biglasticum æs, quod vigiles accipiebant. Idem: ¶

Bileus, βίλευς, fluvius est Ponti, in finibus Paphlagoniæ, non procul ab Heraclea. Vide Plin. lib. 6. cap. 1.

Bilibilis, βίλιβιλις, oppidum Celtiberorum in Hispania Tarragonensi ad Salonem fluvium, optima ferri temperatura nobilis. Ex hoc oppido Martialis poëta originem traxit, ut ipse multis in locis testatur. Vulgo Calatayud.

Bilbina, urbs Persica. Steph.

BILIS, בִּלִּשׁ מְרֻבָּה, מְרֻבָּה, מְרֻבָּה. GALL. Colere, fief. ITAL. Colera. GER. Die gal. Hisp. Colera, hyel. ANGL. Choler, anger, the gall: ¶ Nomen est commune duobus precipue humani corporis humoribus: quorum alter, qui calidus est & siccus, ab auro coloré Flava bilis appellatur. Alter, qui frigidus est & siccus, quoniam nigra favilla colorē imitatur; Atta bilis dicitur. Utrumque genus rursus in duas primarias species finditur: in naturalem scilicet, & non naturalem. Bilis Flava naturalis (quæ bilis appellatio nem sibi peculiariter vendicavit) rursus duplex est. Quædam enim apta est nutritioni, quæ unà cum sanguine miscetur in venis: partim ut ille hæc veluti vehiculo commodius penetret in venas exiliores, partim ut alat partes naturæ suæ affines, hoc est, calidas & siccias. Deinde munere suo functa, quod reliquum est, unà cum sudoribus foras effluit per poros. Hæc tenuis humoris permixtione mutatur in bilis pallidam, quæ & ipsa à naturali quam minimum recedit. Altera excrementitia est, & inepta nutritioni, quæ à sanguine expurgata reclupit in vesiculam bilis, quam ζελαδόνα Græci appellant, & inde proprio meatu in intestina delabens, dejectionem stimulat, & tingit excrements. Non naturalis iterum in quatuor distinguitur species, in vitellinam, λεκιθώδη, quæ fit ex bile pallida, acrimoniâ caloris non naturalis uita: in porraecam, περιστερόδη: in æruginosam, λιδη: & in eam quæ cœruleo colore glastum imitat, unde οὐρατόδη à Græcis appellatur. Tres hæc posteriores species potissimum fiunt in ventriculo, ex alimentis acribus, ut porro, sinapi, & similibus: ex quibus prius fit porracea bilis, deinde æruginosâ, & postremæ cœrulea. Non nunquam etiam in jecinore ex vitellina vehementius uita, ut accideret solet in morbis ardentissimis. Atta bilis & ipsa in Naturalem dividitur, quam propriæ μελαχολίας, id est, atrum succum, sive suatum melancholicum medici appellant, & non Naturalem: & Naturalis rursum, in Aptam nutritioni, quæ miscetur sanguini in venis, alitque partes frigidas & siccias, ossa scilicet, & cartilaginiæ: & in Excrementiam, quæ nihil aliud est, quam excrementum sanguinis, quod à jecore alien ad se allicit, ejusque tenuissima parte alitur: reliquum per proprium meatum (quem & stomachum vocant) in ventriculum regurgitat, ut illum astringat & roboret: ubi munere suo functa, unà cum excrementis per intestina dejicitur. Non naturalis autem (quæ propriæ Atta bilis dicitur) in triplici est differentia. Alia enim fit ex succo melancholico, putredinis, aut caloris vi in cinerem quodammodo converso. Alia ex bile vitellina, primùm in portaceam, deinde in æruginosam, & postremæ in cœruleam mutata. Alia ex pituita in venis putrescente, & vehementius uita. Vide Fel. ¶ Accipitur item Bilis propria, quæ à bile excitatur. Horat. 2. Sermon. Satyr. 3.

— tantum maledicunt utrique, vocando

Hanc Furiam, hunc aliud, iussit quod splendida bilis.

Delirat uxor, atra bili percita est: nulla res tam delirantes homines concinnat citè. Plaut. Amph. ¶ Mascula bilis, id est, ore concitata & vehementis. Persius Satyr. 5.

— calido sub pectore mascula bilis

Intumuit, quam non extinxerit urna cicutæ.

¶ Inest & formicæ & serphei bilis. Βιλιόδης. GALL. Bileux, colere, facile à courroucer. ITAL. Colero, che facilmente corrutia. GERM. In dem vil gallen/ oder bitterkeit ist/ giftig dällig/ jammrig. HISP. Melancolico, δι τολέρικο. ANGL. Colerike, angrie. ¶ ut, sanguis biliosus, sputum biliosum, apud Cornelij Celsum. Vomitus biliosus lib. 2. c. 7.

Bilon, βίλον, Borysthenites philosophus fuit, & sophista callidus, qui philosophiam ratio orationis flore vestivit. Hic primùm Crateris Cygnici philosophi auditio fuit, à quo se ad Theodorum contulit. Ferunt hic dixisse ad eum qui fundos suos in gluvie voravat, terra Amphiaraum absorbut, sed terram tu. Fuerunt & alii ejusdem nominis philosophi, quos vide apud Laertium.

Bionei sermones, proverbiali figura dicuntur ab Horatio, ut in suis Chilliadibus annotavit Erasmus, ut proverbium explicat. Dente Theonino todi. Ait enim ex Acrone, Bionem philosophum fuisse, qui mordacissimus dialogis laceraverit poetas, sic ut nec Homero parceret. Porphyron autem Aristophanis comici patrem fuisse. Versus apud Horatium lib. 2. epist. 2. sunt isti:

Carmine tu gñades, hic delectatur lambis;
Ille Bioneis sermonibus, & sale nigro.

Bloethanatōs, violenter mortuus. { בְּלַהֲנָתֶס, מֵת בְּכָלָל. GALL. Mort d'une mort violente. ITAL. Vcciso violentemente. GERM. Ciner der mit groalt getötet wird. HISP. Matado fuerosamente. ANGL. That is killed violentlie. . . . ex bñ, violenta, & dñar & mors : ut quum quis ferro, vel alia vi interficitur, & non sua, i. naturali morte moritur, quæ naturaliter contingit : & mors ipsa Biothanata dicitur, quæ per vim infertur. De qua intellexit Virg. lib. 4. Æneid. quum dixit,

Nam quia nec fato, merita nec morte peribat,
Sed misera ante diem.

Scribit Lampridius prædictum fuisse Heliogabalo, ipsum biothanatum futurum. Iul. Firm. Si luna, inquit, applicuerit se Saturno deficiens lumine, facit matres biothanatas interire. Servius ait Biothanatorum animas non recipi in originem suam.

Bipedimui, Gallie in Aquitania populi, de quibus vide Plin. lib. 4. c. 39.

Biraculum, Thusciæ oppidum est Ptolemaeo : hodie Vicarellum.

Bis, adverb. Duabus vicibus, iterum. { בִּינְתַּיְם pašamájim. dñs. GALL. Deux fois. ITAL. Due fiate. GERM. Zwey mal. HISP. Dos veces. ANGL. Two tynes. } Cic. de Amic. Bis una consules. Plin. Ut aliquæ bis die pariant. Multa habet composita, de quibus mox dicemus.

Filia mea bis, &c. fecit avum.

Ovid. Eleg. ult. lib. 4. Trif.

Barba resepta mihi bisve, semelve fuit.

Ibidem.

Bis tantò pluris redimam tibi aliam pallam.

Plaut. Men. sc. 3. a. 4. Affigantur (cruci) bis pedes, bis brachia.

Dissiluit nudo pressa bis uva pede.

Ovid. Eleg. 6. lib. 4. Bis tanto sunt amici, quam prius. Plaut. Amph. Biceps, itis, qui habet duo capita. { δίγενες. GALL. Ayant deux têtes ou deux sommitez. ITAL. Cosa que ha due capi. GERM. Zwey töpffig/ das zwey haupter hatt. HISP. Cosa que tiene dos cabezas. ANGL. That hath two heads. } Plin. lib. 10. c. 62. Serpentes coēunt conplexu, adeò circumvolutæ sibi, ut una existimari biceps possit. Cic. II. de Dñi. Etsi puella nata biceps esset.

Biclinium, locus ubi duo lecti sunt, sicut Triclinium, ubi tres. { δικλίνιον. GALL. Chambre oie il y a deux lits dressez. ITAL. Luogo dove stanno due letti. GERM. Ein ort da zwey bet stehn. HISP. Lugar donde ay dos camas ó mesas. ANGL. A chambre with two beddes. } Est autem hæc dictio ex Latino & Greco composita: nam Bis Latinum est, & in Græcum, quod lectum significat. Plaut. in Bacch. In Biclinio cum amica sua vterque cubitum eatis.

Bicölör, adjct. Duotuni colorum. { δίχρως. GALL. De deux couleurs. ITAL. Di due colori. GERM. Das zweierlei farben hatt. HISP. Cosa que tiene dos colores. ANGL. Of two colores. } Plin. lib. 10. cap. 52. Intus omne ovum volucrum bicolor. Ovid. Met. II.

Myrtea sylva subest bicoloribus obsita baccis.

Et 8. Met.

Ponitur hic bicolor sincera bacca Minerva.

Bicornis, e, quod habet duo cornua. { δίκερος. GALL. Ayant deux cornes, ou deux fourchons. ITAL. Di due corna. GERM. Das zwey hörner hatt. HISP. Cosa que tiene dos cuernos. ANGL. That hath two horns. } ut, Bicornis ferramentum. Col. lib. 10. cap. 5; Bicornes furcae. Virg. I. Georg.

Exacuant alii vallos, furcasque bicornes.

Bicorpö, omnis gen. { διμόρφος. GALL. Ayant double corps. ITAL. Di due corpi. GERM. Das zwey leib hatt. HISP. Cosa que tiene dos cuerpos. ANGL. that hath two bodies. } Duorum corporum. Cic. 2. Tusc. Hæc bicorporem afflxit manum: ex poëta. Accius apud Priscian. lib. 6.

Pallas bicorpor anguum spiras trahit.

Bicubitālis, e, quod duorum est cubitorum. { διανχτης. GALL. Qui a deux condées de long. ITAL. Di due cubiti. GERM. Das zwey elenbogen lang ist. HISP. Cosa que tiene dos codos de largo. ANGL. Two cubites long. } ut, Bicubitalis caulis. Plin. lib. 20. c. 23.

Bidental, locus erat, aut ædificium fulmine tactum: ita dictum ab oye bidente, quæ ad prodigiæ procriptionem à sacerdote immolata, ibi sepeliebatur. Horat.

Minxerit in patrios cineres, an triste bidental
Moverit incestus, certè furit, ac velut ursus.

Nonius Marc. Bidental dici vult, quod binæ pecudes mactarentur. Corn. in Pers. Sat. 2. ipsum fulmen Bidental appellari scribit, aut quia duos dentes habeat, aut quia ubi ceciderit, bidentes mactentur. Tum addit: Bidental, locus sacro pereclusus fulmine, qui bidente ab Aruspiciis consecrat, quem calcare nefas est. Vocat etiam Bidentalium.

Bidentes. Quidam intelligent oves, aut alia pecora, quæ per ætatem duos dentes altiores habent. Nam Higinus dicit, Quæ bidens hostia oportet dentes habeat octo, sed ex his duos cæteris altiores, per quos appareat ex minore ætate in majorem transcendisse. Alii Hostias bimas, id est, duos annos habentes, hoc nomine intelligunt, quod in commentariis ad jus Pontificium pertinentibus legatur, Bidentes primæ dictæ, d litera ex superfluo interjecta (sicut in Redeo) ad hiatum duarum vocalium præcavendum. Ergo Bidentes primæ dictæ sunt quasi Biennes: postea autem vocabulo longo usu loquendi corrupto, quæ prius Bidennes dicebantur, postea bidentes sunt dictæ. Vide Gell. lib. 10. c. 4. & lib. 16. Virg. 6. Æneid.

totidem lectas de more bidentes.

Item bidens, τυσύνη. Pollux, ubi ἡ τὰ μετακάρια ἐργαλεῖα, instrumentum rusticum fossorium, quod duos dentes habeat. Iuv.

Vive bidentis amans & culti villicus horti.

Et Tibull. 1. eleg.

Pace bidens vomerque vigent.

Vet. Lex. Latinogr. Bidens δίκερος, Gloss. Isid. bidens anchora: tanquam sit adjективum, substantivè usurpatum. ||

Biduum, Spatium duorum dierum, à quo biduanæ, a, um: ut, Biduanæ inducæ, { בִּינְתַּיְם jašamájim. dñs. nūfipq. GALL. L'espace de deux jehrs,

deux jœurs, deux jœurs entiers. ITAL. Il spatio di due giorni. GERM. Zweentag. HISP. El espacio de dos dias. ANGL. The space of two dayes. } Terent. in Eunuch. Ego impetrare nequeo hoc abs te biduum saltem ut concedas solum. ¶ Biduo continent, significat duobus diebus continuis. Sueton. in Calig. Per hunc pontem ultrò citro commenavit biduo continent.

Biendum, Citerioris Hispaniæ portus. Plin. lib. 4.

Bicenniis, qui est duorum annorum. { διετής. GALL. De deux ans. ITAL. Di due anni. GERM. Zwey jar alt von zweyen jaren. HISP. Cosa de dos años. ANGL. Of two yeares. } Plin. lib. 2. c. 82. Utpote quam quidam annuo & bienni spatio duraverunt.

Bicennium, spatium duorum annorum. { שְׁנָתִים schenathhaājim. dñs. GALL. Deux ans entiers, l'espace de deux ans. ITAL. Di due anni. GERM. Zwey jar. HISP. Cosa de dos años. ANGL. The space of two yeares. } Cic. de Amic. Primè Gabinia lege: biennio autem post Cassia.

|| Bifarius, a, um, quod duobus modis fari possis, duplex. Inde || Bifariam. { διχώς. GALL. En deux parties, en deux sortes, en deux manières. ITAL. In due parti. GERM. Auf zween weg/ auf zwey weys. HISP. En dos partes. ANGL. Two fold or two maner of roise. } ut Trifariam, τριχώς; adverbia sunt, quibus significatur quod duobus vel tribus modis, vel quod in duas, vel tres partes fieri potest. Cic. 3. Tusc. Bifariam quatuor perturbationes æqualiter distributæ sunt: nam duæ, &c. Bifariam agi cum populo non potest. Gell. c. 15. lib. 13. Dispartire opsonium bifariam. Plaut. Aul. sc. 1. a. 2. ¶ Sic Multifariam, Omnisfariam, Plurifariam, significat multorum generum, omnis generis, plurium generum: sive in multis, in omnibus, & in plures partes: sive quod multis, omnibus, & pluribus modis fari potest. Dicimus etiam Bifariæ, Trifariæ, Multifariæ, &c.

|| Bifax. Gloss. Isid. Bifax, duos habens obtutus, à dupli facie: ut Greccis διαρρέων. } Biferüs, a, um, quod bis quotannis fructum fert. { διφέρος, διμερός. GALL. Portant deux fois l'an. ITAL. Che fa frutto due volte all' anno. GERM. Das jährlich zwey maal frucht tregt. HISP. Cosa que traе frutto dos vezes en el año. ANGL. That beareth fruite twice in one yeare. } Virg. 4. Georg.

— biferique rosaria Pasti.

¶ Biferæ fucus. Suet. in Aug. cap. 76. Colum. lib. 5. c. 10. Fabulantur poëtae Alcinoi Phæcum regis pomaria fuisse bifera; hoc est, bis quotannis fructum protulisse.

Bifidus, a, um, quod in duas partes fissum est. { διζηλός. GALL. Qui est fendo, ou se fend en deux. ITAL. Fesso in due parti. GERM. Zu zwey theil zerpalten. HISP. Cosa hendida en dos partes. ANGL. Cloven in two. } Plin. lib. 1. c. 36. Lacertis bifida & pilosa lingua. Ovid. 4. Met.

— bifidoque relinquit.

Rima pedes.

Bifidatus, a, um, adjct. idem quod Bifidus. Plit. lib. 13. c. 4. Folia cultrato mucrone, lateribus in se bifidatis, bellas primùm demonstravere gemmas.

Biforis, e, quod habet duas januas. { διπόρος. GALL. Ayant deux huis ou deux portes, qu'on ouvre à & la. ITAL. Che ha due porte. GERM. Das zwey thüren hatt. HISP. Cosa que tiene dos agujeros, ó horados, ó puertas. ANGL. That hath two gates or leaves. } Ovid. 3. de Pontos. Eleg. 3.

Nox erat, & bifores intrabat Luna fenestræ.

Biforis cantus. Virg. 9. Æneid.

— ubi assuetis biforem dat tibia cantum.

Ubi Sery. Biforem, bisorum, imparem.

Biformis, is, & hoc biforme, duas habens formas. { διμορφος. GALL. Double de forme, ayant deux formes. ITAL. Di due forme. GERM. Zweygestaltig/ das zwey gestalt hatt. HISP. Cosa que tiene dos format. ó figuræ. ANGL. That hath two shapes. } Virg. 6. Æneid.

— mistumque genus, prolesque biformis.

Colum. lib. 10. Inter lascivos Satyros, Panasque biformes.

Biformatus, a, um, adjct. Idem quod biformis, διμορφος. Cic. 2. Tusc. ex Poëta.

Non biformatus impetu

Centaurus ictus corpori infixit meo.

Bifrons, tis, qui duas frontes habet. { διπέρας. GALL. Qui a deux faces, ou deux visages. ITAL. Di due fronti. GERM. Der zwey stirmen hatt. HISP. Cosa que tiene dos frentes. ANGL. That hath two visages or faces. } Est autem hoc Iani epitheton, quem ideo dicimus bifrontem, quod præterita sciverit, & futura præviderit: vel quia superum, & inferum janitor est. Virg. 12. Æneid.

Latonaque genus duplex, Ianumque bifrontem.

Bifurcus, geminas furcas habens. { ἀμφιστρος. GALL. Qui a deux fourchons, fourchu. ITAL. Biforcato. GERM. Das zwey spinen eder zincken hatt. HISP. Cosa de dos horcas. ANGL. Two forked. } ut, Bifurcum ferramentum. Col. lib. 5. c. 18. Bifurci ramusculi. Idem lib. 5. c. 11.

Bigæ, Currus duobus equis vesti: ita dicti, quasi Bijugi, quod duorum equorum jugo agantur. { ουωμεῖς, ζεῦμ. GALL. Chariot ou charette de deux chevaux, deux chevaux attellez l'un avec l'autre. ITAL. Carreta di due cavalli, Biga. GERM. Ein karch so von zweyen xossen gezogen wird. HISP. La yunta de dos caballos. ANGL. Chariots or carts drawn in with two horses. } Equi verò ipsi Bijugi, Bijugæve dicuntur. Biga singulari numero. Suet. in Tib. c. 26. ¶ Sic Quadrigæ, quæ à quatuor equorum jugo trahi solent: & equi ipsi Quadrifugi. Virg. 5. Æneid.

Et nox atra palum bigis subvecta tenebat.

¶ Apud veteres tamen Bigam, & Trigam, & Quadrigam invenimus. Suet. in Tib. Vix unius bigæ adjectio honorari passus est. Pap. in Theb. Roriferum gelida tenuaverat æra bigæ.

Plin. In summo Mausoleo est quadriga marmorea. Bigas primùm junxerunt Phrygii, quadrigas Erichthonius, teste Plin. lib. 7. c. 56.

|| Bigati, qui bigas regit: idem cisarius, & carrucarius. ||

Bigati, nummi bigas impressas habentes. Plin. lib. 33. c. 3. Nota argenti fuere bigæ, atque quadrigæ: & inde bigati, quadrigatique dicti. Tacit.

Tacit. de Germ. Pecuniam probant veterem, & diu notam, ferratos, bigatosque.

Bigamus, { dīzāg. GALL. Remarié. ITAL. Rimaritato. GERM. Der zwey inaal geroeybet hatt. HISP. Casado dos vezes. ANGL. Vuich bath had two wifes. } Qui duas uxores duxit, à quo Bigamia: yāp. enim nuptiae dicuntur. Sipontinus.

Bigēmīs, e, quod habet duas gemmas. Colum.lib.5.c.5. Pro materiis longioribus pollices quaternū, aut quinū gemmarum relinquuntur, pro custodibus autem bigemmes reseces efficiunt in ea.

Bigēnērā, Animalia ex diverso genere nata, ut Leopardus ex leæna & pardo, non (ut aliqui putant) ex leone & panthera, dīzāg. Varr.lib.2. cap.8. de re rust. Nam muli & hinni bigeneri, atque infititi, non suope genere ab radicibus. Ex equa enim & asino fit mulus: econtra, ex equo & asina hinnus. Fest.

Bigera, vestis gufa, vel villata. Lege Bigerra, vestis grossa. Sulpitius Severus dial.1.c.1. A proximis tabernis bigerricam vestem, brevemque atque hispidam quinque comparatam argenteis rapit. Fortunatus lib.3.cap.1. de sancto Martino:

Inducitur sanctus hirsuta bigerrica palla.

Glossarium vetus MS. Bigerra, vestis grossa, id est, villata. Indigenæ vulgo marlotas vocant ex Græco, id est, villosas vestes, vel hirtas vellere. Paulinus:

Nigrant̄ se casas & tecta mapalia culmo;

Dignaque pellitis habitas deserta bigerris?

Bignæ, geminæ dicuntur, quia bis una die natae sunt. Fest.

Bihernii vocantur, quibus in utrisque scroti partibus signa herniæ apparent. //

Bijugū, equi dicuntur bini ad unum jugum nesi. { dīzv̄. GALL. Accouplé à costé d'un autre. ITAL. Due cavalli ad un giogo. GERM. Zwoy roß näben einander gespannt. HISP. Dos cavallos de una yunta. ANGL. Two horses in one yoke. } Martialis,

Gestatus bijugis Regulus erat equis.

Virg. 10. Æneid.

Interea bijugis infert se Lucanus albis.

Bijugi curriculo. Suet.in Calig.cap.19.

Bilagium, medicamenti genus, ρλαρων.

Bilānx, cis;statera, quæ duas habet lances. { μιστρος μονάχιμ. ζυρός. GALL. Balance. ITAL. Balancia. GERM. Ein waag mit zweyen schüsseln. HISP. Peso de dos balanzas, ANGL. Balaunces. } Alio nomine Libra dicitur. Perottus.

Bilbio. Fest. Bilbit, factum est à similitudine sonitus, qui fit in vase. Nævius, Bilbit amphora, inquit.

Bilbinus ἀδρύς. Gloss. v. Videtur esse idem quod Bombylius, à Bilbo. //

Bilibrīs, e, duarum librarum. { dīzāg. GALL. Pesant deux livres. ITAL. Di due libre. GERM. Zwoypfundig. HISP. Cosa que pesa dos libros. ANGL. Of two pound weight. } Mart. lib.11.

Nunc ut emam grandemve lupum, malumve bilibrem.

Plin. lib.18. cap.11. Ex aqua hordeoque bilibres offæ. Bilibra, bilibræ, dīzāg., duarum librarum pondus. Liv. 4. ab Urbe: Sp. Melium, cui tribunatus plebis magis est optandus, quam sperandus fuerit, frumentarium divitem, bilibra farris speralle libertatem se civium suorum emisse.

Bilingui's, qui duas habet linguas, hoc est, qui modò unum, modò aliud loquitur. { dīzāg. GALL. Qui parle deux langues, trompeur, qui tantoſt dit d'une façon, tantoſt d'autre. ITAL. Di due lingue, bilingue, fallace. GERM. Zwoyzungig, unbeständig. HISP. El que tiene dos lenguas, engañoso. ANGL. That hath two tongues, deceitfull. } Unde etiam pro fallaci posuit Virg.1. Æneid.

Quippe domum timet ambiguam, Tyriosque bilingues.

Ubi alter alterum bilinguis manifestò prehendunt (osculantes sup.) Plaut. Pseud. sc.1.a.5. ¶ Item, qui callet duas linguas. Horat. lib.1. Serm. Satyr.10.

Canusini more bilinguis.

Canusinum idem bilinguem vocat, quia & Græci & Latini apud Canusium urbem Italiam, non procul à mari sitam, à Diomede conditam habitant, utrōque sermone utentes, Latino & Græco. Ex Acrone. Curt. lib.7. de Branchidis, Mores patrii nondum exoleverant: sed jam bilinguis erant, paulatim à domestico externoque sermone degeneres.

Billa, jumentum, asinus: rectum est Vehilla.

Bilis est humor quidam humani corporis, alias utilis, alias supervaneus. Bilis alia flava, alia atra crebrò dicitur. // De bile agit Plaut. innumeris locis, & Cic.

Bilix, adjectivum à Licium. { dīzāg. GALL. Renforcé à double fil, tissu en double. ITAL. Maglia à due lici. GERM. Ein doppel garnge oder prægedin. HISP. Cosa que se teje con dos lizos. ANGL. Double woven. } ut, Bilix lorica à Virgilio dicta, quæ duo licia & fila in summitate haberet ad ornatum. lib.12. Æneid.

rumpitque infixa bilicem

Loricam.

Billis, apud Afros appellatur semen humanum, humi profusum. Fest. // Billistrīs, e, quod est duorum lustrorum, id est, decem annorum: ut Bellum bilustre, quod duo lustra, hoc est, decem annos duravit. { dīzāg. GALL. De dix ans, qui a duré deux fois cinq ans. ITAL. Di due lustri. GERM. Zehen iährig. HISP. Cosa de espacio de dos lustros. ANGL. Vuich lasteth ten yeares, often yeares. } Ovid.2. Amor. Pergama quum caderent bello superata bilustri.

Bilvus, morbus bestiarum. Lege Billutus.

Bimārls, e, adjectivum, quod inter duo maria situm est. { dīzāg. GALL. Qui est entre deux mers. ITAL. Cosa posta tra due mari. GERM. Das zwischen zweyen meeten ist. HISP. Cosa que participa de dos mares. ANGL. That is between two seas. } ut, Bimaris Corinthus. Horat.lib.1.Carm.

Aut Ephesum bimarisve Corinthis

Maria.

Adriacumque patens latè, bimaremque Corinthus
Calepini Pars I.

Ovid. 4. Fast.

At postquam bimarem cursu supervimus Isthmon.

Idem Eleg.10.lib.1. Trist.

Bimarus, qui duas uxores habuit.

Bimāter, Agnomen Bacchi, quod duas matres habuerit, Semelem & Iovem, matris fitgentem officio. dīzāg. Vide supra in nomine Bacchus.

Bimēbris, duarum partium, quasi membrorum. { dīzāg. GALL. Ayant double membre, ou de deux membres. ITAL. Di due parti. GERM. Das zwey theil oder glider hatt. HISP. Cosa que tiene dos miembros. ANGL. That hath two parts or partes or members. } Ovid. Est malè confusum pedibus, formaque bimembri.

¶ Et bimembres substantivè, pro Centauris. Idem 1. Met.

Ecce ruunt vasto trepidi clamore bimembres.

Virg.8. Æneid.

tu nubigenas invictæ bimembres, &c.

Bimēnsis, is, tempus duorum mensium. { dīzāg. GALL. L'espace de deux mois, deux mois entiers. ITAL. Spazio di due mesi. GERM. Zwoy monat. HISP. Espacio de dos meses. ANGL. The space of two months. } Livius lib.5. dec.5. Et ad opera quæ locassent probanda, anni & bimensis tempus prorogaretur.

Bimēstris, e, duos menses habens, aut duos annos à luna computatos. { dīzāg. GALL. De deux mois. ITAL. Chi ha due mesi. GERM. Das zwey monat hatt. HISP. Cosa de espacio de dos meses. ANGL. Of two months. } Horat.lib.3.Carm.

& porco bimestri

Cum famulis operum solutis.

Ovid.6. Fast.

Extāque de porca cruda bimestre tenet.

Sic Trimestris, Quadrimestris, Quinquemestr. Plin. Castrari agnos, nisi quinquemestres, præmaturum existimant.

Bimēlus, qui in bimatu est, hoc est, qui duos annos ætatis habet. { dīzāg. GALL. De deux ans. ITAL. Di due anni. GERM. Von zweyen jahren zwoy jährig. HISP. Cosa de espacio de dos años. ANGL. Of two years. } Et propriè de iis dicitur (teste Valla, quæ post eam ætatem adhuc incrementum possunt accipere, ut puerum propriè bimulum dicas: bovem, aut canem, non ita. Suet.in Galig.cap.9.

Bimēlus, dīzāg. Trimus, Quadrimus, Quimatus (unde Bimatus, Trimitus, Quadrimitus, Quimatus) pro eo quod ætatem habet duorum, trium, quatuor, aut quinque annorum. Cato de re rust. cap.17. Dumi sint nuces binæ, inde semen excidet. Varr.de re rust. cap.5. Unum annicum, alterum bimum.

Et solet in multis bima (nix sup.) jacere locis,

Ovid.Eleg.10.lib.3.Trist. Bima sententia. Cic.ad App. De hac quoque sententia bima decadat, id est, qua censuit ut per duos annos remanerem in provincia. Plin. Vita foeminiæ quindecim annis longissima, maribus viginti, robur in quimatu. Sueton.in August. Quadratus patrem amisit. Plin.lib.11.cap.21. Vita vesparum bimatum non transt. ¶ Bima dies, pro biennio. Pomponius D.lib.13.tit.7.l.8. §.3. Si annua, bima, tripla die triginta stipulatus accepit pignus, id est, anno, biennio, triennio.

Bini, æ, a, propriè distributi numeri vox est, significans duo non separatis, sed conjunctim intellecta. { διπλοί. GALL. Deux ensemble, doubles, gémeneaux. ITAL. Duem, à due à due. GERM. Je zwey und zwey. HISP. Cada dos, è de dos en dos. ANGL. A two, and two, by couples. } Cic.4.Verr. Describat censores binos per singulas civitates Timarchides, i. duos in singulis civitatibus. Idem Attic. Pompeius distribuit binos singulis partibus familiarum, hoc est, unicuique duos. Sic binos, ternos, quaternos, aut quinos ditimus milites incedere, hoc est, duos, tres, quatuor, aut quinque in singulis lineis, aut ordinibus. Cur bini custodes accubant; Plaut. Mil.sc.3.a.2.

Binque damna ferro (quia æger & corpore, & animo:)

Ovid.Eleg.8.lib.3.Trist. Item Binos codicillos exaravit. Suet.in Oth. cap.10. Nonnunquam etiam simpliciter accipitur pro duobus: & sic frequentius iis jungitur, quæ singulari numero destituuntur. ¶ Sic binas literas dicimus, & bina castra, non duas literas, aut duo castra. Cic.6. in Verr. Cn. Pompeius cum P. Vectio intra bina castra colloquutus est. Idem 2.in Verr. Ut dies 45. inter binos ludos tollerentur. Nam castra pro militum tentoriis, & ludi pro magnificis & splendidis spectaculis singularem numerum non agnoscunt. ¶ Aliquando tamen etiam in hac significatione iis conjungitur, quæ utrumque habent numerum, sed hoc frequentius apud poetas. Virg.2. Æneid.

Bina manu lato crissans hastilia ferro.

Idem 8. Æneid.

Frenaque bina; mēus que nunc habet aurea Pallas.

Interdum etiam in oratione soluta. Plin.lib.9.cap.30. In nostro mari Ioligines capiuntur quinque cubitorum, sèpè binum. Cic.3.de Orat. Demosthenes una contentione verborum binas contentiones vocis & remissiones continebat.

Binōctium (dicitur ut Trinoctium) dīzāg. Corn.Tacit.lib.3. Quotiens valetudo adversa Flaminem incessanter, ut Pontificis Maximii arbitrio plusquam binoculum abesset.

Binōctius, dicitur qui geminum habet nomen: ut Ister & Danubius; Julius & Ascanius. { dīzāg. GALL. Qui a deux noms. ITAL. Di due nomi. GERM. Der zwey namen hatt. HISP. Cosa que tiene dos nombres. ANGL. That hath two names. }

Binōctius, e, idem. Ovid.14.Metam.

Inde sub Ascanii dictione binominis Alba

Réisque Latina fuit.

Bipālium, Instrumentum rusticum quo terra foditur. { ζεργή. GALL. Une houe ou beche, houyau à faire fosses ou fossez. ITAL. Vanga. GERM. Ein Karst / ein harren. HISP. Ciero instrumento para cavaz. ANGL. A mat tok, pikaxe or spedde. } Varto, Si locus humectus sit, ibi cacumina populorum servanda, & arundinetum: id prius bipalio vortito, &c. Liv.5.ad vrb. Ibi ab Legatis salute data, &c. ceu fossam fodientis bipalio innixus: sed quin araret, &c.

Biocolytæ , qui alios à vi prohibent.

Bipalmis, e, duorum palmarum. { διώλαυς. GALL. De deux palmes de long, large, ou profond. ITAL. Di due palmi. GERM. Zwo hand breit. HISP. Cosa que tiene dos palmos in luengo. ANGL. Of two spannes. } Varr. 3. de re rust. c. 7. Intus ternorum palmarum ex omnibus partibus sub ordinis singulos tabulæ fixæ sunt bipalmes, quo utantur vestibulo, ac prodeant. Bipalme spiculum. Livius lib. 2. d. 5.

Biparus, a, um, qui, vel quæ bis peperit. διπηρος.

Bipatens, quod ex utraque parte aperitur. { έπιθετος. GALL. Ayant deux ouverture. ITAL. Che s'apre da due parti. GERM. An zweyen otten offen. HISP. Cosa abierta en dos partes. ANGL. Open on both the partes. } ut, Bipatentes portæ, pro geminis. Virg. 2. Aeneid.

— Portis alijs bipatentibus adsunt.

Idem lib. 10.

Confidunt testis bipatentibus,
hoc est, utrinque apertis.

Bipedalis, e, quod habet longitudinem duorum pedum. { διποδος. GALL. De deux pieds de long, large, ou profond. ITAL. Di due piedi. GERM. Zwo schuh lang. HISP. Cosa que tiene dos pies de medida. ANGL. Two foote long. } ut, Trabs bipedalis. Cæs. bell. Gall. lib. 4. Insuper bipedalibus trabibus immisis. Bipedali minor adolescentulus. Sueton. in Aug. cap. 43.

Bipedanus, a, um, five Bipedaneus, idem quod bipedalis. Col. lib. 2. cap. 2. Fruamentis autem sat erit, si aquæ bona suberit bipedana humus: arboribus altitudo quatuor pedum abunde est. Idem lib. 4. c. 1. Quippe seminibus vineaticis nimium me profundos censuſe fieri scobes, adjecto dodrante super altitudinem bipedaneam.

Bipennis, e, quod duas habet pennis, διπεννος. Plin. lib. 11. c. 18. de insectorum pennis: Nullis eorum penna reviviscunt avulsæ: nullum cui aculeus in alvo est, bipenne. { Bipenne item dicitur, teste Nonio, quod utrinque est acutum. Virg. lib. 11.

— ferro sonat acta bipenni

Fraxinus.

Bipennis, à pinna, quod acutum notat. Fab. Quint. cap. 6. lib. 1. Varro: Vapor bipennis fulminis. { Hinc Bipennis, substantivum significat securim utraque ex parte aciem habens. } נִשְׁבָּה כַּסְּחֶבֶל. πλάκα. GALL. Besague. ITAL. Bipenne, seure da due tagli. GERM. Ein art das groo schneiden hatt/ hellenbart. HISP. Hacha de ambas partes aguda. ANGL. An halbard, a throbil. } Virg. 2. Aeneid.

Ipse inter primos correpta dura bipenni.

Limina perrumpit.

Idem 4. Geor.

Vre fata, & validam in vites molire bipennem.

Bipennifera, a, um, ferens bipennem. { πλευρόφορος. GALL. Qui porte une besague. ITAL. Portatore di tal scure. GERM. Der ein hellenbart oder mordax tregt. HISP. El que trae aquella hacha. ANGL. That beareth an halbard or trobill wherwith carpenters mak mortases. } Ovid. 2. Metam.

Ecce furens contra sua fata bipennifer Arens.

Idem 5. Trist. eleg. 3.

Ossa bipenniferi sic sint malè pressa Lycurgi.

|| Bipennula, herba hortensis, dicta quod in duas pinnas folia per totum caulinum dividita habeat: hanc corrupto vocabulo, quidam pimpnellam vocant. Sic For. Rom. Sed est & filvestris copiosa. Gesnerus pponellam dici malvit, à peponum odore. Alii pampinolam, plerique solbastrellam nominant. Gallic & Belgic pampinelle, Anglis burnet. Ita Rembert. Dodon. in stirp. histor. ||

Bipertio, is; & Bipertior, iris; vel bipartitor, in duas partes divido. { Διπέτριον. GALL. Partir en deux. ITAL. Dividere in due parti. GERM. In zwey theyl schneiden oder theylen. HISP. Partiren dos partes. ANGL. To divide and part in two. } Col. lib. 11. c. 3. Undecimo Kalendas Maias ver bipertitur, pluvia, & nonnunquam grando. Cicer. in Cat. Atque ibi proximis villis ita bipertiti fuerunt, ut Tyberis inter eos & pons interesset.

Bipertito, Bifariam, dupliciter. { δίπετρον. GALL. En deux parts ou parties. ITAL. In due parti. GERM. Auf zwey wdg oder theil. HISP. En dos partes. ANGL. In two partes. } Cic. de Invent. Nam id sit bipertito: nam tum causa, tum res ipsa removetur. Cæs. bell. Gall. Romani conversa signa bipertito intulerunt, hoc est, duobus locis.

Bipes, bipedis, adj. et. quod habet duos pedes. { δίπετος. GALL. Ayant deux pieds. ITAL. Chi ha due piedi. GERM. Zwoeyfüssig. HISP. Cosa que tiene dos pies. ANGL. That two feete. } Juvenal.

— itaque alium bipedem sibi quarat asellum.

{ Ponitur etiam substantivè, quod facile intelligatur substantivum. Cicer. pro domo sua. Hoc ministro omnium non modò bipedum, sed etiam quadrupedum impurissimo. { Bipedium nequissimus, de homine vehementer improbo, qui vel pecudes nequitia supereret. Usus est Cic. pro domo sua, & Plin. in epist.

Biremis, navis quæ ex duabus remorum ordinibus agitur: ab Erythræis (ut creditur) primùm inventa. { δίρημα. GALL. Navire à double rang d'avirons ou de rames. ITAL. Fusta. GERM. Ein schiff das auss beiden seyten ruder hatt. HISP. Nave de dos ordenes de remos. ANGL. A galee with two oars on the seat. } Plin. lib. 7. cap. 57. Biremem Demosthenes author est Erythæos fecisse: triremem Taucides Amoclem Corinthium: quadriremem Aristoteles Carthaginenses. Virg. lib. 8. Aeneid.

— geminasque legis classe biremes.

|| Birotum, διρότος, à duabus rotis, vehiculum. Non. cap. 2. Cisum biroti vehiculi genus.

Birrus, βιρρος, vestis genus. Suidas docet, quod ειπει vocetur etiam μαδέναις, & βιρρος. Erat vestis servis quoque permisla, l. sine exceptione 1. Cod. Theod. Dicebant etiam birretum τιρρεγινας, ait Meurs. in Gloss. nempe more Gallorum, quibus ερ, item ερ, sunt diminutivorum terminaciones crebrae. Birrus exponitur chlamys, lacerna: usurpant & Greco βιρρος. Erant autem βιρροι, etiam pretiosi, sericea texitura. Zonar. GERM. Barret & birret usurpant pro pilo. Italice beresta, Gall. bonnet. Videtur dici à burrus, i.e. ruber. Martin. ||

Birrus, rufus. Inde vestis genus. Honorius serm. de S. Brixio. Prunas aydentes circa civitatem in birro suo portans ante sepulchrum S. Martini depositus. Gregor. lib. 7. epist. 5. ad Ianuarium. Imaginem illic genitricis Dei, Dominique nostri, ερ venerandam crucem, vel birrum album, quæ de fonte surgens, induitus fuerat, apposuit. Martianus Capella de nupt. Philolog. lib. 4. Et birrus, & tunica nomen vestis habent, & distinctionem possunt accipere.

Biscellium, ii, Subsellium duorum capax. δισθόρος. GALL. Vne selle ou siège pour deux. ITAL. Sedia capace di due. GERM. Ein stuhl aufs wech chm zweien sitzen mögen. HISP. Silla de dos asientos. ANGL. A seat or bench for two. } Author Varr. lib. 4. de lingua Latina. Alii melius legunt Bisellum.

Bisecta, Porca dicitur, à cuius cervice setæ bifariam dividuntur, quum jam esse incipit major ætate sex mensium. Festus.

Bisextus, five Bissexturn. Dies intercalaris qui quarto quoque anno interseritur, ut anni ratio cum cursu Solis conveniat. { μεσόληπτη. διστόξη. GALL. Bissexto. ITAL. Bissexto. GERM. Schalttag. HISP. Bissexto. ANGL. A day that is put to everie fourt yeare. } Inventata est autem hæc intercalandi ratio à Cæsare Dictatore. Is enim quum animadvertisset, Solem cursum suum confidere diebus 365. & horis circiter sex, quarto quoque anno diem unum curavit adjiciendum. { Dicitus est autem bissexturn, quod bis, hoc est, duobus diebus continuis numerarent sexto Kalendas Martias, duos videlicet dies pro uno computantes. Unde qui est natus bissexturn Kalendas, nihil refert (ut inquit Celsus de verborum significat. l. quum bissexturn) utrum prior, san posterior die natus sit, quum illud biduum pro uno tantum die habeatur. Erat autem huic Intercalationi constitutus dies certus, qui est post xxxiiii. Februarii diem inter Terminalia jam peracta, & Regifugium. Februarius vero duabus de causis huic rei aptissimus visus est, tum quod paucissimos haberet dies, tum etiam quod inter menses ultimum haberet locum. Nam quum antea decem tantum essent menses, quorum primus erat Martius, duo postea in fine sunt adiecti, Janvarius & Februarius.

Bison, is, vel tis, species bovis silvestris, cujus meminit Plin. lib. 8. c. 15. Bispello, vide Vespollo.

Bissa, vas.

Bismum, αισχνος. Vide Diffum.

|| Bistinæ, trulla. Lex. g. b. ||

Bisulcus, qui ungulas non solidas habet, sed scissas. { διχνα. GALL. Fourché, fourchu. ITAL. Chi à l'ongue fesse. GERM. Der gespaltene Hauen hatt. HISP. Lo que tiene las uñas hendidas. ANGL. Cloven footed. } Plin. lib. 11. c. 36. Cornigera una parte dentata, & quæ in pedibus talos habent, sevo pingue sunt: bisulca, scissiva in digitos pedibus, & non cornigera, adipre concrescunt, &c. Ovid. 3. Metam. Pulvereumque solum pede pulsavere bisulco.

Accipitur & latius pro omni eo quod in duas cuspides divisum est. Unde bisulcam caudam dixit Plin. lib. 9. cap. 29. & bisulcos arborum surculos. Colum. de arboribus, c. 6.

Bisultor, Martis cognomen, à bis ulciscendo impositum. Augustus enim quum Brutum & Cassium vicisset, & signa à Parthis recepisset, Marti templum dedicavit, quem bisultorem cognominavit, quod primùm C. Cæsar, deinde & Crassorum necem ultus esset. Ovid. 5. Fast.

Rite deo templumque datum, nomenque Bisultor.

Bivium, quod duas vias habet, sicut Trivium, Quadrivium, quod tres, aut quatuor habeat anfractus. { αυθοδος. GALL. Deux chemins, une fourchée, carrefour de deux voies ou sentiers. ITAL. Di due vie. GERM. Ein ort da zweien sich von einander scheyden. HISP. El lugar donde se encuentran dos caminos. ANGL. Where two ways or streets do meeete. Varro: Bivium enim nobis natura ad culturam dedit, experientiam & imitationem: id est, duo adjumenta. Virg. 9. Aeneid.

— locum insidiis confeximus ipfi,

Qui patet in bivio porta, qua proxima ponto.

Bivius, adj. femin. αυθοδος. Virg. 11. Aeneid.

Vt bivias armato obfidam milite fauces.

Id est, quæ ad duo loca ducunt. { Bivius agrorum cultus, per Metaphoram. Varro 1. de rer. rust. cap. 18.

Biumbres, αιουσιοι, populi sunt quicunque inter Tropicos cancri habitant ad Meridiem: quandoque enim incedentes habent umbras, quum à Meridie sol ad gnomonem accedit rectum, ad subjacentes planum: quandoque autem in adversum, quum sol in adversum consistit. Verba sunt interpretis Strab. lib. 2.

Bisaltes, vide Bisaltia.

Bisaltia, βισαλτια Stephan. Regio Macedoniae libera, ad Strymonem amnum: ita dicta à Bisalte Solis & terræ filio, aut à Bisalte vicino fluvio.

Bisalta, βισαλτα Steph. populi liberi Macedoniae ad Strymonem amnum, teste Plin. lib. 4. c. 11. qui famem in bello, lacte concreto, & sanguine equino tolerant. Virg. 3. Georg.

Bisalta quo more solent, acerque Gelonus,

Quum fugit in Rhodopen, aut in deserta Getarum,

Et lac concretum cum sanguine porat equino.

Bisaltæ, idis, βισαλτæ, Gentile foemina, à Bisaltia Macedoniae regione formatum. Ovid. 6. Metam.

tu virus Enipeus

Gignis ερ Aloidas, aries Bisaltida fallis.

Scribitur Bisalpis apud Bocatium lib. 11. c. 11. ubi de Jarba rege loquens, natum illum ait, teste Paulo Perusino, è filia Bisalpis regis, quam Jupiter in forma arietis vitaverit.

Bisanthe, βισανθη Stephan. Oppidum est Macedoniae, non procul à Melane fluvio, eoque oppido, cui ταχεις τεχνη, hoc est, longus murus, non men est. Vide Plin. lib. 4. c. 1.

Bisarginis, βισαργη, Oppidum Hispaniae in tractu Tarragonensi, ad Iberum fluvium, cujus meminit Ptol. lib. 7. c. 6.

Bison, βισων, Pausanias. Animal ferum & deforme prolixitate jubarum, & reliquo corpore, cervi figura, media fronte inter

aures unum cornu habens. Martial. in Ampl.

Illi cessit atrox bubalus, atque bison.

Bisellium. Vide Biselium.

Bistonā, Βιστονία. Regio Thraciae; inter Nessum & Hebrum fluvios: ita dicta à vicino lacu, quem Bistoniēdēt appellant: sive (ut quibusdam placet) à Bistone rege. § Bistonia præterea Stephano, oppidum est eisdem regionis, non procul ab Abderis.

Bistōnēs, Βιστονίς. Populi Thraciae inter Nessum, & Hebrum fluvios, ita dicti à Bistonide lacu, sive (ut Stephanus placet) à Bistone rege. § Inde Bistōnēs, patronymicum sc̄ominini generis, quod sepissimè tamen accipitur adjectivè & possessivè. Ovid. in epist. Paridis ad Helenam,

Tuta tamen bello Bistonis ora fuit.

Bistōnēs, a,um, Βιστονίς, possessivum, quod Poëtæ suo more accipiunt pro Thracio. Ovid.

Brachia Bistonia candidiora nive.

Idem,

Fessaque Bistonia membra lavabis aqua.

Bistonios campos. Ovid. Eleg. 9. lib. 1. Trist. Et bestonix aquæ. Ibid.

Bistōnēs, Βιστονίς, sive Bistonius lacus, in Bistonia Thraciae regione est, non procul ab Abderis: in quo natantia omnia demerguntur: unde & nomen accepit, à verbo scilicet Græco, Βιστόνη, quod est demergo. Unde & Bythonis, per y Græcum scribendum videtur. Stephanus tamen & Suidas Βισέρ, Βιστονία, & Βιστονίς scribunt, per quattam Græcorum vocalem.

Bisurgis Straboni lib. 7. Germaniae est fluvius, sexcentis à Rheno stadiis distans. Pompon. *Visurgim* appellat lib. 3. { GERM. Der Weser. }

Bitalassus, à bis descendit, estque cùm animus jam in hanc, jam in illam partem propendet, utique in ancipi constitutus.

|| Bitalia, virtualia. Lex. gr. b.

Bitaxides, milites Turcici. Idem. ||

Pithalbe, βιθάλβη. Vide Hellenopolim, apud Steph.

Bithia, Pharaonis filia, quæ Moïsem adoptavit.

Bithūs, & Bacchius, nobile par gladiatorum fuit, quorū mētioñem quoque Suetonius facit, pares audacia. Proinde quoties dūo æqualiter improbi contendunt inter se, ita ut neuter alteri velit concedere, non intempestiviter dicemus Bacchium cum Bitho commissum. Horat. in Serm.

Bithyx, βιθύη. Populi sunt Traciæ, apud Stephanum, quorum author fuit Bithys Martis, & Setæ sororis Rhesi filius. § Bithyx quoque mulieres fuerunt in Scythia, in singulis oculis binas habentes pupillas, ideoque visu effascinantes, ut ex sententia Appollonidæ tradit Plin. lib. 7. cap. 2.

Bithymum mel, vide infra in dictione *Thymum*.

Bithyniā, βιθυνία. Regio minoris Asiae, adversa Thraciae, & proxima Troiadi, quæ (ut Solinus scribit & Servius) primum Bebrycia, postea Mygdonia, deinde à Bithyno Bithynia dicta fuit. In Bithynia Libyssa est, ubi Annibal sepultus est. Sunt qui scribant Thynos populos transiisse ex Thracia, qui deinde Bithyni dicti sunt, & regio ipsa Bithynia. Claud.

Thyni Thraces erant, que nunc Bithynia fertur.

¶ Ex Bithynia fuerunt viri in disciplinis memorabiles, Xenocrates philosophus, & Dionysius dialecticus, & Hipparchus, & Theodosius, & filii ejus mathematici, & Cleophanes orator ex Myrlea, & Asclepiades medicus Prusiensis.

Bithyniās, a,um, Βιθυνίας, quod Romanorum quibusdam in cognomen cessit, à devicta nimirum Bithynia. Mart.

Iam te rem factam Bithynice credis habere.

De regione Bithynorum, vide latius apud Strab. lib. 2. Herodot. lib. 7. Dionysium Afrum de situ orbis.

Bithynus, a,um, aliud adjectivum, Βιθυνός. Steph. Iuv.

Quanquam Cappadocios faciant, equitesque Bithyni.

Ubi illud animadvertisendum est, à Iuvenale corripi primam nominis hujus syllabam, quæ à ceteris omnibus producitur.

Bithynium, Βιθυνίου Steph. civitas in Bithynia, à qua Bithyniæ & Bithynicenses populi dicti sunt.

Bithynopolis, urbs à Bithye dicta. Steph.

Bithynus, Iovis & Thraces filius. Steph. Βιθυνός: fratrem habuit Dolonēum, à quo Dolonei populi dicti sunt.

Bithys, βιθύη, nomen viri, de quo Steph. in Bithyx, & Bithyniæ, & Bithynopolis.

Bithys, fuit unus ex Carthaginensis principibus. Serv. in illud Virg. i. Æneid.

Tum Bithys dedit increpitans, &c.

ait Bithiam fuisse præfectum classis Punicæ. Meminit etiam Bithyx cuiusdam Virg. lib. 9. qui frater Pandari fuit ex Alcanore Troiano, & Hiera. Hi cum Ænea post Troiæ excidium in Italiam venerunt, & quum apertis etiam portis ausi essent Rutulos, absente Ænea, lacerare, ab iisdem sunt trucidati.

Bito, vide *Beto*, is.

Biton, βιθων, alter fuit ex filiis Argiæ sacerdotis, & frater Cleobis: de quibus sic scribit Cic. 3. Tusc. Primum Argiæ sacerdotis Cleobis & Biton filii prædicantur. Vide Plut. in Solon. Nota fabula est. Quum enim illam ad solenne & statutum sacrificium curru vehi jus esset satis longè ab oppido ad fanum, morarenturque jumenta, tunc juvenes ii, quos modò nominavi, veste posita corpora oleo perunxerunt, & ad jugum accesserunt. Ita sacerdos adiecta in fanum, precata Deam dicitur, ut illis præmium daret pro pietate, quod maximum homini dari possit à Deo. Post epulatos cum matre adolescentes somno se dedisse, manè inventos esse mortuos. Hæc ille.

Bituitus, Arvernorum rex in Gallia, specie colloquii comiter hospitio invitatus à Ca. Doinitio, & vincitus est, & Romam deportatus.

Bistum, Βιστονίς. Limus quidam est tenax, & sulphurei odoris, in Iudeæ lacu emergens, qui inde Asphaltites dicuntur. Βιστονίς chémer, Βιστονίς shepherd. Βιστονίς. GALL. Terre limonneuse, ou limon glieux comme poix, brûlant comme souffre. Bitume. ITAL. Bitume. GERM. Ein zähler bách. HISP. El beton, generalmente. ANGL. A king of gleyish claye and tough which burneth lik brimstone. Invenitur & durum Calepini Pars I.

in Syria, non procul à Sidone, terreæ glebae, vel cotui carbonum similitudine, qui in usum ferrariarum fabricarum è terra effodiuntur. ¶ Est præterea & liquidum bitumen in Zacyntho insula, & circa Babylonem nascens, & in agro Apollinatarum, quod Græci μαστόφαλον appellant, arguento picis & bituminis. § Gignitur & pingue, liquoris oleacci, in Sicilia, Agragantino fonte inficiens rivum, quo incolæ utuntur ad lucernarum lumina, olei vice. Hujus generis Bitumen apud Prutenos ex axis effluit, ex quo, maris frigitate, in quod defluit, succinum, sive electrum coalescit. Apud Babylonios bitumen calcis usum præbet, ita ferruminatis Babylonis mutis. Vide plura apud Plin. lib. 35. c. 15.

Bistumincus, a,um. { ἀτφάλον. GALL. De bitume. ITAL. Di bitume. GERM. Was von dem zähnen Stein ist. HISP. Cosa de betun. ANGL. Of such earth or gleyish claye. } ut, Bitumineæ vires. Ovid. 15. Met.

Sive bitumine a rapient incendia vires.

Bistumino, as, Bitumine linio. { Βιστονίνος. ANGL. To oversmoke with, gleyish claye. } Aqua bituminata, apud Plin. lib. 31. c. 6. cui admixtum est bitumen, vel quæ per venas terræ bituminosas transit, Βιστονίνος.

Bisturgia, Βιστρίγια. Oppidum fuit Thuscia, teste Ptol. lib. 3. c. 1. non procul à Mauliana, hodie Pontificum villa.

Bisturgēs, Populi sunt Gallia Aquitanicæ, teste Plin. lib. 4. c. 10. quorum frequens est mentio apud Cæfarem. Hi uno die viginti oppida incendiunt, at Cæfarem pabulatione & commeat prohiberent. Horum metropolis Avaricum erat: hodie Bourges en Berry. Singularis nominativus est Biturix, quo usus est Lucan. lib. 1.

Et Biturix, longisque leves Axones in armis.

Bivira, æ, antiqui dicebant pro vidua, teste Nonio. Vattro. Ad biviram venio, quum yellem ostendere quid yellem, Metamælos inconstans filius me reprehendit.

Bizen, civitas Thraciae. Steph. βιζηνος, πόλις Βιζηνος, τοπος Βιζηνος. Plin. lib. 4. c. 11. Biziā vocavit: Bizia, inquit, arx regum Thraciae, Terei nefasto crimine invisa hirundinibus.

Bizia, arx est regum Thraciae, teste Plin. lib. 4. c. 11. ad quam hirundines non advolant. Ejus rei causa ad Terei incestum, & Prones flagitium refertur à Græcis scriptoribus. Vide Bizen.

|| Bizeria, bucula. Lex. gr. b.

Bizon, Thraciae oppidum fuit, inter Apolloniam & Calatidem situm, magna ex parte terræ motibus haustum. Plin. lib. 4. c. 11. & Strabo lib. 7.

BL

Blabētūra, βιβλετος. Oppidum est Tarracōnēsis Hispaniæ, non procul à Pyrenæis montibus: cuius meminit Steph. in voce Isidori.

Blætero, as, vide Blætero.

Blaena, trisyllabum, Ponti regio satis ferax, per quam Amnis flumen labitur. Hoc in loco Mithridates cognomento Eupator, Nicomedis Bithyni copias funditus delevit, haud quidem præfens, sed per legatos: unde ille cum paucis domum fugiens servatus est, & inde in Italiā navigavit. Verba sunt interpretis Strabonis lib. 12.

Blæsus, qui linguam habet impeditam, aut qui inter pronuntiandum aliquam literam aut excludit, aut male profert. { Βιλλέχης. Βλαιδος, τελλός. GALL. Begue. ITAL. Balbo, tardo à parlar. GERM. Ein bläbler ein flämter. HISP. Tartamudo. ANGL. That stammer or stutteth in speaking. } Quo viti genere Demosthenem laborasse accepimus, qui aliquandiu primam artis suæ literam evanescere non potuit. Iuvens Blæsis, atque mero titubantibus.

Mart. lib. 5. de Erotiunte.

Et nomen blaso garriat ore meum.

Idein lib. 10. in Carmenionem.

Os blasum tibi debilisque lingua est.

¶ Græci etiam hoc nomen ad alia membra transferunt, Blæsosque appellant quibus membrum aliquod solutum est, quos & paralyticos appellant: & generaliter omnes eos, quibus aliquod est membrum, quod actiones suas commodè obire non possit, quodve sit, aut figura sit deformis: quales sunt qui crura habent in diversum acta, quos Latini Valgios, & Varicos, & Varos appellant. Vide Cæl. Rhod. lib. 4. c. 1. & Bud. in annot. Pand.

Blanda, Italiae oppidum in agro Bruti, non procul à Bato flumine & Parthenio portu. Plin. lib. 3. c. 3. ¶ Est & Blanda, sive Blande, oppidum Hispaniæ Tarracōnēsis, in Agro Barcinonensi, juxta Larnum flumen, vulgo Blanes.

Blandē, fluvius est Hispaniæ Tarracōnēsis in agro Barcinonensi, juxta oppidum sui nominis. Author Plin. lib. 3. c. 3.

Blandē, & Blanditer, yide Blandus.

Blandīor, is, assentor, adulor, blanditias dico. { Βιλλέχης hechelik, mās, démos, g, καρπίζομαι. GALL. Flatter, amigner, amignoter, amadouer. ITAL. Lusingare, piacere. GERM. Schmeicheln, liebkosen. HISP. Halagar, à lisingear. ANGL. To flatter, to speak faire, for à allure, by faire speaking. } Cic. de Amic. Qui adversario assentatur, & litigare se simulans, blanditur. Idem pro Flacco, Cur matri blanditur? cur epistolis & matris & sororis imbecillitatem aucupatur? Ne inepta spe tibi blandiaris. Senec. c. 14. de tranquil. Meretrix tantisper blanditur, dum id quod rapiat, videt. Plaut. Men. sc. 3. a. 1. Refertur & ad seus interiores, pro eo quod est placeo, ariideo, animum vel affectum tillio. Cic. 1. Acad. Vide quam suaviter voluptas sensibus blandiatur. Blandior calamitatibus meis, dixit Quint. pro eo quod est mitigo, lenio calamitatem, vel æquo in calamitatibus me animo gero.

Blanditius, us, ui. Ipse blandiendi actus, sive blanditiae, & quedam quasi illecebria sensum titillantes. { Βιλλέχης chekakh, χερτελεσια, επωδή. GALL. Amadoüement, flatterie. ITAL. Il lusingare. GERM. Das schmeicheln, liebkosen. HISP. Lisonja, à halago. ANGL. Flattering, faire speaking. } Lucret. lib. 2.

Vt res per Veneris blanditum secla propagent.

Blanditius, a,um, particip. à verbo Blandior. Plin. lib. 10. c. 23. Hanc principio blandita peregrinatione avidè profectam, penitentia in volatu cum labore scilicet subit. Ubi blanditam peregrinationem dixit, pro grata, jucunda, quæque principio ad blandiebatur & arridebat.

Blandus, adjectivum, Placidus & comis in sermone, & hilarius. { פָּלָאַקְתָּא. גְּבָרָאַתְּ. GALL. Plaisant, attrayant, courtois, gracieux, doux en parler, civile, agreeable. ITAL. Piacevole, GER. Lieblich mit redens schmeichelich / freundlich. HISP. Agradable, cosa blanda à halagueña. ANGL. Faire speaking and pleasant. } Cicer. ad Attic. Scis me minimè esse blandum. An tu blanda verba esse aurum rere? Plaut. Asin. sc. 1. a. 3. Nemini credo qui largè blandus est dives pauperi. Idem Aul. sc. 4. a. 1. Adire blandis verbis. Idem Pseud. sc. 5. a. 1. Non temerarium est ubi dives blandè appellat pauperem. Idem Aul. sc. 4. a. 1. Salutat me blandius. Ibid.

Et pro delictis hostia blanda fuit (i. exoravit.)

Ovid. 5. Fast. Nusquam meretrices blandiores gentium. Plaut. Men. sc. 1. a. 2. Isthæc blanda dicta, quò eveniant, madeo metu. Idem Moſ. sc. 1. a. 2.

Invenies eadem blandi præcepta Properti.

Ovid. El. 1. lib. 2. Trist. Terent. in Hec. At tu ecastor morem antiquum obtines, ut unus hominum homo te vivat nunquam quisquam blandior. Blandissimus puer. Senec. lib. 6. de consol. ad Helv. Blandus amicus, cui opponitur Verus. Cic. de Amic. Secerni autem blandus amicus à vero, & internosci tam potest adhibita diligentia, quam omnia fucata & simulata à synceris atque veris.

Blandulus, a, um, diminut.

Blandè, adverbium, { ίνισε, μελίχας. GALL. Doucement, gracieusement, courtoisement. ITAL. Piacevolmente. GER. Lieblich / freundlicher weise. HISP. Lisonjera, à halagueñamente, agradablamente. ANGL. Pleasantlie, soith faire wordes. } Cic. ad Attic. Sed amabo te mi Attic: vidēsne quam blandè? Idem pro Client. Tum appellat hilari vultu hominem Bulbus, ut blandissimè potest.

Blanditer, idem quod blandè. Plaut. Pseud. sc. 1. a. 5. Magis cogito, sacerditer, blanditerne alloquar. Compellando blanditer. Idem Asin. sc. 3. a. 1.

Blanditiam, idem quod blanditer. Lucr. lib. 2.

Tpfaque deducit dux vita dira voluptas,

Vt res per Veneris blanditiam facia propagent.

Blandiculus, & Blandicellus. { ANGL. That speaketh somewhat pleasantlie. } Diminutiva sunt à Blandus: sicut ab eo quod est Mollis, fit Molliculus & Mollicellus. Nam Blandicus & Mollicus (à quibus non nulli hæc trahi voluerunt) Latinæ linguae periti non agnoscunt. Inde Blandicella verba, apud Festum.

Blandidicus, qui blandè loquitur. { פָּלָאַקְתָּא. גְּבָרָאַתְּ. GALL. Parlant doucement. ITAL. Chi da belle parole. GER. Der liebliche vnd glatte wort gibt. HISP. El que habla con lisonja. ANGL. That speaketh sweetlie. } Plaut. Pœnul. Nunc mihi blandidicus es: heit in tergo meo tres facile corios contrivisti bubulos.

Blandifico, blandum facio ιμία. Perrottus.

Blandiloquus, Blanda verba loquens, ad voluptatem dicens. { פָּלָאַקְתָּא. גְּבָרָאַתְּ. GALL. Beau parleur, qui dit des flatteries. ITAL. Lusinghere. GER. Ein liebkoſer/ det feyne ſüſſe vnd liebliche/ wort braucht. HISP. El que habla lisonjas, à halagos. ANGL. A faire and pleasant speaker. } ut vox blandiloqua. Sen. in Agam. Quid voce blandiloqua mala confilia dictas?

Blandiloquens, idem. Macrob. 2. Saturn. Submissa placide blandiloquens oratio.

Blandiloquentulus, diminutivum. Plaut. Trinum.

Blandiloquentia, x. { ιπρίτον εβαλλα. גְּבָרָאַתְּ. GALL. Doux language, beau parler, flatteries. ITAL. Parlar piacevole & graticoso. GER. Ein liebliche ſüſſe oder angendame red. HISP. Hablar de lisonjas. ANGL. Flatering, faire speaking. } Cic. de nat. deor. Nam & ego illis supplicarem tanta blandiloquentia.

Blandimentum, i, idem quod blanditia, oblectamentum, illecebra, גְּבָרָאַתְּ. Cic. pro Calio, Multa enim blandimenta nobis natura ipsa genuit.

Blanditia, x, & Blanditiae, arum, Adulatio, illecebra. { ιπρίτוν εβαλλόθ, γριότριτον εβαλλάκκόθ. גְּבָרָאַתְּ. GALL. Flatterie, careſſes intereſſées. ITAL. Careſſe, lusinghe. GER. Liebſung. HISP. Lisonjas, à halagos. ANGL. Flatterie, intyſement. } Plautus in Bacch. Viscus merus veftra est blanditia. Per blanditias quid dicere. Sueton. in Neron. cap. 14. Blanditiae de blandis appellationibus. Idem in August. cap. 53. Blanditiae dulces & pueriles. Senec. cap. 5. de consol. ad Marc. Cic. pro Planc. Facilis est illa occurſatio, & blanditia popularis: aspicitur, non attrectatur. Idem 1. de Finibus, Blanditiae præſentium voluptatum deliniti atque corrupti.

Blandisia, in agro Sabino regio est, in qua Horatius habuit villam, & in ea fontem, quem celebrat eleganti carmine, cuius principium est,

O fons Blandus & splendidior vitro, &c.

Blapsigoniæ, βλαψιγονια, quasi prolis detrimentum. Quum apes morbo, ignavia, aut infecunditate naturali fætum non peragunt. Plin. lib. 11. cap. 19. A βλαψιγονια, nocco, & γόνος fætus, sive proles.

Blæſcōn, βλάſcōn. Insula in Rhodani ostio, prope Metinam. Plin. lib. 3. cap. 5. & Strabo lib. 4.

BLASPHEMIA, Execratio, maledictio, vituperatio, convitium, & quasi nocens dictum, sacrilega infamatio, vel obrectatio nefaria. Budæus. Γρυνη neatsah, γριցα ghiddah. βλασφημia. GALL. Blasphemie. ITAL. Bestemmia. GER. Ein leſterung. HISP. Maldicion, maldezimento. ANGL. Blaspheme.

Blasphemo, as, significat Execrator, maledico, & verbis calumniam infero, ac dignitati, honorique alterius detraho. { γάν niets, γριց giddéph. βλασφημia. GALL. Blasphemer. ITAL. Bestemmiare. GER. Leſtern. HISP. Maldezir, malagdrar, blasphemar. ANGL. To blaspheme. }

Blaspemus, a, um, βλάſφημος, or, famam lædens. Hinc est Blasphemæ, i.e. cum blasphemia. //

BLÄTERO, as: Blatio, is. { ηγεδυ tſiphtſeph. טְבָעָה, פְּנִירָה. GALL. Babiller, parler mal, begueyer. ITAL. Parlare goſſamente, cinguetarre. GER. Pladeren / schwätzigen / vnuſtige vnd vnfetige reden treyben. HISP. Hablar torpemente y vuziamente. ANGL. To blable,

to stammer in speech. } Veteres dicebant pro inconditè, inanite & stulte loqui: ut sunt, qui extra propositum loquuntur, vel verba immoderata emittunt, & quorum lingua (ut ait Gell. lib. 1. cap. 15.) tam prodiga, infrenisque sit, ut fluat ſemper & aſtuet colluvionem verborum teterimam. Hoc hominum genus Loquutuleios, & Blaterones, & Linguaces Latini dixerunt. Plaut. in Amph. Qui malum intelligere quisquam potis est, ita nugas blatis? Idem in Aul. Ubi tu es, quæ blateravisti jam vicinis omnibus, me mea filia daturum domem? Sunt autem factitia verba, à camelorum voce traſta, qui quum vocem edunt, blaterare dicuntur, inquit Festus. Quidam tamen à Græco deducunt, apud quos ελαξ dicitur, qui ſe inaniter jaſtat: quapropter c, literam addentes, blateronem, & blaterare existimant ſcribendum. Ovid. de Philomela (si tamen credamus hoc carmen elle Ovidii) produxit,

Blatterat hinc aries, & pia balat ovis.

Horat. in ſerm. fine c, & prima corr.

Audit, quum magno blateras clamore, furisque.

Blättero, nis, homo immoderata loquacitatis, & jaſtantæ: à blaterando dictus. { ηγεδυ métsaphtſeph. βλαξ. GALL. Babillard, bavard, languard. ITAL. Cicalone, ciarlone. GER. Ein pladerer / ein flappers mann. HISP. Hablador, parlero y mentiroſo. ANGL. Ababler. } Gell. lib. 1. c. 15. in fine, Nec minus insigniter veteres quoque noſtri, hoc genus homines in verba proiectos, loquutuleios, & blaterones, & linguaces dixerunt.

Blätterat, inaniter effutitus. Apul. in Apol. Quæ & ſi poſſent ab his utiliter blaterata ob mercedem, & auſtoramenta impudentiae deprehenſa haberē.

Blättä, vermis qui alvearia laedit: à βλάττω, noceo. { δύ ſas, ψυκαſch. οιλφ. GALL. Vermine, comme cloportes, ou artifrons, & ſemblables, qui rongent les livres, & habillemens. ITAL. Tarma. GER. Ein ſchiben / oder ein klein roumlin / oder mönlin. HISP. Polilla. ANGL. A mothe, a roome that eateth clothes or bookeſ. } Col. lib. 10. appellaſt I. lucifugas blattas. Mart. tamen poſuit pro verme libros & viles rodente:

Conſtrictos (inquit) niſi das mihi libellos,
Admittam tineas, truceisque blattas.

Horat. in ſerm.

cui ſtragnula vefſis

Blattarum ac tinearum epula putreficit in arcis.

¶ Blatta etiam ponitur pro purpura. Sidon. in Paneg.

Pontus eaforia, blattam Tyrus, aea Corinthus.

¶ Blattam recentiores ſcriptores vermiculum Bombycem intellexerunt, cujus textu veftes ſericæ conſiderentur: unde Blattea vefſis, & Blattum paludamentum, apud Lampridium, Capitolumque, pro ſetrico & pretioso: vel (ut Paulus Egineta) pro purpura: quoniam Indicum conchilium vulgò Blatta dicitur. Sic Cassiodorus in Epitoliſt Blatteum pro purpureo cepit: Chamæleon (inquietus) modò prafina, modò cyanea, modò blattea varietate ſe commutat. ¶ Eutropius ſcribit Neronem, ſolitum pifcarri reti aureo blatteis funibus annexo: quum ab Orosio dicatur purpureis. ¶ A quo colore Blatta etiam frumentum dicitur, quod rubidum ſit, ſementi accommodatiū in purpuream declinanti. ¶ Blatte lucifugæ Virgilii, nigra animalia ſunt, scarabeis, vel grylliſ ſimillima, velocia, quæ interdiu deſteſtunt. Græci οιλφas vocant.

Blättärüs, adjecit. Seneca epift. 86. At nunc blattaria vocant balnea, ſi qua non ita aperta ſunt, ut totius diei ſolem fenestris ampliiffimis recipiant.

Blättériä, herba est verbasco ſimilis, foliis minis candidis, caulinis pluribus, flore luteo: hæc abjecta blattas in ſe contrahit, unde & nomen accepit. Plin. lib. 25. c. 9.

Blätterüs, a, um, purpureus. { ποζφές. GALL. Rouge, vermeil. ITAL. Rojo. GER. Purpurfarb. HISP. Roxo, à colorado. ANGL. Purple, coloured, redde. } Eutropius in Neron. Nero incitata luxuria fuſit, ut qui exemplio Caligula frigidis & calidis lavaretur unguentis, hamis aureis argenteisque pifcaretur, quæ blatteis funibus extrahebantur. Sueton. vocat purpureos. Pifeatus eft (inquit) reti auroto, purpura, coccoque funibus nelix. Oroſius: Luxuriæ, inquit, tam effrenatæ fuit Nero, ut retibus aureis pifcaretur, quæ purpureis funibus extrahebantur. Cassiodorus in Epit. Chamælon modò prafina, modò cyanea, modò blattea varietate ſe commutat.

Blax, Stolidus, mollis, delicatus, laſcivus, qui nescit res diſcernere, & qui ſe inaniter jaſtat. Festus. { πρόρδ ſarvach. βλάξ. GALL. Luxurienz, delicate. ITAL. Troppo delicate, pazzo. GER. Ein theſdöpſ vñſt. HISP. Luxurioso, delicate, bovo. ANGL. Foolish, luxurious, delicate. }

Blax, ſtultus: unde blaterari. Festus in Blitum, & Deblaterare. Sidon. lib. 1. epift. 8. Et iſta hac mihi Cefenatis furni potius quam oppidi verba deblateras?

Blēchnōn, βλέχνων. Dioscor. Herba eft notiſſima, quam Græci περιπέτη, Latini Filicem appellant. ANGL. A brake or ferne. } Vide Plin. lib. 27. c. 9.

Blēchōn, βλέχνων. ANGL. A wilde penſiall. } Plin. Sylvestre eft pulegium ſimile origano, minoribus foliis quam ſativum, quod à pecore guſtatum balatum excitat: unde etiam literæ unius commutatione γλάξ appellatum eft, ἀπὸ τῆς γλάξ: ſic enim Græci pulegium vocant. Vide Plin. lib. 20. cap. 14.

Blemmyes, Plin. lib. 5. c. 8. five Blemyes, unico m, βλέμυες, Steph. Populi ſunt in Aethiopia versùs Austrum, capitibus carentes, ore & oculis peſtori affixis: ita dicti (Steph. teste) à Blemye quodam, uno ex tribus ducibus, qui ſub Dionyſio in iis regionibus militarunt. Hi alio nomine Bleptæ vocantur, quod vide.

Blēnæ, arum. Populi ſunt Africæ, faciem in peſtore habentes. Claudianus.

errat

Per Meroën, blenasque feros, atramque Syenem. Quo tamen loco Blemyas legendum crediderim. Vide in praecedenti dictione.

Blennos,

Blennos, stultos esse Plaut. in Bacchid. indicat, qui ait, Stulti, stolidi, satui, fungi, bardi, blenni, buccones. Festus.

Blenones, putidi, hircosi.

Blephāro, {βλεφαρός. ANGL. That hath great eye liddes.} Dicitur superciliosus homo, qui habet supercilia magna. Plaut. in Amph. Raptant pro mœchis : Blepharo captus arbiter.

Bleptæ, βλέπται. Populi Africæ, sine capitibus, habentes os & oculos in pectore. Eosdem & Blemyas vocat Pomp. lib. 1.

Blerani, Italiae populi in tractu Hetruriæ, Cortonensibus, & Capenatisbus vicini. Author Plin. lib. 3. c. 5.

Blesti, quibus extorsum sunt crura, sicut roedi, quibus introrsum sunt. Author Ptol.

Blesus, seu Blæsus est, qui literam aliquam exprimere non potest, eamque non quamlibet, sed certam.

Bleres, species calceamenti dicta, quod pedes offendat.

Bletæ, βλέται, appellant solent Græci offendentia præsertim pedes.

¶ Bletrum, βλέτρον, clavus ferreus : dictus à βίκαιον, iacto, mitto, quod in aliquid impingendo immittatur. Bletra offendentia, præsertim pedes, quæ scilicet βλέτραι, obiciuntur. ¶

Bletrus, herba. Vide Blechnon.

Blinni, tetri. Vide Blenni.

Blitæ, oppidum provinciae Narbonensis, vulgo Besiers, de quo Plin. lib. 3. c. 5. Mediterranea (inquit) colonia Arelate Sextanorum, Bliteræ Septumanorum, Arausio Secundanorum.

Blitæus, inutilis, à blito, herba nullius in medicina usus.

Blitum, vel Blitus, vel Blætum, differenter dicitur Græcè & Latinè: erumpit oxyssimè bliti semen, ut blettæ corticeum, copiosum, racemosumque, à triplici radice, non una crassa in rectum tendente, ut herba & lapathon, & maxima pars olerum, sed continua, multipli, ac prolixa: insipidum, & sine acrimonia: duorum generum habetur, rubrum & candidum. Nullum in morbis, aut sanitate usum habet, in aliquibus tamen locis vulgari plebecula edendo est.

Blittum, {βλιτόν. Dioscoridi, βλιτόν. Suidæ. GALL. Blete. ITAL. Bledoni, blito. GERM. Ein gartung Rösl oder mangolt. HISp. Bledo. ANGL. The bearbe spinach.} Olus est betæ foliis, teste Hermolao, iners, nulliusque saporis, aut acrimonie. Apponunt brassicam, betam, blitum: Plaut. Pseud. sc. 2. a. 3. Festus, Blitum genus oleris à saporis stupore appellatum esse ex Græco putat, quod ab his βλιτοῖς dicitur stupidus. ¶ Inde Bliteus dicitur, qui vilis est & nullius pretij. Unde apud Menandrum (teste Plin. lib. 20. c. 21.) uxores per convitum bliteæ vocantur à maritis, & apud Plaut. in Truc. Merertrix blitea est, & lutea, id est nihil sapit. Vide & Laberij locum apud Non. in Blitea.

BO

Böä, æ, serpentis genus est, quod in miram magnitudinem excrescit: ita dictum, quod lactis bubuli succo primum alatur. De hac scribit Plin. lib. 8. cap. 14. Faciunt his fidem in Italia appellata boæ, in tantam magnitudinem exeuntes, ut divo Claudio principe, occisa in Vaticano solidus in alvo spectatus sit infans. Aluntur primò bubuli lactis succo: unde & nomen traxere. Hæc ille. Festus, Boa serpens est aquatalis, quem Græci ὄφες vocant, à qua icti obturgescant. ¶ Est etiam Boa morbi genus, quum corpora papularum multitudine rubent, à simo bubulo, cuius litu maximum tollitur, ita dictum. Plin. lib. 28. cap. 18. Boas simus bubulus abolet: unde & nomen traxere. Idem lib. 24. cap. 11. Ebuli folia contraria, & è veteri vino imposita, boam sanant, id est rubentes papulas. Creditur hic morbus esse, qui pueros præcipue infestat, quem Rubellam vocant. Crurum quoque tumor via labore collectus, boa appellatur. Fest. ibid.

Böägrüs, βοάγρης, Locrensum amnis, sive potius torrens, qui Thronion urbem præterfluit: interdum tam exiguis, ut ne pedes quidem transcutis tingat: interdum tam latus, ut ad bina diffundatur juxta. Strabo lib. 9.

Boaliæ, Boarius, vide Bos.

Boarræ, lappa, herba nota, cuius radix è vino pota, articulis mirificè prodest.

Boaulia, βαυλιάς, urbs Scythæ. Stephan.

Böblicola. Poplicolam, sive Publicolam, antiqui Böblicolam vocabant.

Terent. Scaur. de Orthogr.

¶ Boebodes, dignitatis nomen Constantinop. Lex. gr. b. ¶

Bovium oppidum est ad Apennini juga situm, ubi cœnobium dicitur à Theolinda regina Longobardorum exstructum: quo in loco nuper hujusmodi libri reperti sunt: Rutilius Numatianus, Heroicum Sulpitii carmen, LXX. epigrammata, Terentianus Maurus de literis, syllabis, & metris omnis generis; Cæsius Basius, Velius Longus de Orthographia, Adamantius Martyrius de litera muta B, & V, vocali: Probi Catholica, Cornelii Frontonis Elegantiæ Latinæ, Servius grammaticus de litera, Liber persimilis Iulio Polluci de vocabulis rerum, Paraphrasis super sex Virgilii libris, Trium Eclogarum Virgilii enarrationes, & alia præterea multa, quæ Volatertanus enumerat: Bononia, βανώνια, urbs Italiae. Steph.

Bocalium, Arcadiæ oppidum est juxta Megalopolim & Catinam, teste Plin. lib. 4. c. 6.

Böcas, inquit Festus, gentis pisces: à boando, id est, clamando appellatum. Hæc ille. βανεῖς (ut ex Speusippo annotavit Hermol. us) sunt leucomænides, hoc est, mænæ candidiores, quas nos Girros, sive Girrulos vocamus, une espece de harenes. Plin.

Bocatius, scriptor Italus fuit, sua lingua quæm Latina tenuit. Scriptis Latinè Genealogiam Deorum, de illustribus mulieribus, item de fluminibus & montibus, & pleraque alia sua lingua.

Böchhus, Rex Mauritaniae fuit & Getulie, qui Iugurtham Syllæ tradidit. Vide Salustium in Iugurth. Plutarch. in Mario, & Sylla.

Böchyris, βοχύρης, Rex quidam fuit Ægyptiorum, qui justè, sincere que judicasse fertur, adeò ut ejus nomen in proverbium venerit justissimè judicantium.

Bocchori, qui & Concordienses, populi Lusitanæ, teste Plinio lib. 4. cap. 22.

Boccenes, Sardiniae populi, teste Plin. lib. 3. cap. 7.

Calepini Pars. I.

Bocchiana, oppidi nomen Troglodytarum, apud Plin. lib. 6. c. 29. in descriptione sinus Maris rubri, Troglodytici & Äthiopici.

Boderia, Ptolemæo, Ästuarium maris Britannici, Tacito Bodotria dictum in vita Agricola.

Bodincomagum, oppidum est ad Padum, alio nomine Industria: ita dictum à Pado, qui Ligurum lingua Bodincus fuit appellatus, quasi fundo carens. Plin. lib. 3. c. 16.

Bodincus, Ligurum lingua dictus fuit Padus fluvius, propter immensam altitudinem, quasi fundo carens. Vide in præcedenti dictione.

Bodonæus, vide Dodone, in Steph.

Bodona, βοδών, urbs Perthebiae, vel potius Thessaliae. Steph.

Bodotria, vide Boderia.

Bœä, oppidum est Peloponnesi, in sinu Argolico, non procul ab Epidauro, ut scribit Plin. lib. 4. c. 5. in descriptione Achaïæ.

Bœbe, βοΐη. Oppidum est Cretæ, non procul à Gortyne. Steph. ¶ Est & Bœbe Thessaliae oppidum, lacui adjacens, qui ab eo Bœbeis appellatur. Strab. lib. 9.

Bœbīs, idis, sive Bœbias, adis, sive Bœbeis, idis, βοΐη, η βοΐης, η βοΐης λιμν., Stephano. Lacus in Thessalia ad radices Ossa. Lucan. lib. 7. ire per Ossa rapido Bœbeida sanguis.

Valer. Flac.

Perderet & pingui miseros in Bœbide crineis.

Boëmia, Regio Germania, trium ferè dierum longitudine, & tortidem latitudine, Hercynia sylva undique cincta, & Albi fluvio irrigata: ab Oriente spectans Moravos, ab Arcto Saxones, ab Occidente Noricum,

à Meridie superiorē Pannoniam, quæ Augustria hodiè dicitur. ¶ GALL. Boheme. ITAL. & HISp. Boemia. GERM. Böhmen. ANGL. Beame, the name of a country. ¶ Hujus incolæ Boëni appellantur, lingua & moribus à Germanis omnibus distincti. Vide plura de his apud Äneam Sylvium, qui Boëmorum historiam conscripsit.

Bœötia, βοϊωτία. Regio est in finibus Græcia, Eubœæ insulæ objecta, ab Attica autem Cithærone monte discreta, ita dicta (ut nonnulli putant) à bove, cujus ductu Cadmus pervenit ad eum locum, ubi postea Thebas Bœotias condidit. Ad quam nominis rationem alludit Ovid. 13. Metam. quum ait,

Bos tibi, Phœbus ait, solis occurret in arvis,
Nullum passa jugum, curvique immunit aratri:
Hac duce carpe vias, & qua requieverit herba,
Mænia fac condas, Bœotiæque illa vocato.

¶ Alii alias afferunt nominis hujus tationes, quas vide apud Stephano. Olim etiam Aonia dicta est, & Ogygia, & Hyantis, & Messapia, & Cadmeis Thucydidi. ¶ Hinc Bœoti, βοϊωτοί, dicti sunt regionis hujus incolæ, qui stupiditatis, & crassi ingenii nomine male audiuntur. Hinc est illud Horat. lib. 1. Epist.

Bœotum in crasso jyrare aère natum.

Bœötus, a, um, adjecit. Cicer. 1. de Divinat. Quod & somniantibus sœpe contingit, & nonnunquam vaticinantibus per furorem, ut Bacis Bœotius, & Epimenides Cres. ¶ Bœotia auris, βοϊωτεῖς. In pingui judicio hominem quadrat: Bœotiorum stoliditas compluribus proverbiorum locum fecit. Simillimum illi, Auris Batava. Diogenianus meminit adagii, Bœoticum ingenium, βοϊωτεῖς, pro stupido & stolido. Quicquid enim insulsum esset ac stolidum, id Bœoticum dicebatur. Lucian. in Iove Tragœdo. Αχροίς τερρ εγκας, κα δεινος βενικερ, id est, Istud quod dixisti, prorsus agreste est, & vehementer Bœoticum. Horat. in epist. lib. 2. ¶ Eundem senum habet, Bœotica sus, η βοϊωτία ς. Veterissimum adagium. Qui enim priscis temporibus Bœotiam regionem incolebant, βοϊτοι, appellabantur, gens barbara & agrestis: proinde quidam depravata voce, prō βοϊτοι, id est sue appellabant. Idque scumba cœlit in proverbium. ¶ Bœotica cantilena, βοϊωτία, dicebatur si quibus retum initia tranquilla ac prospera fuisse, posteriora turbulenta ac tristia. Natum ex historia; nam Bœotii primum liberam ac pacatam agebant vitam, deinde mortuo Laio in varias calamites inciderunt, ut illorum cantilena à laeto initio in lugitum defuisse videatur. Citatur à Zenodoto. ¶ Bœotica ænigmata, βοϊωτία αἰνιγματα, dicebantur obliquè atque obscurè dicta, quæque perdifficile percipi possent.

Bœotus, a, um, aliud adjecit. Ovid. 12. Metam.

— Bœotaque tellus

Aulide piscofa puppes tenuisset iturus.

Bœthi, Adjuvatores. { בָּזְרִים בָּזְרִי. GALL. Qui donnent ayde, securables. ITAL. Coadjutori. GERM. Ein mithelfer. HISp. Los que ayudan, ayudatores. ANGL. That which aideth or helpeth. ¶ בָּזְרִי, hoc est, ab adjuvando. Unde scribarum adjutores Bœthi vocantur ab Imperatore in l. unicuique, C. de prox. sacr. scri. Hinc etiam Severinus Bœthius dictus est, non Bœtius, ut vulgo scribitur.

Bœthius, Zenone imperante, ob affectatæ libertatis suspicionem à Theodorico rege exilio damnatus, deinde custodia traditus, plura conscripsit. Tandem simul cum Symmacho Senatore, sacerdo suo, aliisque præstantibus viris interficuntur, ut ait Eusebius:

Bœthus, inceptus quidam poëta fuit Tarsensis, qui Philippensem Antonii victoriæ carmine conscripsit: quo nomine præter alios summos honores, quibus ab illo est affectus, gymnasii etiam Tarsensis præfecturam est assequeutus. Vide Strab. lib. 4.

Boëtius, ut inquit Strabo, Hispaniæ fluvius, ex eisdem nascens locis; ex quibus Anas, & Tagus. Aliis Bœtius.

Bogadium, Ptolemæo oppidum est Germania, quod hodie Forsleig vocatur.

Boges, fortissimi cuiusdam Persæ nomen est, qui ab Atheniensibus obfusus, quum nihil commeatus supereisset, maluit uxorem primum & liberos, deinde seipsum interficere, quæ vivus in hostium manus pervenire. Herod. lib. 7.

Bogud, is, Rex fuit Mauritania Tingitanæ, quæ ab eo Bogudiana votata est, teste Plin. lib. 5. cap. 2. ¶ Fuerunt autem plures ejusdem nominis, ex quibus postremus fuit, qui in Actiaco bello Antonii partes sequutus, ab Agrippa supplicio affectus est. A Strabone Bogus dicitur lib. 8. barbara voce in suaviorem sonum, & terminationem declinationi aptiore transmutata.

Bōia, arum, *πιδαγ*. Génus vinculorum, tam ligneorum, quam ferreorum, teste Festo, seu torquis damnatorum, quod quasi jugum in bove sit. Plaut. in *Afin.* sc. 2. a. 3. Cæceres, numellas, pedicas, boias, tortoresque acerimos. Idem *Capt.* sc. 1. a. 4. Et boius boiam terit. Bōianum, hodie Bovinum. Oppidi nomen est inter Samnites, Ptolemaeo.

Bōii, Bōis. Strab. Populi fuerunt Galliæ Lugdunensis, teste Plin. lib. 4. cap. 18. qui putantur agri Borboniensis tractum incoluisse. Hi postea Alpes transgressi, juxta Padum considerunt, ubi & Laudam Pompeiam urbem condiderunt, teste eodem lib. 3. cap. 17. Iidem postea à Romanis expulsi, in Germaniam se conculerunt, teste Strab. lib. 7. ubi Hercyniae sylvæ partem incoluerunt, quæ Pannoniis proxima est: quæ regio ab eis primùm Boiohemia, & postea abjectis aliquot literis Boëmia appellata est, quod sonat nihil aliud quam Boiorum patriam.

Boïn, oppidum Africae, in trætu Cyrenaico. Plin. lib. 5. c. 5.

Boion, *βοῖον* Steph. Doridis oppidum in Græcia, teste Plin. lib. 4. c. 7. Doris (inquit) in qua Sperchios, Erineon, Boion, Pindus, Cyti-num.

Bōlā, *βολά* Stephano, oppidum agri Campani in Italia, cuius meminit T. Livius. Unde Bolani Coriolanis & Fidenatibus vicini, apud Plin. lib. 3. c. 5. Virg. 6. *Eneid.*

addéntque superbos

Pomerios, castrumque Iuvi, Bolamque, Coramque.

Bolbitina, *βολβίτης*, urbs Ægypti.

|| Bolbophaga, edulii genus. Cataub. ||

Bolbulæ, insulae nomen in mari Ægeo, non procul à Teo, ut resert

Plin. in *descriptione insularum ante Asiam*, lib. 5. cap. 31.

Bolbitinum, à Plin. lib. 5. cap. 10. numeratur inter ostia Nili.

Bolbitum, i. { שְׁרֵבָה. *péresch*. *βόλβης*. GALL. Fiens de bœuf. ITAL. Letame di bove. GERM. Kinder mist/ tuh mist. HISP. Estiercol de buey. ANGL. Oxen dung. } Græcis simum significat, & propriè bubulum: unde imbulbitare dictum putat Festus, pro eo quod est, puerili stercore inquinare. Plin. lib. 18. c. 17. Fimi cervini, maximè subulonis, sed & bubuli, de armentinis loquor (quidam Bolbiton vocant) cinis, cochleariorum trium in mulsi hemina bovis fœminæ in mulieribus efficax, & ex altero sexu in viris.

Bolentium, Pannoniæ superioris oppidum est, apud Ptolem. quod illi sua lingua Xachelsburg. vocant.

Bolēnā, gemina quæ nimbo invenitur glebae similitudine. Plin. lib. 37. cap. 11.

Boletaria, genus vas. Martialis *epigram.* 101. lib. 14. & *interpretr.* Iuven. sat. 11.

Bolētūs, *βωλήτης*, Æginetæ genus fungi, inter omnes optimi: de quo abunde Plin. lib. 22. cap. 22. Iuven.

Vilibus ancipites fungi ponentur amicis,

Boletus domino, sed qualem Claudius edit.

De eo Suet. in *Claud.* cap. 44. Boleti & ficedulae certamen. Sueton. in *Tiber.* cap. 43.

|| Bolias, machina bellica. Lex. gr. b. ||

Boline, *βολίνη*. Urbs Achaiæ. Steph.

Bolingæ, populi sunt Indiæ. Plin. lib. 6. c. 19.

Bolis, idis, hasta missilis, jaculum. { *βολίς*. GALL. Un flambeau comme un dard apparaissant en l'air. ITAL. Dardo. GERM. Ein schäflein/ ein pfeil. HISP. El tiro, que se lanza o embia. ANGL. A flame like a dart appearing in the aire. } *μάρτια* ή *βάσκων*, jacio. Ad cuius similitudinem faces quædam ignæ bolides vocantur, quæ in supra aëris regione gignuntur. Plin. lib. 2. c. 26. Duo genera earum: lampades vocant planæ faces: alterum bolidas, quales Mutincisibus malis visum est. Distant, quod faces vestigia longa faciunt priore ardente parte: bolis verò perpetuò ardens longiorem trahit limitem. ¶ Bolis, *τοξε*. { GALL. Un poids attaché à une corde, qu'on jette en la mer pour se savoir si on est près ou loin de la terre, une sonde. ITAL. Un piombo o peso legato ad una corda per tentare & tastare il fondo dell'aqua. GERM. Ein bleystotz an ein schnur gebunden/ mit dem man die tiefe des meers ergründet. HISP. La solda o fonda para medir el agua. ANGL. The sounding lead, or plommet which is lett downe into the water to trie the ground. } Etiam est perpendicularum nautilus, hoc est, fumis cum plumbeo, aut ferreo pondere annexo, quoniam inatis altitudinem explorant. Ejus meminit Lucas in *Aet.* *Apost.*

Bolisflus, *βολιστός*, urbs Æolica in edito sita, prope Chium. Steph.

Bologesia, *βολογεία*, urbs juxta Euphratem, à Bologesso rege condita. Stephan.

Bologesiphora, *βολογεία φορα*, urbs Persica. Steph.

Bolona, sunt cetarii, qui diversa genera piscium emunt.

Bolurus, *βολύρης*, urbs Tralleorum in Illyria, & aliæ Thesphrotiæ. Stephan.

Bōlus, cujusque rei frustum. { *βολή path.* *βολής*. GALL. Un morceau, une bouchée. ITAL. Boccone. GERM. Ein stuck von einem jeden ding. HISP. Pedaço, o parte de lo entero, bocadillo. ANGL. A morsell, gobbet, or lump. } Cujusque rei frustum: unde Bolum terræ, glebam dicimus: Bolum argenti, Massam argenteam. Terent. in *Heaut.* Crucior bolum tantum mihi erectum tam subito è faucibus. Quod dici solet, inquit Erasmus in *Chiliad.* quoties commoditas, quæ jam propemodum tenebatur, inopinatò præripitur: translatione (ut ait Donatus) ab animalibus sumpta, quibus afferunt præda. ¶ Ne bolus quidem relictus, Oὐδὲ ἀστρολαίδεων, hoc est, ne vel pauxillum. Tribus bolis, Plaut. in *Cure*. Si tu vis tribus bolis, velim chlamydem. Tribus bolis dixit, pro compendio, quasi tribus verbis. Nam bolum Terentius accipere videtur pro eo quod Græci vocant *βλαψης*. Quod autem continuò devoratur, tribus bolis edi dicitur. ¶ Bolus autem penult. brevi, jactum significat, vel rete ipsum pectorum, quod Fundam vocamus. Plaut. in *Rud.* o Neptune lepide, salve! Nec te aleator ullus est sapientior: profectò nimis lepide jecisti bolum, perjurum perdidisti. Verbasunt Trachalitionis servi ad Neptunum, existimantis lenonem naufragio periisse. Perdere autem, perire & everttere

interdum significat: unde jocus resultat. Aleatores enim & pectorum bolum jacunt. Perdidisti igitur Neptune hominem perditissimum, id est, lenonem maxime perdendum, propterea Neptune aleam pulchre jecisti, pulcherrimum jactum fecisti. Hæc ex Budæo in Pand.

Bōlus ārmēniā, *βαλτος αρμέπια*. Gleba est terræ, quæ invenitur in ea Armeniæ parte, quæ Cappadociæ contermina est, colore ochra, mirram ad deficandum vim habens. Hæc hodie apud nos admodum rara est inventu. Nam quam Septemfarii hodie pro bolo Armenia vendunt, aut ex Hispania, aut ex Normannia advehitur, penè ad rubricam accedens.

Bomarei, Asiae populi sunt à Caspiis montibus Orientem versus incolentes, ut author est Plin. lib. 6.

|| Bombarda, tormentum ferreum, fistula ænea, machina ignivoma, Germanis *Brichsen*. Vide *Lumbarda*. ||

Bōmbax, à veteribus usurpatum est pro adverbio contemnentis, vel negligentis. Plaut. in *Pseud.* Fur. B. babæ. P. fugitive. B. bombax. C. frax populi. B. planiflum.

Bombina, lege *Bembina*.

Bōmbōs, Ciliciæ fluvius. Plin. lib. 5. cap. 17. Præterea intus flumina Lili-paris, Bombos, Paradisus.

Bōmbūs, sonus tubarum raucus. { *תַּרְבִּתָה hemjäh*, *תַּרְבִּת hamon*. *βόμβης*. GALL. Son de trompette, qui n'est pas clair, ou bourdonnement de mousches à miel. ITAL. Ribumba. GERM. Der bomb/ oder das brommelin ciner trommeten. HISP. Zumbido, o sonido ronco. ANGL. The song of a trooper, humming of bees. } Vox tracta ab ipso sonitu, sicut mugitus boum. Persius,

Torna Mimalloneis implerunt cornua bombis.

¶ Est etiam bombus sonus apum. Varro cap. 3. lib. 16. Si apes intus faciunt bombum.

Bōmbilo, as, Bombok emitto. { *תַּרְבִּת hamah*, *βομβίω*. GALL. Bourdonner ou bruire comme font les mousches à miel. ITAL. Ribumbare. GERM. Rauschen/ oder brumen wie immen. HISP. Zumbar como las abejas. ANGL. To humme like a bee. } Author carminis de Philon mela.

Bombilat ore legens munera mellis apis.

Bōmbillatio, sonus apum. { ANGL. Humming of bees. }

Bombylius. { *βομβίλης*. ANGL. A drone or humming kind, of bee. }

Apis quoddam genus obstreperum, à Bombo, quem edit, appellatum, ingens, si d ad m. illificium inutile: favos sibi necit è luto. Hinc proverbiali figura, Homo bombylius, *βομβίλης* *ἀνθρώπης*, dicitur verbosus, multique strepitus, cæterum inutilis.

Bombilis, vermis genus est, ex quo necydalus, & deinde bombyx procreatur. Plin. lib. 11. cap. 12. Est & alia bombycum origo è grandiori vermiculo, gemina protendens sui generis cornua. Hi crucæ sunt. Fit deinde, quod vocatur Bombylis, ex ea necydalus, ex hoc in sex mensibus Bombyces.

Bōmbyx, *βόμβης*. GALL. Ver à soye. ITAL. Verme da far la seta, bi-gatto. GERM. Ein seidenwurm. HISP. Gusano de la seda ya perfecto. ANGL. The sylke worme. } per y, Vermis genus est similis erucæ, qui apud Indiam, Æthiopiam, & Seres in aranearum morem tenuissima fila ducit ad vestem faciendam. Primùm bombylis, deinde necydalus, demùm bombyx appellatus. De hoc Aristoteles & Plinius ferè idem tradunt. ¶ In sex mensibus bombyces telas aranearum mundè texunt, ad vestem luxurisque fœminarum, quæ bombycina appellantur. Primò eas in filum torquere, & rursus texere invenit mulier Pamphilæ Latœ filia.

Bōmbycinæ, orum, *βομβίκαια*, vestes sunt tenuissimæ, ex bombyce confectæ. Mart.

Fæmineum lucet sic per bombycina corpus.

Bombycinus, a, um, *βομβίκης*. GALL. Fait de soye. ITAL. Fatto di seta. GERM. Seydenwoar/ seidenverk/ was aus der wurm seyden ges macht ist. HISP. Cosa de seda o de sirgo. ANGL. Made off sil'e. } Quod ex bombyce est confectum: ut, Panniculus bombycinus, apud Iuven. Sat. 6.

quarum

Delicias & panniculus bombycintus urit.

Bōmī, *βομη*, Ætolia colles sunt, quorum incolæ Bomii, *βομηῖς*, com-memorantur à Thucydide lib. 3.

Bomilear, Carthaginensis fuit, Amilcaris filius, qui quum apud suos in suspicionem venisset, quod cum Agathocle sentiret, in crucem sublatus est. Vide Iustinum Trogi abbreviatorem lib. 33.

Bomitæ, oppidi nomen est in Amano monte, qui Syriam à Cilicia dirimit. Plin. lib. 5. c. 22.

Bōmölöchüs, { *βομβίλης*. ANGL. A sycovie scoffer, à flatering jestar. } Dictus est apud Græcos qui facilis, atque idem humiliis omnia luci gratiâ profert jocando, cavillandoque, quales apud nos scurræ appellantur, qui ut sumptuosioribus coenis intersint, à nullo scurrilitatis genere se continent. ¶ Sed propriè qui alteri insidiantur ut furentur oblata: quasi *εἰ τὰς βαρύες λοχώντες*. Vide Cæl. Rhodig. Antiq. leff. lib. 19. cap. 6.

|| Bomi:gi, sonus auditu in paludibus instar mugitus boum, ex Aristot. Delrius. ||

Bona caduca, Bona dea, Bonæ fidei possessio, Bonæ frugi hominem, Bona hereditaria, Bona venia, Boni consulere. Vide *Bonus*.

Bonasus, *βοναστός*, Fera est, quæ, ut scribit Aristoteles, in monte Mæsapo, qui Pœonia ac Mœsia limes est, invenitur, cuius meminit & Plin. lib. 8. c. 15. Habet caput taurinum, corpus vetro & juba equina, & compoſitione: color pili totius corporis flavus, juba prolixa & ad oculos usque demissa. Cornua adunca, multo flexu in se recurvata, & pugna inutilia gerit, magnitudine palmari: vocem similem bovi emittit: caret superiore dentium ordine, crura hirsuta habet, & pedes bisulcos. Ab Æliano Monops appellatur. Meminit ejus & Solinus, qui circa Lydiam & Phrygiam Bonalum nasci tradit.

Bonaventura, Franciscanus Theologus, ex oppido Bagico regio, ob virtutem & commentarios editos, in Cardinalium numerum ex Gene-

tali (quo nomine , ut peculiari utuntur Franciscani) à Gregorio X. relatus est. Habitum quo nunc utuntur Franciscani Cardinales instituit , quum prius aliorum Cardinalium modo incederent. Dum privatus esset , ne gratis vicitaret , sacros aliquot libros scriptitare solebat , & Custodi tradere mercedis loco venundandos. Postremò à Sexto I V. in catalogum Sanctorum relatus est. Hujus postea libros in Epitomen redigie Gulielmus Fulginas ejusdem Ordinis. Author Volaterranus. ¶ Fuit item Bonaventura alter ejusdem Ordinis Patavinus Cardinalis S. Cæciliae factus , sub Ioanne XXII. doctrinæ sanctitatem adjectit , ut qui pro martyre ferè colatur , à Carranensi Principe sagitta peremptus , dum Ecclesiæ libertatem contra tyrannos tuetur. Utriusque author Volaterranus.

Bonchæ , βόλχαι . Populi Carthenis vicini , inter Euphratem & Cyrum fluvium. Steph.

Bonchis , βόλχις , civitas Æthiopæ juxta tertium cæteræstern. Steph.

Bonicius , Präf. Arvernensis , vir sanctitate clarus , cujus tunica etiam hodie monstratur , qua à divina genitrix fuit donatus in excessu mentis , eademque primùm sacrificavit. Author Volaterranus.

Bonifacius , Romanus apud Tarsum Aglaës divitis viduæ res procurabat , cum qua rem habebat , ebrietate , cæterisque moribus infamis. Factus repente alius , martyrium sub Diocletiano subiit , relatusque deinde à servis Romam , eique templum in Aventino dicatum , quod & Alexio postea commune fuit. ¶ Alius fuit Britanicus natione , præf. Moguntinus , apud Phrysius & ipse martyr , quod jussu Stephani I I. Pontificis , Pipinum Caroli patrem regem oleo sacro perunxerit. ¶ Alius ejus nominis præf. Carthaginensis , Zenone imperante. ¶ Alius item præf. Ferentinus. Ambo confessores. Quintus præterea martyr Bosiensis , Othonis tertii consanguineus. Author Eusebius. His additur à Volaterr. Bonifacius Africæ comes , sub Honorio Ælii ducis amulus , Augustino amicissimus.

Bononia , βόνωνια . Princeps Hettruria colonia , Felsina olim vocitata , in octava Italiæ regione , ut tradit Plin. lib. 3. c. 15. Vulgo Bologna.

Bonus , Romanorum tyrannus miræ bibacitatis : de quo Aurelianii illud celebratur , non ut viveret illum esse natum , sed ut biberet. Hic quantumlibet bibisset , semper securus erat & sobrius , & nunquam non vino prudentior : & quantum bibisset , tantundem reddebat vesica ad æquilibrium. Hunc ad laqueum quum coëgisset Probus Imperator , jactatum est militari joco , Amphoram pendere , non hominem.

Bonus , Presbyter Romanus , simul cum Fausto & Mauro diaconis , Rome sub Valerio Principe passus , sepulti omnes in via Latina. Author Volaterranus.

BONVS , a. um. Ἑ malus. { בָּוֹן טְבֵבָה. ἀγαθός. GALL. Bon. ITAL. Buono. GER M. Gui. HISP. Bueno , cosa buena generalmente. ANGL. Good. } Cic. 2. Offic. Vir bonus innumerabilibus officiis & laudibus continetur. ¶ Bonum absolutè à Philosophis appellatur , quod sui causâ expertitur. Unde Aristot. τ' ἀγαθός , hoc est bonum , appetitus sensitivi objectum facit. Idque duplex est , Verum , & apparen. Voluptas enim corporis tanquam bonum expertitur , non quod revera bonum sit , sed quod ejusmodi appearat. Summum autem bonum appellabant , quod esset rerum omnium expertendarum extremum : quod Stoici in vita naturæ convenienti , Epicurei in animi voluptate , sive indolentia , Cyrenaici in voluptate corporis , alii aliis in rebus collocabant. Peripatetici triplicia constituent bona , animi , corporis , & fortunæ. Quo fit , ut opes & facultates à nostris etiam Bona , οὐσία , χρήματα apppellentur. Cic. pro Cœc. Ad incertum revocari bona , fortunas , possessionesque omnium. Idem in Topicis. Mulier , cui vir bonorum suorum usumfructum legavit. Bonum pro gaudio , lætitia. Ovid. Immunes oculos tanti nec finit esse boni. Item pro voluptate , cui plus unquam dedisti boni , qui minus speraverit ? Prandi , potavi , scortum accubui. Plaut. Men. sc. 2. a. 3. Venus mihi hæc bona dat : Idem Pseud. sc. 7. a. 4. Nec haud peccat bona dimidium dividere cum Iove (de liberis Iphiclo , & Hercule:) Idem Amph. Bona progenies Drusus. Ovid. Eleg. 2. lib. 4. Trist.

Tua te bona cognitæ produnt (candor & facundia.)

Idem Eleg. 4. lib. 4. Trist. Grandi pecunia , & re bona multa copiosus. Gell. cap. 16. lib. 19. & c. 18. lib. 10. Homo non bona rei , & vita turpi. Idem cap. 2. lib. 14. Bonis malisque bellare didici (id est , commodo & damno meo.) Liv. lib. 6. d. 4. Bonum est pauxillum amare sanè ; insanè , non bonum est. Plaut. Cure. sc. 3. a. 1. In re mala si bono animo utare , adjuvat. Idem Capt. sc. 2. a. 5. Idem Cure. sc. 1. a. 4. Te esse bonum è vultu cognosco (id est , non mendacem.) Idem Aul. sc. 6. a. 4. Meum bonum me , te tuum maneat malum. Idem Most. sc. 1. a. 1. Bona facere alicui. Commemorare quæ bona vobis fecissent. Idem prol. Amph. Boni homines atque dies. Idem Cure. sc. 1. a. 4. Quid ais bone vir ? Ibidem sc. 2. a. 5. Et jam bone magister (irridens.) Gell. cap. 1. lib. 4. Bona frugi , vide Frugi. Bono modo , vide Modus. Ius bonum , vide Ius. Bonum facinus , vide Facinus. Bona fortuna , vide Fortuna. Bona res , vide Res. Ecastor amba. Äquum bonum , vide Äquum. Bona scena , vide Scena. Bonus mos , vide Mos. Bona fides , vide Fides. Bona lux , vide Lux. Bona verba , vide Verba. Bona partes , vide Partes. Bona quæ propriè appellanda , ex I. C. Quintil. de clam. 273. Bonam opinionem eripere alicui , Senec. c. 2. de consol. ad Polyb. Si bonam famam servollo , sat ero dives. Plaut. Most. sc. 4. a. 5. Bonum esse certum est , quia mettio malum. Idem Men. sc. 6. a. 5. Idem Most. sc. 1. a. 1. Bono usui estis nulli (lenones.) Idem Cure. sc. 2. a. 4. Benè merenti mala es , male merenti bona. Idem Asin. sc. 1. a. 1. Bono & amplio lucro auetare. Idem in prolog. Amph. Bonum item dicitur , quod exequitur officium suum , quodque actiones suas probè obit. Hinc si virum bonum dicimus , intelligemus probum : si bonum militem , fortem : si bonum Imperatorem , prudentem : si bonum Grammaticum , literatum : si bonum Oratorem , facundum : si bonum Iudicem , justum. Sic è contrario Malum generale est nomen , & turpia simul , & detrimentosa complectens. Vnde malum virum dicimus , flagitosum : malum militem , imbellem : & sic de reliquis. ¶ Aliquando bonum sumitur pro comitate , & humanitate : ut quum dicimus , Ex æquo & bono judicare. ¶ Aliquando pro magno : Bona

pars montis. Ovid. 5. Fast. Salustius , Bona pars hilitum inde discesserat. ¶ Aliquando pro non vili , quia (ut Donatus ait) boni non sunt viles. Terent. in Phormion. Illam civem esse Atticam bonam bonis prognatam. ¶ Aliquando pro utili : ut , Bonum est pecunia parcer. Bono id futurum est tibi. Senec. cap. 21. de consol. ad Polyb. Bono publico aliquid facere. Livius lib. 34. Gaudeo si quid propter me tibi evenit boni. Plaut. Men. sc. ult. a. 5. Benè rem gerere bono publico. Idem Capt. sc. 2. a. 3. Quid mihi sit boni , si mentiar. Idem Most. sc. 1. a. 2. ¶ Item pro otio & quiete : sicut malum pro labore. Seneca , Delicatus & bono semper assuetus. ¶ Item pro initi , & favente. Statius.

tu corda parumper

Huc adverte libens , atque has bonus accipe votos.

¶ Item pro pulchro. Unde forma bona , apud Terent. in Andr. Tam bona cervix (id est , forma.) Suet. in Calig. cap. 33. Bonus dies in brima (id est , pulcher.) Senec. de vita beata. ¶ Item pro apto & idoneo. Virg. 2. Georg.

& bona bello

Cornus.

¶ Item pro docto. Horatius.

quandoque bonus dormitas Homerus.

Gell. cap. 5. lib. 13. Erant tunc in ejus ludo boni multi , id est , docti. ¶ Bona caduca , In jure civili dicuntur ea , quæ deficiente eo , cui jure civili debebantur , in alium cediderunt : veluti quum lex Papia Popæ jubet , ut quæ ad orbos ex testamentis pervenient , eorum pars decima fisco attribuatur. ¶ Bona dea , quam veteres Faunam , sive Fatuam , sive Sentam dixerat , ἄγαρ Στέρε. Haec Varr. scriptis tantæ pudicitiae fuisse , ut nemo illam , dum vixit , præter virum , mas viderit , nec no[n] men ejus audierit , propter quod illi in operto mulieres sacrificabant , & Bonam deam appellabant. Vide Alexandr. ab Alexandr. lib. 6. c. 8. ¶ Bonæ fidei possessor esse videtur , qui rem possidet non suam , quam tamen suam esse putat , & eum qui vendidit , jus vendendi habuisse , putat plocuratorem , aut tutorem fuisse , κινητούς ιπεκάς. Contrà vero , Malæ fidei possessor dicimus , qui nec rem suam possidet , & eam scit suam non esse. ¶ Bona fides , ιπεκάς , γενότης : & bona fide , ιπεκάς , ιπεκάς. ¶ Bonæ frugi hominem dicimus , cum laudes hoc est , utilè & bonum , γενότης. Apul. lib. 4. Statui jam dolis abjectis asinum me bonæ frugi domini exhibere. Hæc loquendi formula vetus admodum videtur , & penè obsoleta : frequenter tamen apud Plautum & veteres Iurisconsultos occurrit , quam librariorum culpæ debeat ascribi. Illud tamen dubium non est , usitatiū dici Bonæ frugis hominem , quā Bonæ frugi. Ad bonam frugem redire , hoc est , ad bonos mores , probitatemque. Reliqua vide infra in dictione Frugi.

¶ Bona hæreditaria , quæ hæreditate veniunt , κληρος. ¶ Bona venia , dicimus , quod est sine ira , sine indignatione. ιπεκάς. Terent. in Phorm. Adolescens , primùm abs te bona venia peto. ¶ Boni consulere , hoc est , bene statuere , in bonam partem , ut aiunt , accipere. { δύναμεις. GALL. Prendre en bonne part. ITAL. Pigliare in buona parte. GERM. Für gut aussnemmen. HISP. Tomar en buena parte. ANGL. To tak in good part. } ¶ Boni ad bonorum convivis ultrò accedunt , οὐ πρότερον οὐ ἀγαθὸς ἀγαθὸν ἐντίττεται , id est :

Sponte bonis mos est convivis adire bonorum.

Hexameter proverbialis , tunc usurpandus , ubi vir bonus fiducia virtutis & amicitiae , quæ generalis inter omnes probos intercedit , ad sui similem accedit , non expectatis vulgaribus istis invitatiunculis. ¶ Bona Cilicum , ἄγαρ Κιλίνος , subaudiendum , facit , aut habet. Convenit ubi quis malefactis ac foedis artibus sibi paravit opes. Huic adagio locum fecit Cilicon quidam , natione Milesius , qui prodita Prenensibus Mileto patria , ampliter quidem , sed fœdè datus est. Is quum proditionem moliens rogaretur quidnam esset facturus , respondit , μάρτιος ἀγαθός , id est , omnia bona. ¶ Ego ex bono in bonum traductus sum. Εὐτὸν μὲν εἰναι τὸ καλὸν πάντα εἰσι. Suidas indicat dici solitum de iis , qui bonum institutum bono commutant. Inuit autem natum à quodam , qui ex bono citharedo factus sit poëta tragicus. Bonum malum fit tempore haud datum suo , ηγετος τοῦ περιπολοῦ λίγη λιγότερος εὐτελεῖς. Nihil gratum quod intempestivum. Pharmacum in tempore datum saluti est : secus datum , mortem affert. ¶ Bonorum myrmecia , ἄγαρ οὐρανίκια , de immensis opibus. Nam myrmecia Græcæ significat cavernam , aut agmen formicarum. ¶ Eodem sensu dicimus , Bona tetræ , τὰ τὸ γῆν ἀγαθὰ , de bonis & immensis & omnigenis : quasi dicas , quidquid terra prægnit omnium rerum parens. ¶ Melior & hoc melius , Comparativum à Bonus. { ὁ γὰρ ἡμέτερος , κερτίων , βελύτων , γὰρ ἡμέτερος , κερτίων βελύτων. GALL. Meilleur. ITAL. Migliore. HISP. Mejor. ANGL. Better. } Cicer. Attic. Hircium per me meliore fieri volunt. Idem pro Flacc. Phrygem plagiis fieri meliorem. Melior loco esse , Deteriore statu esse , contraria. Meliorē suppono tibi (i. doctiorem.) Plaut. Cure. sc. 2. a. 2. Uter melior bellator & auctor : idem Men. sc. 3. a. 1. Sed uter vestrorum est celerior , Egō ut multò melior : idem Aul. sc. 2. a. 2. Melior aeger esse dicitur , qui melius se habet. Celsus lib. 3. cap. 6. Non est expeditissimum scire quando aeger febriter , quo modo melior sit , quando deficiat , sine quibus dispensari illa non possunt. ¶ Meliusculus , diminutivum. Colum. lib. 9. cap. 3. Alias magis exiguae , nec tam rotundas , sed obesas tamen & latas corporis meliusculi : de opibus. Plaut. Capt. Rem tuam facies ex mala meliusculam. Meliusculè , adverbium. Cic. ad Tyroneum lib. 16. Quem quum meliusculè tibi esset , ad me mitteres. Idem At ic. lib. 4. Casu enim trinas antè legeram , quibus meliusculæ Lentulo esse scriptum erat. ¶ Meliorē , are , Meliorē reddere. { ANGL. To make better. } ut , Meliorare agrum , id est , quemadmodum Cic. loquitur , stercorare : & meliorare proprietatem. Ulp. 1. 13. D. de usu fruct. Siquidem usufructuario permittitur meliorare proprietatem. ¶ Meliorē sc̄o , is , Melior fio. { βελτησθαι. GALL. Devenir meilleur; ITAL. Divenire migliore. GERM. Besser werden / sich besseren. HISP. Mejorarse. ANGL. To waxe better. } Colum. lib. 2. cap. 10. Napus devexam amat & siccum , tenuique propiorem terram , atque sabulosis , glarosisque arvis meliorescit. ¶ Optimus , Superlativum est

à Bonus. { טוֹב מְאֵרֶב meodh. ἀργεῖος, καρδίας, βίλαντς. GALL. Tres-bon. ITAL. Ottimo, perfetto. GERM. Der aller best. HISp. Muy, mucho bueno, perfecto. ANGL. Best of all. { Optimus jure prædia esse dicuntur, quæ immunita prorsus sunt, id est, ut nunc loquuntur, alaudalia. Cic. de leg. Agr. Optimus enim jure ea sunt profecto prædia, quæ optima conditio sunt. Quintil. in proæm. lib. 1. Optimus facere quam promittere maluerunt. Optimum & æquissimum oras: optimus & æquissimus hominum es homo. Plaut. Capt. sc. 2. a. 2. Quod in rem tuam optimam esse arbitror, i. ex usu & utilitate. Idem Aul. sc. 3. a. 1. Quam proximè te ad probos adjunxeris, tam optimum est. Ibidem sc. 4. a. 1. & Capt. Iam hoc tenetis. Optimus est, cela va bien. Ut quique optimi maximi sunt, hunc morem habent. Ibidem. Optimus optimam operam das. Idem Amph. Optimus Maximus, Iovis titulus. Cic. 2. de nat. deor. Sed ipse Iupiter, id est, juvans pater, quem conversis casibus appellamus à juvando Iovem, à poëtis Pater divumque hominumque dicitur: à majoribus autem nostris Optimus Maximus: & quidem antè Optimus, id est beneficentissimus, quam Maximus: quia majus est, certeque gratius prodesse omnibus, quam opes magnas habere. { Optimè, adverbium. { חַיָּה hetéb. ἀργεῖος, καρδίας, βίλαντς, πάρη εὐ. GALL. Tres-bien. ITAL. Ottimamente. GERM. Gar wol zu dem aller besten. HISp. Muy bien. ANGL. Best, very well. } Cic. ad Quint. fratr. Si perficiunt, optimè; si minus, &c. Idem epist. famil. Sed haec tu melius, vel optimè omnium. { Ponitur aliquando pro opportunè. Terent. in Eunuch. Adebat optimè frater. Optimè advenis. Plaut. Amph. Ecce incedit ad me. Optumè (cela va bien.) Ibidem. Facta pax est. Optumè est. Ibid. sc. 2. a. 3. Imò optimè. Idem Aul. sc. 4. a. 1. Optimè imò. Idem Capt. sc. 1. a. 2. Factum optimè. Idem Moſ. sc. 2. a. 2. { Optimitas, atis: Utilitas, commodum. { טָהָרָת metab. ἐυγένεια. GALL. Vtilité, commodité. ITAL. Vtilità, commodo. GERM. Nutzbarkeit, tönlichkeit. HISp. Provecho. ANGL. Profite, utilite. } Plaut. Maximas optimitates, gaudióque offertissimas suis heris ille unà mecum pariet. { Optimas, hujus optimatis, comm. gen. princeps in civitate, vir primarius, & popularis. { חַנְכָּתָן nass. si ἀργεῖος, οἱ εἰς τὸ ἀργεῖον εὐλελεγμένοι. GALL. Les principaux d'une communauté, les plus nobles personnages. ITAL. Primai, nobili. GERM. Der frömbst/fürnembst/oberst. HISp. Hombres buenos y nobles. ANGL. Chiese and principalmen of a citie. } Optimates dicuntur, ut ait Perottus, qui primum in civitate locum tenet: vel quod opulentiores sunt, & in majori censu; vel quod in primis opem ferre possunt oppressis. Cic. pro Sest. Duo genera semper in hac civitate fuerunt corum, qui versari in Republ. atque in ea se excellentius gerere studuerunt: quibus ex generibus alteri se populares, alteri optimates & haberi & esse voluerunt. Qui ea que faciebant, quæque dicebant, multitudini jucunda volebant esse, populares. Qui autem ita se gerebant, ut sua consilia optimo cuique probarentur, optimates habebantur. Ibidem, Omnes optimates sunt, qui neque nocentes sunt, nec natura improbi, nec furiosi, nec malis domesticis impediti. Priscian. lib. 5. Optimates sunt, qui defendunt Senatores: populares, qui defendunt populum. Cic. Attic. lib. 16. Vide ne dum pudet te parum optimatem esse, parum diligenter quod optimum sit eligas. { Optimates matronæ. Cic. ad Trebat. lib. 7. Stat. Reipub. ex tribus generibus, regali, & optimati, & populari. Cic. apud Non. c. 4.

Bonè, adverb. vide Benè.

Bellus, a, um, per duplex II, diminutivum est à bonus. { טָהָרָת japheb. καρδία. GALL. Bon, beau, gentil, honneste. ITAL. Bello, buono. GERM. Gut/fein/ lieblich. HISp. Bello y bueno. ANGL. Good, faire, beautifull, honest. } Varro, Ita cum eis bellum geras, ut bella omnia domum auferas, id est bona omnia. { Bellior, compar. melior. Idem, Venio nunc ad ultimum testamentum, quod dicitur physicum, in quo Græci belliores quam Romani nostri. Bellus blanditur tibi. Plaut. Men. sc. 2. a. 4. Bella es, & amabilis. Idem Asin. sc. 5. a. 3. Bella bellè. Ibid. Istuc nec bellum est, nec memorabile (n'est ny beau ny honneste à raconter.) Idem Curr. sc. 1. a. 1. Bellissimum ostium. Ibid. Et festiva fores, quia morigeræ. { Et quoniam bonum quandoque pulchrum significat (ut apud Terentium, Forma bona fortasse) Bellum quoque pro pulchro accipitur, ut Bellus puer: Bella puella: Bellum corpus. Martial.

Bella es, novimus, & puella: verum est.

Hinc Belli homines aliquando boni & prudentes, aliquando formosi atque elegantes, & festivi dicuntur.

Bellior, comparativum, de quo paulò antè citavimus ex Varrone testimonium. { καρδίας. ANGL. More gallant, or gaye. }

Bellissimus, superlativum idem significans quod optimus, vel pulcherrimus. { καρδίας. ANGL. Most gallant. } Terent. Adelph. Ego jam prospiciam mihi, atque unumquodque, quod erit bellissimum, carpam.

Bellatulus, a, um, vocabulum blandientis, ejusdem significantiae cum Bellulus. Plaut. Cur ergo non imus cubitum bella bellatula?

Bellulus, a, um, diminutivum formatum à Bellus, Pulchellus. { καρδίας, εἰς, ἔποντας. GALL. Ioliet, tour gentil. ITAL. Bellino. GERM. Ein wenig/ hüpsch/ holdselig. HISp. Lindo, bello un poco. ANGL. Gallant or gaye. } Plaut. in Milit. Ædepol equidem bellula es. A quo adverbium Bellulè. Plaut. Nam nurus bellulè se habet.

Bellatulus, a, um, adject. Bellulus. Plaut. in Rud. Hem tibi aquam mea tu bellata. Sunt tamen qui hoc in loco bellatula legere malint, quam Bellata.

Bellè, adverb. Pulchrè, egregiè. { καρδίας. GALL. Gentiment, joliment bien. ITAL. & HISp. Bellamente. GERM. Woll/ fein. ANGL. verywell. } Plaut. Truc. Qui istas buccas tam bellè purpurissatas habent. Dolabella Ciceroni, Terentia minus bellè habuit: sed certum scio jam convaluisse eam. Cicer. Terentia, Bellissimè vel mecum, vel in nostris prædiis esse poteris.

Belludo, inis, ornatus, pulchritudo. Festus. ἄργειος, εὔ, εὖ.

Bonitás, capit pro virtute, & honestate, arque justitia. { טוֹבָה, טוֹבָת, בְּנוֹתָם metab. ἀργεῖος. GALL. Bonté. ITAL. Bontà.

GERM. Häufigkeit, gäte. HISp. Bondad. ANGL. Goodness. } Cic. 3. Offic. Quum enim fidem alicujus, bonitatemque laudant, dignum esse dicunt, quo cum in tenebris mices & malitia. { Frequentius tamen Bonitas pro benignitate, & quadam ingenti simplicitate ponitur. Plin. Bonitas & simplicitas uxoris. Malitia è contrario pro versu: unde Malitiosum, callidum ac versutum dicimus. Cicero, Virtutis contraria est viciositas, sic enim malo, quam malitiam appellare, quam Græci νοσίας appellant. Nam malitia certi cujusdam vitii nomen est, viciositas omnium. { Est & alia Bonitas, non ex industria, sed ex natura proveniens. Idem 3. Offic. Quæ & bonitate ingenii multi assequuntur, id est, excellentia ingenii & Malitia. Plinius, Quod modò cœli, modò terræ malitia facit.

Bonè, adverbium à Bonus. { טוֹבָה hetéb. εὐ. GALL. Bien. ITAL. Bene. GERM. Wohl. HISp. Bien o buenamente. ANGL. Vveel. } Terent. in Andr. O factum bene! { Benè, pro justè, usus est Ionas cap. 4. Putasne bene irasceris tu super hederam? Sensus est: Nunquid tu irasceris iuste & merito super hedera? { Bene agitare, i. pulchrè valere. Gell. cap. 19. lib. 16. Argentariis & benè & malè credi. Ambiguè (malè) quia nunquam reddunt. Et benè, quia diu debent: Ergo benè, multum ac diu. Plaut. Cura. sc. 2. a. 5. Sic, cum benè circumfles (i. diu, multumque.) Senec. cap. 2. de consol. ad Polyb. Benè doctus. Gell. Quint. Bene literati homines. Idem cap. 3. lib. 3. Benè actum est. Invides quia mihi benè est. Plaut. Moſ. sc. 2. a. 1. & Truc. lepidè. Benè acciderit consilium. Idem Pseud. sc. 3. a. 2. Benè ego illum tetigi. Ibid. sc. 8. a. 4. Benè, confidenterque astitisse te intelligo. Ibid. sc. 5. a. 1. Benè vendite, i. magno. Idem Cura. sc. 2. a. 4. Benè emere, vide Emo. Benè morigerus, vide Morigerus. Benè monstrare, vide Monstro. Quando tu auratam & vestitam benè habes. Idem Men. sc. 2. a. 5. Benè habere, vide Habere. Benè pudicèque educatus. Idem Capt. sc. 3. a. 5. Benè salutando consuecant, i. benignè. Idem sc. 7. a. 1.

Fert bene præcipites navis modò facta protellas.

Ovid. Eleg. 6. lib. 4. Trist. Benè dicere, bene loqui. Plaut. Moſ. sc. 3. a. 1. Famus, ut prandeamus: benè vocas. Idem Men. sc. 4. a. 2. { Aliquando ponitur pro commode: ut, Benè habito. Cic. 2. de Offic. Domus bene & ratione ædificata. { Interdum feliciter, sive prosperè. Cic. 3. Divin. Quæ autem deorum inconstantia est, ut primis minentur extis, bene promittant secundis? { Nonnunquam pro valde. Idem de lege Agraria contra Rullum, Adolescens non minus bene nummatus, quam bene capillatus. Idem 3. de Orat. Habetis sermonem bene longum. { Benè sit, & Bonum sit, erant bene precandi atque optandi formulæ. Pers. sc. 1. yr. 4.

Ingemit, Hoc benè sit; tunicatum cum sale mandens

Cape, & farraram pueris plaudentibus offam.

Virg. in Bucol.

Aſpice, corripuit tremulis altaria flammis

Sponte sua, dum ferre moror, cinis ipſe, bonum sit.

{ Bene cogitare, σύνεσιν, vel malè cogitare, νοσία σύνεσιν, referuntur ad alterum, significantque beneficium, aut perniciem. Plinius, Hoc tuo studio bene de te cogitantem & liberaliorem reddes. Cicero. de Senect. Carthaginem diu malè cogitantem non prius timere desinam, quam excusat cognovero. { Bene de te meror, σύνεσιν, id est, bona in te conseruo, aut bene trago. { Bene vertere, καλῶς φέρειν, est in utilitatem vertere: sicut Malè veire, est in perniciem. { Bene alicui, vel alicuius cauſa velle, cupere, id est, alicui favere. Bonè, pro benè. Charis, ex Lucret. Bonuscula, bona parva. Sidon. Hinc Benevolus. σύνεσιν, & benevolentia, quæ est inclinatio animi cum desiderio bene faciendi. Melius comparativum, Optimè superlativum.

Benedico. { בְּרִכְתָּה boréch. εὐλόγιον, εὐφημία. GALL. Bien dire d'aucun, le louer, en parler en bien. ITAL. Lodare, benedire. GERM. Gutt reden, loben/ segnen. HISp. Dezar bien de alguno. ANGL. To blisse. } Bene loquor, duæ sunt separatae dictiones, & construitur cum dativo. Cicero. pro Sestio, Cui bene dixit unquam bono? bene dixit? imò quem, &c. Nonnunquam una est dictio, quæ in sacra Scriptura accipitur pro laudo, quod non temere invenias apud veteres, teste Valla lib. 1. c. 12. { Bene dicere, interdum divisim legitur, interposita una, aut altera dictione, interdum pluribus. Plaut. in Milite, Bene quæsi inter vos dicite, & mihi absenti tamen. { Benè dico, ponitur aliquando pro scienter, peritè & ornatè dico. Cic. de Opt. Benè dicere, inquit, est Atricè dicere. Sed ineptum est ibi una voce legere benedicere, cùm benè dicere sit δικτεῖν, non διλεγεῖν, & hīc & alibi Cicer. In dignis si malè dicitur, maledictum est; si dignis, benedictum. Plaut. Cura. sc. 2. a. 4.

Benedictio, σύνεσιν. Apuleius in Hermetis Asclepio: Tanti operis affectio, & restitutor Deus, ab omnibus qui tunc erunt, frequentibus laudum præconiis, benedictionibusque celebretur. { Benedictio, pro eleemosyna apud auctores Ecclesiasticos.

Benedicta, σύνεσιν. Bona verba, placida, & benevolentia plena, quibus opponuntur Maledicta. Ter. in Phorm. Benedictus si certasset, audisset bene. { Benè dicta etiam divisis dictiōbus dicimus pro iis, quæ commode, prudenter, & appositè dicta sunt. Cic. de nat. deor. lib. 1. Benè dicta, malè interpretari. Idem de clar. Orat. Philosophia mater omnium benè dictorum benéque factorum.

Benedicē, adverb. σύνεσιν. Plaut. in Asin. Aliam, atque olim, quum illicies blandè ad te, & benedicē.

Benedictio, Rectè, & quod me decet, facio. { חַדְרָת hetib. καλῶς πράττω. GALL. Faire bien, faire du bien. ITAL. Ben fare. GERM. Recht vnd woh thun. HISp. Bien hazer. ANGL. To good, or well. } Tert. in Eunuch. Benefacis? mérito te amo. Ubi Donatus: Benefacis, non judicantis, sed gratias agentis est. { Benefacio cum dativo, est beneficium in aliquem conservo, de aliquo bene mereor. Cic. 2. de Invent. Ab iis quibus benefecerimus, male tractari.

Benedictum, substantivum, Beneficium. { בְּנִסְתָּה cheſedh. διεργία. GALL. Bienfait, benefice. ITAL. Benfatto, beneficio. GERM. Ein gutthat. HISp. El bien hecho, ó beneficio. ANGL. Pleasure or service done. } Liv. 5. bell. Pun. Respondit non plura per annos quinq-

quaginta

quaginta benefacta Hieronis, quām paucis his annis maleficia eorum, &c. Cic. 2. Offic. Benefacta malē collocata, malefacta arbitror. Benē facta item divisib⁹ dicuntur, quæ restē atque ordine gesta sunt, quæ vulgō dicunt Bona opera. Idem 4. Tusc. Omnia enim benē facta in luce se collocari volunt. Idem de senect. Multorum benē factorum recordatio jucundissima. Neque enim benē facta detrectare meum est. Quid. 13. Metam. Quæs benefactis meus pater Deūm regnator. Plaut. in prolog. Amph. Utinam pro benefactis Dii, &c. Ibidem sc. 2. a. 4. Benē facta, pro præclarè gestis. Propert.

Benēficiūs, Liberalis, qui beneficium præstat. { נְדָבָה chasidh, נְדָבָה nadhib. GALL. Liberal, qui fait volontiers plaisir & service. ITAL. Beneficio, chi fa beneficio. GERM. Gutthätig, der gezeigt gutes zuweisen. HISP. Bien hecho y franco. ANGL. Liberall, that doeth pleasure or benefite. } Cic. de nat. deor. Ut enim omittam vim & naturam deorum, ne homines quidem censem, nisi imbecilli essent, futuros beneficos, & benignos fuisse. Comparativum habet, Beneficentior, & superlativum Beneficentissimus. Cic. ibidem: Iupiter optimus, id est, beneficentissimus. Legitur tamē & Beneficentissimus apud antiquos, ut apud M. Catonem: De Ptolemaeo rege optimo & beneficentissimo. Vide Gell. cap. 5. lib. 17.

Benēficiārīus, qui beneficium accepit. { תַּדְנֵן chasid. וְנִדְבָּה nadhib. GALL. Qui a receu plaisir ou bienfait d'autrui. ITAL. Quello che ha ricevuto beneficio. GERM. Der gutthaten empfangen hatt. HISP. El à quien se da el beneficio. ANGL. That hath receiveth a benefite or pleasure. Unde à veteribus Beneficiarii dicti sunt illi, quos Imperator suo beneficio promovisset in militia. Beneficiaria res non est sapientia (i. aliis non debetur.) Senec. epist. 91. Cæsar. lib. 1. belli Hispanie: Perceius verò non deserit se, armat familiam: cum hac, & Prætoria cohorte certamen init, barbarisque equitibus paucis beneficiariis suis, &c. Beneficiarii etiam dicebantur milites, qui vacabant à militia beneficio Imperatoris, & è contra munifices, qui non vacabant, sed munus Reipubl. faciebant. Festus.

Benēficium, Meritum. { יְמִין chesedh. כְּלֵגִינָה. GALL. Benefice. ITAL. & HISp. Beneficio. GERM. Ein gutthat. ANGL. Benefite, pleasure or service done. } Cic. Plaucio, lib. 10. Quod si erit factum, & Rempubl. divino beneficio afficeris, & ipse æternam gloriā consequere. Ter. in Eunuch. Ut solidum pararem hoc mihi beneficium Chærea. Ibidem, Cupio aliquos parare amicos beneficio meo. Quod bonis benē sit beneficium, ea gratia gravida est bonis. Beneficium petitum non facere. Gel. cap. 20. lib. 7. & cap. 3. lib. 5. Beneficium in jure Civili, pro iure quodam præcipuo alicui concessu, quod & privilegium dicitur. Idem quod feendum est. Sic lib. 2. Feudorum, tit. 1. Sciendum est feendum, sive beneficium, non nisi in rebus soli consistere. Inde Beneficiare, pro infeudare, vel feendum alicui tribuere.

Benēficiārīa, x, beneficiorum collatio. { נְדָבָה nedhabah. כְּלֵגִינָה. GALL. Largeſſe, liberalité, vouloir bienfaire à quelqu'un. ITAL. Beneficenza. GERM. Gutthätigkeit. HISp. A quella obra de bien hazer, liberalidad. ANGL. Beneficence, liberalitie, doing pleasure. } Cic. 1. de nat. deor. Quid est melius, aut præstantius bonitate, aut beneficentia. Benevaletudo, unica dictio est in actis Cypriani martyris. Ibidem Galerius Maximus Proconsul benevaletudinis recuperandæ gratiā secesserat. Sic Malevaletudo usurpatur. Sic Maletractio. Arnobius: Tolerari forsitan hæc maletractio posset. Et In omnes tamen à deorum maledictione.

Benevolens, idem est quod benevolus. { ANGL. Favorable bearing good will. Plaut. in Capt. Ecquem alium benevolentem videris. Idem in Mercatore, Non sum molesta, sed benevolens. Amicam & benevolentem. Plaut. Pseud. sc. 4. a. 2. Quæ spes amicum & benevolentem. Idem Mostell. sc. 3. a. 1. Herus mihi est, inquit benevolens. Idem Capt. sc. 1. a. 4.

Benevolūs, a, um, adjectivum, Benē cupiens alicui. { יְמִין chaphets. כְּלֵגִינָה. GALL. Bien voulant, portant bonne affection à quelqu'un. ITAL. Benevolo. GERM. Gutwillig. HISp. Amigable y bien quisto. ANGL. Favorable, that beareth good will. } Ter. in Hecyr. Facilem, benevolumque lingua tua jam tibi me reddidit. Cic. 2. in Ver. Benevolo animo me, ut magnopere caverem, præmonebat. Benevolus trucidator, כְּלֵגִינָה, proverbiali figura dicitur, qui quum summam adferat perniciem, tamen benevolentia spem admiserit.

Benevölē, adverb. benignè, amicè. { נְדָבָה beratsón. כְּלֵגִינָה. GALL. D'un bon vouloir. ITAL. Benignamente. GERM. Gutwilliglich/ freundlich. HISp. Bien quista y amigablemente. ANGL. Favorabillie, with bearing good wil. } Cic. de Amic. Et hæc accipienda amicè, quum benevolē fiunt.

Benevölētūs, pro benevolus. Plaut. Trucul. Si ecastor hic homo sinapi vicit, non censeam tam esse tristem posse: at pol hero benevolentus, ut is est suo.

Benevölētōr, oris, comparativum à Benevolus, sive ab antiquo Benevolens: quo Plautus identidem utitur, ut paulò antè ostendimus suo loco. ANGL. More favorable. } Cic. lib. 1. epist. Benevolentior tibi quam fueram, nihilo sum factus. Idem alibi, Nam benevolentior quam semper fui, esse non possum.

Benevölētōlīmūs, superlat. Scribonius Largus in epist. Tu porrò can-didissimo animo, & erga me benevolentissimo.

Benevölētā, x, Studium, favor, amor. { יְמִין chéphets, יְמִין ratsón. כְּלֵגִינָה. GALL. Bienveuillance, amour & bon vouloir envers quelqu'un. ITAL. Benevolenza. GERM. Gutter will/ gunst/ gutwilligkeit. HISp. Amistad y bienquerencia. ANGL. Favour, leve, good will. } Cic. 1. Offic. Benevolentia beneficiis capit maximè. Idem 3. de Orat. Hæc omnia benevolentiam maximè conciliant. Intemperativa benevolentia nihil à similitate differt. Ἀντερος οὐσια τεχνης λόγοι, id est, par odio importuna benevolentia. Senarius est Græcis proverbii vice celebratus. Quadrabit in eos, qui dum offi-

cioſi student esse, non habita temporis ratione, nocent; aut molesti ſunt ſedilitate. ¶ Reperitur & in plurali, Benevolentiae, arum, Spartanus in Caracalla, Non in benevolentia ſegniſ.

Benignus, Liberalis, munificus, à bene gignendo, ut Feſto videtur. { תַּדְנֵן chasidh, נְדָבָה nadhib, טוב tob. כְּלֵגִינָה, אֶלְגִּינָה. GALL. Courtois, benin, liberal, gracieux. ITAL. Benigno, liberale. GERM. Güting/ treuw. HISp. Franco y liberal. ANGL. Liberal, gentill, courteous. } Unde benignam terram dicimus, fructus abunde redentem. Plin. de Ægypto. Nulla est benignior tellus, nullus ager feciſor. Cic. 2. de nat. deor. Ne homines quidem censem, niſi imbecilli effent, futuros benignos, & beneficos fuſſe. Plaut. Rud. Quando ergo tibi benignus fuit.

Benignè, adverbium, Liberaliter, amicè, benevolè. אֶלְגִּינָה, אֶלְגִּינָה. GALL. Courtoisement, liberalement, genereusement, benignement. ITAL. Benignamente. GERM. Treulich/ freygängiglich. HISp. Liberalmente, benignamente. ANGL. Liberalie, with good wil. } Cic. 1. Offic. Nam ut opera benignè ſit indigentibus, aut pecunia. Idem pro Flacco, Ista civitas neque ſeverè Flaccum oppugnarit, neque benignè defendeſit. Idem in Verrem att. 4. Frumentum (inquit) me abs te emere oportet. Optimè. Modium denatio, benignè, ac liberaliter. Benignè interpretari adverſa. Señec. cap. 14. de Tranq. Benignè etiam blandè recuſantis eſt, ut apud Horat. Benignè respondet. Rurſus, Actu quantumvis tolle: benignè. Perinde eſt ac ſi diceret, excusatum me habeas. Ut apud Terentium, Reſtè, renuegis eſt. Apud Aristoph. κακίς ιμινά: ſic apud Virg.

— laudato ingentia rura,

Exiguum colito.

Benignit̄, idem quod Benignè. { ANGL. Gentile, liberalie, courtoisie. } apud Titinium in Geminis, ut citat Nonius, Nimirum te patrocinari tenſeo benignit̄.

Benignit̄, tis, Liberalitas, munificencia. { תַּדְנֵן chesed, נְדָבָה nedhabah. כְּלֵגִינָה. GALL. Courtoisie, liberalité, benignité. ITAL. Benignità, beneficenza. GERM. Gutigkeit/ trewo freundlichkeit. HISp. Larguezza, liberalidad. ANGL. Liberalitie, gentleness, courtesy. } Terent. in Eunuch. Nunc ubi meam benignitatem ſenſisti in te claudier. Ubi Donatus, Benignitas eſt in quantitate rerum, aut in facilitate praefrantis. Nam plerumque ingrata dona ſunt, in quibus facilitas non appetit, Cic. 1. Offic. Ne major benignitas ſit quam facultas.

BO

Bōos coērē, בּוּאָס, Boes noīm, Helleſponti urbs eſt, quæ Helgas & Germanicopolis poſtea dicta eſt. Plin. lib. 5. cap. ult.

Bōos ūrā, בּוּאָס, quasi Latinè Bubulam caudam dicas, urbs eſt Cyprī insulæ, cui vicina eſt Treta & Palæpaphus, quæ antiquum Venetis templum habet. Author eſt Strabo lib. 14.

Bōotēs, is, vel Bootes, x, בּוּאָתָס, à bove deductum nomen, Latinè Bulbulcus, cœleſte sydus, quod Arctophylax vocatur, & more bulbuli plaſtrum ſequi videtur. Fuit autem Bootes (ut refert Higinus) Iovis ex Calisto filius, nepos Lycaonis regis Arcadiæ, qui una cum matre in cœlum eſt translatus, & illi veluti custos appolitus. Cic. 2. de nat. deor. Septentriones autem ſequitur Arctophylax, vulgo qui dicitur eſſe Bootes. Quod quasi temone adjunctam per ſe quatig Arcton. Ovid.

Arctophylax formam terga ſequentis habet,

Iuven.

Frigida circumagunt pigri ſarrata Bootes.

Habet quatuor ſtellæ in dextra manu, quæ non occidunt. Gell. lib. 2. cap. 21.

Borago, herba quæ allo nomine Buglossum. Vide in dictione Buglossum.

Boram, Phœnices oppidum eſt, non procul à Beryto & Byblo. Author Strab. lib. 16.

Borcane, populi Hirpinorum in Italia, non procul à Collatinis, ut author eſt Plin. lib. 3. c. 11.

Borce, Thracie oppidum, Eumenis & Parthenopoli vicinum, ut author eſt Plin. lib. 4. c. 11.

Borda, clava. Quid ſit Borda? difficile eſt: existimo eſſe instrumentum ad flagellandum, utique idem quod mastix: hinc βαρδέλαζη, πρωτοσίτην, & φεγγίστην.

Bordacas, rana. Lex. gr. b. ||

Bordonia, jumenta ſunt, muli, burdones. בּוּדְנוֹנָה.

Börēas, ea, Aquilo. { יְמִין tsaphón. בּוּדְנוֹנָה. GALL. Vent de bise. ITAL. Borea. GERM. Nordwind von Mitternacht/ der schindend hengt. HISp. Reganón, viento entre Norte y Solano. ANGL. The northeast wind. }

Ventus frigidus, & ſiccus, ſpirans inter Septentrionem, & exortum ſolstitiale, teste Plin. lib. 2. cap. 47. à quo Hyperborei montes nomini traxerunt. De hoc in dictione Aquilo. Dictus Boreas, δῆμος βοῶς, καὶ φέν: quoniam ut violenti fatus eſt, ita etiam ſonor; Virg. 1. Georg.

— nut Boreæ penetrabile frigus adurat.

Alli δέ τοι βοῶς, i. à nutrimento, quod alat, nutrit, & ſana corpora reddat. Vide Gell. cap. 12. lib. 2. Fuit item hoc nomine Thrax quidam Strymonis filius, raptor Orithyia, Etichthonii Athenarum regis filia: unde poëtis fabulandi occasio ſubministrata eſt, Orithyiam à Boreæ vento ſuiffe raptam, eique Zethem & Calaim periflē.

Börēus, a, um, Septentrionalis. { βέρευς. GALL. Septentrional. ITAL. Settentriionale. GERM. Mitternächtig. HISp. Cofa de aquel viento. ANGL. Norward, or toward the north. } ut, Axis Boreus, qui & Polus arcticus dicitur. Ovid. 4. Trist.

Vita procul patria peragenda ſub axe Boreo eſt.

Börēx, gemmæ ſunt ex Jaspidum generibus, cœlo autumnali matutino ſimiles: unde & Aetiziūx appellantur. Vide Plin. lib. 37. c. 8.

Börēostomā, βορεόστομα. Unum ex oſtiis Danubii fluminis. Plin. lib. 4. cap. 12. de Danubii oſtiis: Primitum oſtium Peuces: mox ipsa Peuce insula: à qua proximus alveus appellatus, XIX. M. paſſuum magna palude ſorbetur. Ex eodem alveo & ſuper Iſtropolit lacus giganteus.

tum L X I I I . M. passuum ambitu : Halmyris vocant. Secundum ostium, Naracoloma appellatur. Tertium, Calostoma, juxta insulam Sarmaticam. Quartum, Pseudostoma, & insula Conopondiabasis. Postea Boreostoma & Spicostoma. Singula autem ora & ostia tanta sunt, ut prodatur in XL.M. passuum longitudinis vinci mare, dulcemque intelligi haustum.

Borgodi, Afiae populi, in insula Asgilie, teste Plin. lib. 6.c.38. in descriptione Arabiae.

Borion, sive Boreon, βόρεος. Ptolem. x, Africæ promontorium est, quod majorem Syrtim includit, dicente Plin. lib. 5. cap. 4. Promontorium quod majorem includit (Syrtim intelligit) Borion appellatur. Hujus etiam meminit Strab. lib. 17. Ultra Berenicem est parvum quoddam promontorium nomine Borion, quod est Syritis ostium.

Bormiscus, βόρμισκος. Regio Macedoniae, ubi canes Euripidem laceraunt. Steph.

Boron, est Troglodytarum oppidum, ut tradit Plin. lib. 6.c.29.

Borscites, Plin. lib. 37.c.11. Gemma est in nigro ramosa, candidis, aut sanguineis frondibus.

Bortanea, testa manualis: forte portanea, quod manu portetur.

Boryptes, gemma nigra, sanguineis & albis nodis. Plin. lib. 37.c.10.

Bortsippa, βόρτσιπα, civitas est Mesopotamiae, Dianæ & Apollini sacra: in qua præcipue viguit lausifium. Circa hoc oppidum maxima est vespertilionum copia, qui ad esum conduiatur. Strab. lib. 16.

Borylithenes, βόρυλιθενες. { GERM. Der Neper/steust durch Russland. }

Fluvius Scythia secundum Istrum omnium maximus, cuius aquæ ad potandum sunt suavissimæ, & magnos pilæs aluat nulla habentes ossa. ¶ Est item Borylithenes oppidum, quod Borylithene amne alluitur: unde & nomen accepit. ¶ Alio nomine Olbia dicitur, teste Strab. lib. 7. & Ptol. lib. 3 cap. 5. Pomponius Mela Borylithenidem appellat lib. 2. ¶ Est & insula ejusdem nominis ante fluvii hujus ostia sita: cuius etiam meminit Ptol. loco jam citato. ¶ Lacus quoque est ejusdem regionis, qui & ipse Borylithenes appellatur, teste Plin. lib. 4. cap. 12.

Borylithenidae, βόρυλιθενιδαι. Steph. Populi Borylithenem annem, vel Olbiam urbem incolentes, quæ & ipsa Borylithenes, sive Borylithenides appellatur. Propert.

Gloria ad hybernos lata Borylithenidas.

Borylithenius, a, um, adject. Ovid. 4. de Pont. Eleg. 10.

Cumque Borylithenio liquidissimus amne Dyaspe.

Boryza, βόρυζα, urbs Pontica. Steph.

Bos. bovis. { I ipsum Græcum Doricum, qui dicunt βός, pro βοῦς. } { שׂר schoor. 38s. GALL. Bœuf. ITAL. Bove. GERM. Ein ochs oder rind. HISP. Bury. ANGL. An oxe or core. } Generis communis, dativum, & ablativum plurales Bōbus per syncopen facit, & more veterum Bubus. Col. lib. 2. Nihil dubium quin equis melius quam bubus res conficiatur. Cic. 2. de nat. deor. Quid de bubus loquar? Idem defenset. Olympiæ per stadium ingressus eis Milo dicitur, quem humeris sustineret bovem vivum. Hinc fuit adjectiva, Bovinus, a, um, cuius diminutivum est Bovillum, Bubulus, Bucerus, a, um: unde Forum Boarium, ubi vendebantur boves. ¶ Dictus bos, βός τὸ βόσιν, quod est pascere, quod homines pascat laboribus suis. ¶ Iuvenci autem in bubulo genere dicuntur juniores, qui jam vituli esse desinunt, secundo scilicet ætatis anno: ita dicti à juventute, teste Varr. lib. 2. de re rust. cap. 5. ubi quatuor ponit ætates in genere bubulo: ut prima sit virilorum, secunda juvencorum: tertia boum novellorum, quarta vetulorum. ¶ Bos piscis etiam est, βός & βάσις. Est vastissimum rajarum genus, ac latissimum: de quo Aristot. in hist. Animal. Strab. lib. 17. Oppianus lib. Halieut. 2. Pliniusque meminit, inter planos pisces reponens lib. 9. cap. 24. An non sunt ruri, quælo, quos cures boves. Plaut. Mostel. sc. 1. a. 1. Ubi vivos homines mortui incursant boves, i. lora bubula. ¶ Bos ad præsepe, βός ἵππος θάρη. In emeritos dici consuevit, qui que jam ob ætatem otio vitæque molliori indulgent. Effertur ad hunc modum, βός εὐθύνη, bos in stabulo. Congruit & in eos, qui nullis negotiis exercentur, sed turpi otio atque abdomini serviunt. ¶ Bos apud seipsum pulverem movere, βός ἰφ' σαρδίνης τελέων. Ubi quis ad suum ipsius malum volens labensque ducitur. Nam boves ut sunt mansueti, facile se præbent vincendos, neque gravatim obtemperant jugo. ¶ Si bovem non possis, asinum agas, εἰ μὲν δύνασθαι βοῦν, δύναται ὄντος, id est, si non potes ut vis, utcumque potes facito, authore Suida. ¶ Volentem bovem ducito, τὴν λόγῳ βός τὸν ἴαντον. Utete illorum opera, qui ex animo faciunt. Refertur ab interprete Theocriti. ¶ Ex ipso bove lora sumere, εἰ βός τὸν ἴαντον λαβεῖσθαι dicuntur, qui quo ledant quempiam, id ab ipso quem ledunt accipiunt. ¶ Expecta bos aliquando herbam: μηδέ βός ποτὲ τοτίσθω. Dicendum ubi quid sero contingit. Laborat enim bos in agricolando, sed aliquando gustatura herbam enatam. ¶ Boves mælis tempus expectantes, βός ἀρνητής, ἡ πεπονγεῖται. Dicit solitum ubi quis ingentium emolumentorum spe laborem sumeret. ¶ Immolare boves. Plaut. sc. 3. a. 3. βός τολεῖται, tanquam proverbialiter dicebantur, qui amplos magnificosque sumptus facerent. ¶ Bos in civitate, βός εὐθύνη. Dicitur ubi quis ad novos honores evexitur. Lysias bovis imaginem æream in arce collocavit. Athenis in vulgi jocum cessit: uam in agris boum usus est, non in urbibus. Bovem in fauibus portat, βοῶνται γράμματα. In edacem olim dicebatur, ut indicant Zenodotus & Suidas. Bos nummum aliquando significat, quod antiqua pecunia quædam boves signatos haberet, quædam etiam pecudes, unde nomen pecunia tractum. Plin. lib. 18. cap. 3. Servius rex, ovium boumque effigie piñimus as signavit. Plaut. Pers. 4, Boves bini hic sunt in crumenæ. Unde tractum proverbium, Bos in lingua, βός ἵππος θάρη. In eos qui non audent quod sentiunt dicere. Translatu vel à rohore animantis, quasi linguan opprimens non sinat eam eloqui: vel hinc quod Atheniensium numismata quondam bovis obtinuit figuram. ¶ Bos alienus subinde foras prospectat, βός ἀπότετρος τὰ ποντικὰ τέλα τὸν θάρην. De his qui apud alienos non satis ex animi sententia tractantur, eoque sapius desiderant.

Boves Luce, Elephantes. Ennius, & Lucret. lib. 6.

¶ Et nunc sapè boves Luc & ferro male matte. Bööla, βούρια, apud antiquos Atticos, quæ & Bupetix, sive Bupetii dicuntur, Ludi boum gratiæ instituti. In eo enim festo solennis boum & taurorum venatio heri solebat, quemadmodum nunc quoque Venetiis, & feri per totam Italiam fieri solet eo die, qui Quadragesima proximus est.

Böörlus, a, um, adject. quod ad bovem pertinet. { ANGL. Belonging to an oxe or cow. } ut, Boarium forum Romæ dicebatur locus, in quo vendebantur boves, βοῦς ἀγρα. Hujus meminit Plin. lib. 28. cap. 2. & lib. 34. c. 2.

Böös, & Bovo, as, Mugio, clamo, à βοῶν, ait Festus, vel à boum mugitibus, { γῆραγχαθεῖς καὶ οὐκ αὔξενοι. GALL. Beugler, ou meugler, crier en bœuf ou taureau. ITAL. Mughiare, ribombare. GERM. Lünen schreien. HISP. Resonar, bramar el bœy ò vaca. ANGL. To cry like a cow or oxe, to lorb, ò bellorse. } Plaut. in Amph. Tela frangunt, boat in cœlum fremitu viuum. ¶ Et Boos, is, ire, ejusdem significatio, verbum antiquum. Varr. Parmenone, ut citat Nonius: Exeunt citi, strepunt, bount. Pacuvius Medea apud eundem, Clainore & sonitu resonantes bount. ¶ Bovare dicuntur boves, quum vocem emittunt, teste Varr. lib. 6. de ling. Lat. verum boare magis est in usu. ¶ Hinc Reboo, as.

Bööltär, locus ubi boves stare consueverunt. || Gloss. Isid. vel ubi corpora boum comburebantur. Cathol. || { βούρια. ANGL. A place wherin oxen standeth.

Boatim, & Bööätim. Ad similitudinem bovis. { ANGL. Like an oxe or cow. } Nigidius Figulus apud Nonium. Sunt etiam assimilanter dicta hæc, Canatim, Suatim, Boatim, quæ ab animalibus sumuntur.

Bööllä, dieuntur loca, in quibus boves morantur. { βούρια. GALL. Estable à bœuf. ITAL. Stalli di buovi. GERM. Ein ochsen stelle rinderstall. HISP. Terillos, para ganado vacuno. ANGL. stalls for oxen. } Sicut Ovilia in quibus oves. Colum. lib. 2. Domitis armentis duplia bovilia sunt, hyberna atque aestiva. Eadem etiam Bubilia dicuntur. Plaut. Pers. 4, Enim metuo, ne possim in bibile rejicere, ne vagentur. Cato cap. 4. Bubilia bona, beneque ædificata, &c.

Bööllæ, arum, βούρια Stephano. Oppidum fuit in Latio, haud procul ab urbe Roma, via quæ Ariciam ducebat, ut inquit Asconius. Nam ad Bovillæ interfecitus est Clodius, Ariciæ rediens. Dictæ Bovillæ, quasi bovis ilia, quod eo vulnerata bos sua trahens intestina devenerit. Unde populus Bovillanus dictus est.

Bööllüs, a, um, Bovinus. { βοῦς. GALL. de bœuf. ITAL. di bove. GERM. Das zu rindern gehou. HISP. Cosa de bœy. ANGL. Of an oxe or cow. } Plin. Bovillæ carnis jure facile curatur. In eadem significacione dicimus & Bubulus.

Bovinatores, inconstantes. Festus: Bovinatur, convitiatur. Vocabulista: Bovinator, convitator, inconstans. Iterum: Bovinari, convitari, damnare, clamare.

Böölinor, tis, Convictor: Festus, quasi in aliquem inugio, sed melius significat tergiversari. { λοιδερεύειν. ANGL. To rayli, to checke te shake despite fullie. } Unde bovinatores dicti sunt λοιδεροι, quos derisores dicimus: & bovinatio, λοιδερια, convitum. Hæ tamen dictiones ab Aulo Gell. lib. 11. cap. 7. numerantur inter obsoletas, & desitas: easque (juxta sententiam Cæsaris) non minus quam scopolum præcipit esse fugiendas. Gell. ibid. Bovinator, tergiversator. Lucil. Est triculus, bovinatorque.

Böölsqua, Bubulus, qui boves sequitur. { בּוֹקֶר. בּוֹקֶלֶר. GALL. Bouvier, vachier. ITAL. Guardiano de buoi, vaccaro. GERM. Ein ochsen oder rindertreyber. HISP. Vaquero ò boyero. ANGL. That feedeth and fol loweth oxen, an heerman. } Sidonius ad Europium. Si relinquare inter bubequas rusticanos subulcosque runcantes, tunc est tibi summa votorum beatitudo.

Bubile, βούρια, βούρια, locus ubi boves morantur. Col. lib. 1. cap. 6. Domitis armentis duplia bubilia sunt, hyberna atque aestiva. Plaut. in Pub. lib. 2. cap. 15. Pluviis diebus bubilia debent emundari. Cato cap. 4. Bubilia bona, beneque ædificata. Varro L. L. lib. 7. A bove dicitur bibile, non bovine.

Bubulcus, qui bobus arat, sive qui boves fundi aratorios pascit. { בּוֹקֶר. בּוֹקֶלֶר. GALL. Bouvier. ITAL. Biolco, Boaro. GERM. Ein rinderhirt. HISP. Boyero, o vaquero. ANGL. an feeder of oxen, an heardman. } Cic. 1. de nat. deor. Hoc vero cum somnio cominotum, manu bubulco presto ad portum fuisse: quæfisce ex eo qui esset in plaastro.

Stridula Sauromates plaustra bubulcus agit,

Ovid. Eleg. 12. lib. 2.

Bubulcitor, aris, Bubulci officium facio. { בּוֹקֶר bakari. בּוֹקֶלֶר. GALL. Traiter les bœufs, faire office de bouvier. ITAL. Fare officio de biolco. GERM. Ein rinderhirt oder ein führer sein. HISP. Hazer officio de boyero. ANGL. To handle or take care of oxen, to do the office an heardman. } Plaut. in Mostel. Decet me amare, & te bubulcitor.

Bubulcitor, Bubulcorum more clamare est. { ANGL. To cry like an heardman. } Varr. Vicinus meus quod apud Plotium rhetorem bubulcitor, alteri in dolore non defuit: ex Nonio.

Bubulüs, a, um, adjективum à bove formatum. Bovinus, { GALL. De Bœuf ou Vache. ITAL. Bovino. GERM. Kinderin. HISP. Cosa de buyes ò vacas. ANGL. Of an oxe or cow. } Plin. lib. 28. cap. 15. Stomachum exulceratum lactis agnini ac bubuli potus reficit. Col. lib. 7. Defricari bubula urina convenit. Pro eodem dicimus & Bovillus. Agnina coria, & bubula. Panis & affa bubula. Plaut. Cato. sc. 3. a. 3. Faxo ut bubulis coriis onustus sis Saturni hostia. Idem Amph.

Bucæda, vel Bucida, qui cæditur loris è boum corio factis. Plaut. Mostel. Illi bucæda erunt multo potius, quam ego sim restio.

Bucæria, & Boum armenta, sive bubuli generis grec. { ANGL. A troupe of oxen or of any such cattle. } Lucretius lib. 2.

Lanigera pecudes, & equorum duellica proles, Buceriaque greges.

Bucæsus.

Bucérus, Ἀγριός. ANGL. Horned like an oxe or cowe. Ἐτιμ. Bubuli generis epitheton, idem significans quod bubula habens cornua, δέρντης οὐράς, καὶ τετράποδος. Probus, Genus tabani quod solet armenta buceria inquietare. Fest. Buccrum genus, de bubus dicitur. Ovid. in Metamorph.

armentaque buceria pavit.

Bucera, sive ut alii legunt, Buceta. Gell. c. 1. lib. 11. Buceraque in ea terra gigni. Pascua sunt, in quæ boves pastunt aguntur. Varro.

Būcōlīcā, orum, βουκόλικη. Pastorale carmen, ita dictum δέρντης τε βουκόλικη, hoc est, à buculcis: quod pastorum genus apud rusticos maximo habetur in pretio.

Būcōlīcon, βουκόλικη. Genus est Panacis, quod ex Macedonia assertur: ita dictum, quod armentarii succum ejus sponte profluentem excipiunt. Vide Plin. lib. 25. cap. 4.

Būcūlā, per simplex c., diminutivum est à bove, vaccam juvenem, & adhuc teneram significans. { פָּרַתְּ פָּרַתְּ. GALL. Bou veau ou bouvillon, genisse ou genisson. ITAL. Vachetta. GERM. Ein Fälblin / ein junge Foh. HISP. Pequena vaca. ANGL. A young cowe, a halfer. } Plin. Eisdem morbo buculæ jecur contritum prodest. Virg. lib. 3. Georg.

aut bucula cœlum

Suspiciens patulis captavit naribus auras.

Item Bucus, masculinum: parvus bos. { ANGL. A stier, a bullock. COLUM. lib. 6. c. 2. Quum deinde buculos comprehendenteris, perducito extra stabulum, & ad stipites religato.

Bōscas, non Boscis, idis, βόσκας, Avis est palinipes, similis anati, minor tamen, quæ lacus, amnesque incolit. Apud Colum. lib. 8. c. 15. legendum Boscades, non boscides, & separat à querquedulis. Boscadum alterum genus posuit Athen. lib. 9. cap. 16. majus anate, minus Chevalopse.

Bōscis, βόσκης, volucris est (teste Col. lib. 8. cap. 15.) quæ clausa pascitur, quemadmodum anates, & coturnices.

Bogœdaizia, locus est in confinibus majoris Armeniae situs. Author Strab. lib. 12.

Bosmorus, teste Strab. lib. 15. frumenti religiosi genus est, tritico minus, apud Indos inter amnes proveniens, quod excussum protinus torrentur: juramentoque adiunguntur morsores, non asportaturos prius quam coixerint, ne semen in alias terras transferri possit. Apud Diodorū Bosphorus vocatum legimus, corruptis (ut videtur) exemplaribus.

Bōphōrūs, βόφωρος. Græcè, sine aspiratione: & ita ratio vera postulat. Angustas maris fauces significat, à meabili bovis transitu imposito nomine, ut testatur Plin. lib. 6. c. 1. quasi τὸ βόφωρον πορεία. Sunt autem duo Bosphori, Thracius & Cimmerius, tanta uterque angustia, ut & alium cantus, & canum latratus ab ulteriore littore invicem audiantur: manente etiam humanæ vocis inter duos orbis commercio, nisi quum id auferunt venti. Thracius Bosphorus juxta Byzantium est, quingentorum non amplius passuum fretum, Asiam dirimens ab Europa: quâ Darius pater Xerxis copias ponte transvectit. Valerius Flaccus fabulatur Io puellam in vaccam commutatam, per hasce angustias in Asiam transnavisse, indeque fretum illud Bosphori nomen traxisse: sic enim scribit lib. 4. Argonaut.

Iamque dies, atque aura vocant, rursusque capessunt
Æquora, quâ rigidos eructat Bosphorus amnes.
Illas, Nile, tuis nondum dea gentibus Io
Transierat fluctus: unde hæc data nomina Ponti.

{ Vulgo Estrecho de Constantinopla. GERM. Der enge schlindend des meers bey Constantinopel/ welchen ein mal ein rind durch geschwommen haue. } Alter in introitu est Maeotidos paludis, juxta Tauricam Cherronesum, duorum millium passuum latitudine, per quem palus Maeotica in Pontum defluit. Hic Cimmerius Bosphorus dicitur à Cimmeriis populis, qui partem ejus frigidissimâ incoluere. Unde qui terras frigoribus occupatas habitant, Cimmerii appellantur. Inter Bosphorum Thracium & Cimmerium, ut ex Polybii sententia scribit Plin. lib. 4. c. 12. interiacent millia quingenta. Est & Bosphorus urbs Franconum in Germania, vulgo Ochsenfurt. Est item Bosphorus Steph. duarum urbium nomen, quarum alteram ad sinum Cimmerium, & fretum ejusdem nominis collocat, quæ & Bosphoropolis dicitur: alteram in India constituit.

Bōphōrānus, & Bosphorus. Cic. pro lege Man. Bosphorus finitimus suis bellum inferré simulasset. Ovid. 2. Trist.

Egerit Iobio, Bosphorioque mari.

Bōstrā, בְּצָרָה batrāh. Non est altera civitas, ut multi putant, sed Idumæa, juxta illud: Quis est iste, qui venit ex Edom tinctis vestibus de Bosra? Esai. 63.

Bōstrā, βόστρα, Pœnices civitas est, ad mare sita. Strab. lib. 16.

Bōstrata, urbs Ægypti. Steph.

Bōstrychites, βοστρύχης, gemina crinibus mulierum similis. Plin. lib. 37. c. 10.

Bōstrychūs, βοστρύχος. ANGL. A bush of heare. Dicitur capillus plexus, & cæsaries in modum muliebris comæ ornata. Firmicus lib. 3. Venus crispos crinum facit, & bostrychis comatos, id est, capillis muliebribus cæsariatos.

Botachidæ, lacus Arcadiæ in Tegea. Steph.

Bottæi, sive bottiæi, duplicito tt, βοτταιος. Populi sunt Thraciæ, quoruna meminit Plin. lib. 4. c. 11.

Bottæum, βοτταιος Steph. Oppidum Phrygiae, Attæam habens paludem sale fœcundam.

Botanomantia, βοτανομαντια, Magiæ species est, quæ fit per herbas, quâ Circen & Medeam excelluisse Poëtae prodiderunt.

Botrodius, vicus non longè à Segobria, quondam oppidum, sed à Tibero Graccho dirutum, ut refert Polybius.

Bōtrūs, i, Uva, racemos: à Græco βότρυς, quod μωνή τὸ βῶ, τὸ μωνῆ, Molchopolus deduci arbitratur. { בְּטַרְבָּן oschekhōl, בְּכֻבָּה honah. GALL. Grappe de raisin. ITAL. Grappolo, racemo. GERM. Ein rotes Traub. HISP. Gaio en que se juntan las uvas. ANGL. A grappe, à cluster of grapes.

Bōtryo, nis, βοτρύνη. Botrus, vel uva, præsertim condititia. Mart. lib. 11.

Nec toro dignam se Botryone putat.

Botrypes (quod hinc pro nomine gemmæ corruptè legebatur.) Vide Botrypes.

Botrytis, Cadmiz species, quæ testudini ætriarum fabricarum, uix modo adhæret: unde & nomen habet. Vide Galen. lib. 9. ſimpl.

Botrys, βότρυς. Herbam Hierusalem appellant. { ANGL. Mugwort. Diocoridi herbae genus, quod alio nomine Ambrosia, & à quibusdam Arthemisia vocatur: ita dictum, quod circa imum caulem semen habeat in ramulis, uvarum modo dependens, odore vinoſo: βότρυνος enim Græci racemum vocant. Vide Plin. lib. 17. cap. 8. ubi quod Botrys fruticosa herba est, luteis ramulis.

Botrys, βότρυς Steph. Oppidum est Phœnices, cuius mentionem facit Plin. lib. 5. c. 20. in descriptione montis Libani.

Botrytēs, βοτρύμη, gemma, quæ incipienti uiræ similis est, alia nigra, alia pampinea. Vide Plin. lib. 37. c. 11.

Botularius & Crustularius. Senec. cap. 57.

Bötülüs, sive Botellus. { GALL. Saucisse, boudin, andouille. ITAL. Saliccia. GERM. Ein wurst. HISP. Morcilla à longaniza. ANGL. Apudding, called a sawage. Farciminis genus ex carne suilla, à bolis, id est, frustulis carnis, ut Festus putat, appellatus. Mart. lib. 5.

Et pulm̄ vineam premens botellus.

Idem lib. 14. epigram. 72.

Qui venit botulus medio tibi tempore brumas,

Saturni septem venerat ante dies.

Vide Gell. ex Laberib cap. 7. lib. 16.

Bovianum, Samnitum colonia vetus, dicente Plin. lib. 3. c. 12. Samnitum, quos Sabellos, & Græci Samnitas dixerunt, colonia Bovianum vetus, &c.

Bōx, cis, βόξ, genus piscis marini, à boando, ut putatur, dictum: cujus meminit Plin. lib. 4. cap. ult. Vide suprà Bocas, & Boces.

BR

Brabastenes, mons quem Liv. lib. 4. de bel. Maced. decem millibus passuum à Lacedæmoni distare dicit.

Brabeūta. { βραβεύται. ANGL. Judges of player which rewardeth the victours. à Græcis dicuntur Iudices speculatorum, qui victoribus in certamine exhibent præmium & coronas: qui vero præfectus est certaminis, ἀριστονόμος dicitur. Græci (authore Philostrato) ludis Olympicis judices præficere solebant. Suet. de Ner. Nec aliter certamina gymnica Græcia tota spectaverat, quam Brabeutarum more in stadio humili assidens. Suidas, βραβεύτης διοκτήτης, κρατής & βραβεύτων ἀντικεῖν. Sunt & Brabeutæ, funebrium pomparum curatores, etiam Latinæ Designatores vocamus: qui scilicet cuique incedendi ordinem præscribunt. Vide annot. Bud.

Brâbium. { βραβεῖον. ANGL. A fee the reward of victorie. || corruptr̄ bravium, victoriæ præmium quod dabatur ei, qui legitimè certaverat.

Brabyla, βράβυλα, pruna Damascena interpretatur Suidas, scribit autem etiam βράβην.

Bracari, sive Bracares. Populi Hispaniæ Tarraconensis, ad Minium fluvium, qui unum constituunt ex septem Hispaniæ citerioris conventibus, quem Bracarum conventum vocat Plin. lib. 3. cap. 3. Nunc inquit, universa provincia dividitur in conventus septem, Carthaginensem, Tarragonensem, Caesaraugstanum, Clunensem, Asturum, Lucensem, Bracarum. Ptol. lib. 2. c. 6. Bræcaros appellat, eosque inter Gallæcos annumerat: eorumque metropolim Bræcaram Augustam vocat.

Bracarii, vide Bracarii. ||

BRACC. { בְּכִנְסָיִם. BRACCI. ἡρακλεῖται, ἡρακλεῖται. GALL. Braxes. ITAL. Braghe. GERM. Bruges. Ongeschorne kleider die vilesley farb haben. HISP. Las bragas. ANGL. Breeches or menes over stockes. A quibusdam accipiuntur vestes fluxæ, intonsæque, ac variæ coloris, quibus utebantur frigidioris plagæ gentes, ut inquit Diodor. lib. 6. à quibus braccata Gallia vocata est Narbonensis provincia, quod vestes ferret intonsæ, & variæ coloris. Braccis usos fuisse Scythas, docet Ovid. Eleg. 10. lib. 3. Trist. scribens,

Pellibus et futsis arcant mala frigora braccis.

Vide Alexandrum ab Alexandro lib. 5. cap. 18: & Gell. lib. 10. cap. 21. Pomp. Mela: Bracati sint, inquit, totum corpus Sarmatae, & Myssi, quæ vident etiam ora vestiti. Suet. in Cas. Idem in curia Galli bracca deposituerunt, latum clavum sumperunt. Corn. Tacit. lib. 8. sic ait: Ornatum Cæcinae municipia, & coloniae in superbiam trahebant, quod versicolori sagulo bracca, barbarum tegimen induitus, togatos alloqueretur. Alii scribunt bracchæ, per h. sed sine ratione: fit enim à Græco πάνκρας, unde bracchæ, quasi πάνκρας. Braccataque turba Getarum. Ovid. Eleg. 6. lib. 4. Trist.

Braccale. GERM. Bruchlein, ligula qua bracca claudimus.

Braccarii, qui bracca vestes faciunt. { ANGL. Which maketh breeches, taylours of overstockes, } Lamprid. Ob quod Alexander Imperator vestigial instituit bracciariorum linteum & pellionum.

Braccatus, Bracca indutus. { ANGL. That weareth breeches. } Cicer. pro Font. Sic existimatis eos hic sagatos, bracca, quo versari animo demissio, atque humili, ut solent ii, qui affecti injuriis ad opem judicium supplices, inferioresque confugiunt. Bracca, Galliam, ex Plinio, Pomponio Mela & aliis, constat dictam esse Galliam Narbonensem, Romanorum provinciam, à bracca, genere vestis, quo ejus regionis homines præcipue utebantur. Hæc Alpibus ab Italia discernitur, & Vario amne. Reliqua autem Gallia à studio nutriendæ comæ Comata dicta est.

Brachionarium, ψιλος ἀρδειος, Lex. Græcol. quia eo βραχιονis ornantur, id est, brachia. Alioqui Græci vocant βραχιόνες, σεβραχιόνες. Poll. lib. 5. c. 6.

BRACHIVM, { γυριζεράς. βραχιώνες, σεβραχιόνες. GALL. Bras. ITAL. Braccio. GERM. Ein arm. HISP. Braco. ANGL. The arme. Dicitur frater, aut cognatus alicujus. Unde cum Isaia cap. 9. dicitur, Unusquisque carnem brachii sui vocabat: per Brachium intelligit cognatum, eleganti metaphorâ. Quia sicut ex uno stipite multi se se explicant rami: sic ex uno parente multi generantur filii. Sic Virg. lib. 12. Eneid. ramos arboris

arboris appellat Brachia. Aliquando totum membrum cum manu comprehendit. Virg. lib. 5.

— & evinctis attollit brachia palmis.

Aliquando ab humero ad cubitum, id est pars superior, quae Armus dicitur. Nam armos, humeros cum brachiis, sed non econtrariò, dicimus: à cubito verò usque ad vertebram, Lacertus nuncupatur. Ovid. lib. 1. Metam.

— laudat digitosque, manusque

Brachiaque, & nudos media plus parte lacertos.

¶ Molli brachio & leni brachio, aliquid fieri dicimus, quum indigentem operam significamus. Cic. lib. epist. ad Attic. 2. § 4.

In numerum pulsat brachia versat aqua. (Remex.)

Ovid. Eleg. 1. lib. 4. Trist. Porrigé audacter ad salutem brachium.

Plaut. Pseud. sc. 3. a. 4. Circundato me brachiis. Idem Afin. sc. 3. a. 3.

Elephantō perfregisti brachium. Idem Merc. sc. 1. a. 1. Et per corium

& viscera elephantō brachium transmittere. Ibid. Ait obligasse crux

fractum Aesculapio: Apollini autem brachium. Idem Men. sc. 3. a. 5.

Affigantur (cruci) bis pedes, bis brachia. Idem Moſt. sc. 3. a. 2.

Brachiaque exceptis presso pendentia collo.

Ovid. Eleg. 3. lib. 5. Trist. Lævo brachio contorta togæ lacinia (ad pugnam. Velleius.) ¶ Transfertur interdum ad maris & montium sinuosos flexus. Ovid. 1. Metam.

— nec brachia longo

Margine terrarum porrexerat Amphitrite.

¶ Brachia, pro cervis vallorum: vide Cervi. Brachia, de piscibus. Plin. lib. 9. c. 19. de nautilo: Postea prima brachia retorquens membranam inter illa mirè tenuitatis extendit. Qua velificante in aura cæteris subremigans brachiis, media cauda ut gubernaculo se regit. De equo, vel potius Centauro. Ovid. 13. Metam.

Edidit himitus, & brachia movit in herbis.

Brachia in vitibus sunt, ut flagella, palmites, duramenta. Colum. lib. 6. Brachia sunt quæ duramenta Græci vocant. De arboribus. Virg. 6. Aeneid.

In medio ramos, annosaque brachia pandit.

Vlmus opaca ingens.

Brachiolum, i, diminut. { Βραχιόνος. ANGL. A little or tender arm. } Catal. Mitte brachiolum teres, Prætextate, puellulæ.

Brachialē. { Βραχιόνος, καρποῦ Theodoro. GALL. Brasselet, ou mancheron, ornement de bras. ITAL. Gjontura della mano & manile. GERM. Das glaich, oder der knopf, an welchem der arm vnd hand zusammen kommen, oder armziet. HISp. Manija de la mano, braçalio, manilla. ANGL. A bracer or bracelet. } Dicitur nodus, quo manus cum brachio jungitur coarctaturque. Brachialia, { Βραχίνη. Πτυξη επιβάθμη. } Brachiorum ornamenta & tegumenta, sicut Ventralia ventris, Frontalia frontis, Tibialia tibiarum. Plin. lib. 18. Lais & Salpe canum rabiosorum morsus, & tertias quartanasque febres aiunt leni menstruo in lana arietis nigri, & argenteo brachiali inclusa, Priscian. lib. 6. de carmin. Armilla quæ brachialia vocantur. Cic. lib. 4. de Repub.

Brachiatūs, a, um, quod est ad brachiorum modum factum, & ad vires præcipue pertinet. Βραχιονή. Colum. lib. 5. cap. 5. Alii capitatas vienas, alii brachiatas magis probant, quibus cordi est in brachia vim componere.

Brachmanes, vel brachimanæ, βραχιμῆνε Stephan. Indiæ sapientes diligentissimi syderum observatores. Horum vitam descriptit Bardesanes Babyloniæ (ut suprà admonuimus) qui Gymnosophistarum duo tradit genera: quorum illi qui ex generis successione veluti hæreditariani sapientia possessionem amplectebantur, Brachmanes dicti sunt: qui vero electione ad Philosophiam professionem assumebantur, Samanei. Ad hos profectus Apollonius Thyaneus ut Iarcham in solio aureo sedentem de syderum motu audiret differentem, ut testatur Hieron. in prefatione Bibliorum. Vide Strab. lib. 15. Plin. lib. 6. cap. 7.

Brachodes, βραχόδης. Promontorium est Africæ propriè dict. in extimo Syrtis parvæ cornu. Author Prol. lib. 4. cap. 3.

Brachybii, à Dionysio vocantur Æthiopes, à vita brevitate. Siquidem quadragestimum annum non excedunt.

Brachycatalēctōn, βραχυγράλεων, brevis terminatio versus, cui defunt in fine syllabæ. Nam in eo ut perfectus sit, deest integer pes: unde & metrum Brachycatalecticon dicimus.

Brachyle, βραχύλη, urbs Ceretum, qui Iberis vicini sunt. Steph.

Brachylögla, βραχολογία, Bræviloquium, Laconismus. Vide Quint. lib. 9. cap. 3.

¶ Bracile, vide Redimiculum. ||

BRACTEA, & Lamina (ut scribit Valla lib. 4. c. 57.) sic differunt, quod lamina crassior, ex qua armatura conficitur, & qua incensa olim homines torquebantur. Potest autem esse fertea, ærea, & argentea, electrea, aurichalcea, plumbea, aurea, lignea, cornæa, sive ex alia materia. Bractea tenuis magis est, & sua sponte plicabilis, quæ crepitat. { γράτη rikkūah, ποσ παχ. τὸ μέταν, ἵλασμα τὸ δρόμεον ἡ λαζαρίας. GALL. Feuille d'or, ou d'argent, ou d'autre metal. ITAL. Foglietta d'oro & d'argento, & di altro metallo ben sottil. GERM. Ein blech, oder ein blatt von einem metal. HISp. Chapas de hoja de oro, plata, & met. } Virg. lib. 6.

Sic leni crepitabat bractea vento.

Bracteis inaurari simulachra solebant, sed unguibus plerumque auserebantur. Matt.

An magis astuti derasa est ungue ministri
Bractea.

Et servus qui bracteas deraserat (apud Suet.) damnatus est. ¶ Dicta Bractea ράνη βράχη, hoc est, à resonando.

BRACTEOLA, diminut. { τὸ μικρόν. ANGL. A little raye or a thinne leave of gola, or any metall. } Folium auri, alteriusve metalli. Juvenal.

qui bracteolam de Castore ducat.

BRACTEARIUS, qui bracteas facit: cuius ars Bractearia. { GERM. Ein golischläger oder blechmacher. ANGL. A gold beater. } & bractea-

tum quod bracteis tegitur. Bud. in Pand. πλαστής.

Bracteator, idem quod Bractearius. { ὁ ἢ πράλων ποιῶν. GALL. Bracteur d'or & d'argent. ITAL. Battitore di tal fogli. GERM. Ein blechmacher, oder der die dünnen blätter von denn metallen schneydt. HISp. El batihaja. ANGL. A golde atter, a gold laier. } Firm. Qui cunque habuerit horoscopum in xvii. parte Scorpii erit aurifex, inaurator, & bracteator.

¶ Bracteatus, est bracteâ obductus. Apud Senec. epist. 41. Leo bracteatus dicitur ornatus bracteâ. ||

Bractia, insula: vide Bratia.

Bracara Augusta, oppidum Tarragonensis Hispaniæ, non procul à Minio fluvio. Vide Ptolem. lib. 2. cap. 6. & quæ suprà annotavimus in dictione Eratari.

Bræsi, βρασι, populi Macedoniae. Steph.

Bragada, βραγάδας, fluvius qui juxta Uticam labitur, apud quem ab Attilio Regulo, & à toto exercitu cum ballistis & catapultis serpens centum & viginti pedes longus occisus est. In castigatis tamen codicibus Bagrada nominatur hic fluvius, non Bragada. Meminit Cæsar 2. de bell. civil.

Bragæ, insula quædam sunt desertæ, ut tradit Plin. lib. 6. c. 28.

Brana, Turdulorum oppidum est in Hispania, in conventu Cordubensi. Plin. lib. 13. c. 1.

¶ Branca ursina, herba acanthus. Ita vocata Italica branqua, vel branca ursina, Gallis branche, vel branque nr sine, quia folia ejus similia sunt anterioribus ursarum pedibus. Branca illis est brachium in arbo- re, ramus: & unguis, unguis, à Latina voce brachium. Martin. ||

Branchidae, βραχίδαι, Apollinis Didymæi sacerdotes sunt apud Possideun oppidum & promontorium Ioniæ, qui locus, teste Plin. lib. 5. cap. 29. prius Branchidarum oraculum dicebatur, deinde Didymæi Apollinis, à litore distans stadiis 20. Vide Strab. lib. 14.

Branchiæ, arum. { βραχία. GALL. L'ouye ou l'oreille des poisssons. ITAL. Branche, barbole di pesce. GERM. Fischohren. HISp. Las agallas del pece propriamente. ANGL. The gills of fish. } Dicuntur in piscibus secundum cervicem folium more hiantes partes, quibus anhelitum reddere ac per vices recipere existimantur. Plin. lib. 9. c. 7.

Branchiæ non sunt balænis, nec delphinis. Hæc duo genera fistulis spirant, quæ ad pulmonem pertinent, balænis à fronte, delphinis à dorso.

Branchus, { βράχος. ANGL. Hoarseness of voice by falling donne of humours in the throat. } Raucedo & asperæ arteriæ passio, quæ humor ad guttur descendit, ita ut madente interiore pellicula vox rauescat. Unde & Arteriacum hoc vitium appellant, quod asperam arteriam peculiariter infestet. Contingit etiam interdum citra humoris defluxum, nimia vociferatione, vel frigidi aëris inspiratione, ut & Aegineta asserit, & experientia ipsa confirmat. ¶ Fuitque Branchus, ut scribit Laetantius, filius Apollinis, ex filia Iaucis & Sucronis conjugi susceptus, qui quum Apollinis malas deosculatus esset, ab eo captus, coronam & virgam accepit, cœpitque vaticinari, & subito nulquam apparuit: post hoc ingens templum est ei aedificatum, quod Branchiadon nominarunt. Idem author alibi dicit Branchum quendam Thessalam fuisse, ab Apolline dilectum, cui post mortem in suo templo sacra fieri idem jussit. Hinc Apolo Branchiades dictus est, & Branchiæ communes Apollinis & Branchi sacerdotes, qui Apollinis Didymæi oraculo præfuerunt. ¶ Branchi meminit Stat. lib. 3. Theb. & Strab. lib. 14. & alibi.

Brancia, vel branzia, tenuis auri lamina: forte Bractea.

Brancoli, populi sunt Indiæ, quorum meminit Plin. lib. 6. c. 20.

Branda, à Poëtis brevitatis causa appellatur Apulie urbs Brundusium. Vide suo loco.

¶ Brandenburgum, Brandebourg, Germania V.E. sub A. Magdeburgensi, ad Havelum fl. Marchionatus & S. R. I. Electoratus dignitate celeberrima. ||

Brandeum, zonarium genus. Item velum, quo corpus defuncti tegitur. Brasidas, βρασίδας, Lacedæmoniorum dux fuit, qui circa Amphiopolim cum paucissimis, ciuitatem ab Atheniensibus, quia hostium copiæ rarissime erant, sibi ferro iter aperuit. Vide Suidam.

Bræsicæ, { βρασίκη. GALL. Choux. ITAL. Caoli. GERM. Rölkranz / Rölk. HISp. Berça generalmente. ANGL. Colevoortes. } Herba est vulgo caulis nomine nota: ita dicta quasi præseca, teste Festo, quia ex ejus scapo, quem maximum habet, folia minitatem præsecantur. Apponunt ruminem, brassicam, betam, blitum. Plaut. Pseud. sc. 2. a. 3. Cato de re rust. cap. 156. & 157. brassicarum tria facit genera, unum extensis foliis, caule magno: alterum crispo folio, quam Apianam vocant & Selinada: tertium minutis caulinibus. Huic herbæ tantum traditur esse cum vite dissidiis, ut vitis, si propè ipsam sata sit brassica, in diversam refugiat partem. Cic. de nat. deor. Iam vero vites sic claviculis adminicula, tanquam manibus apprehendunt: atque ita se erigunt ut animantes: quin etiam à caulinibus, brassicisque, si propè sara sint, ut à pestiferis & nocentibus refugere dicuntur, nec ea illa ex parte contingere.

Brasiæ, βρασίαι, urbs Laconica. Steph.

Brautia, insula est una ex iis quæ Illyrico adjacent. Scribit enim Plin. lib. 3. c. ult. Illyrici oram, quod vadosum ibi sit mare, mille amplius insulis frequentatam esse, inter quas enumerat Brautiam, bobus & capris laudatam.

Brafrön, βραφρών, Attice oppidum, ubi Diana Brauronice sacellum est, author Strab. lib. 9. & Plin. lib. 4. cap. 7.

Braum, βραύων, urbs Hispaniæ Tarragonensis, sub Cantabris sita, author Ptolem. quæ eadem esse creditur cum ea, quam illi sua lingua Burgos vocant.

Bravium, vide Brabium.

¶ Braxea. Isid. lib. 19. c. 34. Braxea calceamentum comedorum erat, sicut tragœdorum coturni.

Braxo, vox barbara, pro Coquo cervisiam. ||

Brea, βρια, civitas in quam Athenienses coloniam miserunt. Steph.

Breibatores, brevatores, qui brevia conficiebant. Lex. gr. b.

Brebion, oratrix. Idem,

Brecharius.

Brecharius. Doroth. doct. 18. ή καλὸς δῆλος, ἵνδρις καλὸς βρεγίσιος.
Meurs. in Gloss. Gracol. censet βρεγίσιος, idem esse atque βαρυγύρης,
opilio, berger, tanquam sit vox Gallica.]

Bregi, & Breges, & Phryges iidem sunt. Strab. lib. 12.

Bregmentani, Asiae populi in Troade, author Plin. lib. 5. cap. 36.

Brema, urbs Saxonie, vulgo Bremen.

Bremen, vide Phabitaneum.

Bregmā, βρέγμη, à medicis propriè appellatur anterior pars capitis su-
pra frontem capillis tecta, quæ & Sinciput à Latinis dicitur: quan-
quam etiam frequenter apud Græcos pro toto capite positum inve-
nitur. { ANGL. The fore part of the head. }

Brennūs, vel (ut aliis placet) Brenno, βρέννος. Dux Gallorum, qui
Brenonam Venetiæ Urbem ædificavit, quæ postea literarum muta-
tione Verona dicta est. { GERM. Ein französischer hauptmann so Ita-
liam verhert/ und Dietrichs Bern gebauet hat. } Hic cum trecentis
armatorum milibus in Italiam irrumpens primùm Romanos apud
Alliam fluvium profligavit: deinde ad urbem pergens, eandem ce-
pit, totamque exuslit, præter Capitolium, in quod nobilior juven-
tus confugerat: sed quum & illud aggredieretur, Romani cum illo
convenerunt ut acceptis aliquot auri talentis, obsidionem relinque-
ret. Quum igitur aurum penderetur, ipse dux gladium suum vagina
educens, & hunc pensari imperavit: sed quin hoc Romani, ut rem
injustam recusarent, atque ita invicem contendenter, Camillus exul,
qui absens Dictator creatus erat, collectis iis qui Româ profuge-
rant, Gallos ex improviso adortus est: qui relicto auro, cum maxi-
mo suorum detrimento fugâ sibi consulere coeti sunt. Camillus vero
eos continuò persequens, ex Italia expulit. Postremò Brennus Apol-
linis Delphici templum prædæ causa ingressus, irâ numinis se inter-
fecit. Propertius,

Torrida sacrilegum testantur limina Brennum.

Unde quoque proverbium: Quid vicitis, nisi dolor? De eo Plutarch.
in Camil.

Brentha, βρέθη, urbs Arcadiæ, & fluvius Brentiates. Steph.

Brentus, βρέτος, Herculis filius, à quo Brundusium, βρέτους dictum.
Steph. Èst & Brentus Herculis filius.

Brephötrophia. { βρεφότροφία. GERM. Ein waysen haus oder Kinders-
spital. } Latine parvolorum hospitalia, in quibus infantes expositi-
tii aluntur, βρεφος enim infans nominatur, τεφόφη educatio: de qui-
bus in decretis, 23. q. 8. & l. sancimus 22. C. de sacrosanct. Eccles. &
l. sancimus 46. §. 3. C. de Episc. & Cler.

Brepium, promontorium est Achææ, teste Plin. lib. 4.

Bretena, urbs Italiae sub Venetia. Ptol. Brintum hodie.

Bratoleum, Ptolem. Lusitanæ oppidum est, quod hodie Britum di-
citur.

Bressilium, ligni genus, quod est Brassilia affertur.]

Brettanis, insula, βρεττανος, vide Brettotia.

Brettius, vide Brettotia.

Brettotia, βρεττονία, insula in Adriatico mari.

Breue, teste Plin. lib. 3. cap. 35. sunt Pannonicæ populi ad Saum fluvium.

Breucorum meminit Suet. in Tib. cap. 9.

Breuni, Plin. inter Alpinas gentes numerantur: sic enim scribit lib. 3.
cap. 20. Gentes Alpinæ devictæ, atque sub imperium populi Romani
redactæ, Triumpilini, Canuni, Vennotes, Venonetes, Hisarci, Breu-
ni, &c.

Briæs, e, Curtius, parvus, pusillus, contractus, concisus, Χ. Longus, pro-
ductus. { τύπος κατάσ. τύπος κατάσ. βρεχής. GALL. Brefou brief, court.
ITAL. Breve, corto, picciolo. GERM. Kurtz. HISP. Cosa breve o corta.
ANGL. Shortlie, in few words, quicklie. } Cic. Curioni, Briæs tamen sic habeo, in eum statum temporum tuum redditum in-
cidere. Potest esse cum præpositione A: à brevi, ut subintelligatur
Tempore. Cicer. in Verr. A brevi postea mortuus est. Idem ad Te-
rentiam suam scribens cum tempore coniunctit. Etiam illud veren-
dui est, ne brevi tempore famæ in urbe sit. Et ad Octavianum posuit
cum præpositione In. O miseram, & in brevi tam celebrem, & tam
vanam reipubl. communionem. Alter Gell. lib. 13. cap. 17. Fuit
autem, inquit, Æschylus non brevi antiquior Euripide: hoc est,
non multo tempore ante Euripidem, Brevi pro mox. Suet. in August.
cap. 66.

Breviculum, diminutivum à Brevi, quasi parvum breve. Pro libello ac-
cipitur, l. ult. de conveniencie debet. lib. 10.

Brevi, adverbium, breviter, paucis verbis, propediem, brevi tempore.
{ co βρεχεῖ. GALL. En brief, en peu de temps, inconvenient. ITAL. Bre-
vemente. GERM. In einer kurze oder kurzen zeit. HISP. Breve y cor-
tamente. ANGL. Shortlie, in few words, quicklie. } Cic. Curioni,

Brevi tamen sic habeo, in eum statum temporum tuum redditum in-
cidere. Potest esse cum præpositione A: à brevi, ut subintelligatur
Tempore. Cicer. in Verr. A brevi postea mortuus est. Idem ad Te-
rentiam suam scribens cum tempore coniunctit. Etiam illud veren-
dui est, ne brevi tempore famæ in urbe sit. Et ad Octavianum posuit
cum præpositione In. O miseram, & in brevi tam celebrem, & tam
vanam reipubl. communionem. Alter Gell. lib. 13. cap. 17. Fuit
autem, inquit, Æschylus non brevi antiquior Euripide: hoc est,
non multo tempore ante Euripidem, Brevi pro mox. Suet. in August.
cap. 66.

Brevio, as, are. { τύπος κατάσ. βρεχόν. GALL. Abreger, atedurcir. ITAL.
Abreviare, accortare. GERM. Kurzen/ futher machen. HISP. Abre-
viar, acortar. ANGL. To mak short, or abbridge. } Quintil. lib. 1. c. 15.
Qua & breviate quedam, & exornare, salvo modo Poëta sensu, per-
mittitur. Item lib. 5. & 11.

Breviatores, sunt brevium scriptores, qui brevia conficiebant aut de-
scribabant. { Novell. 105. βρεβιάρης } nempe επιγραφας: ut
Zonaras exponit in Concil. Carthag.]

Breviæ. { βρεχία. ANGL. Fourdes, shallow places where men may go
over. } Thucidid. Vadofa loca sunt maris, navibus insidiosa. Virg.
Æneid.

In brevia & Syrtes urget.

Breviarium, Compendium, summarium, opus concisum. Oratio ordi-
naria, quod Breviarium nunc vocant, Latinæ olim Summarium. Senec.

epist. 39. { επιστολ. GALL. Abregé, sommaire. ITAL. Sommario,
GERM. Ein summary / ein kürzter begriff. HISP. Libro abreviado.
ANGL. A short compendious draught, an abridgment. } Plini.
lib. 18. Verum ut pariter omnis culturæ breviarium peragatur. Suet.
in August. Fecit & breviarium totius Imperii, quantum militum sub
signis ubique esset, quantum pecunia in æario, & fiscis, & v. cti-
litorum residuis. { Breviarie rationes, quæ in breve contractæ sunt.
Suet. in Caligula, cap. 12. Ordinario quidem dispensatori breviarium
rationem offerenti, paropsidem leguminis porrexisse. Scævola de
pecul. legat. An peculio prælegato, & centum autem, & usuræ corum
debentur, cum rationibus breviarii.

] Brevigerulus, qui breve gerit. Gloss. Isid. Brief trager.]

Breviloquens, tis, { βρεχόντως. GALL. Qui dit en peu de paroles ce
qu'il veut. ITAL. Chi parla brevemente. GERM. Kurzred. HISP.
El que habla brevemente. ANGL. A speaker in few words. } Cic. ad
Attic. lib. 7. Breviloquentem jam me tempus ipsum facit.

Breviloquentia, five breviloquium. { βρεχόντως. GALL. Bref & court
parler. ITAL. Il parlare breve & corto. GERM. Ein kurze red. HISP.
El hablar abreviado. ANGL. Short speaking, brevity wordes. } Cic. de
Republ. Ex Gell. lib. 12. cap. 1. Breviloquentiam in dicendo
colat.

Breviloquus, qui aliquid paucis scribit, aut dicit. { ANGL. Has speaketh
quicke lie and brief lie. }

Brevitas, tis, Angustia, contractio. { τύπος λόγος. βρεχόντως. GALL. Brief-
vité. ITAL. Brevità. GERM. Kurze. HISP. Brevedad o cortedad.
ANGL. Shortness, riefeness. } Cic. Offic. lib. 1. Brevitatis causa uno
exemplo contenti erimus.

Brevis, item & Breve, masculini & neutri generis, à quibusdam di-
cuntur in eo significato, quo vulgus usurpat Breve Apostolicum,
{ imroun. } Lampridius, Milites suos sic ubique scivit, ut in cubicu-
lo haberet breves, & numerum, & tempora militantium. Flavius Vo-
pisc. in Aurel. Breve nominum conscripsit. Ad breve videbat, & Suet.
in Tib. cap. 68.

Est breve præterea, de quo mihi querere restat.

Bria, vasis genus.

Briareus, βρεάρεος, Gigas coeli & terræ filius, quem Poëta fixerunt
centum habuisse brachia, & quinquaginta ventres. Hunc singit
Homerus, quum Pallas, Iuno, Neptunus, aliique ex Diis nonnulli
adversus Iovem conjurassent, persuasum à Thetide in cœlum ascen-
disse; ut Iovi suppetias ferret, deosque conjuratos illius aduentu
territos à cœptis destitisse, & cum Iove in gratiam rediisse. Hæc
Homer. i. Iliad. ubi etiam hoc addit, à superis quidem Briareum di-
ctum fuisse, ab hominibus autem Ægæonem. Alii Briareum inter eos
numerant gigantes, qui adversus Iovem conspirarunt: unde à Virg.
lib. 6. cum aliis monstribus in vestibulo inferorum collocatur. Dictus
Briareus à corporis robore. Nam βρεάρεος Græci pro forti dicunt, &
robusto.

Brias, adis, βριας, urbs est Pisidiæ regionis in Asia. Author Strab. lib. 12.
Artemidorum antiquum scriptorem citans.

Briccola, vide Trabuchus.]

Bricinnia, βρικίνιος, Urbs Siciliæ. Steph. Vide Bucina.

Briga, vetera Hispanica lingua vocatur oppidum. Gothofr. ad Fest.
Item, rixa, ein schelwtwrt. Brigare, rixari. Est autem vox ab Italib.
sumpta, quibus briga est rixa. HISP. brega. Gallis brigue, pren-
fatio, Briguier, presarcere, ambire. Ducamus à Latino frago, ut lis
à lido.

Brigantes, βριγαντες, Hibernæ populi sunt, teste Ptol. lib. 2. c. 2. Ho-
rum civitas hodie Gonaforda vocatur.

Brigantium, oppidum est Rhætia, ad lacum Acronium, sive Podami-
cum, qui & Brigantius ab oppidi hujus nomine appellatur. Vulgo
Briganis am bodensee.

Briciani, populi inter Alpinas gentes. Plin. lib. 3. c. 12.

Brigidæ, mulier virtute sanctitate insignis. Romam venit à Suetia, Urbano
V. Pontifici maximo quatuor liberos mares, totidem fœminas omnes
sanctos habuit, inter quos Catharinam, quæ eam viduam Roman
comitata est, cuius etiam cura atque opera in patria relata est, Au-
thor Volaterranus.

Brilessus, Atticæ mons est. Plin. lib. 4. c. 7.

Briletus, Atticæ mons, in quo bina leporibus sunt jecinora, cervis ré-
ines quaterni: pennatis autem & squamosis nulli, ut scribit Plin.
lib. 11. c. 37. Sulpicor eundem esse cum eo, quem idem lib. 4. c. 7. Bri-
lellum vocat: unde & Briletus scribendum videtur Atticorum mo-
re, qui dictiones eas, quæ κριτας per duplex os scribi solent, geminatq
n' efferunt.

Brimo, βριμώ, unum est ex Hecates, sive Proserpinæ nominibus, δρός
βρεγμή, hoc est, à terendo impositum: eo quod nocturna tericula-
menta ab ea immitti credebantur, ut ex Apollonii interpretibus an-
notavit Cælius Rhodrig. lib. 13. c. 8.

Brinthus βρινθος. Arist. hist. lib. 9. cap. 11. Avis canora, quæ in montibus
sylvisque versatur.

Bris, Iucundum dicitur, inquit Cornutus: unde etiam quidam Briseida
dicitam putant, quod ea jucunda fuerit Achilli.

Brisa, βρισα, promontorium Lesbi, in quo Dionysius colitur, qui ab
eo Brisæus appellatur, ut author est Stephan. Cornutus autem in
Persii sat. 1. Brisæum appellatum esse scribit, vel à mellis usu, quod
ipse primum mel inventissile dicatur, & ex favis exprimere: vel ab uva,
quod uoram invenerit & expresserit, quum Brisæus sit exprimere: vel
à nymphâ quæ cum nutrisse dicitur. Brisæus etiam poëtarum epi-
thetum est, quod ij in Liberi patris tutela esse credantur. Pers.
sat. 1.

Est nunc Brisæi, quem venosus liber Acci.

Brisa, æ, vinaceorum massa, ex qua vini & aquæ effusione fit vînum se-
cundarium. Col. lit. 12. c. 39. Postea vinaceos calcare, adiecto recenti-
ssimo musto, quod ex aliis uis factum fuerit, quas per triduum in-
solaueris: tum permiscere, & subactam brisam prælo subjecere, pas-
sūmque secundarium statim yasis oblinitis includere, ne fiat austen-
tius.

Brisabritæ

Brisabfitæ, Indiæ populi trans Indum fluvium, quorum mentionem facit Plin. lib. 6. c. 20. in descriptione fluminis.
Briseis, Βρισης, Lytneia puella fuit, à patre Brise ita appellata, quem vero nomine Hippodamia vocaretur. Hæc, capta Lynneso urbe, Achilli victori in sortem cessit, & postea ab Agamemnona erupta, implacabilis dissidii causa fuit inter Agamemnonem & Achillem. Detrectabat enim Achilles Agamemnonis imperium, neque unquam adduci potuit ut arma sumeret, donec Patrocli mors nuntiata cum ad vindictam extimulavit. Extat hujus Brisoidos ad Achillem epistola apud Ovidium in epist. Heroidum.

Brizo, as, re. { ANGL. To press or ring out. } Exprimere est, inquit Corinus in Persium: unde Briseum Liberum pàrem dictum putat, de quo suprà. Puto quoque Brisare, idem antiquis fuisse quod comedere & consumere. Itaque apud Nonum pro Brasire, existimo legendum esse Brisare, transpositis literis quibusdam. Afranius divertio. Qui coner noctu conclusam brisare dote.

BRITANNIA. { βριτανία Straboni. GALL. Angleterre. ITAL. Inghilterra. GERM. Engeland. HISP. Inglaterra. ANGL. England and Scotland. } Per duplex, nn, insula in Oceano Septentrionali, omnium quæ Europæ adjacent, maxima: unde & orbem alterum quidam ex poëtis appellavere: à Britone rege Britannia dicta, quem prius Albion dicceretur, ab albis montibus, qui ad eam navigantibus primò apparent. Hodie in duas divisa est partes: quarum alteram, quæ in Septentrionem vergit, Scotti incolunt, Caledoniam sylvæ nomine cognitam: alteram, quæ cultior est, & Belgis vicinior, Angli tenent, Saxoniam populis, prioribus incolis, qui Britones dicebantur, inde expulsis. Hæc ab Ortu Germanico, ab occasu Hyberniæ, à Septentione Galedonio Oceano alluita: ad Meridiem verò angusto fretu à Belgis dirimitur. Porrigitur in longum octingentis millibus passuum. In ea Gagates lapis invenitur, qui ardet in aqua, & oleo restinguatur. Urbem habet Londinum, nunc Londra, vel London, copia negotiatorum celebrem. Inter Septentrionem & Occidentem (ut celebres Geographi tradunt) duæ sitæ sunt insulæ, Britannia, & Hybernia paulò minor Britannia, ultra quas sunt quadraginta insulæ Orcades appellatae, modicis spatiis inter se distinctæ. Apud Britannos, longissimus dies septendecim horarum deprehenditur, & æstate lucidæ sunt noctes, auctore Plin. § Britannæ, arum, ut Galliæ, etiam dicuntur multitudinis numero. Cat. in Cas. Hunc Galliæ timent, timent Britannæ. Plin. lib. 33. Gallia Britannæque inde modico dicuntur usæ.

Te manet in iectus Romano marte Britannus. Tibul. lib. 4.
Britannicus, a. un. quod ad Britanniam pertinet, quod ex Britannia est. { βριτανικός. ITAL. D'inghilterra, Inglese. GERM. Engelländisch. ANGL. Belonging to Ingland or Scotland. } Iuv. Sat. 7.

Quantum delphinus balena britannica major.
Cic. 1. de nat. deor. Qui æstus maritimi, vel Hispaniæ, vel Britannici, eorumque certis temporibus vel accessus, vel recessus, sine Deo fieri nonne possunt.

Britannus, i, βριτανός, Gentile à Britannia insula deductum. Virg. Ecl. 1.

Et penitus tèto divisos orbe Britannos.

Lucretius verò primam præducit, lib. 6.

Nam quid Britannis calum differre putamus?

Britannica. Plin. lib. 25. cap. 2. herba est foliis oblongis & nigris, radice item nigra, nervis & dentibus salutaris, & contra anginas & serpentum morsus efficax remedium habens. Hujus flores Vibones vocantur, quibus ante tonitrua degustatis, milites adversus fulminum iatus prorsus securi reddebantur. Scribit Plinius loco jam citat. promotis à Germanico trans Rhenum castris, in maritimo tractu montem fuisse inventum aquæ dulcis, qua pota intra biennium dentes deciderent, compaginesque in genibus solverentur. Ei autem malo Britannica herbam auxilio fuisse, à Frisiis Romæ militi communistrata. Est etiæ flos in sylva nascentes.

Britannicus, nomen fuit filii Claudii Cæsaris ex Messalina, quem primò Germanicum, & mox Britannicum appellavit: qui quamvis adhuc iefans à patre in castris sepe circumlatus fuisse, & militibus commenu latu, Neronis tamen operâ veneno sublatus est, ut est videre apud Tacit. lib. 13.

Brictum, Lusitanæ oppidum, apud Plin. lib. 4. c. 21.

Brictomartis, puella fuit ex Gortyne Cretæ civitate, Iovis & Charmes filia, Diana in primis chara, alio nomine Dictynna appellata, δέοντος δικτυων, hoc est, à retibus, quorum usum in venatione traditur invenisse. Hanc Minos Cretæ rex fertur adamastre, cuius vim quam aliqui effugere non posset, ex altera fœse rupe in mare præcipitavit. Vide Virgilium in Ciri, & Diodorum lib. 5.

Britona, puella retensis fuit insigni forma, & Diana in primis dilecta, quæ quum Mnois vim aliqui declinare non posset, in fluvium se præcipitavit: levius rata vita, quam pudicitiae jacturam facere. Hæc à Diodoro lib. 5. & Virg. in Ciri, Britomartis dicitur.

Britonæ, vulgo Bretons. Populi sunt minoris Britannæ, quæ est Galliæ Celticæ regio ad mare Oceanum sita, Northmanniæ ac Pictavis contermina. Hi olim Britanniam insulam dicuntur incoluisse, indeque ab Anglis Saxoniam populis expulsi, in adverso littore sedes fixere. Juvenal. sat. 1. 5.

Quæ nec terribiles Cimbri, nec Britones unquam.

Britonis, secunda producta & prima. Mait. epigr. 22. lib. 11.

Brivates, Lugdunensis Galliæ portus, Ptol. lib. 2. c. 8.

Brixellum, oppidum inter Mantuam & Cremonam. Volaterr. Brixillum videtur dici. Suet. in Oth. cap. 9.

Brixentæ, populi Alpini, Lepontiæ finitimi, quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 20.

Brixia, vulgo Brescia, urbs est Transpadanæ regionis, opus Cenomanorum, qui post Insubres in Italiam venerunt, Livio & Polybio testibus. { GERM. Brixien/ ein statt in Italia. } Est item Brixia fluvius Elymaidis, quæ est regio Persidi finitima.

Brixillum, vulgo Bercello, oppidum Hetruriæ, apud Mutinam. Plin. lib. 8. c. 15. in descriptione octavæ regionis Italæ.

Brizo, βριζη, apud Delios yaticiniorum, quæ ex somnis sumuntur, Dea

habita est: eique scaphas omni genere bonorum plenas, solis piscibus exceptis, offerebant. Dicta autem putatur Brizo, ab eo quod βριζη, priisci Græci pro dormire dicebant. Vide Cæl. Rhod. lib. 1. cap. 10.

Brocardum, vocabulum est barbarum: relinquendum igitur barbaris. § Brocardica materia dicitur, quæ est contrariarum opinionum rationibus involuta. Alciat. l. quidquid, de V.O.

Bröchus, adjectivum est, idem significans, quod Bronchus. Vide suo loco.

Brochon, arbor est nigra, magnitudine oleæ, folio roboris; fructu caprifoli, ex qua Bdellium manat. Hanc aliqui Malachram, alii Maladonum appellant. Author Plin. lib. 12. c. 9.

Broia, vulva marina. Lege βρεια.

Broilus, nemus est, aut saltus Regum Galliæ.

Bromia, nomen Ancillæ in Amphit. & Men. sc. 2. a. 5. apud Plaut.

Brömlus, βρέμης, Bacchi cognomen, δέοντος βρέμης, id est, à fremendo: vel δέοντος βρέμης, hoc est, à tonitru, eo quod natus sit cum tonitru, ejus genitrice fulmine perempta.

Bromola, immunda, Bromiosa fortè: ita dicta mulier ebriosæ, omnia permingens.

Brömus, βρέμης. Herba est folio & culmis tritico similis, in summo semen habens simile locustis duplice crure divaricatis, jumentorum potius, quam hominum nascentis pabulo. Latini Avenam appellant. Vide Plin. lib. 22. cap. ult.

Brönci, βρένκης. { ANGL. Any thing of gristle, the wind pipe. } Corpus quoddam est cartilagineum Galeno, secundum asperam arteriam, quod βρόνχιον appellatur, ita dictum μάραντος βρένκης οὐ τοῦ νήρου καὶ στηλῆς. § Accipitur & pro gutture: unde βρόνχιον dixerunt pro gutturis tumore.

Brönci (ut Nonius scribit) dicuntur qui producto ore, & dentibus prominentibus sunt. { ANGL. Great lipped. } Plin. lib. 11. c. 37. Labra; à quibus bronci Labeones dicti. Lucian. in satyr. Bronchus (sic enim scribunt doctiores) Bovillanus dente adverso eminulo, hic est Rhinoceros. Est verò δέοντος βρέμης, qui superiore labore est tumidiore. Varro de re rust. lib. 1. non Bronchos, sed Brocchos canum vocat. Ex eo, inquit, enatis duobus dentibus dextra & sinistra, paulò eminulis superioribus, directis potius, quam brocchis, & acutis. § Hinc Brocchitas. Plin. lib. 11. c. 37. Senectus in equis & cæteris veterinæ intelligitur dentium brocchitate, & superciliorum canicie. Varro lib. 2. c. 7. Cùm dentes equorum facti sunt brocchi.

Brönochœlē, βρονχοελη, tumor magnus & rotundus in cervice inter quatem & asperam arteriam, qua modò humor aliquis includitur, interdum etiam minutis ossibus pili immisti. Celsus lib. 7. c. 13. dicitur vulgo le gouttron, vel le gros goſier: unde eo vitio laborantes Gutturosi dicuntur. Hunc morbum significat Plin. lib. 11. cap. ult. cùm ait de sente: Exposca coquitur ad guttura. Et ejusdem libri cap. 17. Sanat tumores, collectionesque & guttura incipientia turgescere, i. επειδή αφάλις βρονχοελη. Creditur gigni hoc vitium assiduo potu aquæ, quæ ex nivibus resolvitur: unde iis præcipue peculiare est, qui Alpibus sunt vicini: Sabaudis scilicet, & Pedemontanis. Qui hoc vitio laborant, Gutturosi dicuntur.

Bröngüs, i, βρόνγος, fluvius est ex Illyrico Boream versus fluens, & excepto Angio, in Istrum influens. Herod. lib. 4.

Bröntes, βρόντες, unus ex ministris Vulcaui, qui Iovi cedunt fulmina: μάραντος βρόντες, hoc est, à tonitru dictus. Tres autem præcipue à Virgilio numerantur Vulcani ministri, Brontes, Steropes, & Pyramon, quem Ovid. 4. Faſtor. Acmonidem appellat. Hos Hesiodus in Theogonia, Cœli & Terra filios facit: quanquam alii ex Neptuno & Amphitrita natos malint. Virg. 4. Æneid.

Ferrum exercebant vasto Cyclopes in antro.

Broncesque, Steropesque, & nudus membra Pyramon.

Bröntēum, βρόντειον. Machina erat sub scena, æneum habens vas, in quod decidentes calculi, & in eo circumacti, tonitru sonum imitantur: quod genus Claudiæ tonitrua Festus appellavit, à Claudio Pulchro inventore.

Bronteus, dictus est Iupiter, à βρόντη, quod est tonitru.

Bröntia, &, βρόντια, gemina nomen, quæ cum tonitru cadere creditur, testudinis capiti similis. { ANGL. A thunder stone. } Vide Plin. lib. 37. c. 10.

Brontologia, βρόντολογια, libri in quibus de alieni temporis tonitribus, eorumque præsignificationibus superstitiones tractabatur. Vide Meurs. in Gloff. gr. b.

Brotæas, & Ammon. Gemini fratres fuerunt, cæstibus clari, qui ab Ibinaco occisi sunt in aula regis Cephenorum. Ovid. lib. 5. Metam.

Hic gemini fratres Brotæasque, & cæstibus Ammon

Invicti, vinci si possent cæstibus enses,

Phinicea ecclidere manu.

Bröthæus, per duas, vel tres syllabas, Vulcani filius fuit, qui irrisus propter oris deformitatem, conjecta se in ignem, & vitam incendio finire maluit quam omnium ludibrio esse expeditus. Ovid. in Ibin.

Quodque ferunt Brothæum fecisse cupidine mortis,

Des tua succensa membra cremandæ pyra.

Brutchion, pars Alexandrinae urbis: de qua Ammian. lib. 22. βρούξη. Apud Eusebium hist. Eccl. lib. 7. c. 31. Græca edit. μάραντος, quasi forum frumentarium, à μάραντος curator frumenti. Vide Scalig. anim. in Euseb. num. 22. 81. ||

Brüchus, { ψῆλος, βρύχος. GALL. Chenille, une vermine qui mange les herbes. ITAL. Ruga che mangia le herbe. GERM. Ein raup/ traumrouge. HISP. El pulgon que rue las viñas. ANGL. A worm that eateth hearbas. } Genus vermis è locustarum genere, sine aliis ramentis, herbas & arborum frondes erodens: unde & nomen accepit, μάραντος τοῦ ιδίου. Hujus meminit Hieron. in Malach.

Brullitæ, populi Asiae, quos Ephesorum conventui attribuit Plin. lib. 5. cap. 29. Ephelium (inquit) alterum lumen Asiae remotiores conveniunt Cæfareenses, Metropolitanæ Cybiani, inferiores & superiores, Mysonacedonenses, Mastuienses, Bullitæ, Hypæreni, Dioshiceritæ.

BRVM, dicitur dies solstitii hyemalis, qui est ad **xviii. Kalend.** Ianvar. quo die fit in Capricorno hyemale solsticium. { **וְנַסְתָּחָעַ**. **GALL.** Les plus courts jours de l'an, le milieu de l'hyver. **ITAL.** I minori di tutto l'anno. **GERM.** Der tag der sonnenwendende im Christmonat / der winter. **HISP.** Los menores dias de todo el año. **ANGL.** Vwinter. } Cicer. *de Divin.* Nam & musculorum jecuscula bruma dicuntur augeri, & pulegium aridum florescere brumali ipso die. } Et ponitur quandoque pro hyeme, aut certe pro frigidissima illa hyemis parte, qua dies brevissimi sunt. **Virg.** *Eneid.* 2.

Frigida sub terra tumidum quem bruma regebat.

Mart. lib. 1.

At quum December canus, & bruma impotens
Aquilone rauco mugitet.

¶ Inde Brumalis adjectivum: ut, Brumale tempus, & Brumalis dies, apud Cic. *de Divin.*

Iactor & indomito Brumali luce profundo.

Ovid. *Eleg.* 10. lib. 1. Trist. Dicta Bruma, quasi βρούματος, id est brevis dies. { **ANGL.** Vwinterlik, belonging to winter. }

Brūmālia, à Romanis dicebantur Bauchi sacra, quæ & Liberalia dicebantur: quæ bis quotannis celebrabantur, semel 11. Kal. Martii, atque iterum xvii. Kal. Septemb. **Abrūmālia.** Plin. priora & posteriora Vinalia appellat. Brumalia autem à Brumo dicebantur: quo nomine Romani Bacchum appellabant. Vide Cæl. Rhodig. lib. 28. cap. 25.

Brumus, vide *Brumalia*.

Brumosus, annosus, resinösus: item, brumalia, resinosa, pluvia: item, brumosa, immunda. Zeno Veronensis Episcopus in Exodum serm. 8. *Quis non intelligit, fratres, illud Pascha non esse, seu brumosum latronis cruentis convivium.* Idem serm. in Psal. 49. *Si diis corporalibus convenit sacrificium corporate, utique & spiritualis Dei sacrificium est necessarium spirituale, quod non ex sacerulo, sed ex corde profertur; quod non brumosus pecudibus, sed suavissimis moribus comparatur.* Ruffinus lib. 3. num. 39. *Et cum fæteret brumosa aqua odore, non persistebat ut altam aquam mutarent.* Palladii Lausiaca in Appendice ex veteri interprete: *Per biennium enim manus mea unda percussi, quasi faciem ejus, fætorem & brumum sufferre non poteram.*

Brunda, caput cervi dicitur, unde & Brundusiana civitas dicta est, quod in ea caput cervi videatur, & cornua. Brunda solia, lege *Bruta stolidia*.

Brundulum, Portus quem Athesis amnis ex Tridentinis Alpibus fluens facit. Author Plin. lib. 3. c. 16. Vulgò Brondolo.

Brundunum, urbs Bavariae, vulgò Brauner.

Bründusium, βρύνθιον. { **GERM.** Ein stat in Calabrien am Adriatischen meer gelagen / Brandizzo / Branditio genant. Urbs Calabriæ, ad mare Adriaticum sita, via Appia eisque perducta, & portu insigni nobilis, ex quo Romanis tristissimus olim fuit in Græciam transitus: ita dicta à cervini capitum similitudine, quod Brundusium Messapii sua lingua appellabant, Græci Brentesium appellant, à Brento quodam (si Stephano credimus) Herculis filio. Ex hac urbe Pacuvius poëta ortum traxit.

Brunia, thorax, militare monumentum.

Brusa, lege *Prusa*.

Brūscum, { **ANGL.** A knage, bunshe, or knot in wood. } Tuber est accessus arboris interius crispum: nam quod simplicius sparsum est, Molluscum dicitur. Author Plin. lib. 19. c. 19.

Brusis, pars Macedoniae, βρύσης, à Briso Emathii filio. Steph.

Bruta, arbor est soli Orienti cognita, cupressio fusæ similis, albicanibus ramis, odore cedri, circa Paestum nascens, in finibus oppidi Sitacæ, monte Zagro, vide Plin. lib. 11. c. 17. ¶ Sunt qui hanc arborem hodie in Europa passim nasci existiment, eandemque esse cum secundo sabinæ genero. Vide Ruell. lib. 1.

Brutidius, nomen est cuiusdam viri, qui tempore Iuvenalis poëtæ tractus est ad judicium tanquam fautor & amicus Sciani apud Imperatorem accusati, de quo idem Iuvenalis *Satyr.* 10. sic ait:

— pallidulus mi

Brutidius meus ad Martis fuit ob vius aram

Brutli, βρύναι, Italæ populi in eo tructu, qui hodie Calabria dicitur, post Laum fluvium incipientes, & in fretum Siculum in modum peninsulae procurrentes, dicti quasi bruti & obsceni. Fuerunt enim Brutii, servi & pastores Lucanorum, qui inde aufugere, & furtim in regione conederunt, ubi Consentia est, quæ fuit eorum metropolis, quam regionem prius Ausones habitaverunt. Hi multo post tempore & ab Annibale, & à Romanis propter eorum perfidiam plenè deleri fuere, sine dignitate, sine honore, ad servilia opera semper coacti. Hæc regio (ut author est Strabo lib. 6.) Oenotria quondam dicta fuit. Supra Consentiam est Pandosia, ubi Molossorum rex Alexander trucidatus est. ¶ Est & Rhegium civitas olim potentissima, in extrema agri Brutii parte sita, ubi Siciliam ab Italia tradunt fuisse abscessam.

Brütlanæ pârmæ, dicta sunt scitta quibus Brutii utebantur. Festus.

Brutiāni, à Romanis dicebantur, teste Festo, qui officia servilia magistratibus præstabant, nomine tructo à Brutis: qui quod primi Annibili adhæsissent, & cum eo perseverasset, doriec ex Italia discederet, hac ignominia à Romanis notati sunt, ut vilissima quæque munia per illos obirent. Vide Alex. *Genial. dier.* lib. 1. & Gellium cap. 3. lib. 10.

Brutina, urbs Hispaniae, Ptol. Vide *Brutobria*.

Brūtūs, a, um, aliud adject. à Brutis Italæ populis, unde Brutia pix, secundus liquor qui ex ræda excoquitur, & aceto coagulatur, dolis, aliisque vasis illinendis utilis, ab alia pice lentore differens. Primus autem ræda liquor Cedrium appellatur, quo Ægyptii defunctorum corpora incorrupta conservabant. Vide Plin. lib. 16. c. 11. Hujusmodi pix optima in agro Brutio excoquebatur: unde & nomen accepit.

Calepini Pars I.

Brūtūm, promontorium Italiae extitum, ubi Sicilia olim agro Brutio adhæsit. Plin. lib. 3. cap. 1. Primus Europæ sinus à Calpe extimo Hispaniæ monte Locros Brutium usque promontorium immenso ambitu flectitur. Ptolemæus Scyllæum appellat. Vulgò *Bursano in Calabria*.

Brutobriā, βρυτοβρία Stephano oppidum est Hispaniæ in tructu Bœtico, quod & Brutina appellatur. Dicta Brutobria, quasi Brutia civitas, ea forma, qua Selymbria & Boltyobria: in quibus Bria civitatem significat.

Brutus, cognomen familiæ Iuniæ, quod primus tulit L. Iunius Brutus, propter stultitiam, quam Tarquinii metu simulabat. Plutarch. *in Publio.* Hic exactis regibus, civitateque in libertatem vindicata, primus Romæ cum L. Tarquinio factus est Consul: rebusque multis præclarè gestis, tandem eo in prælio, quod ad Regillum lacum commissum est, occubuit: eumque matronæ, ut fortissimum mulieris pudicitia vindicem, annum integrum luxerunt. ¶ M. Brutus unus fuit ex Cæsaris Dictatoris percussoribus, qui in campis Philippicis ab Octavio & Antonio vicit, necem sibi consivit. ¶ D. Brutus, acerrimus publicæ libertatis propugnator fuit, qui Mutinæ aliquandiu ab Antonio obsessus, eaque obsidione Hirici & Pansæ opera liberatus, tandem à militibus suis desertus est, & ab hostibus occisus. Bruti puer, de quo Martial. *Epigr.* 171. lib. 14. & alibi.

Brūtūs, a, aum, adjectivum. Stupidus, gravis, tardus, hebes. ¶ Prudens, acutus. { **בִּבְרָה** bahar. **אֲבִיבָן** avibban. **GALL.** Insensé, sans raison, bestial, brutal. **ITAL.** Grave, tardo, insensato. **GERM.** Unvernünftig / toll / ungeschickt. **HISP.** Bruto, bestial y sin senso. **ANGL.** Brutish, dull, without reason, beastlike. } Cyprian. *ad Demet.* Nullus effectus offert lumen cæco, sermonem surdo, sapientiam bruto: quum nec sentire brutes possit, nec cæcus lumen admittere, nec surdus audire. Horat. lib. Carm. Brutam tellurem dixit, pro gravi & tarda, quod terra perpetuum est. ¶ Inde bruta animalia, pro tardis & irrationalibus. Plin. lib. 11. cap. 37. Bruta existimantur animalia, quibus cor durum riget, ubi bruta animalia accipit pro hebetioris, tardioris que intellectus. Inde Junii Bruti cognomen, qui se stolidum simulavit.

Bruxella, Brabantæ urbs celebris. **GERM.** Brüssel.

Bryā, æ, Pumilus quidam frutex in Achaia appellatur, quem Diose. πυργίλιον, Romani Tamaricen appellant. Vulgò *Tamarice*. { **בִּירָה** birah. **GALL.** Briere, de quoy on fait les verges à nettoyer les habillemens. **ITAL.** Tamariso. **GERM.** Tamariz. **HISP.** Tamariz. **ANGL.** A birche tree. } Ejus duo sunt genera: sativum, fructum ferens gallæ similem: & sylvestre, nihil ferens præter mulcolum florem. Vide Plin. lib. 13. cap. 21.

Bryanion, βρύνων, Thesprotiæ civitas. Steph.

Bryaxis, insignis statuarius fuit, qui cum Leochare, & Timotheo Mausoleum in Caria ex marinore excidit. Plin. lib. 36. cap. 5.

Bryazon, amnis Asiae in Bithynia. Plin. lib. 5. c. 32.

Bryges, βρύζες, populi Thraciæ fuerunt, qui pollea Phryges dicti sunt, a quibus Phryges Asiae populi originem traxerunt. Author Strab. lib. 7. Steph. Brygas in Macedonia collocat.

Brygion, inter urbes Macedoniae à Plin. ponitur lib. 4. c. 10.

Bryllion, βρύλιον, Propontidis oppidum. Steph.

Bryon, βρύον. { **ANGL.** Moss, or mossiness of trees. } Villosum quidam est, in queru precipue, in cedro, & in populo nascens, quod Latini Muscum arborum appellant. Vide Diose. lib. 1. c. 20. ¶ Est & Bryon herba quædam, quam Plinius Lupum salictarium, officinæ Lupulum appellant. { **ANGL.** Hoppes heurbe. } Cujus flore Gallæ aliquot & Germaniæ populi cervisia sive sapotem commendant. Vide Ruell. lib. 12. c. 141.

Bryon marinum, βρύον θαλάσσιον, Herba est marina, lactucæ foliis, rugosa & veluti contracta, sine caule, exentibus è radice foliis. Nascitur in scopulis maximè, testisque terra comprehensis. Vide Plin. lib. 27. cap. 8.

Bryonia, βρύνων. Herba est sarmenta, capreolos, & folia habens sativæ viti non dissimilia, omnia tamen hirsutiora. Alio nomine Vitis alba à nostris, & à Græcis πυργίλιον appellatur: à nonnullis etiam Psithothrum, quod acinos ferat rubentes, quibus coriarii ad tergora depilanda utuntur. Vide Plin. lib. 23. cap. 1. & Diose. lib. 4. cap. 163.

Brysacion, urbs Partynæ. Steph.

Bryſe, Thraciæ populi, apud Plin. lib. 4. cap. 11. in descriptione Thraciæ.

Bryſani, Cyconum vicini, inter Scythicas gentes à Plinio referuntur, lib. 9. cap. 17.

Bryſea, urbs Laconia, à qua Bacchus Bryseus cognominatus est, quod ibi coleretur. Quidam tamen Bacchum & Brysum dici putant ab antiquo verbo βρύον, quod est scaturio: quoniam ex alvearibus melia, vel ex uvis musta exprimere primus docuit. Alij Brysum potius quam Bryseum volunt cognominatum, à Brysa, hoc est pelle, quam in bello inducat. Nam, teste Diod. lib. 5. Bacchum in præliis pardalium pellibus usum constat. Brysa autem corium, ac tergus significat.

Bryſeus, βρύσεος, unum ex agnominibus Bacchi, δέντρο βρύον, quod significat inundare & madefacere: vel (ut alii malunt) à Brysea Laconia civitate. Vide dictionem præsentem, & supra Brisæ.

Bryſe, βρύναι, urbs Elydis. Steph.

Bryſacia, βρύσαξια, urbs Oenororum. Steph.

Bryton, βρύτης, Potionis genus ex hordeo, cuius meminerunt Sophocles in *Tryptolemo*, & Æschylus in *Lycurgo*. Aristot. πύριον vocat.

Bryx, & **Bryge**, gens Macedoniæ Illyricis finitima. Steph.

Bryxellum, vide *Brixillum*, supra.

B

Bu, βῦ, quamvis per se nihil significet, magnis tamen & amplis rebus præponit.

præponi solebat, à magnitudine scilicet bovis, etiam Varrone teste. Hinc Bupædas, magnos pueros: Bupodas, magnos pedes: Bumiam, magnam famem dixerat.

Bua, puerorum infantium potio est, sicut Aristophani. Varro, Quum cibum ac potionem Pappas & Buas vocent, & matrem Mamam, & patrem Tatam. Lucili. lib. 8. Quum vinolentas diceret, vini buas designavit. Apud Nonium.

EVBALVS. { יָחִים מְרִי meri. βεβαλης, βεβαλο. GALL. Buffe, bœuf sauvage. ITAL. Bufalo. GERM. Ein büffel. HISP. Bufalo, animal conocido. ANGL. A buffle, bugle, or wild oxe. } Animal est simile bovi, vel sylvestris bos colore niger, fortissimis cruribus, & brevibus, respectu sui corporis: cornua habet longa & inflexa, nigraque, parvuli pili, & parva cauda. præterea est magnæ velocitatis. Plinii ætate bubali Romæ erant solo nomine noti, unde non mirum videri debet, si cervi, aut vituli figura esse dixerit. Primi autem bubali creduntur ex Africa esse adveuti: nunc autem tanta eorum in Italia copia est, ut vix alio animali ad agriculturam utantur.

Bubalinus, a, um, ut Thorax Bubalinus. { βεβαλης. GALL. Un colet de buffle. ITAL. Cerazzo, ò corazzina di bufalo. GERM. Das zu dem büffel gehört/oder von dem büffel gemacht ist. HISP. Iubon ò cetroto de bufalo. ANGL. A breast plat or covering of the bodie of buffle. } Bubalina stragula à Iureconsulto dicta sunt, quæ equis interni solebant: ex pellibus enim bubalinis siebant antiquitus stragula ad equos. Bayfius.

Bubalus, pro pictoris nomine, vide Bupalus.

Bubastis, βεβαστη, Herodoto, sive Bubastus, βεβαστη. Stephano, Ägypti urbs, in qua quotannis conventus celebrabantur in honorem Diana, quæ & ipsa Bubastis, ab urbis hujus nomine fuit appellata. Ovid. 9. Metam.

— cum qualatrator Anubis,
Sanctaque Bubastis.

Hinc Bubastites nomos, appellabatur quædam ex Ägypti præfecturis, urbi huic proxima, cuius meminit Plin. lib. 3. c. 9.

Bubas, Cariæ regio est, cuius mulieres ab Ovidio vocantur Bubades, quum inquit lib. 9. Metam.

Bubades videre natus.

Bubecum, natio est, vel oppidum Cyrenes, teste Plin. lib. 5. c. 5.

Bubetani, Campaniæ populi, Coriolanis vicini. Author Plinius lib. 3. cap. 5.

Bubetla, vide Bupetii.

Bubile, vide Bos, Bovile.

Bubinda, fluvius est in orientali latere Hyberniæ, apud Prothom. lib. 2. cap. 2.

Bubino, as, Menstruo mulierum sanguine inquino, cuius compositum est Imbubino. Lucili. apud Nonium, Hæc te imbulbinat; at hic contraria imbulbitat. Nam imbulbitare, βεβαστη, est pueri stercore fædere, tractum à simo, quod βολειη, Græci vocant. Ita Festus.

Bublinum, genus vini Festo. Alii legunt Bubleum.

|| Bubo, βεβω, est inguen: aliis, junctura femoris cum ischio: aliis locus ad latera pubis: aliis glandulæ in inguinibus utrinque sitæ. Gorch. Pollux lib. 12. c. 39. || Est etiam tumor circa bubonas cum inflammatione. Poll. lib. 4. c. 24. ||

Bubo, nis, alia vox. { בּוֹבָשׁ. GALL. Chat-huant, hibou. ITAL. Alocco. GERM. Ein eul/ ein hub. HISP. Buho. ANGL. Anorole. } Generis masculini & feminini, secundum Priscianum. Avis feralis, debilis ad volandum, in cavernis commorans: à bovis mugitu quem imitari videtur, ita appellata. Ovid. lib. 7. Metam.

Ignarus bubo durum mortalibus omen.

Virg. lib. 4.

Solaque culminibus ferali carmine bubo.

|| Bubones, βεβωνη, tumores quidam sunt præter naturam, in quæcumque corporis parte provenientes, sed maximè circa inguina, vnde & nomen accepunt: nam & inguina ipsa Græci βεβωνη appellant. || Bubo canit lusciniæ. Καζάριον τη νησί της ἀγδόν γαρθρουρο, id est, Buboque montanus philomelis occinat ipsis. Quum infans suadere conatur eloquenti, aut ineruditus docere doctissimum.

Bubo, is, ere, verbum est significans actum canendi, quem reddit butio avis palustris. Ovidius, aut quisvis alius, in libello de Philomela.

Inque paludiferis butio bubis aquis.

Bubon, βεβωνη, civitas est Cabaliæ, quæ Lyciæ est regiuncta, tribus oppidis habitata, Onoanda, Bulbura, & Bubone, author Plin. lib. 5. c. 17. Steph. Bubonem à Bubone latrone appellatam tradit: quemadmodum & Balburam ab alio latrone nomine Balburo.

Bubona, boum dea habita est, quemadmodum & Pomona pomorum.

Bubonium, βεβωνη, herba est quæ alio nomine Aster Atticus dicitur, à capitulis quibusdam quæ in cacumine habet, stellæ in modum radiata. Latinis etiam Inguinalis appellatur, eadem ratione, quæ à Græcis Bubonium, quod scilicet præsentaneum sit affectionum inguinum remedium. Vide Plin. lib. 27. cap. 5.

Bubonocèle, βεβωνη, teste Manardo, hernia species est, quum intestinum, aut omentum non intra scrotum descendit, sed in inguine retentum, ipsum tumefacit. Latini inguinis ramicem appellant.

|| Bubsequa, qui boves sequitur, quasi bubus sequax. Apul. flor. Virgilinus opilio, seu bubsequa βεβωνη.

Bubukio, est bubulcum ago. Onom. Bubulcio βεβωνη.

Bubulcito, as, bubulci more clamo. Vide Bos.

Bubulcitor, aris, est bubulcum ago. || Vide Bos.

Bubula (quod hæc pro Libyæ Cyrenaicæ oppido malè legebatur) vide Bntula.

Bubulo, as, are, βεβωνη. Author carminis de Philomela, apud Ovid.

Bubulat horrendum ferali carmine bubo.

Bubulcus. Vide in Bos supra.

Bica, oppidum est Fleutonorum in quarta Italæ regione, author Plin. lib. 3. cap. 12.

|| Buca craton, buccea panis vino intincta. Lex. gr. b.

Bucæda passivæ dicitur in Moftell. Plauti 4. 2. Illi bucæda erunt multò potius, quæ ego sum restio, id est, bubulis loris casii. Analogia postularer, bucida, ut tyrannicida. ||

Bucale, videtur esse vas abluendis manibus. ||

Bucamison, indusium. Lex. gr. b. ||

Bucardia, βεβωνη, lapillus bubulco cordi similis, in Babylone tantum nascentis. Plin. lib. 37. c. 10.

Bucca, & oris concavitas intra malas à mento ad oculos, quæ spiritu à pulmone revocato, & oppressis labiis retento inflatur. { μέρη φερόν, γράμμα. GALL. Bouche. ITAL. Bocca. GERM. Die hõle des munds die man auffblasen kan. HISP. Boca. ANGL. The cheeke. } Horat. lib. 1. Serm.

Quid causa merito quin illis Iuppiter ambas
Iratus buccas inflat?

Plaut. in Truc. pro maxillis exterioribus posuit. Quæ istas buccas tam bellè purpuratas habes: id est, apertas malas. || Et sonus ille qui ex inflatione buccarum crumpit, fictitio nomine Scloppus dicitur. Persius,

Nec scloppo tumidas intendis rumpere buccas.

|| Buccas inflare est, τὰ γράμμα φερόν, & apud Lucian. καρφεύσα. Quicquid in buccam venerit ex tempore & impræmeditatem, αγριεύεται. Cic. ad Attic. Si rem nullam habebis, quod in buccam venerit scribito. || Item bucca tuba dicitur. Juvenal. Sat. 6.

— & Phrygia vestitur bucca tiara.

Hinc Buccina.

Buccones, qui tumidioribus sunt buccis, & pro stultis accipiuntur. { ANGL. Which hath great cheeke. } Plaut. Bacch. Stuki, stolidi, satui, fungi, bardi, blenni, buccones, solus ego omnes anteo stultitia. Hi a physignomis habentur leves & futilles.

Bucculentus, a, um, qui magnam habet buccam. Plaut. in Merc. Ego dum tibi cayum, vanum, ventrosum, bucculentum.

Buccula, per duplex ec, diminutivum à bucca, oris parte: id est, pusilla bucca. { μέρη φερόν. GALL. Petite bouche, bouquette. ITAL. Bocchina. GERM. Ein klein hõle des munds/ ein meile. HISP. Pequeña boca. ANGL. A little cheeke. } Apulius lib. 6. de Asino, Tunc Iupiter perpressa Cupidinis buccula, manuque ad os suum relata combasiavit, buccula apprehensa. Suet. in Galba, c. 4. de osculo pueri. Quandoque ponitur pro parte cassidis, per quam mittitur spiritus: ita dicta quod buccam tegat: unde & buccarum tegmen à Cæsare appellatur. Cassis enim caput, buccula autem barbatæ partes armat. Aut certè pro summo galeæ cono, in quo defiguntur crista, quod buccæ parvæ habeat similitudinem. Juvenal. satyr. 10.

Lorica & fracta de casside buccula pendens.

Buccella, aliud diminutivum à bucca. { ψυμιον. ANGL. A bitte or morsell. }

Buccæ, & : à bucca sit, pro ore: significat frustulum alicuius rei eius aperte, quantum scilicet bucca commodè capit, quod & bolus dicitur. { μέρη φερόν. ἡρήσις, φωμός, βλαυμός. GALL. Bouchée, morceau. ITAL. Boccone. GERM. Ein mundt vol/ein stück. HISP. Bocado que cabe en la boca. ANGL. A morsell of any meat, or a cheeke full of meat. }

Augustus Cæsar ad Tiberium: Ne Iudeus quidem, mi Tiberi, tam diligenter sabbathis id jejunium servat, quæ ego hodie servavi, qui in balneo demum post horam primam noctis, duas buccas manducavi priusquam ungii inciperem. Idem in August. cap. 76. Martialis lib. 7. Buccas dixit pro Buceas, vel Buccellas:

Buccis (inquit) placenta sordidas linit mappas.

Buccellarii, Gallo-græci vocabantur: & Buccellariorum regio Gallo-græcia, ut est apud Suidam, citante Alciato. Sunt & Buccellariorum equites cataphracti per Orientem, qui suberant magistro militum.

Buccellatum, panis castrensis & frumentacei genus. { μέρη φερόν. GALL. Biscuit, une sorte de pain que l'on donneoit aux soldats. ITAL. Pan biscotto, pan biscottato, biscotto. GERM. Brot das zwey mahl gebacken ist/ als man es etwan in krieg braucht. HISP. Biscocho. ANGL. Biskette twice baked & made in cakes. } De quo Spartianus scripsit, Pescennium Imperatorem prohibuisse pistores exercitum sequi, ac iussisse milites omnes buccellato in locis pacatis accepto esse contentos. Ammianus vero sic scribit, Viginti dierum frumentum ex eo quod erat in sedibus consumendum, ad usus diuturnitatem excetum, buccellatum, ut vulgo appellant, humeri imposuit libentium militum. Ubi buccellatum accipere videtur pro pane nautico, quem vulgus bis cœtum appellat. Dicitur est ex eo, quod in buccellas & quasi tessellata frusta consecutum sit. In Codicis volumine legimus, milites expeditionis tempore buccellatum primis diebus, mox latum, & carnem vervecinam accipere debere.

Buccellarius, Suidas Buccellariorum Gallogræcos fuisse scribit: & Buccellariorum regionem, Gallogræciam. Copiosius Alciat. lib. 6. dispunit.

Buccina, &. Propriæ est cornu recurvum, quod tubæ modo inflatur, ita dictum à Bucca, quum tubam significat. { γράμμα σχοφάρ. εάλπηξ, βεκανία. GALL. Un cornet. ITAL. Corno, tromba. GERM. Ein zinckhorn / ein horn mit welchem man aufblaser als mit einer trommeten. HISP. Bozina para a tñner. ANGL. A boving horn, a trumpet. } Hieron. ad Dard. Bucca vocatur tuba apud Hebreos: deinde per diminutionem buccina dicitur. Varro, Orpheus vocat jussit: qui cum eō venisset, cithara cantare jussus, buccinam inflavit. Ovid.

— cava buccina sumitur illi.

Tortilis in latum.

Buccinis adhibere purpuram. Quint. || Est quoque buccina pastoralis, qua oves & porci appellantur. Col. lib. 7. cap. 23. Ad quem saturæ pabulo libenter recurrent, quum pastorali signo quasi receptui canitur: nam id quoque semper crepusculo fieri debet, ut ad sonum buccinæ pecus, si quod in sylvis subsisterit, septa repeteret consuecat. || Buccinas à tubis nonnulli sic distinguunt, quod illæ ex curvis

curvis animalium cornibus, tubæ ex ære, argento confici soleant, ad animos militum & equorum inflammandos. Apul. certè lib.3. **Florid.** buccinam manifestè à tuba secernit, quim ait: Siquidem vox hominis & tuba rudiore torvior, & lyræ concentu variatior, & tibiæ questu delectabilior, & fistulæ susurro jucundior, & buccinæ significatu longinquier. Sæpe tamen buccinam pro tuba positam invenimus, aut certè pro instrumento tubæ simili, eundem in bello usum habente. Cicer. *pro Mur.* Te Gallorum illum buccinarum cantus exsuscitat: tu actionem instituis, ille aciem instruit. ¶ **Buccina** etiam nomen oppidi in Sicilia, cuius meminit Dionys. quo nomine etiam dicta est insula, Pontiani Pontificis exilio, & morte clara.

Buccino, Buccina cano. § γέρρον herdh. οὐλητία. GALL. Corner. ITAL. *Sonare di cornetto.* GERM. Mit dem horn oder zincken blasen. HISP. *Taner con aquella bozina.* ANGL. To sound the trumpet, to blow an horne. } Varro *de re rust.* lib.2. cap.4. Primum quem incluserunt, quem buccinatum est, aperiunt, ut exire possint, &c. Seneca *contro. lib.3.* Sæpe declamante illo ter buccinavit: pro, buccinatum est: id est, tres hora fluxerunt, quia ad singulas horas more castorum, etiam in urbe buccinabatur.

Buccinatör, qui buccina canit ad incitandos ad prælium militum animos. { γέρρον μεράβη, γέρρον μάχησις. οὐλητής, συγγένης. GALL. Corneur, trompeteur, ou trompette. ITAL. Sonatore di cornetto. GERM. Ein hornblaser/ zinckenblaser. HISP. Tanedor de bozina. ANGL. He that soundeth a trumpet or bloweth an horne. } Cæsar 2. bell. ein. Qua re animadversa Varrus, & terrore exercitus cognito, buccinatore in castris, & paucis ad speciem castrorum in tabernaculis relictis, de tertia vigilia silentio exercitum in oppidum reducit. ¶ Per translationem Buccinatorem pro laudatore ponimus. Cic. *Tyroni*, Quod polliceris te buccinatorem fore existimationis meæ, firmo id, constantique animo facias.

Buccinum, i, Buccina, cornu recurvum, quod tubæ modo inflatur. { σάλμηξ, συγγένης. ANGL. A horne which sound lik a trumpet. } ¶ Buccinum item conchæ genus, purpura minus, quod petris adhærescit, & circa scopulos legitur. Plin. lib.4. c.36. uno in loco utramque significacionem expressit. Buccinum, inquit, est minor concha, ad similitudinem ejus buccini, quo somnis editur: unde & causa nominis rotunditate oris in margine incisa.

¶ **Buccismus**, jentatio. L.gr.b. ||

Bucéa, per simplex c, Folliculus grani fabæ interior, qui albus est. { ANGL. The white inwarde huske or hull of a beane. }

Bucēntaurūs, βενταύρος, Bucentauro. Composita dictio à βενταύρος, quod magnum quiddam signat, & Centaurus, id est, magna navis Centauro insignita. Veteres enim solebant magnis rebus βενταύρος prepone, à magnitudine scilicet bovis.

Bucēntēs. Tabanus. { βενταύρος. GALL. Taon. ITAL. Tafano. GERM. Bremen / hornaußen. HISP. Moscarda que abuyenta las vacas o reses. ANGL. A flie sucking te blood of beastes, called a horse flie or dogge flie. } A pungendis bobus: κελεύ, enim pungere significat. Latini hoc insecti genus Asilum vocant. Græci alio nomine αἴσπος. Non dissimile est apibus, quamvis hoc majore corpore, armentis præcipue infestum: de quo ita Virg. *in Georg.*

Est lucos filari circa, illicibusque virentem
Pluribus Alburnum volitans, cui nomen Asilo
Romanum est, æstum Graii vertere vocantes:
Asper acerba sonans, qua tota exterrita sylvis
Diffugiunt armenta.

Vide *Asilos*.

¶ **Buccentovergium**, boum stimulus. L.gr.b. ||

Bucēntrum, { βενταύρος. ANGL. Agoade to pricke forward cartell. } Stimulus quo boves agitantur.

Bucephalus, βενταύρος. Quasi bovis caput: quo nomine dictus est equus Alexandri, ab aspectu torvo, seu ab insigni taurini capitum armis impressi. In cujus demortui memoriam, Bucephalam Indiæ urbem condidit. Vide Gell. cap.2. lib.3. ¶ Est etiam Bucephalus herba eadem cum tributo: ita dicta, quod bubuli capitum imaginem referat, duobus cornibus & rictu. Vide Marcell. Virg. *in Diocor.*

Bucephala, βενταύρος Stephano, Indiæ oppidum est ad Hydaspem fluviū, ab Alexandro Magno conditum, & à nomine Bucephali equi ita appellatum, qui ibi interfectus fuit eo in prælio, quo Alexander Porum vicit. Vide Plin. lib.6. c.10. Nunc Cavalla, la Cavalla, secundo lapide à Philippis ad mare sita.

Bucephalas, βενταύρος, portus est in sinu Saronico, non procul ab Isthmo Peloponnesi: cujus meminit Plin. lib.4. c.5.

Bucer, pecus bubulum: biceria, armenta pecuaria: Buceta pascua, Buceta pascua, quæ biceræ, id est, boum greges depascunt. Lucianus lib.9.

— Et calidi lucem bicinga Matini.

Acton. lib.4. ode 2. pro eo quod vulgate legitur bicinga, Paulus Diaconus in glossis, bicinga pascua. Sidonius epist.2. lib.2. Inter greges tinibulatos per depasta bicinga reboantes.

¶ **Bucērūs**, a, um, βενταύρος, a, est propriè, bubulus cornibus præditus; nisi malis, magnis, id quod & forum Romanum probat. Apud Ovid. 6. Met. Bucera armenta, i.e. boves cornuti. Lucretio lib.5. cap.6. Bucera secula, sunt boves. Fest. Bicerum pecus, de bubus dicitur. Est etiam

Bucērās, βενταύρος, herba Theophrasto, quæ notiore nomine Fœnum Græcum appellatur: ita dicta (figura seminis) quod corniculorum similitudinem quandam præ se fert. Vide Plin. lib.24. cap. ult.

Buceria. Nonius cap.2. Bicerias, boum greges exponit apud Lucret. lib.2.

Buceriaque greges sub eodem tegmine cœli:

Id est, armenta boum.

Bucha, urbs Misniae, Buech vulgo.

Calepini Pars I.

Buchia (quod hic pro Ionie loco perpetam legebatur.) Vide *Buria*.

Bucina, insula est exigua, Siciliæ adjacens, à Lilybro pro montorio in Africam vergens. Vide Plin. lib.3. c.8.

¶ **Bucita**. Gloss. lisd. Bucita pascua, in quæ boves pastum agituntur. Var. lib.4. de L.L.GERM. Rundhuf.

Eucalion, βενταύρος, Laomedontis filius natu maximus, qti ex Ababarca nymphe Pædasum & Ascopum suscepit. Author Homer. 6. *Iliad.*

¶ **Bucolus**, est qui boves alit, seu pascit, βενταύρος, ex βενταύρος, βενταύρος pabulum. ||

Bucolicus, a, um, || βενταύρος, βενταύρος, pastorius; a, um: pastoralis, e, ad bucolos pertinens. ||

Phillis hic idem, teneraque Amarilliis ignes;

Bucolicus juvenis tuerat ante modis.

Ovid. Eleg. 1. lib. 2. Trist.

¶ **Bucolica**, βενταύρος, scilicet carmina, in quibus bubulcorum colloquia. ||

Bucrānum, βενταύρος, herba est Galeno, alio nomine Antirrhinon appellata. Vide Ruell. lib.3. c.131.

Bucula, pascua: Bucinariae voces. Lege, & transpone: *Bucula* boves,

Bucinaria, pascua. Buceta, pascua ubi tientur boves.

¶ **Bucus**, parvus bos: apud Columellam in faem. *bucula*, parva bos,

vaca juvenis & tenera. Virg. & Plinio.

Bucula pascua. Gloss. lsd. à Græco βενταύρος armamentum. ||

Buda, Ungaria, sive Pannonia metropolis est. Buda non ita procul à Danubii ripa dista: olim munitissimum totius Germaniæ propugnaculum, nunc Turcarum ditioni paret, ut penè tota Pannonia. Germani vocant Ofen. ¶ Fuit sedes & inhabitatio Regum Ungariæ longè pulcherrima, & munitissima, unde dictio locus, in tota Europa tres omnium pulcherrimas esse urbes, Venetas in aquis, Budam in monte, Florentiam in planicie.

Buda, Gymnosophistarum apud Indos princeps extitit, quem illi ex virginis latere natum fuisse credi voluerunt. Rhodig. lib.14. cap.1.

Buda, historia. Legendum, *Buda storea*. Sicut in Glossario Camberonensi similiter peccat; nam ubi *Buda*, *historia*, legendum, *storea*: etenim in Papia est, *Buda storea*. Pelagius libello 10.n.76. Videns autem Egyptius vestitum mollibus rebus, & budam de papyro, pellem & stratum sub ipso. Glossarium Camberonense man. scr. ex fide Roswcydi: *Buda*, stramentum lecti de bibo, id est, papyro.

Budea, βενταύρος, Stephano Magnesiæ civitas, à Budeo quoddam conditore dicta, à qua etiam Minerva, quæ in ea civitate colebatur, Budea dicta est. Homerus βενταύρος appellat. ¶ Est & Budea Phrygiæ oppidum, Stephan.

Budei, βενταύρος, Mediæ populi. Steph.

Budini, βενταύρος, Scythiæ Europæ populi, non procul à Borysthene amne, Gelonis, Thussagetis, & Basilidis finitimi, quorum meminit Plin. lib.4. cap.12.

Budoræ, insulæ duæ prope Cretam insulam, ut scribit Plin. lib.4. cap.12.

Budorgis, à Ptolom. dicta creditur Germaniæ civitas in Silesia tractu: quæ hodie Uratislavia dicitur, vulgo Breslau in der Schlesien.

Budoris, Germaniæ urbs est sub ditione Comitis Palatini: vulgo Heydelberg.

Budorum βενταύρος, promontorium est apud Salaminem. Steph.

Bufo, { βενταύρος. GALL. Crapaut. ITAL. Rotta, rospo. GERM. Ein fröte. HISP. capo è esfuerzo. ANGL. A toad. } Rana terrestris venusta. Virg. *Georg.*

Inventusque caris bufo, & qua plurima terra

Monstra ferunt.

¶ In bufonis capite invenitur lapis, qui batrachius dicitur. Hunc se hac arte evomit: Apponuntur panni plurimi diversi coloris, bufo omnes contemplatur, atque in placiti coloris pannum lapillum egredit, quem tamen avide rursus vorat, nisi mox bufo interceptus insidiantis hominis spiculo transfigatur.

Buges, annis est Scythiæ Europæ, qui flexum Mæotidis secat, ut author est Pomp. Mela. Supra Bugen verd, amnes sunt Agerus (quem Sagarim Ovidius nominat) & Lycus, clarissimi. Plin. auctore lib.4. cap.12. Buges lacus est, non fluvius, à Coreto Mæot. sinu petroso disclusus dorso, & fossa in mare emissus.

Buglossum, sive buglossos. { βενταύρος. GALL. Bourrache, ou buglosse. ITAL. Borana, boragine. GERM. Boretsch oder ochsenzung. HISP. Boraja, yerva nota. ANGL. Bugloss, borage. } Herba est Officinalis & herbariis boraginis nomine nota: diversa ab ea quam vulgus hodie Buglossam vocat: nam ea Circion est, sive Buglossum majus. Dictum autem est Buglossum à linguae babule similitudine. ¶ Alio nomine Euphorosnum dicitur, propteræ quod in vinum dejecta animi hilaritatem gignere credatur. Vide Plin. lib.25. c.8.

Bügonës, βενταύρος, à Græcis dictæ sunt apes, quoniam ex bove pustrefacto nasci perhibantur. Varro *de re rust.* lib.2. c.5.

¶ **Bugonia**, boum generatio. ||

Bulapathum, βενταύρος. Herba est ex Lapathi generibus, ab oxylapatho sola radicis altitudine differens. Vide Plin. lib.20. cap.21. & Ruell. lib.1. cap.29.

Bulbine, es, teste Plin. lib.29. cap.9. Herba est porraceis foliis, rubricundo bulbo, quæ vulneribus mirum in modum utilis est. Officinali Maurorum vocabulo *Bubigerim* appellant, teste Ruell. lib. cap.100.

Bulbito, as, βενταύρος. Puerili stercore foedo, vide in dictione *Bubino*.

¶ **Bulbitum**, βενταύρος, & βενταύρος, est fimus. ||

Bulbus, { βενταύρος. GALL. Eschallotte. ITAL. Cipolla maligia. GERM. Eschlauch. HISP. Un cierto genero de cebolla. ANGL. A little onion called

called ascalion, or wild garlick. Latinè Allium agreste, sive Allium marinum, caulem & folia habens lilio similia: cæpæque genus est, non absimile ascalonix, quod venerem impendio excitat. Mart. lib. 12.

Quum sit anus conjux, quum sint tibi mortua membra,

Nil aliud bulbis quam satur esse potes.

Colum. lib. 10.

— quaque viros aciunt, armantque puellas,

Iam Megaris veniant genitalia semina bulbi.

Generaliter vero apud idoneos Authores, bulbæ sunt radices rotundæ, membranis suis tunicae, sive pluribus capitulis coagimententur, uno folliculo omnes ambiente, hinc quadrantus distincte separantur: cujusmodi sunt croci, narcissi, colocasiæ, scillaæ, & arundinum.

¶ GALL. Toute racine ronde ayant plusieurs tayes & pelures l'une sur l'autre, comme lys, saffran, eignon. ITAL. Sealogni che nascono con più cipollate attaccate insieme. GERM. Allelley ronde wortzel die von schelßen vber einander haben. HISP. Qualquiera raiz, como cebollas. ANGL. Allround kind of rooterother many rootes grooweth together in one, as in garlick. Pallad. Nunc & litorum bulbos ponemus, vel lilia ante habita satremus summa diligentia, ne oculos circa radices nascentes, & minores bulbos lauiciemus, qui à matre subtracti, atque in alios digesti, noua lilieta formabunt. Idem, Violatum plantæ, & croci bulbi serendi sunt. Varro & Apicius ita scribunt: Aqua decoquunt bulbos, qui Veneris vrum quærunt. ¶ Ex bulborum genere Cato maximè celebrait Megaricos, ita dictos, quod è Megaride Attici agri regiuncula mittebantur. Alij Scillam nobilissimam faciunt, medicamentis, & acetato excedendo natam. Vide Plin. lib. 19. cap. 5. ¶ Bulbos quætit, βαλβες ζητ. Jocus proverbialis in eos, qui iuxta Persium sat. 3. Obstipit capite desigunt lumina terra.

Bulbōs, adiicit. { βολβός. GALL. Ayant plusieurs petites testes, comme oignons en la racine. ITAL. Pieno di picciole coperte nella radice. GERM. Kondlech wie ein ronde Knopfachtige wortzel. HISP. Cosa que tiene mucho de tal rayz. ANGL. That hath many little heades, in y rootes as arlicke. { vt, Radix Bulbosa, in qua bulbæ conspicuntur, quales in radicibus arundinum. Plin. lib. 21. cap. 17. Semipedali radice, bulbosa, molli, tribus, aut quatuor agnatis.

¶ BULÉ, βαλη, est consilium. ||

Bulæutā, a, Consilii ius, senator, decurio. { ιπίζα'én. βαλδην. GALL. Conseiller de ville. Fschervin. ITAL. configliere, Senatore. GERM. Ein Rathsherr/rathgeb. HISP. Consejero, Senador. ANGL. A Consalour, à Senatour. { βαλη, Senatus, Consilium. Plin. in Epist. Claudiopolitani quoque in depresso loco, imminentे etiam monte, ingens balineum defodiunt magis quam ædificant, & quidem ex ea pecunia, quam Buleutæ addunt beneficio tuo. Buleutarum ius Alexandrinus dedit Spartianus in Seuero.

Bulæutērium, locus consilii publicis destinatus, Senaculum, Curia. { δῆμος βερβιτην. βαλανθεσ. GALL. Senat, Cour. ITAL. Luogo ò sala dove si fanno i consigli, corte. GERM. Rahthauss/richthaus. HISP. Senado, lugar donde esta el consejo. ANGL. A place appointed forto hold counsell in a senate. { Cic. 4. Verr. Deinde ut in curia Syraculis, quem locum illi Buleuterion vocant. Plin. lib. 36. cap. 15. Insigne buleuterion Cyzici fuisse tradit, sine ferreo clavo, ita disposita contignatione, ut eximenterent trabes sine fulturis, ac reponerentur: quod item Romæ in ponte Sublichtio religiosum fuit, posteaquam Coelitè Horatio defendente ægrè revulsus est.

BULGĀ, a, authore Fest. Sacculus erat ex corio, aut alia materia confectus, quo circumferbant peregrinantes pecuniam, aut alia via necessaria: à Græcis ab equis, quibus cerebatur, ἡμέραι appellabatur. { τυρκόi jalkut. διεγράν μητ. GALL. Bouquette de cuir. ITAL. Bolgia, besaccia, GERM. Ein bulgen/wetscher. HISP. Bolsa al forjas de cuero. ANGL. A bou, et of leather. { Lucil. Satyr. lib. 6. apud Nonium.

Cui neque jumentum est, nec servus, nec comes ullus,
Bulgam, & quicquid habet nummorum, secum habet ipse:
Cum bulga cœnat, dormit, larvit: omnis in una
Spes hominis bulga: hac devincta est cetera vita.

Varro, In quo nobilis est Philippeum quod accipimus, quam quod bibimus: cum alterum addamus in bulgam, alterum in vesicam. Ex Nonio.

Bulgaria, à recentioribus appellatur Europæ regio supra Thraciam, inter Danubium & Pontum Euxinum sita, Daciæ & Moæ termina. Hinc Bulgari dicti, qui eam incolunt.

BULIMIA, { βαλιτην. GALL. Grand' faim. ITAL. Granfame. GERM. Grosser hunger/Onmässige begird zuessen. HISP. Grande fame. ANGL. Excedain: great famine or hunger. { Immodica appetentia interpretari potest, quum scilicet cibo quantolibet sumpto famæ non extinguitur. ¶ Componitur ex βαλ particula, quæ magnum quid indicat in compositione, & λιμός, famæ. ¶ Est & Bulimia, sive bulimos, Galeno 2. Aphor. orificij ventriculi morbus, & casus appetentia, ex frigiditate exteriori, qui à fame quidem inchoavit, sed non habet eam amplius adiunctam. Et in hoc differt ab appetentia canina, quæ perpetuò cibum appetit, sumptumque statim euomit.

Bulini, βαλιτοι, gens circa Illytiā: Attemidorus non gentem, sed βαλιτο, Buljnem ciuitatem esse dicit. Stephan.

BULIS, βαλιτ, Phocidis oppidum, inter Patnassum & Heliconem situm: ita dictum à Bulone conditore. Hinc Bulij & Bulenses. Cic. in Pison. Parthenij & Bulenses illiū.

Bullæ, stramenta regalium camelorum: lege Ornamenta.

BULLA, βαλη. Insigne erat triumphantium, quam in triumpho præ se gerebant, inclusis intra eam remediis, quæ crederent adversus inuidiam valentissima. Hinc deductus mos, ut prætexta, φύλαξ, quæ magistratum erat, etiam in vnu puerorum ingenuorum usurparetur ad omnia & vota conciliandæ virtutis, ei similis,

cui primis in annis munera ista cesserunt. Erat hæc bulla rotunda (ut Macrobius scribit) in cordis figuram formata, quam ante petus annexebant in collo, ut bullam inspicientes, ita demum se homines esse cogitarent, si corde præstarent. Romani deposita adolescentia eam exuebant. ¶ Dicta est aurem Bulla, teste Macrobius & Festo, παρὰ τὴν βαλην, hoc est, à consilio: quod effrenis illius ætatis impetus, consilio præcipue esset regendus. Primus autem Tarquinij Prisci filius, quod se in bello utiliter gessisset, bullæ aurea donatus est, & toga prætexta. Deinde omnibus pueris ingenuis facta est communis. Libertinorum vero filij, lorum in collo pro bullæ decore gestabant. Bulla puerorum unde dicta. Plut. in Rom. pendebat ē collo. Idem in Sertor. Ascon. Bulla suspendi in collo infantibus ingenuis solet aurea, libertinis scottea, quasi communis pectus puerile. A cuius rei specie (Plut. authore in Prob.) dicta bulla. { תְּמִימָה בְּעֵבֶר אַבְּהָבָלָה. πομφόλαχ. GALL. Bouteille, ou bouillon s'élevant sur l'eau quand il pleut, ou autrement. ITAL. Ampolla, sonaglio d'acqua. GERM. Ein blater des roasters. HISP. Burbuja d'ampolla. ANGL. A bubble rising in water when it raineth. { Tumor quidam excrescens tam in aqua quum bullit, quam in urina quuni spumam facit, & repente evanescit. Ex quo etiam proverbialiter apud Yarronem dicitur, Homo bulla, quod scilicet similes bullæ vita hominis sit fluxa, & momento caduca. Plaut. Cure. sc. 2. a. 5. I in malam crucem cum bullis. Idem in Asin. sc. 4. a. 2. Accepit bullam pro capite clavorum. Jussisti in splendorem dari bullas has fortibus nostris: nam clavorum capita more bullæ quasi turgentia formata sunt, & splendid ad fores decorandas. Sic Cic. tradit, Verrem bullas aureas, ex valvis templi magnificentissimis abstulisse. ¶ Bullæ etiam dicuntur ornamenta quibus cingula decrantur. Calphur. in Eucol.

Alternant vitreas lateralia cingula bullas.

{ ANGL. A stude on a girdle, the bosse of a bridle. } Apud Appelium lib. 6. accipitur pro ornamenti illis orbiculatis extuberibusque, quibus tanquam oculis ephippia equorum, & pectoralia, & habent exornari solent; ait enim, Bullis multis aureis inoculatum, veluti stellis relucentem.

Bullula, dim. Parva bulla, { θυρηγόν. ANGL. A little stud on a girdle, or bosse of a bridle. } Cels. lib. 2. cap. 6. de Vrina: Aut si quædam, inquit, maculas repræsentat, aut si bullulas excitat.

¶ Bullatorium, forma bullarum, sigillum, parva bulla. L. Gr. b. ||

Bullatū, a,um, Bulla insignitus, { ὁ καλυπτευμένος. GALL. Resemblant aux bouillons ou bouteilles d'eau, orné de bagues. ITAL. Ornato di bolle. GERM. Wölgeziert mit bullen/ als mit bisenknoepfen/ &c. HISP. Cosa llena de bollones ó chatones. ANGL. Garnis het wuit studes or lik blables of watter or bubbles. } Vestis bullata, in qua erat bulla. ¶ Accipitur pro inani, humido, & inflato. πυρηνοδολυματος, πυρηνοδολυματος. Persius. Non equidem hoc studeo, bullatis ut mihi nugas Pagina turgescat. Bullatas nugas proverbij specie appellans inanem perstrepenium vocum congeriem, in quibus nihil subsit solidioris sententiae.

BULLIO, is, iui, itum. Ferveo, bullas emitto. { πνεύμα ratæct. ἀναθεζέω, ἔπεισται. GALL. Bouillir. ITAL. Bollire. GERM. Sieden/ stuheln. HISP. Bullir como lo que hierve. ANGL. To bubble as water doeth in seething. } Dictum à bullis, quas in aqua fervida videamus. Cels. lib. 5. cap. 19. Aut spuma argenti selibra, ex olei hemina, & aquæ marina altera, cocta donec bullite desierit, cui paulum ceræ sit adjectum. ¶ Hujus compositum est Ebullire, επιφερεματος, effervescente, & inter bullendum effundi, sicut aqua in aheno calefacta ebulliens, non scipsum capit, sed intumescit & effunditur. Per metaphoram accipitur pro jactare, vel ostentare. Cic. 3. de Finibus: Dixerit quidem hoc Epicurus, semper beatum esse sapientem, quod quidem solet ebullire nonnunquam. Idem 3. Tusc. 99. Qui si virtutes ebullire volent & sapientias, nihil aliud dicent.

BULLO, as, bullio, Bullas excito. { επιφερεματος. ANGL. To bubble as water doeth in seething. } Cato de re rust. Vinum Græcum sic facito: Multi quadrantalia viginti in ahenum, aut plumbum infundito, ignem subditio, vbi bullabit vinum, ignem subducito. Plin. lib. 28. c. 6. Mala signa sunt urinæ bullantis & crassiæ. Celsus lib. 7. cap. 4. Cum humore quasi bullante prorumpit. Idem lib. 7. cap. 7. Si bullat urina, & male olet. Plin. lib. 18. Maris tranquillus sonitus, spumaque dispersæ & aquæ bullantes. ¶ Bullare literas. Bern. ep. 230. Extant literæ integræ & bullatae. Inde Bullarum nomen, & quod nemo ambigat, dictæ sunt literæ Pontificum. ¶ Sic Ebullo, i. erumpo, crepo. Persius,

O si ebullit patrui præclarum funus.

Bullatēgīa, Liberum est Numidiæ oppidum, teste Plin. lib. 5. cap. 3. Bullenses, oppidum & populi Loctorum apud Plin. lib. 4. cap. 3. Bulleon βαλιτοι, Britannjæ insulæ oppidum, apud Ptolom. lib. 4. cap. 3.

Bulliones, Barbari incolæ Macedoniæ, dicente Plin. lib. 14. cap. 23. Apollonia quondam Corinthiorum colonia, vii. m. passuum à mari recedens. Cujus in finibus celebre Nymphaeum accolunt Barbari, Amantes, & Bulliones. Hac Plin.

Bullis, idis, βαλιτ, oppidum in ea parte Macedoniæ, quæ mari Adriatico adjacet, non procul ab Apollonia, teste Ptolom. lib. 3. cap. 13. Plin. Bullidensam coloniam vocat lib. 4. cap. 10. & populos ipsos Bulliones.

¶ Bullum, baculum pastoris. ||

Bulūa, βαλη, Vulgo Bodona. Oppidum Liburniæ, non procul à Driloni fluvio. Ptol. lib. 2. cap. 17.

Buluba, Libyæ Cyrenaicæ oppidum, apud Plin. lib. 5. cap. 5. Bumamma, sive ut apud Macr. lib. 3. Satur. cap. 3. legitur,) Bumamma, uva est eadem quæ & Bumastos dicitur. Vide in sequenti dictione.

Bumastus, βαλιτος, foræ. gen. Uva genus crassioris, mammae cuiusdam modo intumescens: à βαλ augmentativa particula, & μετοιη, mamma: quasi magnam mammam dixeris. Plin. lib. 14. cap. 1. Tamen vero mammilarum modo bumasti.

Bumella,

Būmēliā, βερμέλια, fraxini species in Macedonia, amplissima & lentissima, cuius folia contra serpentes succo expresso ad potum, & imposita viceribus maximè prosumt. Plin. lib. 16. cap. 13.

Bunx, nomen loci. Plutarch. in libro, Vera plus sapient: καὶ τὸν μὲν ἀστεροῦ οὐρανοῦ, καὶ πάλαι καὶ αὐτοῖς οὐρανοῖς, καὶ τῷ πατέρῳ βουνῷ οὐρανοῖς τῷ γεωμετρίᾳ λόγῳ γεννιᾶτο. Forte eadem quæ Bunnus.

Bunartis, βουνάρτης, urbs Libya. Steph.

Bunema, βουνάμης, τα, urbs Epiri ab Ulysses condita. Idem.

|| Bunernon, flagellum ex nervis bubulis. Lex. gr. b. ||

Buniās, βουνάς. Napi species est, diversa à Bunion. Plin. lib. 2. cap. 4. duas napi species facit, quarum altera Bunion, altera Bunia vocatur. Bunion autem angulos foliorum caulibus esse tradit, ejusque decoctum purgationibus fœminarum, & vesicæ, & urinæ utile esse: idque Dioscorides à Romanis Scopam regiam vocari asserit. ¶ Buniada autem idem Plinius raphano & rapo similem facit, cuius semen antidotis, quæ contra venena fiunt, admisceri tradit. Hodie Bunias napi nomine nulli non cognita est. ¶ Buniū autem id esse, quod vulgus Gallorum Carpenteriam herbam vocat, plerique suscipiantur. Utroque autem generis appellatio à tumente radicis figura tractum videtur. Nam collés, terræque tumores βουνάς Græci appellant. Napum autem Buniadis nomine ne Coluinella quidem ignoravit, qui sic scribit lib. 10.

Atque Amiterninis defertur bunias arvis.

Bunion, vide Bunias.

Bunitum, βουνόν, urbs Germaniae in climate magis Septentrionali: de qua Ptol. lib. 2. c. 12. GERM. Sund, ut quibusdam videtur.

Bunomus, βουνός, βουνός, Macedoniam civitas, Pellea postea dicta. Stephan.

Bunnus, βουνός. Illyridis oppidum est, cuius gentile est Bunnus, βουνός. Idem.

|| Buo, est impleo, planè à Græcis sumptum, quia βύω est obstruo, impleo, infercio. Hinc est participium in Gloss. Isid. butum, imbutum, imbuendum. ||

Bupedās, βουνάδας, magnos pueros dicunt Græci, qui fecerunt finem excrescendi. Latini vocant Exoletos.

Bupalus, i, βουνάλης, pictoris insignis nomen, qui quum Hipponaestum Poëtam deformi figura pictum omnium risui exposuisset, tam morðaci ab eo carmine fuit perstrictus, ut laqueo vitam finierit. Horat. in Epod.

Qualis Lycambra spretus infido gener,

Aut acer hostis Bupalo.

Bupali-hujus meminit & Plin. lib. 36. c. 5.

Buphia, βουφία, Sicyonis vicus apud Steph.

Buphonum, βουφόνον, genus herbae, quæ à bobus devorata anginam procreat, eosque necat. Græcè quippe φύγει, dicitur mors. Hanc herbam quidam Camæleontam vocant: alii Cynozolon, quod fœtore ejus ricini & canum auribus decidunt; κύνος enim canis, φύγει fœtete. Vide Plin. lib. 22. c. 18. ubi tamen Ulophonum legitur, non Buphonum.

Buphtalmius, βουφθάλμιος. Herba est quam Romani Boarium appellaverunt, caulinis teneris & subtenuibus, foliis fœniculi, floribus luteis, majoribus quam anthemidis, & bubulorum oculorum similitudinem referentibus, unde & nomen accepit. Vide Plin. lib. 25. c. 8. ¶ Buphtalmos etiam apud Dioscoridem recensetur inter appellationes Sedī, sive Sempervivi majoris.

Bupleuron, βουπλεύρων, herbae nomen, quam sic describit Plin. lib. 22. cap. 22. Bupleuron in sponte nascentium olerum numero Græci habent, caule cubitali, foliis multis, longisque; capite anethi: laudatum in cibis ab Hippocrate, in Medicina à Glaucone & Nicandro.

Buprasium, βουπράσιον, Epæorum oppidum, Elidi finitimum: cuius remittit Hom. in Catalogo navium. Plin. lib. 4. cap. 5. Achaia proprie dicitur annumerat.

Buprestis, βουπρέστης, ut scribit Plin. lib. 30. cap. 4. Animal est ex genere cantharidum, scarabeo longipedi simile, venenatum, raro in Italia: fallit inter herbas bovem maximè, unde & nomen invenit. Apud Iurisconsult. it. Ad legem Corneliam scribitur: Si cui temerè pigmentarii dederint pyriocampas, aut buprestes, quæ ambo venenata sunt, teneri poena legis Corneliae de sicariis & beneficis. ¶ Est & buprestis herbae genus, quam in laudibus ciborum habuere. Vide Ruell. lib. 2. cap. 127.

Būrā, sive Buris, pars aratri posterior, in qua affixa est stiva, βῆρα, quasi βῆρα (vulgo la haye) quod ad similitudinem bovis caudæ incurvata sit. Varro lib. 1. de re rust. c. 19. Et sœpe fracta burā relinquunt vomeres in arvo. Virg. lib. 1. Georg.

Continuò in sylvis magna vi flexa domatur
in burim.

Būrā, βῆρα, Achaia propriae dicta urbs, ad finum Corinthium sita, olim florentissima: nunc una cum Elice vicina urbe, maris impetu hausta: de quo Ovid. lib. 15. Metam.

Si queras Elicen, & Buran, Achaidas urbes,

Invenies sub aquis: & adhuc ostendere nautæ

Inclinata solent cum mœnibus oppida mersis.

Plin. lib. 2. cap. 29. Pyrrham & Antillam circa Mæotim Pontus abstulit: Elicen & Buran in finu Corinthio, quarum in alto vestigia apparent.

|| Burda, est genus vestimenti. ||

Burdario, est rustica pensio: pensio (inquam) quam debent rustici persolvere.

Burchana, insula (ut lib. 3. cap. 13. Plin. docet) in Oceano Germanico: à Romanis Fabaria, à frugis similitudine sponte provenientis appellata.

Burchanis, βουρχανής, insula in Celtica. Steph. ex Strabone.

Burdegala, sive (ut apud Suidam legitur) Burdigala, βουρδιγαλα, Gallicæ Aquitanice urbs clarissima, Ausonii Poëtae patria. Strabo Burdi-galliam appellat. Vulgo Bordeaux.

Bürdo, dicitur qui ex equo & asina natus est. סְרָבַּה pérédh. ιπιός.

GALL. Mulet né d'un cheval, & d'une asnelle. ITAL. Mulo nato di

Calepini Pars I.

cavallo & asina. GERM. Ein mansel/ der von einem roß und einer eselin geboren wird. HISp. Mu/o, burdegano, hijo de cavallo y asna. ANGL. A mule engendred of an hor se and she asse. } Utitur hac voce Ulpianus Iureconsult. de legat. 3. l. item legato 49. in princ. Burgi, quorum mentio in tit. C. de fund. rei privata, lib. 11. l. eum qui 6. Qui collegio, vel curia, vel burgis, cæterisque corporibus servierit, &c. Andr. Altham. vir eruditus præcipuusque Germaniæ il-lustrator, Rhenani nostri sententias firmans, a Græco pyrgo deduc-tum putat, colligitque haud absurdè ab hac voce eos qui castellis, munitionibus, & turritis mœnibus habitant: Bürger, quod cives significat, quasi dicat pyrgios; & Burggraf, appellatum prefectum atque Comitem & arcis & castri. Constans autem est opinio à Burgis Burgundiones Germaniæ populos esse.

Burea, urbs Italiæ à Bureo condita. Steph.

Burea, Burrus, vel Burrhina, βουρη, βουρης, ή βουρηνη. Fons est in loco quodam insulæ Co, sic dictus, quod bovis naribus similem habeat meatum unde scaturit, interpres Theocriti. Meminit enim ejus Theocritus Idyllo 7.

Bürgündlæ, Gallæ Celticæ provincia, ducatus titulo insignis: quum antea sub regibus fuerit, à quo Burgundi, & Burgundiones. Eam olim Sequani ac Hedui tenuerunt. Burgundiones Plin. lib. 4. cap. 14. inter genera Germanorum ponit: sic enim scribit, Genera Germanorum quinque, Vindelicæ, quorum pars Burgundiones, Varrini, Carrini, Guttones. Vulgo Bourgongne. { GERM. Das Hennogthumb Burgund. }

|| Buricus, equus. Ita Gloss. Latinogr. manus βουρης. Isid. manus buricus. Sic corrigit Meursius pro manicus burceus. In iisdem, manus, caballus, buricus. ||

Burnistæ, Plin. lib. 3. cap. 21. Populi Illyrici, Scutinæ & Albanensibus finitimi.

Burnus, qui libidini præest.

|| Burra, Ausoni in phalacio ad Drepaci. Pacatum.

Burras, quisquiliæ, ineptiasque. ||

Burrhānūcom, genus vasis. Festo.

Burrhānūnā, genus potionis, lac sapā mistum, à rufo colore nomen ductum. Festus.

Burrhus, קָרְבָּה ad hamaham. GALL. Rouge, vermeil. ITAL. Rosso. GERM. Rhotsarb. HISp. Roxo ò vermejo. ANGL. Having à smart redde. } Color à veteribus dicebatur, qui hodie Rufus dicitur. Græci enim πυρῆ rubrum, seu rufum vocant. Hinc burrhus, vel burra, sine, vel cum aspiratione, vestis genus aliquantum vilioris & pilis hisutæ, qua induitus Cyprianus fuisse scribitur quum ad supplicium duceretur. ¶ Hinc Burrha per translationem pro rbus inceptis & natis. Ausonius.

At non illepidum rudem libellum,

Burrhas, quisquiliæ, ineptiasque.

¶ Burrhus, Neronis Rector. Ex Tacit. Corn. Annal. lib. 13. Ejusdem mors lib. 14. his verbis: Concessitque vita Burrhus, incertum valitudine an veneno.

|| Bursa Germanis quidem est crumenæ, sicut & { GALL. Bourse. ITAL. Borsa. HISp. Bolsa. ANGL. Purse. } à βουρη, id est, corium.

Bursa pastoris, herba est dicta à marsupiolis, sive theculis compressis, cordis aut crumenæ effigiem referentibus, ut ait Lobelius in advers. nov. stirp. & ideo capsella dicitur. ||

Bursanoenses, Hispaniæ citerioris populi sunt, Calaguritanis, & Complutensis vicini. Vide Plin. lib. 3. c. 3.

Burtina, apud Ptol. lib. 2. c. 6. Ilcigetum civitas in Hispania Tarracensi. Vulgo Barbastro.

Būsæ, βουσα, Herodot. lib. 1. Populi sunt Medorum, quos subegit Diocesi. Buscum, Ducis Brabantæ urbs, vulgo Hernogenbusch.

Buselinum, βουσιλίνη, herba est sativo apio similis, solaque caulis brevitate, & rufa radice ab eo differens. Author Plin. lib. 20. c. 12.

Būsicōn, βουσικόν. Ficus erat præcipue magnitudinis, sed fatuo saporis, que alio nomine Murisca dicitur. Ex Festo.

Būsiris, βουσιρης, Neptuni & Libyces filiæ Epaphi filius, crudelissimus Ægyptiorum tyrannus fuit, quo tempore Danaus Argivis imperavit. Hic quum hospites omnes Iovi immolaret, ab Hercule in Ægyptum delato, quum easdem illi insidias pararet, unum cum Amphidamante filio, & præcone Chalbe & ministris atra interfectus est. ¶ Hujus dictio-nis media syllaba producitur. Virg. 3. Georg.

— quis aut Eurysthea durum,

Aut illandati nescit Bussridis aras?

Ovid. in Epist. Heroid.

Si te vidisset culiu Bussris in isto.

Statius tamen lib. 12. Thebaid (si modò emendata sit lectio) corriput: sic enim ibi legitur.

Non trucibus monstribus Bussrim, infandumque dedisti

Coreyona.

¶ Est & Bussris nomen urbis in Ægypto ad Nilum fluvium, à Bussride condita, in qua fuit templum magnum Isidis. Hinc, Bussrita præfectura, apud Strab. lib. 17.

Būstūārīi, gladiatores dicti sunt, qui ante sepulchra in honorem defuncti digladiabantur. { שְׁרָבָּה. GALL. Spadacins, joueurs d'escrime devant les sepulchres à l'honneur des morts. ITAL. Spadacini. GER. Schräte die vor zeysten mit schrottern vor den grebren fochten zu ehre den abgestorbenen. HISp. Esgrimedores de espada. ANGL. Skirmi, bers at the grane in honour of the dead. } Cic. in Pison. Si mihi cum illo bustuari gladiatore, & tecum, & cum collega tuo de-certandum fuisset.

Büstum propriæ dicitur locus, in quo mortui cadaver combustum est, & sepultum. { שְׁרָבָּה. serephah. τύμβος. GALL. Sepulchre, tombeau, le lieu où l'on brûloit les morts. ITAL. Tombe, sepolcro, sepoltura.

GERM. Ein grab. HISp. La sepultura, sepulchro. ANGL. A grave or tombe. } Diciturque Bustum, quasi bene ustum. Hæc Festus. Servius verò in 12. Aenid. Pyra, inquit, est lignorum congeries: Rogus, quum ardere cœperit, dicitur: Bustum verò, jam exustum vocatur. Quem ordinem fertur Poëta dicens,

Constitutre pyras.

Item,

— subiectisque ignibus atris,
Ter circum accensos cincti fulgentibus armis
Decurrere regos.

Item postea,

— semiustaque servant.

Busta.

Bustirape, convivium est apud Plaut. *Ps. sc. 3. a. 1.* Liv. quoque *lib. 5.* scribit locum fuisse juxta Aequimelium, nomine Busta Gallica, quoniam illuc acervatos cumulos suorum defunctorum ex pestilentia usurparant Galli. Cic. verò *lib. 3. de Legib.* Bustum appellavit tumbam, aut monumentum: Poena (inquit) fuit Solonis lege constituta, si quis bustum aut violasset, aut dejeccisset. Suet. in *Ces.* Iudaei, qui etiam noctibus continuis bustum frequentarunt. Cic. *ad Attie.* Unas video à te non esse redditas, quas L. Quintius familiaris meus quum ferret, ad bustum Basili vulnératus, & despoliatus est. Apud Sofipatrum *lib. 1.* legitur Bustar, quod ille locum, ubi mortuorum corpora crementur, interpretatur. ¶ Busticeta, sepulchra in agro. *Gloss. Isid.* ¶

Bustadæ, *βασταδæ*, populi Attici ex Aegeide tribu, apud Steph.

Busteus, penè mortuus, nauci. Plaut. *Trucul.* Quid ergo nunc huic odio es, confossum, busteus.

Bustirapus, bustorum spoliator. Plaut. *Pseud.* Impudice, scelerate, verboso, bustirape, &c.

Bürcō, ex accipitrum genere avis est, quam Græci à numero testium *τελοχειλια* vocant: *ἴππας* enim testiculus dicitur. Huic avi Phœmonocē Apollinis filia in auguriis principatum dedit. ¶ *GALL. Bustard. ITAL. Sorte di uccello di rapina. GERM. Ein bußhart von der Habichen geslechte. Hisp. Un genero de ave arrebata dora. ANGL. A bustard or bistrate, a bird so called.* } Buteonum item nobilis Romæ familia fuit, ita dicta à buteone ave, quæ prospero auspicio in Fabii ducis nave consedit, referente Plini *lib. 10. c. 8.*

Bürcē, *βαστης*, filius fuit Amyci Bebryciorum regis, qui ob saevitatem patris ab Argonautis cæsi, regno pulsus, parvo navigio Drepanum in Siciliam configit, ubi à Lycaste nobili meretrice hospitio suscepimus est: à qua quum ob formæ, morumque & extatis elegantiam diligenter, ejus concubitu usus, Erycem filium ex ea suscepit: & quoniam Lycaste ob eximiam pulchritudinem Venus vocabatur, datus est locus fabulæ, Buten ex Venere filium Erycem suscepisse. Contrà Virg. *lib. 2. Æneid.* Buten à Darete juxta tumulum Hectoris occisum tradit, inquiens:

*Idemque ad tumulum; quo maximus occubat Hector,
Victorem Buten immanni corpore, quo se
Bebrycia veniens Amyci de gente serebat,
Perculit & fulva moribundum extendit arena.*

¶ Alius fuit Butes Troianus, à Camilla occisus, ut est idem author *lib. 11.* ¶ Commentarius Apollonii, alterius quoque Butæ meminit, filii Cecropis cuiusdam. ¶ Est & Butes Scytharum fluvius, cui propinqui sunt Agathyrsi & Sarmatæ.

Büthiā, *βασθια*, Ioniae oppidum, teste Steph. aut certè regiuncula, ut idem refert ex sententia Theopompi.

¶ Buthilia, bos, vacca. *Gl. gr. b. 1.*

Buthoē, vel *βασθη*, si recte scribitur apud Steph. urbs Illyridis, &c. Qui *βασθη* putant legendum, falluntur in analogia.

Büthrōtūm, sive Buthrotos, Romanorum colonia est, teste Plini *lib. 4. c. 1.* in finibus Epri, ad finum Ambracium: apud Græcos nominativus est *βασθρωτης*. Steph. *de urbibus*, *βασθρωτης* *ινδικης* *ρεγκυας* *ινδικης* *ασθρωτης*. Sic etiam Ovid. *lib. 13. Metam.*

— Epri ab his, regnataque vatis

Buthroios Phrygio, &c.

Cicer. *ad Tyrenem.* Septimum jam diem Corcyrae tenebamus: Quintus autem Frater & filius Buthroti. Serv. explicans illud Virgil. *3. Æneid.*

— portaque subimus

Chaonio, & celsam Buthroti ascendimus arcem:

Arcem, inquit, Buthroti, id est Buthrotum. Ex quo loco (si emendata esset lectio) videretur Buthroti, genitivum esse concilium per synæsthem à nominativo Buthrotum: quem tamen nusquam arbitror reperi. Quo sit, ut apud Servium Buthrotum legendum putem: & ita in veterissimis quibusdam exemplaribus scriptum invenimus.

Büthyſlam, *βασθυſλα*, magnum sacrificium appellavere, qualis est Hecatombæ, & immolatio magnarum hostiarum. Suet. *in Ner.* Inter Büthyſlam apparatum barbam primam posuit. Deducitur à *βασθη*, augmentativa particula, & *θυσια*, quod hostiam, vel sacrificium significat. Plautus Büthytas appellat sacerdotes.

¶ Büthyta, *βασθητης*, qui boves mactat: Sacerdos. ¶

Buthos, vide *Butos*.

¶ Butina, lagena, ex Gallico manavit in Latinum sermonem. Gallis est *bouteille*. ¶

Butis, *βασης*, Syriæ civitas, Pella postea dicta. Steph.

Butorio, vide *Bureo*.

Butos, *βασθη*, oppidum est Aegypti, apud Ptolem. *lib. 4. c. 5.* & Plini *lib. 5. cap. 10.* Stephanus alterum ejusdem nominis oppidum in Gedrosia collocat.

Bütōmum, *βασθημ*. Frutex est in paludibus nascens: folia ferens iridis proxima, ex una radice non singulos scapos, sed plures veluti virgas emittens, ad vitium nexus utiles. Frustribus autem boves maximè obsecrantur: unde & nomen accepit. Vulgaris hodie *tuncum cabacium* appellat, quod ex foliis ejus sportulæ texantur, quibus fucus & uvæ paſſæ ad nos afferuntur. Vide Ruell. *lib. 2. c. 127.*

Butra, insula est maris Mediterranei prope Cretam insulam. Author *lib. 4. c. 5.*

Bütium, *βασθη*, oppidum Italiae, non procul à Ravenna, cuius me-

minit Strab. *lib. 5.*

¶ Butta, capa, *GERM. Bütte.* ¶

Butua, Plinio inter oppida Liburniæ recensetur, *lib. 4. c. 12.*

Butuntinenses, populi sunt Calabriæ in Italia, quorum me-

minit Plin. *libro 3. cap. 11.*

Bütrübātā, veteres usurpaverunt pro eo quod nugatorium est, & nullius valoris. Festus ex Nævio. Vide ibi Scalig.

Butus, *βασθη*, Pandionis filius: unde Butandæ, pars tribus Aegeidis. Steph. Est & Aegypti civitas. Vide supra *Bnthes*. Herodianus vicum esse scribit Buto, *βασθη* dictum, ubi oraculum fuerit, unde & Latona Buto. Est & alia Gedrosiæ. Steph.

Bütyrum. { *τηνῶν εὐεμέάθ. βασθη*. *GALL. Buurre. ITAL. Buttiro.* Venetiis Onto sottile, alibi Smalzo. *GERM. Ancker butter. Hisp. Manteca. ANGL. Butter.* } Portio lactis pinguior, quæ frequenti agitatione à sero separatur: dictum Butyrum, quasi *βασθη τηνῶν*: hoc est, bubulus caseus. Fit enim (teste Plin. *lib. 2. c. 9.*) ex lacte bubulo ut plurimum, habet autem penultimam syllabam indifferentem, quamvis apud veteres poëtas non temere correptam invenias. Macer & Serenus corripuerunt: Sidonius veto, aliique nonnulli produxerunt.

Buxentum, *μύξας*, oppidum Lucanæ, quod Græci Pyxunta vocant, à buxo arbore, quæ copiosa illic prœvenit. Plin. *lib. 3. cap. 55.* Vulgo, *Belvedere*.

Bvxv̄s, *μύξας*. { *GALL. Bonys, ou buyx. ITAL. Bosso. GERM. Buchsbau. Hisp. Box. ANGL. Boxe or the boxe tree.* } Arbor exigua, semper virens & tonsilis. Producit ex se viscum, & semen, seu granum, quod Cartegon dicunt, omnibus animalibus inuisum. Lignum habet adeo durum, ut cariem non sentiat; & tam ponderosum, ut in aqua subfundat: Hoc Buxum appellatur. Nam in plerisque nominibus arbores sunt foemini generis, fructus vero & ligna neutri. Virgil. *Georg. lib. 2.*

— dant arbata sylva.

Neb tilia leves, aut torno rasile buxum.

Idem *ibid. & lib. 1. Georg.*

Et lauri baccas, oleamque, cruentaque myrtæ.

Ovid. *6. Fast.*

Nec mihi detonso crines defætere buxo.

Quandoque tamen Buxus dicitur pro ligno. Virgil. *lib. 9. Æneid.*

— Buxosque vocat Berecynthia mater.

Ex buxo sive tibiae multiforatiles, & pectines ad capillos explicandos, & pyxides ad usus plurimos. Unde buxus pro tuba, vel tibia buxea sive legitur apud poëtas, juxta eam figuram (metonymiam videlicet) qua materia ponitur pro re ex ea confecta. Statius *2. Thebaid.*

Fœda Celena committere pralia buxo.

Claud. *de raptu Proserp.*

Si buxos inflare velim, &c.

id est, Si tibiae insiprem. ¶ Buxum quidam non aliud esse, quam guaiacum lignum volunt, quod pluries competitum fit, ejus decocto etiam felicius eos sanatos esse, qui venera lue affecti erant.

Buxēūs, a, um, quod ex buxo est, vel quod buxi colorem imitatur.

{ *μύξας. GALL. De bonys. ITAL. Di bosso. GERM. Buchsbau. Hisp. Cosa de madera d de color de box. ANGL. Or boxe or lik boxe.* } Mart.

Et tres sunt tibi Maximina dentes,

Sed planè piceique, buxeique.

Buxētum, locus buxis conflitus. { *μύξας. GALL. Bosenge de bonys. ITAL. Luogo dove sono molti bossi. GERM. Ein ort da buchsbaum roachsen. Hisp. Boxedal, lugar de aquellos arboles. ANGL. A place fert with boxe trees.* } Martial.

Non otiosis ordinata myrtetis,

Viduaque platano, tonsilique buxeto

Ingrata lati spatia detinet campi.

Buxōsūs, a, um, quod buxo simile est. { *μύξας. GALL. Plein de bouys, ou fort ressemblant à bouys. ITAL. Pieno di bosso, simile al bosso. GERM. Das dem buchs gleich ist. Hisp. Llenc de box, d' semejante al box. ANGL. Full of boxe trees, or lik boxe trees.* } ut Lignum balzami buxosum. Plin. *lib. 12. cap. 25.* Ex hoc buxosum est optimum, quod est odoratissimum.

Buxifér, ferens buxum. { *μύξας. ANGL. which beneath boxe trees.* }

ut, Buxifer Cytorus, Catullo.

Buxa, sacculus. Arab. est Bazana, sacculus. Meursius corrigit & scribit *buzana.* ¶

Buzzæ, Plinio inter Indicas gentes ponuntur, *lib. 6. cap. 20.*

Buzeri, gens Themiscyræ regionis in Asia. Plin. *lib. 6. cap. 4.* Vide *Byzères.*

Euzygeus, mons est Thessaliæ. Plin. *lib. 4. c. 8.*

BY

¶ Byas, *βασης*, bubo.

Bybassus, *βασθη*, Cariæ oppidum Stephano, ita appellatum à Bybasso pastore, qui *Æsculapium* maris tempestate in Cariam delatum servavit.

Bybe, *βασης*, Thraciæ oppidum apud Steph. cuius incolat Bybi, *βασης* appellantur à Steph. Byblesia, Cariæ regio, ab Isthmo Cnidiorum initium sumens: de qua sic scribit Herod. *lib. 1.* Nam quum initium Byblesia ex peninsula auspicetur, sintque Cnidii propemodum circunlui, eam partem, qua Erebæ spectat, Ceraunius claudit sinus, Australem vero ymanum, Rhodiumque mare: reliquam frontem, hoc est, Isthmum, qui per exiguae est, nempe quinque stadiorum, Cnidii tentaverunt perfodere.

Byblis, *βασης*, Suidæ, filia Miletii fuisse fertur ex Cyanea nymphâ: à fratre Cauno, cuius amore desperat, repulsa, impatientiâ amoris in fontem sui nominis est mutata. Vide latius totam fabulam apud Ovid. *9. Metam.*

Byblis, *βασης*, Milo, Parva maris mediterranei insula est cum oppido, alio nomine Mulos dicta. Arist. *Zephyriam*, Callimachus *Mimallida*, Heraclides *Siphnum*, & Acyon vocant. Hæc insularum rotundissima est. Verba sunt Plin. *lib. 4. c. 12.*

Byblus, est Phœnices urbs, Beryto vicina, in qua Adonidis olim insigne fuit templum. Eam tyranno oppressam Pompeius liberavit, illo secundum percuso. Sita est in excelsa quodam loco, non procul à mari. Hæc ex Strab. *lib. 16. hodie Gueta.*

Bycas,

Bycus, Sarmatia Europæ fluvius est, apud Ptolemaeum, qui Pomponio Buges dicitur.

Pyle, βύλη, urbs. Vide Elea.

Byllis, βύλη, apud Steph. Illyrici oppidum est, quod à Ptol. βύλη appellatur: & in ea parte collocatur Macedonia, quæ Adriatico mari imminet, in Illyrici confinio, ubi & Plin. Bullidensum meminit.

Bymazus, βύμαζος, urbs Paoniae. Steph.

Byne, ex conjectura Cornarii, qui in commentariis in 2. lib. Galeni de compos. medie. secundum locos, hæc scribit: Byne velut nos ex Aëtio vertimus, est hordeum madefactum, quod germe emisit, & deinde una cum enatis ligulis rostum est. His verbis Aëtius planè describit hordei preparationem, quomodo per omnem Poloniæ & Germaniam ad zythum, sive cervisiam, ut vocant, coquendam parare solent. Neque scio alium qui bynem, hunc parandi modum appelleret, vulgo Polonis Stod appellatur, digno literis nomine, utpote cuius beneficio fit, ut Bacchi indignationem ac numen à nostra Polonia aversum mitius feramus. Alludit autem ad bynem appellatio Germanica ipsius cervisia, una enim litera mutata Byre dicitur, sive Bier.

Byrrhia, quem Græci Pyrrhia, nostri Byrrhiam vocant. Terent. Scaur. de Orthogr. & Pyrrhum, Byrrhum.

Byrsæ, { τύπος ἡρ. βύρσαι. GALL. Cuir. ITAL. Cuio. GERM. Læder. HISP. Cuero. ANGL. The hide or shiine of a beast. } Corium ac tergus Græcis dicitur: unde & βύρσαι coriarium appellarunt. Hinc arx in media Carthaginensium urbe Byrsa appellata. Dido enim quum fratre fugiens in Africam pervenisset, emit ab Jarba rege tantum soli, quantum taurino tergore posset circundare. Dissecto deinde tergore in minutissimas laminas, tantum loci eo circundedit, quantum arcu exstruendæ sat esset. Ad hanc fabulam alludit Virg. quum ait,

Mercatique solum facti de nomine Byrsam,

Taurino quantum posset circundare tergo.

Byrsæ, genus Bebrycum. Steph.

Byssus, { γάντιον buts. βύσσος. GALL. Crespe, fin lin. ITAL. Biffo. GERM. Rößliche vñnd reine leinwoat. HISP. Ciero genero de lino muy detizado. ANGL. Silk fine flexe. } Tenuissimi lini genus, proximam ab asbeto dignitatem obtinens, ex quo subtilissimæ fiunt vestes, quæ mulieribus olim præcipue in deliciis erant. Plin. circa Elim Achææ nasci credit: Pollux verò ex India & Ægypto gigni prodidit. Philostratus author est, byssum ex quadam arbore nasci, quæ altitudine populos æquat, foliis autem salicibus æquiparatur. Quam quum vidisset Apollonius, gavisus est, quod fusco amictui, quem gestabat, non dissimilis admodum esset.

Byssinus, a, um, quod ex bysso est. { βύσσος. GALL. De creſpe ou de fin lin. ITAL. Che è di tal lino. GERM. Das aufs Fößtlicher vñnd reiner leinwoat gemacht ist. HISP. Cosa de materia de aquel lino. ANGL. Of silk or fine flexe. } ut byssine vestes, quæ lutei coloris erant, & fuligore aurum imitabantur, quanquam postea inventa est ratio byssum quovis colore inficiendi.

Bysalas, βυσαλας, regio juxta Syrtes. Vide Byzantes, in Steph.

Byfaſtria, nutrix, lactens. L.gr.b. ||

Bylus, vel Byſſus, gens quædam. Steph.

Byſacium, Africæ regio. Plin. lib. 4. c. 5. in descriptione Africæ. Vide Byzantium.

Bythos, profundum. Tertul.

Bytza, culex. Lex.gr.b. ||

Byzantes, populi Africæ. Vide Byzantium. De Byzante & Strabone ejus fratre, vide Steph. in Byzopolis.

Byzantium, { βυζάντιον, vulgo Constantinopolit. GERM. Constantinopel.

Turcis Cezoraudem. } Urbs Thraciæ ad ipsum sita Bosphorus: primum à Pausania Spartanorum rege condita: postea à Constantino in majus aucta, & sacri Imperii sede cō translata, ab illius nomine Constantinopolis dicta est. Hodie non sine gravissima orbis Christiani ignominia crudelissimi Turcarum tyranni paret imperio. } Est item Byzantium, Libyphœnicum regio in Africa, quam sic describit Plin. lib. 4. c. 5. Libyphœnices appellantur, qui Byzantium incolunt. Ita appellatur regio ducentorum quinquaginta milium passuum per circuitum, fertilitatis eximiae, cum centesima fruge agricolis fœnus reddente terra. Hic oppida libera, Leptis, Adrumetum, Rupina, Tapsus. Hæc ille.

Byzantius, a, um: ut, Littora Byzantia. Ovid. I. Trist. Byzantii exiles, Cic. pro domo sua.

Byzǣtēs, βυζαντῖς, Steph. Populi in Ponto, qui Straboni Byzǣtēs vocantur, olim Chalybes; & deinde Chaldæi dicti. Valer. Flacc. §. Argon.

Byzǣtēsque vagi, Phylireque à nomine dicta
Littora.

Plin. lib. 6. c. 4. Buzeros vocat. } Ab his portus quidam Ponti Buzerǣ
cus, βυζαντῖς ληγελος appellatur: cujus meminit & Steph.
|| Byzion, mamma. L.gr.b.

Byzomachéron, ensis genus. Idem. ||

NOTÆ ANTIQVORVM.

B. Bonus, Brutus, Benè, Balbus.

B. A. bonam actionem, bonis avibus, bonis auguriis, bonus amabilis. B. A. R. A. bona aurea,

BB. bona.

B. C. bonorum confessum,

B. D. bonum datum.

B. E. bona ex edicto.

B. F. bona fide, bona fortuna, bona fœmina; beneficium filiæ, bonum factum, benè fecit. B. F. C. beneficium, beneficit. B. F. C. B. F. C. bona fide contractum, bona fidei contractus. B. F. L. bonorum filius. B. F. P. bona fidei possessor. B. F. R. bona fortuna.

B. GR. bona gratia.

B. H. bonus homo, bona hæreditaria, bonorum hæreditas. B. H. S. I. bona hæc sita invenies.

B. I. bonum iudicium. B. I. I. boni iudicis iudicium.

B. L. bona lex. B. L. B. bonorum liberi.

B. M. bona memoria, bona materia, benè merentis. B. M. P. benè merenti posuit. B. M. R. C. benè mereat cibum. B. M. R. SE. H. benè merentibus serva hoc. B. M. F. benè merita fœmina. B. M. H. E. bona memoria hæc est.

B. N. bona nostra. BN. EM. bonorum emptores. EN. H. I. bona hæc invenies. BN. M. FEC. benè merenti fecit.

B. O. benè, optimè.

B. P. bonorum possessor, bona possessio, bona paterna, bona publica, bonorum possessio, potestas. B. PC. bona pecunia,

B. Q. bona quaſtio, bona quaſita.

B. R. bonorum. BR. SI. bonorum servi. B. R. bonorum rector. BRITAN. Britannicus. B. R. P. N. bono Recip. tatus. BRI. Britannia.

B. S. bona sua, benè satisfecit.

B. T. bonorum tutor.

B. V. benè vixit. B. V. A. boni viri arbitratu. B. V. V. balnea, vina, Venus,

LITERA || est inversum 5 Hebreorum, ejusdem ferè potestatis. Merito autem fecerunt Latini, quod ex semicirculo dextro sinistrum fecerint, quia à lœva initium scribendi ducunt introsum, contrà quām Hebrei. || Cæterū muta est, quæ ante n, sequente vocali in eadem syllaba pónitur, sed profertur sub voce g, ob cognitionem literarum, ut Cnidius, Cneus. Transit etiam per compositiones & derivationes in

g, ut Quadrinerti, pro quadrincenti. In s, ut Parco, parsi. In x, ut Duco, duxi. Noceo, noxa. Litera tristis appellatur, quod nota condemnandi esset, quam Prætor in publicis judiciis dare judicibus solebat in tabella cerata scriptam, ut si reus damnandus videretur, eam in urnam conjicerent. C, tertio loco ponitur à Latinis, variato à Græcis & Hebreis ordine. Medium est inter G, & CH. Unius horum cogita natura, facile noris reliquarum duarum. Dum profertur, extrema linguae pars anteriores dentes percudit, fitque ex eo reperciens obtulior sonus. Diversæ regiones diversimodè pronunciant: aliæ ita proferunt, ut magis ad sonum S, videatur accedere: aliæ verò nonnihil de sono G, admixtum habent. Sed nil mirum, quando nulla apud nos est recta elementorum pronunciatione, ut facile percipi potest. Sed diffusius ubi de elemento H, verba fecerimus. Auget hæc litera sonum, & minuit eadem ratione qua & B. In fine dictionis pro-

Calepini Pars I.

ducit syllabam, præterquam in donec; nec, & lac, quæ corripiuntur. } Est item litera condemnationis in judiciis. in uista servis, portata in calceis nobilium Romanorum. Assumpta in dictionibus intendendis, eorumque, eorum: Hunce, hunc. C, autem & M, antiqui nunquam conjugebant, unde Alcumena, Tegumenæ, pro Alcmena, Tecmenæ.

CA

Cabala, Cabalia, occultissima scientia, quam divinitus traditam Moysi cum lege assertunt Rabini.

Cabalistæ, tales professores. ||

Cabalaca, Albaniae in Asia oppidum. Plin. lib. 6. c. 10. Præalent oppida Albanie Cabalaca: Iberiæ Harmastis juxta flumen, &c;

Caballaris, alatis. Sant qui hinc corrigit illud Legum: Excepta magnitudine tua, præsumendi velocis & clabularii cursus, nullus habeat potestatem. Ita ut dicant, caballaris cursus. Sed revera legendum est clabularis: nam Ammianus lib. 20. Cum familiis eos ad orientem proficiisci præcepit, clabularis cursus facultate permissa.

Cabales, καβαλές, populi sunt Lyciæ regionis, quarum Regio Cabalia appellatur: in qua sunt urbes Oenoanda (quæ Strabo Oenoandron vocat) Balbura & Bubon. Vide Plin. lib. 5. cap. 27. & Herod. lib. 4.

Cabalius marinus, vide Hippocampus.

Cabalis, καβαλίς, oppidum est Cabaliæ regionis Asia, cujus meminit Steph. } Est autem Cabalia Lyciæ pars:

Caballitio, sive Caballatio, nis, in constitutionibus munus aleandi equos publicos, à caballis dicta. Festum authorem habet Alciatus: unde appetit exemplaria in hoc variare.

Caballus, Equus. { οὐοσφ. εἴναις. GALL. Cheval. ITAL. & HISP. Cavallo. GERM. Ein roß/ ein cabal/ ein hengst. ANGL. An horse. } Lucil. lib.2. Succusor terti tardique caballi. Varr. in Parm. Alius caballum arboris ramo in humili alligatum reliquit. Senec. epist. 27. O quantum erat, ejus seculi Imperatorum, triumphalem, Censoriumque super omnia, hoc est Catonem, uno caballo esse contentum. Supradixerat Chanterium.

Caballus ab equo distat, quod caballus ferè nunquam sine derisione dicitur: equus verò semper de apto & probato. Pomponius de fund. instr. l. si ita. Caballus, ait, qui in pistrinis esset, tanquam dicat, malus.

Caballarius, pro equite. Inde Caballarius, a, um, adject. ut, Caballarius exercitus, Caballarius ordo, Caballaria acies, Caballaria gens, apud Mauritum. Ab eadem forma dicimus, Caballicare, pro equitare: hodie apud Hispanos Cavalgar.

|| Caballeton, fulcrum lecti. Lex.gr.b.

Caballico, equito: à caballo. Vox barbara: dicitur autem absolutè, & simul caballicare equum. Leg. Salica, tit. 22. sicut GERM. Reitten. Italicum est cavalcare.

Caballinum, substantivè est stercus. ||

Caballinus, a, um. { λαγός. GALL. De cheval, appartenant à cheval.

ITAL. Di cavallo. GERM. Das zu dem roß gehört. HISP. Cosa de cavallo. ANGL. Of an horse, or belonging to an horse. } ut Caballina caro. Plin. lib. 28. cap. 20. Caballinus fons, est in monte Helicone Boeotiae, quem Pegasus in eo loco saxum feriens aperuit: ιωνικών. Unde & Pegaleus vocatur. Author Strabo. Vide infra in dictione Helicon.

Cabassus, κέρας, vel Cabesus, κέρας, Homero: oppidum Cappadociae: quod tamen alii trans Hemum montem collocant. Appion verò vicum esse ait inter Tarsum & Mezacam. Vide Steph.

|| Cabastion, propugnaculum. Lex.gr.b.

Cabbades, κεράς, κεράς, κεράδης, κεράδης, est veltis, seu chlamys militaris.

Cabbala, קבלת, significat acceptationem, seu doctrinam aliunde acceptam, seu auditam: est enim Hebreis קבלת accipere. Hinc Cabalista dicitur cabala peritus, tanquam à verbo κεράδης. ||

Cabellio, Narboneensis provinciae oppidum est prope Druentiam flumen, Duranse, & Carpentoractem, Carpentras, A. Strab. Cabilio vocatur, vulgo Cavaillon: nunc Civitas Episcopatu decorata.

Caberæ, Protei filia fuisse fertur, quæ ex Vulcano tres Caberos genuit, totideinde nymphas Caberides: quibus omnibus dicata fuisse templa, Author est Strab. lib. 20.

Caberæ, Asia fluvius est, ut tradit Plin. lib. 6. cap. 23. in descriptione Carmaniae.

|| Cabidarius, lapidarius. Gloss. gr. b. ||

Cabiria, κεράς, oppidum citerioris Asiae, quod in habitabant. Sunt & Cabirii Boeotiae populi. Utriusque author Steph.

Cabullinum, κεράς πόλις Ptolom. Sequanorum oppidum est, ad Ararim, quod alio nomine Catalaunum. GALL. Chalons sur Saone, dicitur.

Cabura, ε, fons Mesopotamiae, præter aquarum omnium naturam egregie odoratus: cuius fabulosam rationem reddunt, quod Iuno eo aliquando fecerit perfusa. Vide Plin. lib. 13. cap. 3.

|| Cabus, vox Hebr. כבָּעַר est mensura frumentaria, sexta pars sati, nempe 24. ova. ||

Cabyle, κεράς, urbs in Thracia, ut inquit Polybius.

Caca, || avicula genus, à malitia dictum. Item || soror fuit Caci, quam quidam volunt fratri furtum Herculi indicasse, & ob id meruisse ibidem diu arâ sacrisque venerari. Sed longè aliter Virg. lib. 8. Æneid. & Ovid. lib. 1. Fast.

Cacabo: Propriè est imitari vocem perdicunt. { καραβίζειτ, λυσίζειτ. GALL. Chanter la perdrix. ITAL. Cantar le starne. GERM. Schreien wie ein rehun. HISP. Cantar la perdiz. ANGL. To singlik à partich. } Ovid. de Philomela (si modò id carmen Ovidii dicendum sit)

Cacabat hinc perdix, hinc garritat improbus anser.

|| Cacabulum, est locus stercoris. ||

Cacabus: Vas æneum, in quo pulmentarium coquimus. { τύρανδη. αἰενι, κεράς. GALL. Chaudiere ou chaudron, marmite. ITAL. Laueggio, calderone. GERM. Ein fessel. HISP. Caldera para coser al fuego. ANGL. A great pan or poottage pot. } Plin. lib. 23. cap. 6. Succus in cacabo novo coquitur mellis crassitudine. Paul. Iurecons. Inter ahenum quod supra focum pendet, & cacabum non multum interest. Nam in hoc pulmentarium coquitur, in illo aqua ad potandum caelestis. Antiqui enim calidam, & frigidam coenam adhibebant. Apicius, Capita porrorum funul elixabis in cacabo novo, ut aqua ad tertiam defervat.

|| Cacabaceus, panis cacabi odorem referens. Casaub.

Cacabacii, homines garruli, leves. D. Ambr. Tertul. ||

Calacia, κεραλία. Herba est quæ & Leontice vocatur, in montibus ferè nascens, folia ferens candida & magna, inter quæ semper dependet ejusdem nominis, minutis margaritis simile. Author Plin. lib. 25. cap. 11. & Diose. lib. 4. c. 108. Officinis Carvi agreste vocatur, teste Ruell. lib. 3. c. 128.

Cacabe, καραβίζειτ. Olim appellata fuit urbs totius Africæ celeberrima, quæ notiore nomine Carthago dicitur. Vide Stephanum in dictione καραβίζειτ.

Cacempähön, κακόμοθον, vel cacophaton, κακόθαντ. Durior in oratione sonus, ex mala ut plurimum compositione nascens: quale est illud,

Numerum cum navibus aquat.

Item illud,

O fortunatam natam me consule Romam.

|| Huic contraria est Euphonia, διαφωνία.

Cachexia, κεράξια: A medicis appellatur malus corporis totius habitat, quo alimenta corrumpuntur, quod fit quum longo morbo viata corpora, etiam si illo vacant, alimentum ramen in sui substanc-

tiam non convertunt. Qui hoc vitio laborant, Cachectici, κεράξια appellantur.

Cachinno, nis. Persius Satyr. 1.

CACHINNVS: Solutus risus, à sono risus fictum vocabulum. { πνευμα tsechok. κακός ρύγχος. GALL. Ris démesuré, mocquerie, risée à pleine gorge. ITAL. Riso immoderato. GERM. Das unzimlich lachen/kittern/ oder gassen. HISP. Risa con carcajada. ANGL. A roar de laughter. } Juvenalis,

Sed facilis cujus rigidi censura cachinni.

Persius,

In geminat tremulos naso crispante cachinno.

Hinc Seneca præcipit ut risus sit sine cachinno, vox sine clamore. Apud antiquos non de risu tantum dicitur, sed & de quovis alio sono vehementiore. Catullus,

Procedunt lenique sonant clamore cachinno.

Cachinnum tollere. Sueton. in August. cap. 98. In cachinno effusus. Idem in Calig. cap. 32. & cachinno revocare. Idem in Claud. cap. 43.

Cachinnor, aris, deponens: & cachinno, as, neutrum: Immoderatè rideo. { πνευμα tsachak. κακός ρύγχος. GALL. Rire à pleine gorge ou démesurément. ITAL. Ridere immoderatamente. GERM. Unzimlich/über die maßen lachen. HISP. Reir demasiadamente, ó dar carcajadas de risa. ANGL. To laugh a roar or unmeasurable. } Cic. 5. Verrina. Ridere convivæ, cachinari ipse Apronius: nisi forte existimatis eum in vino ac luxu non risisse, qui nunc in periculo ac exitio suo risum tenere non possit. Lucr. lib. 4.

Quam famula longè fugiant, furtimque cachinnant.

¶ Dicitur & de alio quovis sono vehementiore. Accius, Sæva sonando crepitu clangentes cachinnant. ¶ Cachinare exitium, irridere: verba absoluто, tanquam agente, sumpto, quod satis est familiare.

Cachinnatio, dissolutio risus. { κακός ρύγχος. GALL. Grande risée. ITAL. Riso dissoluto. GERM. Das gassen / das unmäßig unsäglich lachen. HISP. Reir demasiado. ANGL. Unmeasurable laughing. } Circ. 4. Tuſc. Ut ridere concessum sit, vituperetur tamen cachinatio.

Cachla, Plin. lib. 5. c. 8. Herba est quæ alio nomine Bupthalmus appellatur, quod vide.

Cachryes, κεράς. Sunt oblonga panicularum modo nucamenta, quæ squamatim compacta propendente ramis. Crescunt hyeme, vere desiccant in flaventes squamulas, & folio prodeunte decidunt: qualia multa in abiecte, picea, ceterisque id genus arboribus conspicuntur. Vide Plin. lib. 16. c. 7.

Cacia: { טרמְתָה mirmah. κεράς. GALL. Russ, malice, fourberie. ITAL. Astutia, vitiosità. GERM. Bößheit/bößlistigkeit. HISP. Malicia, astucia. ANGL. Malicie. } Græca dictio in Latinorum usu non recepta, quam Cicero vitiositatem interpretari mavult, quam malitiam: quum vitiositas nomen sit generalius, ad omnia vitia pertinens, malitia specialius. Apud veteres malitia inter adiaphora, hoc est, indifferentia, connumerabatur, quasi sit & bona & mala: ut Dolus bonus & malus. Unde apud Plantum dicitur cum laude, Te civem summa omni malitia.

Cacidiræ, inter celeberrimas Scytharum gentes à Plinio ponuntur lib. 6. cap. 17.

Cacidini, Siciliæ populi Latinæ conditionis, ut scribit Plin. lib. 3. c. 8.

CACO, Alvum exono, ventris onus depono, excerno. { חַגְלָוּ besich raghlaw. κείω. GALL. Chier, aller à la selle. ITAL. Cacaro. GERM. Scheisschen/ seine noturst thun. HISP. Cagar. ANGL. To shye. } Mart.

Ventris onus misero (net te pudet) excipis auro:
Basse bibis vitro, carius ergo cacas.

Catatus, a, um. Excrementis foedatus, κατατηχθεὶς. { GER. Beschissen/ jen/ besudelt. } Catullus,
Annales Volusi cacata charta.

Cacaturio, is, desiderativum à Caco. { κατατηχθεὶς, κείω. GALL. Avoir désir de chier, vouloir aller à selle. ITAL. Hazer voglia di andar del corpo. GERM. Scheissern/ einem zuscheyssen not thun. HISP. Aver gana de cagar. ANGL. To have à desire to shye. } Mart. lib. 11. in Vacet. Cœnaturit Vacerra, non cacaturit.

Cacochylæ, sive cacochyma, κακόχυλα, κακόχυμα. Dicuntur illa quæ malum succum habent: quibus contraria sunt Euchyla, εὐχύλα, & Euchyma, εὐχύμη.

Cacochymia, κακόχυμα, malus succus, seu humor.

Cacochymus, κακόχυμος, malis humoribus plenus.

Cacometrum carmen, id est malè mensuratum.

|| Cacocustumus, malè moratus. Gloss. gr. b. ||

Cacodemon, malus genius. { τύπος schedi. κακόδεινος. GALL. Esprit malin, follet, phantome. ITAL. Spirito noturno, spirito maligno. GERM. Ein böser geist/ ein böß gespenst. HISP. Fantasma que parece de noche, Angel malo. ANGL. An evill spirit. }

Cacoëthès, dictio tetrasyllaba, neutrius generis. { κακόθητος. GALL. Mauvaise nourriture, mauvaise coutume. ITAL. Cattiva creanza, mala consuetudine. GERM. Ein böse gewohnheit/ böse sitzen. HISP. Mala costumbre. ANGL. Evil custome ana maners. } Mala & præpostera consuetudo. Nam κακός malum, & κορό morem, vel consuetudinem sonat. Juvenalis pro ambitione sumpsisse videtur per translationem, quæ quum semel animo insederit, non facile amoveri potest:

— tenet (inquit) insanabile multos

Scribendi cacoëthes.

Hermolaus in Castig. Bud. in Pandect. Politianus Miscel. c. 49. Cacoëthe præterea à medicis appellantur ulcera maligna, quæ quum omnia rectè atque ordine feceris, non tamen curantur: quia in ipso ulceris loco, Galeno teste, ineft malignitas, sanari id prohibens, quum in alijs ulceribus malorum humorum influxus aliunde recipiatur.

Cacogenius, diabolus.

|| Cacopathcia, infirmitas. Gloss. gr. b. ||

Cacotomachus. { κακότομος. GALL. Qui a mauvais estomach. ITAL. Quello che ha debole stomacho. GERM. Der ein blöden und bösen magen hat. HISP. El que tiene estomacho enfermo. ANGL. That hath

an evill stomak or de diseade. { Qui malum ac debilitatum stomachum habet, hoc est, ventriculum. Os enim ventriculi, qui stomachus dicitur, pro ipso ventriculo sumi solet. Cic. ad Tyronem, De medico & tu bene existimari scribis, & ego sic audio: sed planè curationes ejus non proho: jus enim dandum tibi non fuit, quum *καρκίνος* esses.

Cacōsynthēton, *καρκίνωτον*. Mala, seu deformis compositio: ut apud Virg. lib. 9. Aeneid.

Terga fatigamus hasta.

Cacōtechnia, *καρκίνη*. Ars mala interpretatur, & ad perniciem inventa. Quint. lib. 1. cap. 29. Cacotechniam quidam nominaverunt artis pravitatem. Ninia affectatio in aliquo ornatu, seu figura orationis.

Cacozelia, *καρκίνη*. Dicitur mala & indecora affectatio, quoties inscītē virtutem aliquam imitantē, in vitium labimur. Veluti si quis Atticissimum affectans, jejonus fiat & aridus: aut contrā copiæ studens, in ineptam incidat loquacitatem. Cacozelia genere peccare. Quint. lib. 2. cap. 3. Item Sen. controver. 24.

Cacozelus, *καρκίνης*. Ineptus imitator. Suet. in August. c. 86.

Cactus, *κάκτος*. { ANGL. Artichokes, an heare so called. } Herba est, teste Plin. lib. 21. cap. 16. in sola Sicilia nascens, quæ caules habet à radice emissos, & in terra serpentes, quos etiam cactos vocant. Atheneus eam esse credit, quæ Latinis carduus, Græcis cinara vocatur.

Cacubalum, herba acinos ferens nigros, quæ à Græcorum nonnullis Strychnos, à Latinis verò, quod strumis medecatur, ab effectu Strumum appellatur. Vide Plin. lib. 27. cap. 8.

Ciculæ, Militis servus, fustibus clavibusque ligneis armatus ad tutelam dominorum. { כַּלְעָד נָשֵׁר חֶלִם. } ἡρακλέτης ἀκόλυθος.

GALL. Un goujat d'homme de guerre. ITAL. Ragazzo, servitore, massimamente in guerra. GERM. Ein gwardyfnecht/ ein troßbub.

HISP. Moço, o rapaz del escudero. ANGL. A man of warros slave. } Dicitus δέ τούτο κάλω, hoc est, à lignis quæ ferebat. Plaut. Video caculam militarem me futurum. Harpax Cacula. Plaut. Pseud. sc. 2. a. 1. ¶ Unde & Calones dicti.

¶ Caculatum servitium. Fest. ut Aëdilatum, quod notat Scalig.

CACUMEN, Summitas cujusque rei. { ωντροσχ. κρεψφ. } GALL. Sommet ou sommité de quelque chose. ITAL. Cima, sommità. GERM. Ein gipfel/ das oberste theil eines jeden dings. HISP. Cumbre d'altura. ANGL. The toppe or higt of any thing, the ridge of an house. } ut, Cacumina montium, cacumina arborum. Cæsar 7. bell. Gall. Itaque truncis arborum, aut admodum firmis ramis abscessis, atque horum dolabratis atque præacutis cacuminibus, perpetuae fossæ qui nos pedes altæ ducebantur.

Nunc epula è tenera fronde cacumen erant.

Ovid. 4. Fast.

Exerit è tepida molle cacumen humo (herba.)

Idem Eleg. 12. lib. 3. Trist. & Virg. 6. Aeneid.

dehinc summa cacumina linquunt.

Lucret. lib. 5.

ad summum postquam venere cacumen:

id est, Ad summam absolutionem & consummationem. De artium inventione loquitur, quæ ex parvis initii paulatim ad summum perfectionis fastigium pervenerunt.

Cacuminalē, Acutum reddere. { διπλώσ. } GALL. Faire pointu ou aigu.

ITAL. Far acuto, apuntato. GERM. Spitzig machen. HISP. Encumbrar, d' alçar, d' empinar. ANGL. To make pointed and sharpe. } Ovid. 3. Met.

Dat spatum collo, summasque cacuminat aures;

de Actæone loquitur in cervum mutato.

Cacuminalis, a. um, adjективum. { διπλώσ. } GALL. Aigu, pointu. ITAL.

Acuto, pontuto. GERM. Gespitzt. HISP. Agudo, empinado. ANGL. Pointed, sharped, that hath a sharpe toppe. { Plin. lib. 10. cap. 52. Avium ova ex calore fragilia, serpentium ex frigore lenta, piscium ex liquore mollia, aquatilium rotunda, reliqua ferè fastigio cacuminata. }

¶ Cacuo. Gloss. cacuere, *παραγλίσσειν*, videtur dici pro coacuere, ut acuere est exhortari: vel simpliciter c, preposito. Vulcan. ait: nisi malis, calare. An autem fortè coacuere *παραγλίσσειν*.

Cacus, Κάκος, filius fuit Vulcani, qui Latium undique latrociniis & incendiis infestabat: demùm Herculis quoque, ex Hispania, occiso Geryone, redeuntis, & apud Evandrum hospitantis, boves noctu cauda traxit in antrum suum: quas cum manè dimittas cerneret Hercules, nec quorsum errassent, scire posset, fortè fortuna ad hoc antrum pervenit: sed quum vestigia omnia foras versa videret, cum reliquis abiit. Abeuntibus autem cæteris, occluse boves aliarum desiderio mugierunt. Hercules igitur auditō mugitu, Caci fraudem cognovit, raptaque clava iratus recurrit: sed Cacus spelunca fretus, in eadem se abscondit, clausis foribus ingenti lasso. Quod Hercules videns, ad cacumen tendit, & ad extremum dejecto silice, qui antri ori summo incumbebat, intrepide defiliens, Cacum strangulavit, bovesque suas recepit, ut copiosè describit Virg. lib. 8. Aeneid. { GERM. Ein sohn Vulcani der dem Herculi seine rinder gestolen. } Sunt qui affirment hunc Cacum Evandri fuisse servum, qui in eo loco Italiae omnia latrocino & incendio vastaverit, & ob id Vulcani filium appellatum: Ovidius fabulatur illum tricipitem fuisse, quum inquit:

Manilio jacuit fusus tria tempora ramo

Cacus, &c.

Veritas tamen secundum philologos historicos hoc habet, hunc fuisse Evandri nequissimum servum, ac furem. Novimus autem malum à Græcis κάκος dici, atque ita illo tempore Arcades appellabant: postea translato accentu, Cacus dictus est, ut Helene Helena. Ignem autem dictus est vomere, quod agros igne populararetur. Hunc soror sua ejusdem nominis prodidit. Unde etiam facrum meruit, in quo ei per virgines Vestas sacrificabatur. Hæc Servius, enarrans cum Virgilii locum lib. Aeneid. 8.

Hic spelunca fuit vasto submota recessu,

Semihominis Caci, &c.

Cada, atvina. Gl. A. L. ||

Cadamitas, pro calamitas.

Cadara, instituta negotiatio pinguiaria, Axungiaria. Gl. A. L. ||

CADAVER, Corpus mortuum à cadendo (ut inquit Hieronymus) ab eo quod post mortem ceciderit. { Sic Hebrei קְבָרָה nevelah, à radice קְבָר nabál, cecidit: & Græci πτῶμα πτῶμα τοῦ νεκροῦ, cadere, deducunt. ἡ νεκρός, ἡ νεκρός, ἡ πτῶμα. } GALL. Un corps mort, cadavre. ITAL. Corpo morto. GERM. Ein todter Körper. HISP. Cuerpo de animal muerto. ANGL. A carcasse, dead body or coarse. } Cæsar 7. bell. Gall. Quid hominum millibus octoginta uno loco interfectis, propinquis, consanguineisque nostri animi fore existimat, si penè in ipsis cadaveribus prælio decertare cogerentur? Transfertur & ad alia, ut etiam de oppidis solo æquatis quandoque dicatur. Sever. Sulp. Ciceroni. Tot oppidorum cadavera projecta jacent. Servius etiam à Carendo deducit. Cadaverum & ruderum gestio, de ruinis aedificii. Sueton. in Neron. cap. 38. Vivum cadaver, ζωντανός νεκρός. Proverbiali figura dixit Sophocles in Antigone.

ἐ τοῖς ἐγὼ οὐνά τὸν τοῦτο, ἀλλ' ἔπεινος οὐνέμενος: id est, Hunc ego vivere haud arbitror, vivum at cadaver judico. In eos dicitur, qui sic vivunt, ut nihil dignum vitâ agant.

CADAVEROSUS, a. um. { νεκράδης. } GALL. Pourri comme charogne, hiedeux. ITAL. Pieno di carne. GERM. Das einem Körper gleich ist. HISP. Così semeljante à cuerpo muerto. ANGL. Deadlie face or contenance, a cruel look. } Quod cadaveris similitudinem habet: ut, Cadaverosa facies, apud Terent. in Heycr.

Cadax, claudus, qui sèpè cadit. Festus Cadax, claudus.

Caddusii, Straboni lib. 11. populi sunt Medizæ, prope Albano & Caspios.

Cadena regia fuit, in urbis modum constructa in montibus Licaonij, ut author est Strab. lib. 12.

¶ Cadesa. Vocabul. vet. habet: Gadesa, scortum. Vide Martin. Lex. philolog. ||

Cadi, orum, apud Strab. lib. 12. Phrygiæ urbs est, quam tamen non nulli ad Myiam pertinere dicunt.

Cadiscus, valculum quo suffragia colliguntur. Græcè καδίσιον, diminutivum à Cadus. } Fuerunt autem duo apud veteres Cadisci, in quos calculos mittebant judges, alterum καδίσιον, in quem condemnationis, alterum καδίσιον, in quem absolutionis calculos projiciebant. Hic καδίσιον, id est, misericordia, vocabatur, in quem αγάνθιον mittebantur: alter γαράτα, hoc est, mortis erat, proprio loco posita. Bud. Com. } Est etiam Cadiscus mons Cretæ. Plin. lib. 4. c. 12.

¶ Cadivus, a. um, qui sponte cadit. Onom. exponit, οὐκατάποτε: ita folia cadiva dicuntur. ||

Cadmitæ, καδμίαι, gemma, quam cæruleæ interdum bullæ cingunt.

Cadmæa, καδμεία, authore Plutarcho in vita Pelopida, arx fuit Thebana: licet non unquam pro ipsa summatut urbe.

Cadmæus, a. um, per tres syllabas, καδμίος: idem est quod Thebanus, Statius 8. Thebaid.

pudeat Cadmea juventus.

¶ Cadmea victoria, καδμίον ἦν, hoc est, Thebanotum victoria: quod proverbii vim habet, quoties significare volumus, tam magno constitisse victoriam, ut non ita multum inter sit inter victoris fortem, & victi. Tractum est adagium à bello Thebano inter duos fratres gesto. Vide Erasnum in Adagius. Stephanus author est, ipsam etiam Carthaginem, olim Cadmeam fuisse appellatam.

Cadmæis, καδμίη, regio est Achaiæ, è regione Eubœæ sita, quæ postea dicta est Bœotia. Author Thucyd. bell. Pelopon. lib. 1.

Cadmiæ, καδμεία, corpus est metallicum, cuius duo sunt genera. Alterum, quod in rivis & montibus reperitur earum regionum, in quibus æris sunt metalla, idque Cadmiam lapidofam vocat Galen. lib. 9. simpl. Nam revera nihil aliud est quam pyrites ærosus, ex quo excoquitor æs. Atque hoc quidem cadmæ genus etiam Plinio cognitum fuit, qui ejus sic meminit lib. 34. cap. 1. Fit & æs è lapide æroso, quem vocant Cadmiam. Item cap. 10. ejusdem libri: Namque ipse lapis, ex quo fit æs, Cadmia vocatur. Festus, Cadmea terra quæ in æs coniicitur, ut fiat aurichalcum. } Alterum est genus cadmæ, quod in ætatis officinis invenitur: idque rursus duplex. Nam quod ex fuligine, sive favilla, quæ ex fornace perpetuè egeritur, lensim colligitur, altioribusque ædium partibus, in quibus æs excoquitur, adhaerescit, Botryitis appellatur, quod uva quandam imaginem representet. Alterum in fornacibus ipsis invenitur supra diphryges, crustæ similitudine: unde & Placitin appellavere. Vide Galen. lib. 1. simpl. & Agticolam de re metallicæ.

Cadmæus, καδμίος, Agenoris Phœnicum regis filius fuit, qui à patre missus ad quærendam Europam sororem, jussusque sine ea non reverti, desperato reditu, Thebas in Bœotia condidit. Ab hujus nomine ipse etiam Thebæ Cadmææ dicuntur à Cadmo conditore. Propertius.

Quum tibi Cadmea dicuntur Pontice Theba.

Postea autem à Zetho, & Amphione regno pulsus, ad Illyricos secessit, ubi deorum miseratione & ipse, & uxori in serpentes mutati sunt. Filias habuit Semelem, Agaven, Ino, & Autonoë.

¶ Ferunt Cadmum decem & sex literas è Phœnicia in Græciam detulisse α β γ δ ε ζ ι ξ λ μ ν ο π ρ σ τ υ. His Palamedem Troiano bello quatuor adiecisse, ξ ο φ χ: & totidem post eum Simonidem Melicum, ζ η ψ ω. Aiunt quoque Cadmum historiam invenisse, & primum prolaicam orationem instituisse. Paulò junior fuit Orpheo. Hæc Suidas. Apuleius verò hoc adscriptis Pherecidi. Fertur item invenisse auri metallæ, atque conflaturam. } Est & Cadmus mons qui Laodiceæ imminet, ex quo Lycus fluvius fluit. Author Strab. lib. 12, & Plin. lib. 5. cap. 26.

Cadmus, fluvius Cestrinus: vide in Campania.

F, S, Cædmetus

Cadmeiūs, a. u. m. pér quatuor syllabas, καδμίος, ut Ēmon Cadmeius.
Stat. *Thebaid*. 8.

levius Cadmensi Ēmon

Tala rotat.

Cadmeis, idis, sc̄em. gen. patronymicum à Cadmo, καδμεῖς. Ovid. 4.
Metamorph.

Æquora distinguunt summis Cadmeides alis.

Cadmus, item Milesius fuit, teste Suida, Orpheo aliquanto recentior, qui de Meliti origine & rebus Ionicis lib̄os 4. conscripsit. Hic primus fuisse creditur, teste Plin. lib. 5. c. 26. qui prosam orationem scribere aggressus sit, ut iam fusiūs dictum est.

CADO, is, cecidi, casum, Concidio, labor, corrugio, præcipitor. { Καδνάφαλ. πιπλω. GALL. Cheoir, tomber. ITAL. Cadere, morire, cascare. GERM. Fallen. HISP. Caer, morir, y acontecer. ANGL. To fall. } Cic. in *Orat.* Si semel constiterit, minquam cadet. Ponitur autem cum dativo. Plaut. in *Menach.* Quid clamas? quin taces? Quot eras annos natus quum te pater à patria avehit? MEN. Septennis: nam tum dentes mihi cedebant primulū. Plin. lib. 16. cap. 12. Cadunt plurimis autumnō: de foliis loquitur, quæ maximè illo tempore arbores amittunt.

Spes mihi, respicio cùm mea facta, cadit.

Ovid. Eleg. 1. lib. 2. Trist. Cadendū descendere è fastigio. Senec. cap. 10. de *Tranquil.*

Ne cadat, & multas palmas inhonestet adeptas
Languidus in pratis gramina carpit equus.

Ovid. Eleg. 8. lib. 4. Trist.

Per spes nunc socias, casuraque mœnia Troum.

Idem 13. Metam. Nihil ex illo impetu (doloris) cecidit. Senec. cap. 1. de *consol. ad Marc.*

Sed licet asperiora cadant, spolierque relictis.

Tibul. lib. 4.

— nec illis

Semper inaurato Taurus cadit hostia cornu.

Ibid. Thebae cecidere. Ovid. 13. Met. Cave ne cadas (de ebrio.) Plaut. Moſt. sc. 4. a. 1. Cadit Sol (id est, occidit.) Gell. cap. 22. lib. 2. Cadere, item mori. Cæsar 3. belli civilis, Ad duorum millium numerum ex Pompeianis cecidisse reperiebamus. Virg. 1. Æneid.

Multa tibi ante aras nostra cadet hostia dextra,

Id est, occidetur, stabilitur, immolabitur. Oriri & cadere (de stellis) contraria. Ovid. 1. Fast.

Quis vetat & stellas, ut queque oriturque caditque,

Dicere?

{ Cum præpositione ab. Plin. lib. 16. c. 18. de avibus, Impingi putes aliquas, aut rursus ab alto cadere has, illas salire. Cicero per adverbium dixit, Magnum tamen periculum non adibit: altè enim cadere non potest. } Cum præpositione De. Idem de Fato. Si Daphitæ fatum fuit de equo cadere, atque ita perire. { Cum præpositione Ex. Plin. lib. 7. cap. 20. Perfringi solū debet supra ex Novembri mense in Februario: quo solutæ sponte cadunt ex arbore, atque subnascuntur. Habet hoc verbum multas egregias & venustas translationes, locutionesque. Terent. in *Adelph.* Laudat te audit libenter: facio te apud illum Deum: Virtutes narro. CTES. meas? Syruas: homini illicò lachrumæ cadunt. Quasi puer, gaudio. Virg. Ecl.

Et iam summa procul villarum culmina fumant,
Majoresque cadunt altis de montibus umbrae.

Idem. Cadit & Ripeus justissimus: pro Occidit, moritur. { Cadere in suspicionem, in cognitionem, in deliberationem, in offenditionem, pro Incidere, venire. Cadere victoriā. Quint. Cadere causā, vel à causa: pro Amittere litem. } Cadere formulā. Quint. cap. 6. lib. 3. & Senec. epist. 39. pro rem ipsam per formulas non recte explicare. { Cadere animum, cadere oculos, vultus, verba, &c. pro frangi, debilitati, opprimi, perire. Et Cic. in *Orat.* Quod verba melius in syllabas longiores cadunt, pro terminant, desinunt. Idem ad Atticum: Accedit illud, si maneo, & illum comitatum optimorum & clarissimum civium deserco, cadendum in unius potestatem: pro Venire, redigi, poni. Tracta est metaphora à ludo talorum. Tunc enim talus feliciter cadere dicebatur, quum in summitate Venerem, hoc est, numerum septenarium ostenderet, aut etiam seniorem. Contrà: sinistrè, vel infelicitate cadere dicebatur, quum unionem, quem illi Caniculan vocabant, in summo latere ostenderet. { Hinc etiam res nobis feliciter cadere dicuntur, quoties aliquid nobis pro voto obtingit. Cic. ad Attic. Nihil mihi felicissimū cadere potuit. } Cadere in cursu. Idem lib. de clar. *Orat.* dixit pro eo quo. l est, experita laude frustrari. Metaphora sumpta est à publicis certaminibus pedibus, aut equis currentium. { Non cadit in aliud tam absolutum opus, id est, non potest ab alio tam absolutum opus perfici. Plin. lib. 3. c. 10. Cadunt in malos omnia scelerā. Quintil. Plin. lib. 7. cap. 3. Si cadit in sapientem animi dolor, qui profecto cadit. Cic. de Amic. id est, si sapientis est dolere. Idem in *Orat.* Iambus enim & dactylus in versu cadunt maximè, id est, convenienter. { Hujus composita sunt, Accido, Decido, Excido, Incido, Intercedo, Occido, Concido, Procido, Recido, & Succido, quæ habent penultimam correptam. } Derivativa sunt, Casa, Caso, as, & Casito, de quibus intrà.

Cis̄us, us, propriè idem quod ruina, à cadendo. { Κατέληπτο mappéleth, κατέkeri, την edb. κατώσ. GALL. Cheute, ruine, cas, fortune. ITAL. Cosa, fortuna, ruina. GERM. Ein fal/ oder glücksfal. HISP. Cosa, fortuna, ḡ cayda. ANGL. A fall, chance or fortune. } Curtius, Inopinato thedæ casu oppressus. In ejus diei casu. Cæl. 1. de bell. ciu. Nimium fortunæ casibus permittere. Suet. in Tib. cap. 19.

Illa meos casus aggravat, illa levat.

Ovid. Eleg. 4. lib. 3. Trist. { Interdum idem quod fortuna, vel inopinatus eventus. οὐρανούς τόπο, Cic. de Amic. Ut si in ejusmodi amicitias ignari casu aliquo incidenter. In ejusmodi casu, ut vulgo dicitur, en ce cas là. Celsus septissimè utitur, ut lib. 6. c. 6. In ejusmodi casu prima omnium sunt quies, & abstinentia. } Modò calamitas & infortünum, τυρκους. Virg. 2. Æneid.

Sed si tantus amor casus cognoscere nostros.

{ Casus temerarius à Græcis ωτρόνγρος dicitur: à Cicerone Temeritas. Item casus dicuntur vocabulorum formæ, quibus in aliam cadunt effigiem. Casus nominandi, & rectus casus. Gell. cap. 5. lib. 2. Casus interrogandi, quem Genitivum Grammatici vocant. Ibid. cap. 25. lib. 13. Casus rectus & vocativus. Idem lib. 14. cap. 5. Casus interrogandi & genitivus. Idem cap. 25. lib. 13. Inclinare in casus. Vide Inclino. } Hinc etiam veteres Cascalum, antiquum dicebant, quasi jam cadentem. { Casus victoriae. Salust. Jugurth. 72. maximè sperans, diducta manu hostium, aut vi, aut dolis sese casum victoris inventurum. Casus item Latinus dicitur sextus Ablativus, quo Græci carent, cujus vis apud Græcos per genitivum explicatur. Sic appellatur à Varrone, authore Diomedē Gram. lib. 1. }

Casualis, τωλυγός, ut, Casuales declinationes, apud Probus: & Casualis forma, apud Diomedem Grammat. lib. 1. In singulari numero nominum formæ casuales sunt sex.

Cadreima, καρπευα, urbs Lyciae, Olbiorum colonia, ηραλωδίτην δι σύρη Φιλιππού ή πόλις Stephan.

Caso, as, are, frequenter cado: à quo fit aliud frequentativum Casito, as. { πολλακις, η πολλακις πιπλω. GALL. Cheoir souvent; cheoir dru & men. ITAL. Cadere spesso. GERM. Städtig fallen/ Offt fallen. HISP. Caer muchas veces. ANGL. To fall often. } Paul. Iurecons. de servit. urb. predior. l. servitutes: Si antea ex tegula casitaverit stillicidium, postea vel ex tabulato, vel ex alia materia casitare non potest. Legit cassitare, & cassitaverit, ut ibid.

Casuri, ε, { πιπλω. ANGL. Falling. } Casus, seu cadendi actus. Hieron. Totum amisit in casura, quod erat ædificatum in fabulo.

Casurus, Particip. à cado. Cic. ad Senatum, lib. 15. Quid casurum sit, incertum est, id est, eventurum. Apud Ovid. 1. Amor. eleg. 15. nomen nullo tempore casurum, pro perpetuo nomine.

Caducus, a, um. Fragilis, mobilis, mortalis: à cadendo. { πλάσμα. }

GALL. Caduque, corruptible, ruineux, allant en decadence. ITAL. Caducco, mortale, fragile. GERM. Hinfallig/ zerbrüchlich/ zerenglich. HISP. Debil, que ligeramente puede caer. ANGL. Falling into decay, which falleth which do not last. } Item Caducus dicitur is, qui morbo eo laborat, qui hominem cadere facit. Firmicus lib. 7. Si luna in horoscopo fuerit inventa, stultos, lento, fatuos & caducos efficiet. Plin. lib. 17. In drupis quoque, quæ mærescentes tunc sunt præcipue caducæ, id riguis magis evenit, etiamsi non ceciderint, fastidiendis. Caduca & decocta poma (i. nimium matura.) Gel. cap. 11. lib. 1.

— Zephyri verbacaduca ferunt.

Ovid. epist. Saph. Nec fronde caduca carpitur laurus. { Quandoque caducus mortuus dicitur. Virg. lib. 6. }

Hinc multū fleri ad superos, belloque caduci Dardanida.

{ Caduca hæreditas dicitur, & caduca bona, quæ ab eo cui jure debebantur, in alium ceciderunt. } Caduca auspicia veteres dicebant, quum aliquid in templo excidit, veluti de manu virga: ita Fest. { Caduce literæ, γέραμψ δογατάλων, quæ obscuriores sunt, & visum propemodum fugiunt. Plin. lib. 12. c. 12. Scabritia levigatur dente, conchave, sed literæ caducae fiunt. } Caduca aqua Frontino dicitur, inquit Bud. quæ de lacu abundat. Sic Varro: Caduca aqua, quæ de canalibus defluit, hoc est, quæ superfluit, & non continetur, i. abundant. Ovid. verò 2. de Ponto, eleg. 7.

— utque caducis

Per emeritrebri saxa cavantur aquis.

Id est cadentibus.

Caduciter, adverbium antiquum, teste Nonio: idem significans quod præcipitanter, { περιπτώς. ANGL. Rashlie. } Varrō, Frigidos nimbos aqua ista caduciter ruentes pertinuerunt aquatiles querquedulae nantes. Nonius.

Cadivus, quod per se cecidit. { οὐρανότατος. GALL. Qui cheoit aisement, & de luy mesme. ITAL. Caduto da per se. GERM. Das von im selbs hinfelt. HISP. Cosa que de por se si cae, como fruta. ANGL. That falleth by the self, transitorie. } unde Cadiva poma dicuntur, quæ non manu collecta, sed sua sponte in terram cecidere: & Cadiva folia, quæ per se ex arboribus cadunt. Plinius, Colligi mala post æquinoctium autumnale, cadiva separari, stramentis storiis, paleisque sterni.

Caducarius, ad quem pertinent, quæ cadunt, defuncto aliquo, cui non est qui succedat. Gloss. Isid. Est is qui succedit in bona ejus, qui haeredem non habet. Gloss. Turneb. lib. 28. c. 5.

Caduceator, Legatus pacem petens. || Vide Caduceus.

Cadaceus, & Caduceum, Mercurii virga fuisse fertur, qua ille ad dissidia & discordias tollendas utebatur: à cadendo dicta, quod contentiones & bella cadere faciat. { καρπευος. GALL. Une verge blanche que portoient ceux qui alloient en ambassade pour la paix, ITAL. Una verga picciola che portavano gl'ambasciatori & mediatori di pace. GERM. Ein Heroldsstab. HISP. Vara del Embaxador. ANGL. A rohite roand which messingers or ambassadours that goesh for peace do beare. } Nam quemadmodum per Féiales bella indicabantur, ita per Caduceatores finiebantur. Non immiterò itaque Mercurio, qui orationis deus, & deorum nuntius habebatur, assignatum est caduceum, quod dissidentium animi oratione præcipue sedentur. Caduceum Ægyptii in speciem duorum draconum matris & foeminae figuraverunt, qui parte media sui voluminis, nodo quem Herculeum vocant, sibi alligantur, primisque partibus reflexi, in modum circuli oscula jungunt. Hanc virgam Apollo dicitur invenisse, & Mercurio donavisse, lyra vicissim ab illo accepta. De draconibus autem caduceo additis hanc afferunt rationem: Mercurium, quum hanc virgam manutenens in Arcadiam proficeretur, duos serpentes pugnantes invenisse, virgaque interposita, dicto citius prælium diremisse. Ad cujus rei memoriam posteri caduceum duorum draconum similitudine fecerunt, qua etiam in palæstra, reliquisque certaminibus tollendis usi sunt. Caduceus. Varro lib. 3. de vita pop. Rom. { Hasta caduceum δέργη κηρίνος. } Dicitur solitum quoties aliquis simul

& minaretur, & ad concordiam invitaret. ¶ Caduceator dicitur Legatus qui pacem petebat: à caduceo quem manu gestabat. Oratorem cum Caduceo etiam appellat, Liv. lib. 4. d. 5. Oratores cum Caduceo mittit. { τύχης. κέντρον. GALL. Ambassadeur de paix. ITAL. Ambasciatore. GERM. Ein Herold fridbott. HISP. Embaxador. ANGL. An Ambassador of peace, an herald. } Cato, Caduceatori nemō homo nocet. Gell. 6. bell. Pun. Asdrubal, ne in arcto res esset, caduceatorem misit, &c. Fest. Caduceatores Legati pacem petentes.

Caducifer, nomen quo Mercurius vocatus est. Quum enim Mercurius lyram in Cyllene monte Arcadiæ septichordem ad Atlantidem numerum instituisse, quod Maia mater ejus illarum numero esset: ac non multò post deprehensus fuisse ab Apolline boves suas abigeire, quod facilius veniam ab eo impetraret, Apollini traditur concessisse, ut lyram à se primò inventam prædicaret. Quamobrem Apollinem ferunt virgam quandam Mercurio dedisse, quam quum manu tenens in Arcadiam proficeretur, inventos ab eo fuisse dracones duos simul ligatos, & inter se mutuò pugnantes: quo viso virgam interposuisse, & dicto citius pœnum diremisse. Qua re conspecta, hujusmodi virgam pacis gratiā creditum est constitutam. ¶ Unde factum est, ut legati pacis Caduceatores dicerentur, posterique, ejus rei exemplo, Mercurio virgam deinceps duorum draconum similitudine ubique affinxerint. Hujus virgæ potestatem describit Virg. Aeneid. 4.

Tum virg am capit, hac animas ille evocat Orco,
Pallentes alias sub tristia Tartara mittit,
Dat somnos, adimitque, & lumina morte resignat.
Illā fretus agit ventos, & turbida tranat
Nubila.

Cadueni, Sardaniæ jurisdictionis in Caria populi, ut author est Plin. lib. 5. cap. 29.

¶ Cadula, orum, guttae quæ cadunt ex pingui carne, quum assatur, vel etiam ex aere. Vet. Vocabul.

Cadum, vide Cado. ||

Cädüricum, { GERM. Ein Krämersdecke. ANGL. An cartaine, a quile, a vail. } Tentorium, sive culictra, quæ merces teguntur: à Cadurcis Galliæ populis, ut inquit Plinius, apud quos lini præstantia palmam obtinet in culictris. Iuvenalis,

Institor hyberna tegetis, niveique cadurci.

Sunt qui putent esse vela illa pensilia, quæ lecto obtenduntur: aut etiam regimen quoddam quadratum, quale est illud, sub quo principes in solemnioribus pompis vehi videmus. Iuvenal.

— violato pœna cadurco.

¶ Cadurcum, item vas illud quod ex piscina & puteo aquam haurit, jumento rotam versante. Solent ex his etiam fieri canales in parietibus domorum, per quos aquæ ex tectis defluant in cloacas: etiam in quibusdam urbibus, per quos aquæ pluviae cisternas impleant. Hæc Valla in Raudensem.

Cadurci, καδύριον, Galliæ Aquitaniciæ populi. Plin. lib. 4. c. 19. Vulgo Cahors.

¶ Cadurda, labra pudendi muliebris, vel sponda lecti. Gloss. Isid. || Scribe, Cadurca. Vide Iuvenalis Scholia ad illud sextæ:

— violato pœna cadurco.

Et ad illud septimæ:

Institor hyberna tegetis, niveique cadurci.

Cädüs, { τύραννος. καδύρη. GALL. Un tuy, un tonneau. ITAL. Barile, botta. GERM. Ein rohnsfaß. HISP. Barril de vino. ANGL. A wine vessel, a pipe, a barrel. } Vas vinarium, quo vinum conditur, ut vult Acron, cuius prima corripitur. Martialis,

In Vaticanis condita musta cadi.

Continet congios decem, vel (ut alii volunt) duodecim. Iubebo cadum vini veteris ad me afferri. Plau. Aut. sc. 5. a. 3. & Asin. sc. 3. a. 3. Primi in Alpibus rusticis cados lignos circulis cinctos excogitarunt. Cadus ferreus, lebes, seu cacabus.

Cadusii, καδύριον, Asiae populi, inter mare Caspium, & Pontum. Strabo lib. 12.

Cadytis, urbs Syriae maxima, Herodoto lib. 2.

Cæti (quod hinc pro insulæ nomine corruptè legebatur) vide Cea.

Cæciæ, κακίαι, ventus qui ita flare dicitur ab Aristotele, non ut nubes propellat, sed ut ad se vocet. Flat inter Aquilonem & exortum Äquinotiale. Plin. lib. 2. c. 47. Narrant in Ponto Cæciam in se trahere nubes. De hoc vide multa apud Erasmo. in Adagiis.

¶ Cæcigena, κακογένες. Lex. v. Et Lucr. lib. 2.

— cæcigeni, solis qui lumina nunquam

Appexere.

Vide infra, Cæcigenus.

Cæciliæ, genus serpentis cæti, unde & nomen accepisse videtur. { ANGL. A Solvo worm being blinde. Colum. lib. 6. c. 17. Est & magnorum animalium noxiū virus. Nam & viperæ, & cæciliae quum pæcua bos improvidè supercubuerit, lacessita onere morbum imprimet. Vide ejusdem cap. 17. lib. 6. } C. Cæcilia, uxor Tarquinii Prisci, malior mortum integritate laudatissima, ut scribit Volaterranus. || Cæcilia, Lex à Q. Cæcilio dicta. ||

Cæcilius, Epirota, libertus Attici Equitis Romani, ludum Grammaticæ Roma aperuit. Primus dicitur Virgilium, & alios poëtas novos prælegere cœpisse: quod etiam Domitii Marsh versiculos indicat, Epirota tenellorūn nurricula vatum. Ex Tranquillo. Hujus etiam meminit Macrobius. ¶ Cæcilius Gallus, in disciplina Juris, atque legibus pop. Rom. nescendis, interpretandique scientia, usu, authortateque illustris fuit tempore Gellii, cuius etiam ipse meminit: dicisque librum scripsisse de verborum significacione, quæ ad jus civile pertinerent. ¶ Cæcilius item Claudio Isidorus, qui C. Asinio Gallo, & Martio Censorino eoss. ad vi. Kalend. Febr. testamento suo edixit, quamvis multa civili bello perdidisset, tamen relinquere servorum quatuor millia cxvi. juga boum tria millia dc. reliquum pecoris clvii. millia: in numerato hs. dc. Author Plin. lib. 33. cap. 10. ¶ Fuit & Cæcilius Callantianus (Callantis autem civitas Si-

ciliæ est) Iudeorum religionis seductor, qui Romæ docuit sub Augusto usque ad Adrianum. Scriptit librum contra Phrygas: Dictionarium ex ordine literarum, Comparationem Demosthenis & Ciceronis, & alia. Author Suidas. ¶ Preter hos Cæcilius Argyrus, versificator fuit, qui scriptis de pisibus. Author Suidas. ¶ Cæcilius item Statius, poëta Comicus, quem Cicero. ad Attic. malum Latinitatis authorem vocat. Volcatius tamen Comicorum palmam ei concedit. Fuit natione Gallus, & Enni contubernialis: quidam Mediolanensis faciunt. Decessit anno post Enni: sepultus in Janiculo. Author Eusebius.

Cæcinum, κακίνον Steph. Oppidum in finibus Italiz, inter Locros & Reginos, à Cæcino vicino amne ita appellatum.

Cæcinus, κακία, fluvius in finibus Italiz, qui Reginum agrum à Lorenzis dividit. Plin. lib. 3. c. 10.

¶ Cæcubus, a, um: unde Cæcubi agri, Cæcubæ vites, Cæcubum vinum, Plinio: à loco in Campania, lib. 3. c. 5. ||

Cæcubum, κακίον Straboni, vinum generosissimum: sic dictum à Cæcubis Campaniæ populis, apud quos nascitur. Plin. lib. 4. Scitini & Cæcubi obtenduntur agri. His junguntur Falerni, Caleni, Mart. lib. 13.

Cæcuba Fundanis generosa coquuntur Amielis,

Vitis & in media nata palude viret.

Cæcus, oculis captus, visu carens. { τύριον οφλές. GALL. Aveugle. ITAL. Cieco. GERM. Blind. HISP. Ciego. ANGL. Blinde. } Cæcum crimen. Livius lib. 5. d. 5. Cæcus animi. Quint. cap. 16. lib. 1. & Gell. cap. 13. lib. 12. ¶ Quandoque idem est quod insidiosus, occulte malus, latens, tacitus, qui videri non potest. Col. lib. 1. Ex quibus sepe contrahuntur cæci morbi, quorum causas ne medici quidem perspicere queunt. Cic. contra Rullum, Cur hoc est tam obscurum atque cæcum? Idem de Orat. Res cæca, & ab aspectus judicio remota. Sic Virg. etiam Vada cæca, & Cæcos scopulos vocat: qui ita sub aquis occultantur, ut oculos fallant. Transfertur etiam ad animum, ut quum aliquem Cæcum esse avaritiæ, furore, amore, aut odio dicimus. Cic. pro Sexto Roscio, Ipsos cæcos reddit cupiditas, atque avaritia. ¶ Sic dicimus Cæcam noctem, in qua non videmus. ¶ Vestigia quoque cæca dicuntur, quæ in obscura, aut incognita via versantur. Vig. 6. Aeneid.

Cæcuba regens filo vestigia.

¶ Item locus cæcus dicitur, in quo non videmus. Cæcæ fossæ, cæci aditus, qui sunt obsepti. ¶ Cæcum vallum, in quo præacuti pali affixi herbis, vel frondibus oculuntur. ¶ Item Cæcum intestinum, quod inter ileon, & colon situm, parvo oblongo que ventri suum est: cæcum appellatum ab eo, quod ingressum exitui adversum non acceperit, sed hos tam vicinos habeat, ut plerumque in unum coire, & exitu carere videatur. ¶ Vel cæco appareat: proverbialis hyperbole frequens apud autores, de re vehementer perspicua. ¶ Cæcus cæco dux. τυριός οφλές ὁδοὺς. Adagium Evangelicis quoque literis celebratum, quo uti licebit; quoties indoctus indoctum docere, inconsultus imprudenti consilium dare conabitur. Allusio ad proverbium M. Tullius lib. de finib. ult. Cæci præscriptio, τυριός οφλές μαρτιάλιος, dicitur absurdia: quoties ipse qui præscribit, non intelligit quid dicit. Socrates apud Platonem in Theateto. ¶ Hunc protinus simile est, Cæca speculatio, κακοκομία. ¶ Neque cæcum ducim, neque amitem consultorem, μήτε τυριός οδούς, μήτε μάρτιον, εἰσεγένοντο, subaudiendum, adhibeas: Disce, sed à doctis: Consilium pete, sed à consultis. ¶ Quid cæco cum speculo? τι τυριός κακόπτε. Citarunt à Stobæo versiculos ex Epicharmo, οὐ τὸν κακόπτεντον εἰ τυριός νομίζει; id est, Luminibus orbo cum speculo quid est rei? Quorum opus est libris illiterato? quod regnum juveni stulto? quod divitias ei qui nesciat uti? ¶ Cæca dic emere aliquid, Plaut. Pseud. a. 1. sc. 3. Eme die cæca herclè olivum, id vendito oculata die: id est, eme non præsentē pecunia, sed in diem pacta: revende pecunia præsentē. Vocant & Iurisconsulti cæcam diem & cæca testimonia, quæ scripto perhibentur absentibus: nam cæca sunt non tantum quæ non vident, sed quæ non videntur & absunt. Erasmus in Chiliad.

Cæculus, diminutivum à Cæcus. ¶ Est & nomen proprium filii Vulcani: hucus mater quum iuxta ignem sederet, fortè fortuna scintilla quædam in ejusdem gremium evolayit, ex qua mulier concepit, perperque filium, quem postea ob oculorum parvitatem Cæculum vocavit: à quo Cæcilius ortos putant, quorum familia Romæ nobilissima fuit. Hic collecta multitudine, postquam diu latrocinatus esset, Prænestinam civitatem in montibus condidit: & quum ad ludos vicinos populos invitasset, cœpit eos admonere, ut secum habirarent, & pro gloria jactare se filium Vulcani. Quod cum illi non crederent, invocato Vulcano ut se filium comprobarer, omnis illius multitudinis chorus est flamma circundatus. Quo facto commoti omnes, simul habitaverunt, & Vulcani filium esse crediderunt. Hæc Servius in illud Virg. lib. 7. Aeneid.

Nec Prænestina fundator defuit urbis:

Vulcano genitum pecora inter agrestia regem

Inventumque foci, omnis quem credidit atas

Cæculus, &c.

Cæctas, is, Privatio visus: tam ad corpus, quam ad animum referunt. { τύριον οφλέων. τυριός. GALL. Cecité, aveuglement. ITAL. Cæcità, l'essercieco. GERM. Blindheit. HISP. Ceguadad. ANGL. Blindness. } Cic. de Aruspic. respons. An tibi luminis obesset cæctas plus, quam libidinis? Idem pro dom. sua, Pœna omnis oculorum ad cæctatem mentis est conversa.

Cæctenius, qui cæcus natus est, { τυριός. GALL. Aveugle né. ITAL. Nato cieco. GERM. Ein geborner blinder. HISP. Nacido ciego. ANGL. Borne, blinde. } Lucr. lib. 2.

Nam quum cæctenius, S. lis qui lumina nunquam

Appexere, tamen cognoscant corpora tactu.

Cæco, as, Cæcum facio, excæco. { τύριον οφλέων. τυριός. GALL. Rendre ou faire aveugle. ITAL. Acciecare. GERM. Blind machen/Blenden. HISP. Cegar à otro, hazer ciego. ANGL. To make blinde. } Plin. de viris illustrib. Potios Herculis sacerdotes pretio corrupti, ut sacra

sacra Herculea servos publicos edocerent: unde exētatus est. Cic. 4. Ph. ip. Sed spes rapiendi, atque predandi cæcat animos eorum. Idem pro domo sua, Argenti & supellestilis mete cupiditate esse cæcatum. Cujus composita sunt, Exētaco, quod est valde, seu perfectè cæco. Plin. Ut quem lavatur, si oculos attingat, exēcerit. Obētaco, de quo infra.

Cæcua, Gloss. Cæcua noctua: quia lucem fugit, tanquam cæca esset. Apud eund m., Cæcuma noctua.

Cæcūtio, is, Parum video. { αὐτοῦ νόσος. GALL. Eſtre aveugle, ne voir goutre, ou ne voir pas clair. ITAL. Veder poco, ejer bornio. GERM. Obel oder nur ein wenig sehen, ein blöd und abnennend gesicht haben. HISp. Egard cæguejar. ANGL. To be dimme sighted, to see bot à little or not clearlie. } & Cæcūtiens, quasi semicæcus. Varro. Utrum oculi mihi cæcutiunt, an ego vidi servos in armis contra Dominos? Apud Nonium.

Cæculto, as, Obtulsum visum abeo, cæcos imitor. { αὐτοῦ νόσος. GALL. Ne voir pas fort clair, avoir les yeux comme éblouis. ITAL. Veder poco, contrasare i ciechi. GERM. Ein blöd und schwach gesicht haben. HISp. Contrahazer a algun ciego. ANGL. To be dimme in sight. } Festus, Cæcultare est cæcos imitari. Plaut. Numam oculi cæculant: estne hic noster Hermio?

Cædīcūs, vir ditissimus, cuius meminit Virg. lib. 9. & 10. Aeneid. Cædītūc tabernac, dicta sunt à Cædīcio quodam, qui eas in via Appia ædificavit.

Cædo, is, cecidi, cæsum, activum: Percutio, ferio, verbero. { חַכְהָה. מִתְפַּעַל, מִתְפַּעַל, מִתְפַּעַל. GALL. Frapper, couper, trencher, tuer. ITAL. Percutere. GERM. Schlagen / streichen. HISp. Herir o matar con hierro. ANGL. To beat, to whippe, to cut, to strike, to kill. } Terent. in And. Verberibus te cæsum in pistrinum Dave dedam. Interdum idem quod amputo, præcido. Cic. 3. de Divin. Arbores simul cum luna senescente tempestivè cædi. Et paulò post, Qui robur illud cecidit, dolavit, inscripsit. Cædere frondem, i. stringere, colligere amputando, vel deradendo. Cato de R.R. Frondem populam, ulmeam, querneam cædito. Saginam cædere, translare, quia fronde saginabatur pecus. Plaut. in Moſt. Este, effercite vos, saginam cædite. Item Occido. Virg. 2. Aeneid. Cæduntur vigiles. Ponitur quandoque pro immolo, sacrifico, ut apud eundem, Cædunt binas de more bidentes. Cædere agnum Iunoni, i. immolare. Gell. cap. 3. lib. 4. Locant cædendos agnos. Plaut. Capt. sc. 1. a. 4. Cædendum illius (agnum) conduxi (i. immolandum.) Idem Aul. sc. 5. a. 3. Cædere virgis, vide Virga. Item pro frango. Cic. 3. Verr. Cædere januam saxis, instare ferro. Cædi testibus, apud eundem ad Q. Fratrem, est testium multitudine urgeri, premi, convinci. Hujus composita sunt Absciso, Concido, Circuncido, οὐρανεύειν: Decido, Excido, Incido, Intercido, Occido, Præcido, Recido, & Sucido.

At Cedo sine diphthongo, cessi præteritum, & supintun cessum facit, multaque significat. { τὸ σαρ. χωρία. Se retirer, donner lieu, ceder, obeyr. ITAL. Ritarsi, dar luogo, accordarsi con alcuno. GERM. Weichen. HISp. Ir, dar lugar libre. ANGL. To give place, to obey. } Nam quandoque cedere significat abire, & locum victori dare, ēx̄i. Cic. Cui quidem exercitus nostri, Imperatoresque celerunt. Ex transverso cedi, quasi cancer solet. Plaut. Pseud. sc. 1. a. 4. Cedendi & abeundi tempus. Gell. cap. 29. lib. 2. Hæc cessere in remedium. Senec. cap. 9. de Tranquill. Quandoque discedere, evitare, atque subterfugere rem aliquam. Plaut. Cedamus imbri. Hinc cedere ira, ἵππος τη θυμού, dare locum ira, & quasi ab ira discedere. Cedere bonis, discedere à bonis, & quicquid nostrum erat, tradere creditori, εἰς λίαν τὸ ὑπέρ. Cædere in jure, Ius quod habemus, alteri tradere: quod & de jure cedere, dicimus. Cædere item, est in jus alicujus venire: ut, Cedunt mihi ea bona, id est, in jus meum veniunt. Item cum Accusativo, Cedere victoriam alicui, Velleius. Cedo aquam manibus. Plaut. Moſt. sc. 3. a. 1. Cede cerussam. Idem ibid. Cedo mihi tuam dexteram (salutantis.) Idem Cure. sc. 3. a. 2. Et cum accusativo mediante. In Hier. super Matth. Ita siebat, ut oblatio liberorum sub occasione templi & Dei, in sacerdotum lucra cederet. Cædere lite, pro viictum se fateri, & à judicio viictum abire. Item cedere, ponitur pro accidere, evenire. Omnia ex sententia cedunt: In magnopere fortunatos, quibus & rectè, & secus instituta feliciter cedunt. Item Cedere ponitur pro dare. Enn. Salvete optimæ corpora, cedite manus vestras, measque accipite. Pro concede-re, obsequi, non repugnare. οὐρανεύειν. Virg. 2. Aeneid.

Cedo equidem, nec nate tibi comes ire recuso.

Pro succedere, seu in sortem contingere. Idem, Cesserit Ausonio si fors viatoria Turno.

Pro incidere. Plaut. Aulul. In hostem absolutus cedas. Inveni-tū & Cedo imperativum: Dic, φίλε, εἰμί: nec habet aliam personam, nisi tantum Cedita pluraliter, habetque primam correptam. Terent. in Andr. Cedò, culum puerum apposuisti hic ante januam? Cic. in Caton. Cedò, quā vestram Rempubl. tantam amisisti? id est, dic. Terent. in Phorm. posuit pro Da: Quin tu mihi argentum cedo? PHOR. Imò uxorem tu cedo. Invenitur Cetera, pro cedite. Nævius, Pro industria ne te regem prognatum, patrem Lycurgum cetera. Ennius in Medea, Salvete optima corpora, cetera manus vestras, measque accipite. Vide Nonium. Cædere dicim, ξεργόν τὸ μέτεργον, inquit Ulpian. significat incipere deberi pecuniam: sicuti Venire diem, significat eum diem venisse, quo pecunia peti possit, i. cedere diem, D. de verb. signific. Cædere semita. Senec. epist. 65. Cædere è vita, est mori. Cic. de clar. Orat. Hortensius è vita cesserit. Hinc Cessicus tutor dicitur in jure, cui tutela cessa est, & Cessitia tutela, quæ ita cessa in jure & translata est. Item Cessim ire, pro retro cedere, vel retrò redire. Alfenus in l. 52. D. ad leg. Aquil. Item Iustinus lib. 2. Commissio prælio ite cessim, inhibete remos, &c. Hujus verbi composita sunt, Abscedo, Accedo, Antecedo, Concedo, Decedo, Discedo, Excedo, Incedo, Intercedo, Præcedo, Procedo, Recedo, οὐρανεύειν, Retrocedo, & Succedo, quæ habent penultimam productam.

Cæsūs, participium à cædo. { καὶ παραδόθη. GALL. Taillé, battu, éte, ITAL. Tagliato, battuto. GERM. Geschlagen. HISp. Cosa herida ó muerta. ANGL. Cutt, killed, beaten. } ut, Cæsis copiis. Cic. ad Brut. lib. 10. Cæsis victimis. Idem ad Attic. lib. 2. Cæsa arbores, Plin. lib. 16. c. 12.

Cæsum, vide Cæsa.

Cælurā, æ, propriæ incisura. { טֶרֶן zamir, טֶרֶן machtsb, בְּשַׁר kétseb, בְּשַׁרְתָּן. GALL. Coupure, talliade, incision. ITAL. Taglio. GERM. Erbarung / beschneydung. HISp. Cortadura, incision. ANGL. A cut, a gash. } Plin. lib. 17. Ante Kalendas Martias crescit ad brumam usque, definitque quum durescere incipit hoc signum, quod tempestivam habet cæluram. Cælura item in carmine dicitur, quum in medio versu vox pronuntiantis quasi inciditur, pedis aliqui-jus principio finem dictionis terminante. Hæc quadrifariam dividit: alia Penthemimeris dicitur, sive semiquinaria: alia Hepthemimeris, sive Semiseptenaria: tertia Trochaica: quarta Bucolica. Pen-themimeris est, quum post duos primos pedes superans syllaba invenitur, quæ dictionem terminet, ut,

Arma virumque cano.

Et,

Italian fato.

Habet enim ex quinque dimidium. Hepthemimeris est, quum post tres pedes similiter syllaba dictionem terminans invenitur: ut,

Arma virumque cano Troia.

Continet enim septenarii medietatem. Trochaica est, quum post duos pedes trochaeus partem orationis perficit: ut, Nil nostri miserere. Bucolica, quum post quatuor pedes syllaba superat in partem orationis terminans: ut,

Omnia vincit amor, & nos cedamus amori.

Cæsūrātūm, Succinctè, breviter. { συντόπως. GALL. Succinctement, brièvement. ITAL. & HISp. Succintamente, brevemente. GERM. Beschneydig / kurtz / behaulich. ANGL. Skortlie, in few wordes. } Utuit hac voce Sidonius in epistola quadam ad Claudianum.

Cæsim adverbium, significat cædendo, sive per incisionem gladii. { συργανφοράς, κρατήρας, τριγλίῳ. GALL. Par membres, ITAL. A pezzi, à minuto, à bravo à bravo, à taglio. GERM. Durch schneiden oder hauen. HISp. Cortando, à cuchilladas, de miembro en miembro. ANGL. By cutting in partes or members. } sicut Punctum, ex Αγκυλώψ, pungendo. Liv. 2. bel. Pun. Hispano punctum magis quam cæsim affuetu petere hostem. Colum. lib. 5. Major autem pars operis in vineam ductum potius, quam cæsim facienda est, id est, cum maturitate potius, quam uno impetu. Cessim verò, gemino ss, & sine diphthongo aliud significat: de quo vide infra suo loco.

Cæſlo, nis, verbale, Incisio. { טֶרֶן zamir, טֶרֶן machtsb, בְּשַׁר kétseb, בְּשַׁרְתָּן. GALL. Coupure. ITAL. Tagliatura. GERM. Erbarung. HISp. Cortadura. ANGL. Cutting. } Col. lib. 4. c. 33. Et post quinquennium cæsa more salicti recreatur, atque in pallum formata, ferè usque in alteram cæsionem perennat.

Cæſtūlūm, ii, { ANGL. A handkercherse. } Linteolum erat purum & candidum: dictum quod cædendo ad candorem perveniret, vel quod oras circuncisas haberet. Plaut. in Epid. Linteolum cæſtūlūm. Ex Nonio cap. 14.

Cædēs, is, Mors ferro, aut alia vi illata, præsertim ab eo qui occidere, aut ferire volebat. { πυρ retsach. Φόρ. GALL. Meurtre, tuerie. ITAL. Uccisione, morte violenta. GERM. Todschlag / mord. HISp. Muerte violenta, ó matanza à hierro. ANGL. Slaughter, meurshier, killing. } Cædes propriæ de sanguine & ferro dicitur. Quintil. de-clam. 350. Item Cædes malignorum, Gell. cap. 12. lib. 19. Cicer. in Bruto: Nam quum in sylva ita facta sua cædes esset. Ovid. 13. Metam.

modò vulnera fratrum

Ante oculos mihi sunt, & tantæ cædis image.

Plin. lib. 14. c. 13. Invenimus inter exempla, Mecenii uxorem, quod vinum bibisser è dolio, imperfectam fustæ à marito, cumque cædis à Romulo absolutum. Cædes pro sanguine, ut & Φόρ, crux est atque cædes. Virg. Aeneid. 3.

repidaque recentem

Cæde locum.

Ovid. 4. Metam.

Arborei fætus aspergine cædis in atram

Vertuntur faciem.

Id est, sanguinis aspersione. Hujus diminutivum est Cædicula.

Cædes, de cæsura lignorum, taliumque. Gell. lib. 19. cap. 12. Cur tantam ligni atque frondium cædem faceret, percontatus est.

Cæduūs, adjективum, οὐρανεύειν, ut Cædua sylva, quæ scilicet religiosa non est, sed quoties opus est, ad ignis, vel ædificiorum usum cæditur. { ὀλορεῖν, ὀλορεύειν. GALL. Taillis, bois taillis, ou de coupe. ITAL. Bosco da tagliare. GERM. Der zuthauen ist. HISp. Bosque que se corta ó pude de cortar. ANGL. A wood that is cut as often as needed is. } Plin. lib. 13. cap. 4. Cæduæ palmarum sylvæ. Servius sylvam cæduam vocat, quæ succisa, rufus ex stirpibus, aut radicibus renascitur. Contrà, Incidua sylva dicitur, quæ non cæditur.

Cælatura, vide Calo.

Cælebs, generis communis, vir sine uxore, aut mulier sine marito vivens. οὐρανος, οὐρανη. GALL. Qui n'est point marié, sans femme. ITAL. Huomo over dona non maritati. GERM. Das nicht in dem ehelichen stand ist. HISp. Varon soltero, ó muger soltera. ANGL. Chaste, unmarried, that is single. } Dictus cælebs (ut inquit Festus) quod cælo dignam vitam agat, qui contum careat. August. Cælebs qui non habet uxorem, vel quæ non habet maritum: qualia sunt numina in cælo, quæ absque conjugi sunt, si agapetas non attendamus. Hi accipiunt Cælebs non tam pro uxore parentibus, quæ pro castis, & omni venere abstinentibus. Sed propriæ dicitur Cælebs, qui uxorem non habet, etiamsi concubinas habeat. Nam Cælebs & Maritus contraria sunt. Mart. lib. 2. Corrumpis sine talione cælebs: hocest, corruptis alienas uxores, quum ipse vivas in cælibatu, nec habeas uxorem, quam illi vicissim possint corruptere. Quint. Num

clarus,

Cælarius, an obscurus magistratus, an privatus; civis, an peregrinus; liber, an servus; maritus, an caelebs; parens liberorum, an orbus sit. Cic. de Legib. Cælibes esse prohibento. Inde dicimus, Torum cælibem, & vitam cælibem, aetam in cælibatu. Ovid.

Quæ si non fuerat caelebs te vita deceret.

Cælibem vitam vivere. Gell. cap. 11. lib. 5.

Cælibatus, us, pro vita quæ agitur sine uxore. { *ἀγαύτια.* GALL. Estat d'un homme non marié. ITAL. Il stato di castità ò di non esser maritato. GERM. Der ledig stand außerhalb der ehe. HISP. Soltura de no ser casado. ANGL. Chastitie, singleness, or the estat of one unmarried. } Martialis, Constituit Mercurius pellere cælibatum. Suet. in Galb. cap. 5. Verum amissa uxore Lepida, duobusque ex ea liberis, mansit in cælibatu. Aliis magis placet has dictiones per se, diphthongum scribere, sicut & cælum, & alias ab eo derivatas.

Cælestini, populi Umbriæ sunt, qui à Plin. lib. 3. c. 14. in sexta Italica regione collocantur.

Cælia, potius genus ex frugibus confecti, cuius meminit Plin. lib. 22. cap. 25.

Cælibaris hasta, dicebatur qua caput nubentis comebatur, quæ in corpore gladiatoris occisi stetisset, ut sicut illa conjuncta fuerat cum corpore gladiatoris, sic cum viro nova nupta esset copulata. Festus.

Cælium, oppidum Calabriæ, non procul à Brundusio, apud Plin. lib. 3. cap. 11.

Cælius, mons urbis Romæ ex septem: à Cælio Vibeno nobilissimo duce Tusco dictus, quod Romulo adversus Latinum regem cum auxiliis venerit: à quo Cælimontia, aut Cælimontana porta. { GERM. S. Johans port in der Stadt Rom. } Hunc montem Tullius Hostilius urbi addidit, ibique ipse habitavit, quod frequentius habaretur, ut inquit Livius: in eo habitavit Ennius poëta. Fuit & Cælius nomen patris Saturni.

Cælius, Orator acerrimo ingenio fuit, discipulus Ciceronis, de quo extat illud Quintilianii elogium, longiore illum vita, & meliore morte dignum fuisse. Hic postea ab Atrario quodam accusatus, quod cum Catilina conspiisset in perniciem Reipubl. quodque aurum à Clodia Clodii sorore extorsisset, eique venenum propinasset, defensus est à Cicerone elegantissima illa Oratione, quæ hodie quoque habetur in manibus. Alius fuit Cælius Pontius, Prætor urbanus, cui ius dicenti, quum pica capiti ejus insedisset, ab Aruspice responsum est, dimissa ave, hostium victoriam fore; occisa, Reipublicæ: eum tamen interitum, qui eam occidisset: intrepidè tamen avem occidit, unde non ita multò post cum quadrigata suæ familiæ hominibus est interfactus.

Cælla, vide *Cella*.

Cælo, as, Sculpo, incido. { *πηνος πιττάκη. γλυφω.* GALL. Graver, ou estoffer, ciseler. ITAL. Scolpire, intagliare. GERM. Aufgraben/ausstechen/ getrockte arbeit machen. HISP. Labrar de buril, ò finzlar. ANGL. To carve, graver or intayle. } Cic. 1. de Divin. Hanc speciem Praxilites cælavit argento, & noster expressit Archias versibus. Virgil.

Calataque in auro

Fortia facta virum.

A quo Cælata vasa dicuntur, quæ veteres Ancæsa vocabant, quod circuncidendo siant: & cælum, γλυφίσαις, ipsum instrumentum quo quidpiam cælatur. Plin. lib. 33. construxit hoc verbum instar eorum, quæ pretium signant. L. Crassus, inquit, orator duos scyphos habuit Mentoris artificis manu cælatos, festertiis centum: confessus est tamen, nunquam se his uti propter verecundiam ausum. Opus cælare, metaph. pro componere. Horat. 2. epist.

Carmina compono: hic elegas, mirabile visu,

Calatumque novem Musis opus.

Ubi Porphyrio, Cælatum, variatum, & quasi pictum.

Quem modò calatum stellis Delphina videbas.

Ovid. 2. Fast.

Nec clypeus vasti cælatus imagine Mundi.

Idem 13. Metamorph. Sic ducere opus, ut cælandum, non fabricandum sit.

Cælatur, Ars est cælandi, aut ipsa sculptura & incisio. { *πηνος πιττάκη. γλυφη.* GALL. Graveure ou estoffeure, mestier de graveur. ITAL. Intagliamento, l'arte di tal lavoro. GERM. Die Kunst des aufgrabs / aufstechens / oder bildwerck zumachen. HISP. Obra de finzelo, ò la arte de finzlar. ANGL. The art or graving or carving. } Plin. lib. 19. cap. 4. Superque pistrinum operibus, & cælaturis vive re. Idem lib. 35. c. 12. Qui plasticen matrem statuariæ, sculpturæque, & cælaturæ esse dixit. Cælatura rumpit tenuem laminam. Quintil.

Cælatur, oris, { *πηνος μεμπατέακη. γλυφη.* GALL. Graveur, ou estoffeur, sculpteur. ITAL. Scultore, intagliatore. GERM. Ein aufgraben / aufstecher. HISP. El que labra de finzel. ANGL. A graver, carver, or intayler. } Quint. lib. 2. cap. 4. Cælator cælum desiderat, & pictor penicilla. Argenti cælatores. Plin. lib. 34. c. 8. Cælamen, inis, idem quod cælatura, γλυφη. { ANGL. Engraving, entayling. } Ovid. 13. Metam.

neque enim clypei calamina novit

Oceanum, & terras, cumque alto sydera cælo.

Cælo, is, cum diphthongo, & gemino ll, scriptum, verbum antiquum, & quo solùm in compositis utimur: significat percusio, aut frango, τριβη, τριβη. Præteritum facit Ceculi, vel culsi, & supinum Culsum. Hinc sunt composita Percello, Procællo, & Recællo: Percello, idem est quod percusio, pulso: Frequenter ad animum transfertur. Terent. in Andr. Percusit illicè animum. Procællo idem est quod propello, vel evertio. Inde Procella: de quo suo loco dicemus. Item Recællo, idem quod reclino. Est & Cello, sine diphthongo scriptum, de quo vide infra.

Cætes, i, instrumentum ad sculpendum aptum. Quidam à cælo, alii à cællo deductum putant.

Cælos, Thraciæ portus, apud Plin. lib. 4. cap. 11.

Cælum, instrumentum, quo utuntur argentarii, dum vasæ sculptunt, aut sculptores, aut statuarii utuntur in lignis, aut lapideis simulachris scalpendis. { *υρηchereth. γλυφη. στατικη.* GALL. Burin, ou autre instrument à graver. ITAL. Scapello. GERM. Ein austecher / ein schröteysen / ein grabmeissel. HISP. Sinzel, ò buril. ANGL. A graving or carving instrument. } || Stat. lib. 4. Sylv. cap. 6.

laboriferi vivant qua marmora calc

Praxitelis. ||

Unde est illud,

Cælo fabricata Myronis.

Cælum, { *ποιησις schamajim. ἔργον.* GALL. Le ciel, les cieux. ITAL. & HISP. Cielo. GERM. Der himmel. ANGL. The heaven, the firmament. } Uno nomine dicitur tota illa mundi pars, quæ est supra elementum ignis, quam philosophi æthera appellant: ita dictum à cœlano, hoc est, occultando, quod inferiora omnia celet, & tegat: sive à stellarum imagine, quæ in eo quodammodo cœlatae apparent. Ambrosius lib. Hexaëm. Cælum, quod impressa stellarum lumina habeat, quasi cælatum appellatur: sicut argenteum, quod signis eminentibus refulget, cælatum dicimus. Varro cælum, quasi *κλειστόν*, hoc est, cævum, dictum putat: & sic per se diphthongum scribendum videtur. Cic. pro Pomp. Pompeium omnes, sicut aliquem non ex hac urbe missum, sed de cœlo lapsum intuentur. In cœlum ferre, vel tollere, est summis honoribus afficere, *ἴργιζεις.* Cic. ad Attic. lib. 3. Salaminii nos in cœlum decretis suis sustulerunt. De cœlo detrahere, est de summo honoris gradu deturbare. Item 6. Philipp. Collagam de cœlo detraxisti. Cælum adorare. Suet. in Ner. cap. 49. Item cœlo receptus Romulus. Quintil. Videntur Terram, Cælum, Mare consequi. Plaut. Amph. Is odor dimissis pedibus in cœlum volat. Idem Pseud. sc. 2. a. 3. Libero cœlo se permittunt aves. Quintil. Philosophi decem cœlos esse dixerunt, quorum septem à planetis appellavere: octavum sydereum, seu stellatum: nonum vero quum nescirent cujus conditionis esset, vocaverunt cœlum aqueum, crystallinum, non à frigiditate, sed transparentia, quod per illud sidera apparent, & pellueant. Decimum locum sibi vendicat cœlum illud, quod ultimum philosophi putantes, Primum Mobile vocaverunt. Undecimum cœlum Beatorum sedes, ab Ethnici philosophis ignoratum, quod idcirco Theologi Empyreum vocaverunt, non quod calore, sed splendore & claritate cœteris antecellat. Sunt igitur undecim cœli, scilicet cœlum empyreum, primum mobile, cœlum crystallinum, cœlum stellatum, cœlum Saturni, cœlum Iovis, cœlum Martis, cœlum Solis, cœlum Veneris, cœlum Mercurii, & cœlum Lunæ. Hæc fusiū tractantur in lib. de Cœlo, ab Aristotele. Cic. 4. Tusc. Cœlum hoc in quo nubes, imbræ, ventique coguntur, quod & humidum, & caliginosum est propter exhalationes terræ. De cœlo ici, est fulmine afflari. Cic. lib. 2. de Divin. Summanus de cœlo ictus. De cœlo tacta statua. Gellius cap. 5. lib. 4. De cœlo servare, est cœli statu observato, auspicio inde sumere. Auspicio enim non nisi sereno cœlo rata erant: contrà fulmine, aut pluvia turbabantur. Cic. in Vatinium, Quod eo die scires, de cœlo esse servatum. Idem Attic. lib. 2. Milo proscriptis se per omnes dies comitiales de cœlo servaturum. Plin. lib. 11. c. 37. cœlum capitum cranium videtur appellasse, eo quod caput totum eo tegatur, ut inferiora hæc cœlo: Hoc (inquit) est viscerum excelsissimum, proximumque cœlo capitum, sine carne, sine cruento, sine sordibus. Interdum Cœlum sumitur pro aere. Virg. 1. Aeneid.

maria ac terras, cœlumque profundum.

Idem Georg. 1.

& varium cœli predicere morem.

Ubi Servius, Cœli, id est, ætis, Lucret.

In hoc cœlo qui dicitur Aér.

Plin. lib. 2. Et hoc cœlum appellavere majores, quod alio nomine Aera. Hinc grandines sunt, & pruine, imbræ, procellæ, turbines ventorum. Cœlum pro vivorum regione, id est terra, sumitur etiam, ut in illo Virg. lib. 6. Aeneid.

Sed falsa ad cœlum mittunt insomnia manus:

Quia sicut Dii nobis, ita nos inferis superi habentur. Macrobius in somn. Scip. cap. 1. Cœlum *ἥρας*, antiquissimum deorum fingunt Poëtæ, qui Terra sorore in matrimonium ducta, Saturnum, Betillum, Dogana, & Atlanta genuit. A cuius nomine formosissimum supremum corpus Cœlum dicunt fuisse appellatum. A cœlo ad terram, *ὅτι οὐκέτι μήτε γῆς.* Proverbialis figura, perinde valens ac si dicas, quacunque de re ab extremo initio usque ad supremum finem. Plaut. in Persa. Neque cœlum, neque terram attingit, *Οὐδὲ γῆς, οὐδὲ οὐρανοῦ μήτε γῆς.* De re vehementer absurdâ, atque aliena, quæque nulla vicinitate pertinet ad id, de quo agitur. Lucian. in Pseudomante. Cœlum digito attingere, proverbiali hyperbole dicuntur, qui longè supera mortalium conditionem, ac Diis proximi esse videntur. Cic. ad Atticum lib. 2. In cœlo esse aliquem, proverbiali hyperbole dicimus, qui est supra modum fortunatus ac gloriosus. Idem ibid. In cœlum expulsi, *οὐκέτι μήτε γῆς:* id est, Facis quod in tuum ipsius recidat caput. Aut obloqueris iis qui facile possint lacerare. In cœlum jacularis, *οὐδὲ μήτε γῆς μήτε γῆς.* Est apud Zenodotum & Suidam, de iis qui frustrâ laborant, aut qui audent eos lacerare, quos non possunt lacerare: nihil enim ferire potest, qui in cœlum sagittam totquet, nisi quod divos videtur petere. Cœlo ac terræ loqui, proverbii specie dicuntur, qui frustrâ vociferantur. Sic enim solent, qui diffidunt hominum præfidiis, exclamare, *οὐδὲ γῆς, οὐδὲ γῆς!* Theognetus apud Atheneum. Mare cœlo miscere, proverbialis hyperbole, pro eo quod est, omnia perturbare, nihilque non facere. Tit. Livius, Quid est quod cœlo terram, terræ cœlum miscant? Lucianus in Dialogo Promethei & Mercurii. Cœlum territat: proverbialis hyperbole apud Virg.

& cœlum territat armis.

Convenit in minaces & feraces. Thrasonesque magniloquos. Toto cœlo errare, proverbium est, in eos qui vehementer aberrant: quod usurpat Macrobius. Saturn. lib. 3. Adhuc cœlum volvit, proverbium quo uti licebit, quoties significabimus adhuc superesse spem, & nondum

dum omne tempus, quod melioris fortunæ solet occasionem adducere, exactum esse. Theocr. in Charit. Oūm̄ plūus īgūr̄ īgūr̄
⁊ s̄ sol̄ cīnāt̄s. i.

Nondum defessus provoluere desit aether
Menses atque annos.

Quod enim unus annus negat, alter ultrò defert. In masculino genere unus est Ennius, Quem cælus genuit. Idem, Cælus profundus. Author est Sosipater lib. 1.

Cælestis, e, Divus, divinus, è cælo proficiscens. { ἥπανθ. GALL.
Celeste, de l'air, du Ciel, divin. ITAL. Celeste. GERM. Himmel.
HISP. Celestial. ANGL. Heaventie. } Virg. 1. Æneid.

— tantane animis cælestibus ire?

Liv. 4. ab urbe, Siccitatem eo anno plurimum laboratum est: nec cælestes modò defuerunt aqua, sed terra quoque ingenito humore egens. Cælestes etiam substantivè dicimus pro cælicitibus, & diis superis. Cic. 6. Philipp. Quid est, quod de voluntate cælestium dubitate possimus? Idem 3. Offic. Hercules quem hominum fama beneficiorum memor in cælestium consilio collocavit. Cælestes aquæ. Ovid. 4. Fast. Cælestis vir in dicendo. Cicer. Cælestis vox Neronis. Suet. in Neron. cap. 21. Et cælesti ore. Velleius.

Cælestissimus, superlativus. Velleius Paterculus hist. 2. Cælestissimum ejus operum pro captu mediocritatis meæ adiutor fui.

Cælīcōlā, qui, vel quæ cælum habitat. { ἕρειον. GALL. Celeste, qui habite au Ciel. ITAL. Habitatore del Cielo. GERM. Einwohner des himmels. HISP. Morador del Cielo. ANGL. That dwelleth in heaven. Virgil. 1. Æneid.

— ubi califer Atlas

Axem humero torquet stellis ardentibus aptum.

Cælites, cælitum, Dij cælestes, qui cælum inhabitant. { ἕρειον. GALL. Celestes, habitans du Ciel. ITAL. Dei celesti. GERM. Die im himmel sind, dte himmelischen. HISP. Los dioses o sanctos del Cielo. ANGL. They which dwelleth in heaven. } Cælum autem appellabant veteres, illam mundi partem, quam nos Æthera, sive Æthereum mundum vocamus; hoc est, omne illud, quod est supra elementum ignis. Unde Solem & Lunam, & cæteros planetas inter deos cælestes numerabant. Cic. 2. Divin. Ego Deum genus esse semper dixi, & dicam cælitum. Idem in somn. Scipion. Et grates, inquit, tibi ago summe Sol, vobisque reliqui cælites. ¶ Legitur & apud Ovid. 4. de Ponto, el. 6. singulare Cælite:

Quale tamen potui de talite. Brute, recenti

Vestra protul positus carmen in ora dedi.

Ubi vocat Augustum Cælitem.

Cælitus, adverb. Significat è cælo: sicut Divinitus, à Deo. ἔργον. { ANGL. Frome heaven. } Hieronymus, Tandem cælitus inspiratus præcisam mortu lingua in osculantisse faciem exspuit.

Cælus, ἔργον, cognomen indigenæ fuit, qui ex terra sorore in matrimonium ducta, Saturnum, Betillum, Dogana, & Atlanta genuit. A cuius nomine, mira varietate formosissimum supremum corpus Cælum dicunt fuisse appellatum.

Cæmentum, { ἔργον chomer. χάλιξ. GALL. Moilon, blocaille. ITAL. Pietre & simile materia da murare. GERM. Allerley vngewerkte steyn zu dem mauren. HISP. Cimiento o pared de piedra manuesta. ANGL. Morter, parget, rubbisch. } à Cædo, ut quidam putant. Sunt enim Cæmenta, omnis rudior materia, à qua ædificia construuntur: quæs sunt tudes lapides nulla arte ad ædificium accommodati, aut politi, sed quales inveniantur temere congesti. Fodinas quoque rustici Campanæ Cæmentarias appellant. Livius 1. bell. Pun. Nec erat difficile murum subruere, quod cæmenta non calce durata erant, sed interlita luto, structuræ antiquæ genere. Colum. lib. 9. Sub porticibus quadratae aræ cæmentis, vel etiam laterculis exstruuntur. ¶ Aliquando ponitur pro ipso opere, i. ædificio, quod strueto lapide erigitur. Plin. lib. 2. cap. 22. Et reliquis pallidus in cæmeno raro utilis: Globosus contra injurias fortis, ad structuram tamen infidelis est. ¶ Interpres utitur in Biblio pro calce aqua fabuloque fermentata. Habuerunt lateres pro faxis, & bitumen pro cæmento. Cæmenta, x. Ean. apud Non.

Cæmentarii, { χαλικόδομοι. GALL. Massons. ANGL. Rhonge masons. } Dicuntur Cæmentorum, hoc est, ædificiorum, quæ ex lapidibus sunt, structores, quos Fabros murorum, seu murarios appellant. Cæmentitus, a, um, quod ex cæmento est. { χαλικης. GALL. Faï de moilon, massomerie. ITAL. Faïto di rotame di calce. GERM. Von allerley zusamen gelässnen steinen gemacht. HISP. Cosa edificata de tal manera. ANGL. Made or morter or parget. } ut, Paticies cæmentiti. Vitruv. lib. 2. cap. 8. Itaque pilis lapideis, structuris testaceis, parieribus cæmentitiis altitudines exstructæ.

Cænargia, καναργία, regio quædam. Vide infra in Thyrea.

Cænē, κανή Ptolemy, sinus Laconici oppidum, non procul à Tanaro promontorio. ¶ Hinc Cænites portus, apud Plin. lib. 4. cap. 5. & Cæneus Jupiter dictus est. Ovid.

Victor ab Oechalia Cæneus sacra parabat

Vota Iovi.

¶ Cæne item parva quædam insula in mari Siculo in Africam versa, cui vicina est Gaulos & Melite, ut à Plinio scribitur lib. 3. c. 8. Cænēum, κανή, promontorium est Eubœæ ad Septentrionem, de quo Plin. lib. 4. cap. 12.

Cæneus, Elati filius, à prima ætate puella fuit formâ venustissima, adeò ut Neptunus illius formâ tactus, cum ea concubuerit: in mercedem autem concubitus petiit illa, ut in vitum mutaretur, & esset invulnerabilis: quod factum est. ¶ Unde jocus factus proverbio, invulnerabilis es, ut Cæneus, ἔργατο οὐδέποτε οὐδεὶς, de iis qui lædi non possunt. Cæterum quum postea Cæneus superbia elatus, contemptis diis juberet Lapithas, quibus imperabat, per hastam suam jurare, Jupiter illius superbiam ultus est. Nam pugnans cum Centauris, quum fecero violari non posset, tau-

ta arborum mole oppressus est, ut vivus sub terram detruderetur, atque hoc modo interiit. Post mortem autem in avem mutatum dicit Ovid. lib. 12. Metam.

— salve

Maxime vir quondam, sed avis nunc unica Cæneus.
Virg. verò lib. 6. Æneid. post mortem in veterem sexum rediisse dicit.

It comes & juvénis quondam, nunc fœmina Cæneus,
Rursus & in veterem fato revoluta figuram.

¶ Fuit & alius Cæneus philosophus, cuius mentio est apud Laetitium & Aristotelem in Organo.

Cænica, Thraciæ regio, Plin. authore lib. 4. cap. 11.

Cænina, à Plinio inter Latij oppida nominatur lib. 3. cap. 5. Hinc Cæninenses populi à Romulo vieti, ut est videre apud Liv. lib. 1. ab. Urbe.

Cænis (ut fabulatur Ovid. lib. 12. Metam.) Thessalica puella fuit, quæ à Neptuno compressa, ab eo muneric loco impetravit, ut in virtute transformareretur, nullisque unquam vulneribus posset sauciari. Mutato itaque sexu etiam nomen mutavit, & ex Cænide factus est Cæneus. Hic in prælio Lapitharum, quum nullo teli genere laxi posset, congesta arborum mole obrutus est, & in Cænidem avem transformatus.

Cænitæ, Achææ portus fuit, non procul à Saronico sinu, querno nemore exornatus. Plin. lib. 4. cap. 6.

Cænys, κανύς, Italiæ promontorium est, quod adversum habet Pelorum in Sicilia, XII. stadiorum interuerso. Autò Plin. lib. 3. cap. 6.

Cæpē, indeclinabile, à capitib magnitudine dicitur: unde & prima vocalis diphthongum accepit. { בָּצָא batzâ. κρόμμων. GALL. Oignon. ITAL. Cipolla. GERM. Zwibbel. HISP. Cebolla. ANGL. Anonyon. } Plin. lib. 19. cap. 6. Ergo omnibus annis separatim semen cæpē causa seritur, separatim cæpē seminis. ¶ Dicitur & Cæpa, cæpæ. Ovid. 4. Fast.

Cadenda est hortis eruta cæpa meis.

¶ Cæparum plura sunt genera, nobilissima Ascalonia, ab Ascalone oppido Judææ. Nam, vt refert Strab. lib. 16. Ascalonium regio præcipue fert Cæpas, Columella, Pompeiam, vel Ascaloniam cæpam eligito, & componito in fidelia. Cæpa oculos mordet, unde à Græcis nomen impositum κρόμμων, quasi pupillam oculi compimenti cogere, sicut scribit Aristoteles in Problematibus. Unde Lacrymosa dicitur à Columella. ¶ Cæpas edere, aut olfacere, κρόμμων ιδίας, dicebantur joco proverbiali, qui lacrymari viderentur. Ductum est hinc proverbium, quod cæparum odor, vt est acris, confuerit lachrymas oculis excutere. ¶ Quis usus cæpe putridi? Us zεῖα πυρομόρφη κρόμμων? de rebus, aut etiam hominibus ridiculis, & quorum nusquam est usus. Etenim quum cæpe sit herba per se vilissima, simul atque computruit, nihil esse potest abjectius.

Cæpula, diminutivum à Cæpa. { ANGL. A little onion. } Pallad. Hoc mensie cæpulas seris.

Cæpitius, a, um, { ANGL. Of onions. } & Cæpitium substantivum, secundum Priscianum, pro eo quod est ex genere cæparum.

Cæpetuin, { κρόμμων. ANGL. An onion bed. } Gell. lib. 20. cap. 7.

Cæpetum revirecit, & congerminat decadente luna. Quo loco legitur & cæpium, id est, teste Prisciano, cæpe.

Cæpinæ, est locus cæpis consitus, vel ipsarum cæpatum uno in loco constitutum multitudi do. { ο κρόμμων, κρόμμων τηνθε. GALL. Le lieu où croissent les oignons, oignonnerie, cives, civots, oignons. ITAL. Luogo seminato de cipolle. GERM. Ein zwibbelgarten/ ein auf der wüste zwibbel stehn. HISP. Cebollino, o simiente de cebollas. ANGL. A place planted with onions, a bed of onions. } Colum. lib. 11. cap. 3. Cæpina magis frequenter subactam postulat terram, quam altius conversam. Et paulò post: Sed Cæpina, vel sæpius, certe non minus debet quam quater sartiri.

Cæpori, Hispanæ citerioris populi sunt. Plin. lib. 4. cap. 20.

Cæpus, facie Satyro similis, cætera inter canem & ursum: nascitur in Æthiopia. Strab. lib. 17.

Cæra, & cæsus derivata, vide Cera. ¶ Malè enim quidam per æ scribunt, quum nec origo, quæ est Græca; nec libri veteres id sancdeant. Vide Manutij Orthographion.

Cærē, καρη, aut καρη, Steph. neutro genere, & indeclinabile. Urbis insignis nomen in Hetruria, quæ olim regionis torius caput fuit. Hinc quondam Agyllam nominatam, & à Pelafigis è Thessalia profectis conditam ferunt. Deinde verò Lydis, quos postea Thyrhenos nominaverunt, adversus Agyllinos bellum gerentibus, quum quidam murum subiens, urbis ejus nomen percontatus fuisset, cissque à Thessallo quodam de muro καρη responsum esset, eo veluti omne à Thuscis accepto, captam postea urbem, mutato priori nomine, Cære vocavere. Verù tam splendidæ, tamque gloriose civitatis, Strab. lib. 5. asserit, vix illa sua ætate extitisse vestigia: & solo vicinorum balneorum nomine, quæ Cæretana dicebantur, fuisse celebratam. Festus. Cæremiarum causam aliqui ab oppido Cære dictam existimant. ¶ Declinatur & Cæres, itis. Virgil.

Est ingens gelidum lucus propè Cæritis amnum.

¶ Legitur & ablativus Cærete, tanquam à nominativo Cæres, etis. Virg. 10. Æneid.

Qui Cærete domo, qui sunt Minionis in arvis.

Quamquam non desunt, qui Cærete ibi adjectivum esse contendant. ¶ Ab hoc oppido Cærites tabulæ appellatae sunt, in quæ Censores referri jubebant, quos notæ causa, suffragij & reliquo ciuitatis jure privabant, præterquam quod ut cives tributum conferre cogebantur. Nam urbe à Gallis capta, quum Cæretani eos, qui unâ cum sacrâ æternoque Vestâ igne ad se profugerant, comitem hospitio suscepissent, Romani deinde restituta in statum meliorem urbe, satis malignam illis gratiam retulerunt: nam ciuitate quidem eos donaverunt, suffragij autem jus eis non concesserunt. Vide Gell. cap. 13. lib. 16. Hinc factum est, ut quum aliquem ignoratio & contumelia dignum volumus significare, Cærite cera, cum dignum esse dicamus.

Cæremiarum, & cæmonia, x. { γῆραπον εθνοκοσθ. γερενία, τελιν. GALL.

GALL. Ceremonies. **ITAL.** Ceremonie. **GERM.** Aßterley heilige breuch/Archengepräng. **HISP.** Las ceremonias. **ANGL.** Ceremonies, rites. } vel ab oppido Cære, vel à carendo dicta sunt. Legendus Gell. c. 9. lib. 4. Nam Urbe à Gallis capta, quum Vestales virgines simulachra deorum ex hostibus erpta traducerent, in oppidū Cære potissimum convenere, ubi benignè fuerunt hospitio suscepctæ, donec à Gallis civitas per Camillum liberata fuit. In cuius beneficij memoriam Romani præstiterant, ut omnis divinus cultus Cæremoniæ, à Cære diceretur. Livius lib. 5. scribit, L. Albinum de plebe virum, virgines, Sacerdotes, sacrâque plaustro Cære pervexisse: unde Cæremoniis sit enatum nomen. **MACROB.** lib. 2. cap. 3. innuit Cæremoniæ à carendo dictas. Servius Sulpitius (inquit) Religionem esse dictam tradidit, quæ propter sanctitatem aliquam remota & seposita à nobis sit: quasi à relinquentia dicta, ut à carendo Cæremonia. **CÆSAR** 7. bell. **GALL.** Quod more eorum gravissima cæremonia continetur. Cæremoniæ legationis, quasi sanctitatem & religionem, Cicer. metaphorice dixit, de mandati judicio, pro Roscio Amer. Qui non negligenter privatum aliquod eommódum læserit, sed perfidia, legationis ipsius cæremoniæ polluerit, maculâque affecerit. Bud.

Cætere, vide Cære.

Cæretum, Umbriæ oppidum inter Spoletum ac Nursiam, à quo Cæretani appellantur, totum orbem vano quodam ac turpi superstitionis genere ludificantes: ob quam causam ferè continuè peregrinantur, familia atque uxoribus domi relictis.

|| Cærites tabulæ, vel potius Cæritum seu Cæretanorum tabulæ, pro parum honorifica conditione dicuntur. ||

CÆRÜLÈVS, a, um, quod cæli puri, & nubibus vacui colorem imitatur: quasi cæluleus. { xván. GALL. De couleur bleue, comme le Ciel. ITAL. Color verdone, ò d'azurro. GERM. Himmelblau. HISP. Color verde ò azul oscuro. ANGL. Skies couloured, or biero like azure. } Unde & mare, quod à cælo colore suum accepit, propriæ Cæruleum dicimus. Virgil. 12. Æneid.

Fontesque, fluviosque voce queque aetheris alti
Relligio, & qua caruleo sunt numina ponto.

Sic etiam Cic. lib. 1. de nat. deor. Neptuni oculos dixit esse cæruleos, ad matis nimirum colorem respiciens. Cæluleus, ut Græcæ οὐρανός, quoque pro nigro. Virg. Æneid.

— Cælulea subnecat corpore cymba, i. alta & nigra:

Idem,

Olli Cæluleus supra caput astitit imber.

Iámque ubi cæruleum variabunt sidera calum,

Ovid. 3. Faſt. Cæluleus aquis. Idem. Eleg. 1. lib. 1. Trist.

Cæruleatus, cæruleo colore infectus. Velleius Patet. hist. 2. de Glauco Deo marino, Cùm cæruleatus, & nudus, caputque redimitus atundine & caudam trahens, genibus innixus Glaucom salutasset in con-vivio.

Cærulus, a, um, quod cærulei coloris est per se suaque natura, γαλαξίης. { ANGL. which is skie coloured by nature. } Catullus,
Carula verrentes abiugnis aquora palmis.

& apud Virg. lib. 10. Æneid. Freta cærlula. Interest igitur inter cærulum, & cæruleum, quod Cærulus, naturæ color est: Cæruleus naturam fingit & imitatur. Cornelius Fronto lib. de diff. vocab. Pro nato cærlula ambitiosa suo (i. Thetis.) Ovid. 13. Metam.

Cærulum, substancivum, seu potius in plurali numero Cærlula, pro mari frequentissime accipitur apud Poëtas. Virg. 3. Æneid.
Adnixi torquent spumas, & carula verrunt.

Cærulum, arenæ genus est, quæ in auri atque argenti metallis nascitur pictorum usui: cujus tria sunt genera, Ægyptium, Scythicum, & Cyprium. Vide Plin. lib. 34. cap. 12. & 13.

Cæruleus, Bestia marina. Lege Cærlcus.

Cæsæ, quæ & incisa vocantur, sunt particulæ orationis, quæ Græci γραῦγες vocant: differuntque à membris, quæ κάλα. Membrum enim est pars periodi ex pluribus verbis absolute aliquid significans, hoc modo: Etsi vereor, judices, ne turpe sit pro fortissimo viro dicere incipientem. Cæsum autem pars orationis ex duobus verbis nondum quicquam absolute significans, hoc modo: Etsi verear, judices, ne turpe sit. Cæsa oratio dicitur, quem non efficiuntur membra ex connexione verborum, sed singula verba aliquid significantia proferuntur, hoc modo: Quis est ille Gellius? Armiger Catilinae, stipator cui corporis, concitator tabernariorum, latrator fori. ¶ Veteres etiam Cæsa vocabant, quæ postea Gæsa dicta sunt: quæ erant tela Gallis peculiaria, sicuti Romanis pila, & Macedonibus sarissæ. Varro, Qui gladiis cincti sine scutis, cum binis gæsis essent.

Cæsar, καστρος cognomen Juliorum est. Ille enim qui primus Cæsaris nomen adeptus est, ab eo dictus fetur, quod cælo matris utero fuerit natus. Vel ab elephanto in pugna occiso, qui lingua Maurorum Cæsar appellatur. Vel quod oculis cæsis, hoc est, glaucis fuerit. Vel à cæstacie, cum qua natus proditur. Hoc cognomen posteri deinde ex Julia familia nati tanquam suæ familie proprium gesserunt. Nam Julius Cæsar, à quo omnes Imperatores postea Cæsares appellati sunt, non est natus cæso utero materno, qui matrem Aureliam habuit, quam amisit quam in Gallia bellum gereret: cuius etiam pater Cæsar est nuncupatus, qui prætura functus Pisis obiit. Hic Julius Cæsar omnem Galliam quæ à saltu Pyrenæo, Alpibus, que, & monte Gebenna, fluminibusque Rhodano & Rheno continet, novem annis in provinciæ formam redegit. Germanos, qui trans Rhenum incolunt, primus Romanorum pohte fabricato aggressus est. Aggressus est & Britannos, ignotos ante, superatisque post acceptas pecunias & obsides imperavit. Deinde quem obtinere non potuisset, ut sui absens in Consulatibus comitiis ratio haberetur, arma in patriam convertit: nemineque repugnante Galliam Cisalpinam, Picenum, Umbriam & Hetruriam occupavit, Pompeiumque Italia expulit. Post hæc in Hispaniam transgressus validissimas Pompeii copias, quæ sub tribus Legatis, M. Petreio, L. Afranio, & M. Varrone erant, superavit. Pompeium funetissimo in campis Pharsalicis prælio superavit. Ptolemyum in Ægypto subegit. In Africa devicit Scipionem &

Jubam: in Hispania liberos Pompeii. Triumphavit quinques, primum de Gallia, postea de Alexandria, deinde de Ponto, & Africa; & de Hispania. Liberalissimus fuit omnium, & maximè post hos triumphos: de quibus Suetonius. ¶ Cæsares præterea duo alij fuerunt, C. & L. quorum C. Poëta tragicus fuit, & Orator (ut testatur Pædianus) frater uterius Catulli Oratoris, cuius & Cic. sic meminit in Bruto, C. Julius, L.F. & superioribus & æqualibus suis omnibus præsticit, oratoreque fuit minime ille quidem vehemens, sed nemo unquam urbanitate, nemo lepore, nemo suavitate conditor. Sunt ejus aliquot orationes, ex quibus, sicut ex ejusdem Tragœdia, lenitas ejus sine netvis perspicere potest. Haec tenus Cicer. ¶ L. vero, hujus frater, Prætor & Consul fuit: ambo Syllani sequenti, iusatu Marij interficti sunt, quo tempore idem M. Antonius Orator, Crassi æqualis, simili fato perit. ¶ Cæsar præterea alius fuit prænomine L. M. Antonii Triumviri avunculus, Pompeianarum partium, missus utrinque aliquoties Orator de pace. Postremò inter proscriptos ab Octavio relatus est, & interfictus: in cuius locum obtinuit Antonius, ut M. Cic. item proscriberetur. Vide Plut. in Aug. Cic. & Anton.

Cæsareā, καστρου Stephano. Urbs Palæstinæ in littore maris magni, quæ Turris Stratonis vocabatur: sed postea ab Herode in honorem Cæsaris nobilius ædificata, Cæsarea est appellata: in qua idem Herodes in honorem Cæsaris magnificam domum albo marmore construxit. Ubi nepos ejus Herodes ab Angelo percussus, eo quod non dedidit honorem Deo, consumptus à vermis exspiravit. In hac Cornelius Centurio à Petro baptizatus est. Vide Sueton. in August. cap. 80. ¶ Altera Cæsarea Philippi, à Philippo Herodis filio, in honorem Cæsaris ad radices montis Libani ædificata, ubi duo fontes, Ior scilicet, & Dan oriuntur. ¶ Tertia Cappadociæ, sic à Tiberio nominata, pulsò Archelao, qui ante Malaca diceretur. Author Eusebius. ¶ Quarta Mauitanie, nobili portu insignis, antè Jol vocitata: quam quum Juba Ptolemæi pater munire, Cæsaream appellavit. Author Strabo lib. 7.

Cæsaraugustā, καστρου, urbs Hispaniae Tarraconensis, quam Strabo Augustam Cæsaream nominat: antea Numantia dicta, teste Pomponio. Vulgus Hispanorum Saragossa vocat.

Cæsareū, a, um: ut Domus Cæsarea. Ovid. 1. Trist. eleg. 1. Vultus Cæsarei. Idem 2. de Ponto, eleg. 8. & Eleg. 2. lib. 4. Trist.

Et qui Cæsareo juvenes sub nomine crescunt.

Et Eleg. 5. lib. 3.

Non mibi quærenti pessundare cuncta, petitus

Cæsareum caput est, quod caput orbis erat.

Cæsariānū, a, um, Cic. ad Attic. lib. 16. Facile me ille esset asequitus: aiunt enim eum Cæsariana urbi celeritate. ¶ Cæsariani, in Cod. Iustiniani, & Theod. dicuntur ministri procuratoris Cæsaris, ut in l. 5. de jure fisci, lib. 10. sive Officiales, ut exponitur ibid.

Cæsariēs, ei. Coma. A crebra cæsione: ideoque propriæ virorum est. { γαλιζίτης τσιστής, γέρα πέρα, γάρμα τσαμμάχ. κρηπ., κρηπ. GALL. Perique, che velure. ITAL. Zazzera. GERM. Haar das man abschneide, manns haar. HISP. Cabellera. ANGL. The heare, or bushe of head heare. } Plaut. in Mil. sc. 1. a. 1. Vide cæsaries quædam decet. ¶ Cæsaries promissa, id est, longa, apud Liu. bell. Pun. 8. Catull. de com. Beren.

E Bereniceo vertice cæsariem.

Unde Cæsariati, comati dicuntur. Plaut. in Mil. Qui miles admittetur cæsariatus.

Cæsariātū, cum Plauto utitur ita Apuleius lib. 1. de Mundo: Videas & viridianibus comis cæsariata esse comam.

Cæsariēs, Ionitæ populi, in Ephesiorum conventu. Plin. lib. 5. c. 29. Ephesum vero, alterum Asia lumen, temtores conveniunt Cæsarienses, Metropolitæ, Cybiani.

Cæsariensis Mauritania, vide infra in dictione Mauritanie.

Cæsarium, Ægypti emporium est, & secessus quidam Straboni lib. 17.

Cæsaro'Brienies, Lusitanicæ Hispanicæ populi, apud Plin. lib. 4. c. 22.

Cæsennā, urbs Flaminicæ provinciæ, à cædendo, quod exiguæ amne cæsa, id est, divisa sit: vel quod ager ejus duobus fluminibus, Sæpi, & Rubicone sit divisus. ¶ Hinc Cæsennates dicti sunt, Cæsennati habitantes: & Cæsennatia vina, quæ inter generosa numerabantur.

Vulgò Cesena.

Cæsio, Cæsim, vide Cædo.

Cæsius color, oculorum proprius est, quem & Felineum, à felium oculis nonnulli appellaverunt. { γαλιζίτης, γέρα πέρα. GALL. De couleur du Ciel, pers. ITAL. Colore del cielo, azurro. GERM. Himmelblau farb besonders der augen. HISP. Turquesado, color del cielo, azur. ANGL. Gray of colour. } quemadmodum & Græci γαλιζίτης, quod nocturnorum oculorum similitudinem representet. Cæsius, quasi Cælius, unde Cæsia Minerva. Gell. c. 26. lib. 2. Est autem hic color subviridis, igneo quodam splendore intermixans; quale in leonis oculis potissimum conspicimus. Hujusmodi oculos Minervæ Poëtae tribuerunt, bellotum praesidii, utpote præfetocis animi indices: unde γαλιζίτης, à Græcis, à nostris Cæsia, peculiariter appellatur.

Est autem hic color diversus à cæruleo, manifeste eos distinguente Cic. 1. de nat. deor. ubi sic habet, Apollinem semper imberbem, cæsius oculos Minervæ, cæruleos Neptuni.

Cæsonēs, qui cæso matris utero nati sunt. Plin. lib. 7. cap. 9. Primusque ex Cæsarium familiæ, à cæso mattis utero dictus: qua de causa & Cæsones dicti.

Cæspēs, à Cædo fit, & significat terram cum herba avulsam, seu in modum lateris cæsam: { גַּן רְגַהֶּב, גַּן מִגְּרָף. GAL. Motte de terre, gazon, blette de terre herbué. ITAL. Cespè, zoppa. GERM. Ein rosen/ ein grässbusch. HISP. Cespè, tierra con rayzes. ANGL. A sodde, or turfe. } Virg. 1. Eclog.

Pauperis & tuguri congestum cæspite culmen.

¶ Ex cæspite agger cæstrensis fit. Lucan. lib. 1. Et subitus rapti munimine cæspitis agger

Præbet securos intra tentoria somnos.

Docet Veget. lib. 3. qua altitudine, ac latitudine cæspes circuncidi debeat.

Purpureum viridi genitum de cæspite florem.

Ovid. 13. Metam. Levi cæspite obrutum corpus. Suet. in Calig. c. 39. Cæspitem portare. Idem in August. cap. 24. In cæspite nudo cibum capere. Idem in Tib. cap. 17.

Cæspititius, a, um, quod fit ex cæspitibus. { ἡ οὐ τὸ βάλων πεποιηθέσθαι. GALL. Fait de mortes de terre. ITAL. Fatto di terra & di herba. GERM. Das aus wasen gemacht ist. HISP. Cosa hecha de cespedes. ANGL. Offoddes orturffes. } Unde Tribunal cæspititium, vocatur suggestum ex cæspitibus factum. Flavius Vopiscus, Deinde concursus ad cæspititium tribunal. ¶ Aræ cæspititiae, ex cæspite congestæ. Julius Capitol. Centum aræ uno in loco cæspititiae extinxuntur.

Cæspito, as, Pedem offendō, ut quasi ruere cogar, ad cæspitem offendō, vacillo. { חַשְׁבָּא chaschâl. מִלְאָפָּא בְּדִיכָּא. GALL. Broncher, trebucher. ITAL. Scapuccinare, inciampare. GERM. Strauchelen, sich mit den füszen stossen. HISP. Tropeçar andando. ANGL. To stumble, falter. }

Cæspitatiōēs, { ANGL. which stumbleth, which faltereth. } equi, qui saepe in cæspitem, vel lapidem, aut aliquid hujusmodi impingunt.

Cæstrum, instrumentum, quo ebur cavatur. Plin. lib. 35. cap. 11. Lala Cyzena, vel Cyzicena, perpetua virgo Martia M. Vartronis inventa, & penicillo Romæ pinxit, & cæstro in ebore imagines mulierum maximè, &c. ibidem, In encaustice pingendi duo fuisse antiquitus genera constat, cera, & in ebore cæstro, id est, vitriculo, donec classes pingi cœpere.

Cæstus, us, genus clavæ pilas plumbeas loris bubulis appensas habens, qua pugiles certabant. Ita Daretum & Entellum pugnasse legimus, à cædendo dictum וְשָׁמֵן. Varro apud Non. in Cæstis, pro cæstibus: si quis mihi supercilia cæstis discobinatit. cap. 8. num. 71. Virg. lib. 5.

Sin crudo fidit pugnam committere cæstus.

¶ Cestus verò, cestri, sine diphthongo, sumitur pro cingulo, & zona illa virginea, quam maritus prima nocte dissoluebat: & est fœmini generis, quamvis & masculini reperiatur, à variis punctis sic dicta: κεῖται enim pungere est. Unde cingulum illud Veneris, quo ipsa Martem, & Juno Jovem conciliabant, à Poëtis Cestus, κεῖται dicitur. Arnobius, Junonius ille cestus. Martialis Epigr. 206. lib. 14.

Vt Martis revocetur amor, summique tonantis,

A te Inno petit cestum, & ipsa Venus.

Unde cestum Veneris, וְשָׁמֵן κεּסֶת, habere dicuntur, qui novis modis quemlibet in amorem sui pelliciunt. ¶ Sed & lorum, aut opus interpunctum, acutæ pictum, commune ornamentum fæminarum, Ceston Græci vocant { תְּבִיבָה פְּתִיחָה כְּבָרָה חַגְּהָרָה. GALL. Ceinture d'espousée. ITAL. Cintura di donne. GERM. Allerley hüpsche band so die weyber zu der zierd brauchen. HISP. Corea à cinta de la muger. ANGL. A brides gridle. } Proinde Cellus Africanus, contra quem scripsit Orig. 24. libros edidit, quos à rerum varietate κεּסֶת appellavit. Hinc Incestus: & Cestulus diminutivum. Cestus genus vincitura in vineis. Varro lib. 1. cap. 8.

Cæstulae, à verutissimis dicti sunt, qui cæstis sunt oculis. Festus. Cæsum, Cæsi, vide Cado.

Cæsūrā, Cæsuratim, Cæsus, vide Cado.

Cæterūs, a, um, ex Græco, κατέρης, id est, & alter: { τὴν αἰτήσεων μισχεάρ. GALL. L'autre, le reste. ITAL. Il resto, l'autre cose. GERM. Das überig. HISP. Lo restante. ANGL. The rest, that remaneth. } Terent. in Hec. Quam fortunatus cæteris sum rebus. Cic. 4. Acad. Cætera series deinde sequitur. Idem 6. Verr. Argentum illi cæterum purum apposuerat. Argentum accepi, nihil curavi cæterum. Plaut. Capt. sc. 3. a. 5. Cæterum cura tu. Idem Men. sc. 4. a. 2. Cætera quis nescit? Idem Pseud. sc. 1. a. 2. ¶ Cætera doctus, figurata locutio, derivata à Græcis, qui κατὰ prepositionem frequenter subaudiunt. Cætera doctissimus. Gell. cap. 17. lib. 7. Cætera sanctissimus. Velleius. Cic. 1. de nat. deor. Non solum enim poëta suavis, verum etiam cætera doctus, sapiensque traditur: in quo tamen Ciceronis loco in plerisque exemplaribus, cæteroqui legitur. Martialis:

Viseribus bonus est, cætera utile sapit, id est, quantum ad cætera. Salust. Inqurth. 67. præter nomen, cætera ignarus populi Rom. Ad cætera, pro eodem. Gallicè Au resto: id est, quod ad cætera attinet. Horat. 1. Epist. 10.

— hat in re seilicet una

Multūm dissimiles, ad cætera penè gemelli:

De cætero. Cic. 1. de Finib. De Cætero velle me equidem; aut ille ipse doctrina fuisset instructior, &c. ¶ Et cætera, absolutè positum. Cic. in Top. In partitione quasi membra sunt, ut corporis, caput, humeri, manus, latera, crura, pedes, & cætera. ¶ Nominativo singulari Cæterus in masculino genere usus est Cato de re rust. c. 22. ubi sic habet, Cæterus ornatus domi Pompeij emptus est.

Cæterò, adverb. { τὴν αἴτην. καὶ τὸ διπόνον. GALL. Auroste, au demeurant. ITAL. Quanto al resto. GERM. So vil das überig. HISP. Allendo de esto. ANGL. Moreover, as touching the rest. } Plin. lib. 10. cap. 58. Palumbes fæmina incubat postmeridiana in matutinum, cæterò mas: hoc est, quod reliquum est temporis.

Cæteròquin, vel Cæteroqui, pro alioquin. { εἰδὼς οὐ, εἰδὼν. GALL. Sans cela, autrement. ITAL. Altramente, oltre di questo. GERM. Sunst. HISP. En otra manera. ANGL. Other wise. } Cic. de Orat. Illam autem concinnitatem adhibet quidem hic subtilis: quem, nisi quod solum, cæteroquin recte quidam vocant Atticum.

Cæterum, { תְּבִיבָה מִנְמָרָה. GALL. Toutesfois, neanmoins. ITAL. Ma quanto al resto. GERM. Aber. HISP. Mas. ANGL. Moreover, nevertheless. } conjunctio, significat Alioqui, aut Reliquum, sive in posterum. Salust. hist. 4. Scio eidem tibi magnas opes virorum, armorum & auri esse, & eare à nobis societatem, ab illis prædam petieris. Cæterum consilium est Tigranis regno integro procul à domo per nostra corpora bellum confidere: ubi scribie Sopater pro alioqui positum esse. Plaut. Pæn. Dehinc cæterum valere, id est, in reliquum & postremum tempus. Cæterum, quo pacto fa-

ciet, ipse dixero. Plaut. Pseud. sc. 4. a. 2.

Cætra, etiam quandoque adverbialiter capitul pro deinceps, τὰ πάντα. Virg. 9. Æneid.

Cætra parce puer belle.

Curtius, Cætra opimam prædam fore, id est, in posterum.

Cætobrix κατοβρίξ, Lusitanæ urbs est, alio nomine dicta Cezimbris. Ptol. lib. 2. cap. 5. Vulgò Cezimbra.

|| Cætra, vide Cætra. ||

Cæyx, cæycis, καύξη, genus avis. Plin. lib. 32. cap. 8. Fit in mari, & halcyoneum appellatur, ex nidis (ut aliqui existimant) halcyonum & cæcum.

Cævere, vide Cævere.

Caiæ. Hæc vox non est in Glossis nostris, erit in aliis. Est vetus verbum quod fustem, aut clauam, aut baculum significat. Unde cajare, pro verberare dicebant veteres. Fulgentius in libro de continentia Virgiliana, In septimo vere caieta sepulta nutrice, id est, magistrani timoris projecta gravedine: unde Caieta dicta est, quasi coætrix statis: nam & apud antiquos caiatio dicebatur puerilis cædes, unde Plautus in comedia Cistellarie ait:

Quid tu amicam times ne te manulea caiet?

Caiare igitur est verberare & cædere, unde puerilem verberationem cajationem olim dicebant, à caiæ scilicet, quæ fustem significat: non puerilem tantum cædem, sed cujusvis denotat.

Caiæ, Caianus, vide Caius.

|| Caio, as, comprimo, compesco, verbero. Cerdæ. ||

Caiatio, coærcitio, coæstatio, puerilis cædes. Turneb. Scal.

Cæcius, καϊκος, Fluvius est Mylae, in Theutrania nascens, & per campum sui nominis in Elaiticum sinum defluens. Virg. 4. Georg.

Saxosūmque sonans Hypanis, Mylusque Cæcius.

Caietæ, nomen mulieris Troianæ, quam alij Æneæ, alij Ascanij, alij Creïsæ nutricem faciunt. Hanc Æneas ab inferis reversus fato cessisse inveniens, eam non longè à Bajano sinu sepeliit: ibique & urbem condidit, quam unà cum adjacenti portu Caietam dixit, Virg. lib. 7.

Tu quoque litoribus nostris Æneia nutritrix;

Æternam moriens famam Caieta dedisti.

Strabo autem lib. 5. Caietam à sinus curvitate appellatam existimat Laconum idiomate, qui curva omnia Caiattas solent nominare. Vulgò Gaeta.

Cainas, Indiae fluvius navigabilis, Brachmanatum agrum irrigans. Author Plin. lib. 6. cap. 17.

Caius, vel Acatinon, Ægypti civitas: vide in Babylon.

Caius, καιος, Prænomen à parentum gaudio sumptum. Et est dictio dissyllaba, nisi per diæresim ex i, consonante facias vocalē, ut apud Martial.

Pervigil in pluma Cainus ecce jacet.

Profertur per G, ut notatur per C, quæ inversa C, mulierem Cainam declarat, Quintiliano authore lib. 1. c. 13. Cicer. pro Muren. Putarunt omnes mulieres, quæ coemptionem facerent, Cainas vocari. Apud priscos autem pro domino ponebatur, sicut & Caia, καια, pro domina. Vide Plutarchum. In Tertulliano sæpe est Cainus, & Caia, pro quispiam & quæpiam.

Caianus, a, um, Statius lib. 4. Sylv.

Emptum plus minus asse Caiano.

Calæ, { ANGL. Billes, } teste Servio, à majoribus dicebantur fustes, quos portabant servi sequentes dominos ad prælium: unde etiam Calones dicebantur. Nam consuetudo erat militis Romani, ut ipse sibi arma portaret, & vallum; vallum autem dicebant Calas. Lucil.

Seinde calam, ut caleas,

id est, scinde lignum, & focum accende, ut & calefas. ¶ Est item Callæ civitas in India.

Calabarrunculi, & Calabariones, vox ficta à Laberio. Gell. c. 7. lib. 16. Cælæbræ curia, Roma erat proxima casæ Romuli, à calando, id est, vocando dicta, quod ibi ante fastorum cognitionem Pontifex convocata plebe pronuntiabat, quot dies inter Calendas & Nonas intercederent. ¶ Hinc Curia ipsa, teste Macrob. lib. 1. cap. 15. Calabra dicta est, quod in ipsam populus calatetur.

Cælæbræ, καλαβρæ, extrema Italiae regio: peninsulæ formam refentes, cuius Isthmus est unius diei via, quæ à Tarento Brundusium ducit. Aliis nominibus Messapia, & Salentina, & Peucetia dicta est, teste Strabone lib. 6. Plin. lib. 3. cap. 11. Oppida ejus præcipua sunt Brundusium, & Hydrus totius Italiae extremum. Horat. 1. Carm. Ode 31.

Notæ asinæ grata Calabria Armenta.

Cælæbæ, bri, Calabriam incolens. ¶ Et Calaber, a, um. Ovid. lib. 3. de Arte.

Ennius emeruit Cælæbris in montibus hortos.

Dicitur δὲ τὸ καλαβρὸν, ἐπειδὴ, quod sit regio in primis fertilis, in qua arbore fructibus mirum in modum onerantur.

Cælæbræ, a, um, ut Calabrica olea. Colum. lib. 12. cap. 49. Verum tamen haberut præcipua in hos usus olea Calabrica, quam quidam proper similitudinem, Oleastellum vocant.

Cælæbri, καλαβροι, Calabriæ populi in finibus Italiae, quorum regio Calabria est, fructibus in primis abundans: quos quoniam hospitibus obtrudebant, sibi alioqui nulli usui futuros, factum est ut Dona Calabri hospitis, in proverbium cesserint pro nullius pretij nutrientibus, quæ donanti oneri magis sunt, quam usui.

Calænus, καλανος, fons Lycæ, apud Stephanum, qui & Calbius dicitur. Calaguritani, Hispanæ citerioris populi in conventu Cæsaraugusta: quorum alij Nasisci, alij Fabulatenses cognominati sunt. Utrumque oppidum Caligurium dictum est. Plin. lib. 3. cap. 3. Sueton. in August. cap. 49.

Calais, καλαις, Boreæ ex Orithyia conjugæ filius alatus, qui unà cum Zethe fratre similiter alato cum Argonautis Colchos profectus est. Qua in expeditione, quum à Phineo rege humanitatem essent accepti, Harpyias, quæ regnum illius infestabant, persequi constituerunt: quas quum & alarum auxilio, & sagittandi pertitia in Plotis usque insulas fugassent, ab Iride admoniti sunt, ne Iovis canes alterius pericope

persequerentur. Inde itaque retrosum conversi, duas illas insulas, in quibus Harpyias reliquerunt, à conversione sua Strophadas appellarunt, quum antea Plotæ dicerentur. Postremò ab Hercule occisi dicuntur, & in ventos commutati, qui Caniculae exortum dies fètè octo præcedunt: unde *εργόποιοι*, i. præcurrentes appellantur. ¶ Est etiam Calais gemma sapphyro similis, candidior tamen & litoroso mari similis. Hanc plerique eandem esse existimant cum Augite.

Calamagrostis, *καλαμαργρόστις*, graminis genus foliorum magnitudine ad arundinem penè accedens, jumenta apud Babylonem (ubi juxta vias copiosè nascitur) enecans. Latini Græcorum imitatione Gramen arundinaceum appellant.

Calamārlūs, *καλαμαρλύς*, a. um. Theca calamaria. { *תְּסִבְחָה* késéth. *καλαμαρθήν*. GALL. Calamar, ou escritoire. ITAL. Pennacuolo. GERM. Ein schreybzeug/ ein fäderrohr. HISP. Caza de escrivanias. ANGL. A penner, a case for pennes. } ¶ Calamaria theca. Sueton. in Claud. cap. 3. Serò enim ac vix remisit, ne cuvis comiti, aut librario calamariæ & graphiarix theca adimerentur. Mart. de his epigr. 13. lib. 14.

Soritus thecam calamis armare memento.

Calamæ, *καλαμάς*, urbs Peloponnesi. Steph.

Calamenthe, *καλαμίθην*, vel *καλαμίνην*, urbs Lydiæ, vel Phœnicum, melius per iota in penultima.

Calamēnþā, apud Col. lib. 4. c. 27. pontuntur pro fragmentis veterum calamorum, hoc est, pedimentorum, quæ ex calamis, hoc est, ex arundine siebant.

Calametum, *καλαμίτην*. Col. lib. 4. c. 27. Sic deinde ordinata vineta festinabimus emundare, sarmentisque & calametis liberare.

Calamīnþā, *καλαμίνην*. GALL. Poulet sauvage, ou l'herbe au chat. ITAL. Nipotella. GERM. Bergmünz / Steinmünz. HISP. Lanavada. ANGL. Vwilpeniri all or pudding grasse. } Herba est montibus familiaris, folia habens ocyti incana, surculos aridos, caules angulosos, & florem purpureum. Hoc autem calamintha genus officinæ, servata propemodum antiqua appellatione, Calamentum vocant. ¶ Sunt alia duæ Calamintha species, quarum altera pulegio est similis & figura & odore, licet aliquanto major sit: unde & pullegium sylvestre à vulgo appellatur. Altera menthastro similis, foliis oblongioribus, caule & ramulis majoribus, quam superior. Vide Dioseor. lib. 3. c. 30.

Calamis, nomen statuarii, qui equos absolutos & perfectos effinxit: Ovid.

Vendicat ut calamis laudem, quos fecit equorum.

Hujus meminit Plin. lib. 34. cap. 8. & Quint. lib. 12. c. 10.

Calamīstér, vel calamistrum, i. Tenui ferrum, quo in cinere calefacto crispantur capilli, unde sunt illi tanquam annuli, qui cincinno vocantur. { *וְרַיְנֵת* charit. *καλαμίτης*, i. a. GALL. Un instrument ou fer pour griller ou frizer les cheveux. ITAL. Ferro da increspare i capigli. GERM. Ein pfriem mit dem man das haar trauß macht. HISP. Hierro para encrespar los cabellos. ANGL. A fryz. lingyron to frizzle the heare with. } Cicero in maliculino genere usus est in Orat. id quod & Solipater Grammaticus annotavit. Removebitur omnis insignis ornatus quasi margaritarum, ne calamistri quidem adhibebuntur. Et Varro de scenicis originibus in masculino quoque posuit, teste eodem Solip. lib. 1. In neutro genete usus est Plaut. in Cureuione, Pecten, speculum, calamistrum meum. ¶ Hinc Calamistratus, a. um, id quod calamistro inustum, & ornatum est. { ANGL. Frizzled or crizzed. } Cic. post redditum, Calamistratus saltator. Idem pro Sextio, Calamistrata coma. Plaut. in Asin. Quisnam istuc tibi accredit, cincte de calamistrate?

Calamitus, Locorum oppidum. Plin. lib. 4. cap. 3.

Calamītæ, *καλαμῖται*. GALL. Petites grenouilles. ITAL. Ranochi piccioli. GERM. Ein laubfrosch. HISP. Ranas pequenas que se hallan en el canaveral. ANGL. Little frogges. } Ranae minime sunt, & viridisimæ, quæ à quibusdam Driopetæ vocantur: sic dictæ quod inter calamitos versentur. Plin. lib. 31. c. 7.

Calamītēs, gemma, à Calamo nomen habens, quod plures simul junctæ inveniantur. Plin. lib. 37. c. 10.

Calamochnus, *καλαμοχνός*, *ἀλαζόν*, est falsa quedam lanugo in locis palustribus calamis tenuioribus adnascens, ex aqua dulci & marina, ubi se miscent. ¶ Alio nomine adarca dicitur. Vide Plin. lib. 22. cap. 10.

Calamos, Phœniciae oppidum in ora subiecta Libano monti. Plin. lib. 5. c. 20.

Calimus, frutex aquaticus, ex quo quum multæ res fierent, multa significat. { *κανέβη* κανέβη. GALL. Roséau ou canne, tuyass de blé, chaume, chalumeau, gluot, plume pour escrire. ITAL. Canna sottile, penna da scrivere. GERM. Ein rot/ ein schreybfäder. HISP. Caña, ó paja como de trigo, caña para escribir, ó otra. ANGL. A reed, a stalk, a wheaten or eaten straw, a pipe or whistell, a penne. } ¶ Primum significat sagittam. Virgil. Eclog. 3.

— quum Daphnidis arcum

Fregisti, & calamos.

Plin. lib. 16. Calamis populi Orientis bella conficiunt. ¶ Deinde instrumentum quo scribi solet. Quasi in libro cum scribuntur calamo literæ, stylis me totum ulmeis conscribis. Plaut. Pseud. sc. 5. a. 1. Item, Calami aucupatorii. Martial. epigr. 218. lib. 14. Primi calami ex arundine conficiebantur. Martialis in Distichis.

Dat chartis calamos habiles Memphis tellus:
Texantur reliqua recta palude tibi.

¶ Ponitur aliquando pro fistula. Virg. Eclog. 5.

Nec calamus solum aequiparas, sed vocè magistrum.

Hujus primum inventorem fuisse Papa volunt poëtæ. Item Eclog. 5.

Pan primus calamos cera conjungere plures

Instituit.

¶ Calamus item est virga, cui hanus filo longo alligatur ad capiendas pisces. Similiter virga ad capiendas aves visco illita. Mart.

Galbula decipitur calamus, & retibus ates.

¶ Aliquando accipitur pro stipula, & pro quaunque re tereti, ac fistulosa ob similitudinem artuanis. Unde arborum quoque ac vitium

Calepini Pars I.

calamos dicimus, id est, teretes particulas & virgas ad ferendum in terra aptas. Plin. Quod si longius afferantur pomorum calami, ratis infixos optimè custodiare succum arbitrantur. ¶ Est etiam calamus in sensu sex cubitorum & palmi. ¶ Calamus odoratus, *καλαμόδιος*. Dioscoridi arundini similis est aspectu, multis geniculatis nodis, caixa sapore, tactu mollius, & quum frangitur, scissilis, intus araneofus, locum in quo nascitur, suavissimo replens odore. Provenit in Arabia, India, & in Syria juxta Libanum montem. Vide Plin. lib. 12. cap. 20. ¶ In officinis appellationem retinet.

Calamītās, tis, propriè significat calamorum fractionem, quæ sit grandine, aut tempestate. { *תְּרַדְּבָה* edh, *תְּרַדְּבָה* rahah, *תְּרַדְּבָה* schoah, *תְּרַדְּבָה* schemamah. zahar. GALL. Calamité, malencontre, perte, malheur, misere, proprement gresse qui rompt le tuyau du blé. ITAL. Grandine, calamità, miseria. GERM. Ein hagel der die saat zerstöret / Arbeitsäligkeit / jamer / Noht. HISP. Daño que haze la tempestad, generalmente daño, ó desastro, ó perdida qualquiera. ANGL. Misery, calamite, the breaking of the stalks of cornes by tempest. } Plaut. Casin. Profectò hercle non fuit quicquam olerum, nisi quicquid erat, calamitas profectò attigerat nunquam. Terent. in Eunuch. Ipsa egreditur nostri fundi calamitas. Clades, calamitas, intemperies (de parasito.) Plaut. sc. 3. a. 4. ¶ Translatè, pro omni miseria, & pernicie ponitur. Cic. Attic. Nemo majorem calamitatem morte Panse accepit. ¶ Calamitas dicebatur etiam in scenicis ludis, quum fabula exigebatur. Terent. in Prologo Hecyra, Hecyram ad vos refero, quam mihi per silentium nunquam agere licitum est: ita eam oppressit calamitas. Eam calamitatem vestra intelligentia sedabit. A. Grecis al. i. reg. dicitur. Budæus.

Calamītōsūs, a, un, quod calamitate ledi solet. { *οἰλύξης*. GALL. Sujet à gresse & à estre gaillé par mauvais temps. ITAL. Rovinato dalla tempesta, dalla gragnivola & mali tempi. GERM. Das vom hagel mag zerstochen werden. HISP. Perdido por daño que haze la tempestad. ANGL. Brokemand cast douce by tempest. } Plin. lib. 18. c. 7. Hordeum ex omni frumento minimè calamitosum, quia tollitur ante quam triticum occupet rubigo. Calamitosus ager apud Catonem: & calamitosum cœlum, cap. 11. & 35. ¶ Calamitosus etiam ærumnosus est, malis, calamitatibusque prægravatus, inquit Nonius. { *מְשֻׁבָּח* schomém, *רַתְּבָה* rah. *רַתְּבָה*, *מְשֻׁבָּח*, *אֲלַמְּגָן*. GALL. Miserabilis, pauvre, malheureux, calamiteux, affligé d'ennuis & fascherie. ITAL. Pieno de miserie, disgracie, aversiæ. GERM. Elsenhafft / Arbeitsäligkeit / jamerhafft / Mit noht beschwert. HISP. Cosa perdiosa & desastrada. ANGL. Miserable, full of miserie, wretched. } Cic. 1. Verr. Et honoris amplissimi puto esse, & accusare improbos, & miseros, calamitososque defendere.

Calamītōsē, adverbium, Misericordia. { *ἀτροχεῖς*, *ἀτριας*. GALL. Malheurusement, miserably, piteusement. ITAL. Moschinamente. GERM. Arbeitsäglichlich / jämmerlich. HISP. Perdidamente. ANGL. Misericordie, werechledlie. } Cic. 3. Offic. Nam quod aiunt minima de malis, id est, ut turpiter potius quam calamitosè: an est ultum majus malum turpitudinè?

Cälanticā, Tegmen muliebre quod capitì accommodatur. { *צְנוֹפָרָה*, *צְנוֹפָרָה*. GALL. Sorte de couvreches ou chaperon de femme, bonnet, coiffe. ITAL. Cuffia di donna. GERM. Ein schleyer. HISP. Un cierto tocado de muger que se dice cofia. ANGL. An boode or kerchief for a woman. } Cicet. in Clod. Tunc, quum vincirentur pedes fascis, quum calanitcam capitì accommodares, &c.

Calanus, *καλανός*. Fuit philosophus ex Gymnosophistis Indis, qui sectatus Alexandrum Magnum extra Indiæ fines, quum apud Pasagardas ægrotare cœpisset, facta pyra, & aurea lectica superimposita, in ea cubans combustus est, stramentis operatus. Fertur, quum Alexander Magnus rogaret eum, si quid vellet, dixisse: Propediem te videto. Quod non multò post contigit: nam in Babylone paucis post diebus Alexander mortuus est. Loge Arrianum de gestis Alexander. Indi autem quemque sapientem Calanou vocant, ut scribit Suidas:

Calapis, Pannoniæ amnis est, in Savio influens juxta Sisciam; duobus alveis insulam efficiens, quæ Segeistica vocatur. Plin. lib. 31. c. 25.

Calaris, civitas in Sardinia, apud Plin. lib. 2. cap. 170. cuius meminit & Claudio de bello Gildonico. Vide in dictione Sardinia.

Calaritani, Sardinie populi, ad Meridiem siti, quibus Calaris oppidum nomen fecit, cuius meminit Plin. lib. 2. cap. 109. Vulgo Caller.

Calaritanum, Sardinie promontorium Africam spectans, apud Plin. lib. 3. cap. 7.

Calarna, *καλαρντα*, urbs Macedonie. Steph.

Calarus, *καλαρος*: Insula, alias dicta Alopecia, vel Alopecœsus, quum vulpem catulos suos ferre & deponere vidissent: deinde Calarus à Calero (αλερος καλαρος) rege. Alii civitatem Galetum dictam volunt. Stephan.

Calasiris, *καλασίρις*, pars Ægypti, incolæ Calasirii, & Calasiræ. Steph. ex Herodoto lib. 2.

Cälasis, authore Fest. Vestis genus fuit apud veteres, quod Græci καλαρος vocant. Sunt qui dicant tunice muliebris nodum esse, quo circa cervicem connectitur.

Cälitä comitia, vide in dictione Comitia.

Calathie, *καλαθην*, quam alii Calathusam vocant. Nomen urbis ad Herculis columnas sitæ. Author Stephan. Plin. verdib. lib. 4. cap. 12. Calathusam insulam esse asserit in mari Ægeo, non procul à Chersoneso sitam.

Cälathys, ab aliquibus Qualus, & Quasillus, ab aliquibus Fiscella.

Vas vimineum, secundum Porphyronem, in quo mulieres pesa, vel

tram revolvunt: aut in quo flores, vel fructus, aut aliiquid id ge-

nus ferunt. { *לְבָדְלָה* sal, *לְבָדְלָה* salillah. καλαθην, καλαθην. GALL.

Panier de clisse ou d'osier. ITAL. Cesto, paniere. GERM. Ein korb, ein zeinen auf weyden oder geren gestochten. HISP. Canasta de varas.

ANGL. A panier, frayle, or basket. } Virg. in Alexi,

— tibi lilia plenis

Ecce serunt Nympha calathis.

Quid.

Ovid. lib.4. Faſtor.

Hac implet calathos lento de vimine nexos =

Hac gremium, laxos degravat illa ſenus.

Erat autem calathi forma ſupernē latior, paulatim in angustum deſuens, qualem etiam in turbine conſpicimus. ¶ Accipitur interdum pro calice ad ſacrificium apto. Martial. epigr. 17. lib. 14. Virgil. in Daphnide,

Vina novum fundam calathis Arvifſa neſtar.

Servius ait eſſe vas æneum, in quo lac, vel recens caſcus diſtrahitur. Calathicus, diminutivum, καλαθικός. { ANGL. A little frayle, or basket. } Parvus calathus. Catullus de nupt. Pelei & Thetidos.

Ante pedes autem carentis mollia lana

Vellera, virgati cuſtodibant calathisci.

Calathiana viola, flos eſt p̄æter violarum naturam Autumno proveniens, lutei coloris, foliis minutis, ſine odore: à calathi figura ita appellatus. Vide Plin. lib. 21. cap. 6.

Calathus, filius Jovis & Antiope, ut author eſt Homer. in Odyſſe.

Calathus, καλαθος, à Plin. lib. 4. cap. 11. numeratur inter insulas deſertas, quæ iſter Chersonesum, & Samothracem interjacent.

Calatis, καλατης Steph. Tracie civitas non procul à Tomis, Ponto Euxino imminens, cuius meminit Plin. lib. 4. cap. 11. & Strab lib. 7. ¶ Ex hac civitate ortus fuit Ister Poëta, qui de ratione ſcribendæ Tragediæ opus inſigne conſcriptis.

Calatiæ, καλατιαι, Indiæ populi apud Stephanum. ¶ Calatiæ præterea inter urbes Italiae ponitur à Plin. lib. 3. c. 5. non procul à Bovillis, & Caſino.

Calatōres, καλάπεροι, dicebantur servi, δέσποτοι καλαῖ, quod eſt vocare, quod ſemper vocari poſſent ob neceſſitatem ſervitutis. Festus. Vide Calo.

Calatibus, καλάπεροι, urbs Libyæ. Steph.

Calauræ, ſive Calauria, καλαυρία Stephano, iſula eſt in ſinu Argolico, contra Trozenem, nulla alia re, quā morte Demoſthenis nobilior. In hac enim iſula templum erat Neptuni: quod Demoſthenes audiro Archiz satellitis Antipatri adventu, confugit, & ne viuis in Antipatri poeſtatem perueniret, haſto veneno ex calamo, vitam finivit. Hanc nonnullis in locis Calabriam appellatam invenimus, ſed mendosè. Vulgo Sidra.

Calauria, iſula eſt juxta Cretam, à Calauro Neptuni filio denominata.

¶ Eſt etiam urbs Locrorum, in qua Latona maximè colebatur. Vide Ovid. lib. 7. Metam.

¶ Calba. Gloss. Calbx καρπος: id autem ſic vertit Lex. Græcol. καρπος, ornatum & ornamentum: q. ſit à καρπος. ¶

Calbei, authore Feſto, dicebantur apud veteres armillæ, quibus triumphantes utebantur, & milites ob virtutem donabantur.

Calbiſ, Cariæ amnis, ut ſcribit Pomp. Mela lib. 1.

Calbiūs, vide Calenus.

Calcatæ, falſces ſtramentorum ac virgultorum.

Calces, galliæ militum. Lege Calpes, galea militum.

Calceus, Calceatus. Suet. in Auguſt. c. 77. Vide Calatorium, inſra in V. Calx.

Calcēndix, Feſto conchæ genus eſt.

Calchās, antis, καλχας. Proprium nomen Græci auguris, Theſtoris filii (à quo Theſtories à Poëtiſ appellaſt) qui cum Græciſ ad expeditionem Troiæ profectus eſt: & quoniam divinandi arte plurimum preſtabat, ejus conſilio multa geſta ſunt. Nam in Aulide oſtendit quonodo placata Diana, venti ſedari poſſent: & apud Troiā in caſtris docuit, quæ ratio Apollinis placandi, ut peſtilentia ceſſaret, fo- ret: & ex paſſere, quæ cum novem pullis à Dracone vorabatur, in- dicavit decennalem obſidionem Troiæ futuram. Quapropter inter exteriores Achilli acceptiſſimus eſt, adeò ut ejus prædiſio plerumque deſenderetur, præcipue verò quum ſuaderet Chryſeidiem patri red- dendum eſſe. Tum enim Agamemnon non ſolum in vatem, ſed etiam in iſum Achillem incenſus ferebatur. Diruta autem Troia reverſus, cum Amphilocho Amphiaraī filio terrefri itinere, Colophonem (quæ urbs eſt Ioniæ) quum in luco Apollinis Clarii extra urbem apud fanum in Mopſum preſtantissimum Augurem incidiſſet, atris peritia ab illo ſuperatus, dolore contabuit, quod proposita ſibi à Mopſo caprifico (ut refert Hefiodus) aut (ut Pherecydes mavult) ſue gravida, coniſcere non poiuſſet quod in illa ficiſ effent, quotve hæc utero ſuculas gereret: quod tamen Mopſus ſine ullo errore di- navit. De Calchante vide multa apud Hom. lib. 1. Iliad. & Virg. 2. Aeneid.

Calces, pro calculis, & calcuſorū ludo. Lucil. apud Priftianum,

Nauſmachiam licet hæc, inquam, alveolumque putaret,

Et calces, delectes te, hilo non rectiū vivas.

Festus in Caneri. Cancri dicebantur ab antiquis, qui nunc per di- minutionem cancelli: ex quo genere eſt calces, qui per di- minutionem appellantur calculi.

Calcifragi, & herba eſt in maritimis petris ferè naſcens, à calcuſorū ſtrangendis ita dicta: ιανιτος: de qua vide Plin. lib. 27. cap. 9. & Ruell. lib. 2. cap. 129.

Calcioli (quod hic corrumpè legebatur.) Vide Carſioli, & Carſeoli.

Calciopē, καλκιπη, filia Aētæ Colchorum regis, ſoror Medeæ & Ab- ſyti, & coniuncta Phryxi, ex quo Cytorum peperit. Ovid. in epift. Helen. ad Paridem,

Non erat Aētæ, ad quem deſpecta rediret,

Non Ipſea parent, Calciope que ſoror.

Calco, & calceus, vide Calz.

Calovl's, lapis brevis terræ admixtus: ſic dictus, quod moleſtiam calcannibus exhibeat: vel, quod calcem, hoc eſt, pedem offendat.

{ τῆρα μετά, ἀρρώ τερέρ. ψηφος, λιθιδερ. GALL. Petite pierre, gravous, la pierre ou gravelle, mereau ou getton à compter ou joüer. ITAL. Sasso picciolo. GERM. Ein sandsteinlin. HISP. Pedrezita. ANGL. A pebble or gravel stone, the ſtone in the bodie, a cheſſo or table man counter. } Virg. 2. Georg.

Tenuis ubi argilla & dumosus calculus arvis.

Cit. de Orat. Demoſthenes coniectis in q̄s calculis, ſumma voce ver-

sus multos uno ſpiritu pronuntiabat. ¶ Calculi pro difficultatibus, Plin. junior lib. 2. epift. Omnes quos ego movi in utraque parte calcu- los, pone: id eſt, difficultates. ¶ Eſt item Calculus, lapillus in renibus, aut vesica generatus, meatum urinæ prohibens, aspergiumque gignens cruciatum: quod morbi genus Græci αἰδίαν appellant. Plin. lib. 11. c. 37. Sed hominum quibusdam diro cruciatu ſubi, de naſcen- tes calculi, & ſetarum capillamenta. ¶ Qui autem eo morbo laborant, Calculosi dicuntur. Idem lib. 20. c. 21. Hic & calculofis, & inflationi, & torminibus illinitur. Celsus lib. 7. c. 26. de curatione calculosorum. A Græciſ καρπος, καρπη. Plin. lib. 21. Utuntur ad alopecias, li- thanicos, opisthotonicos. ¶ Item Calculus, ψηφος dicitur, quem La- tronem, Iea Latrunculum antiqui appellaverunt, vulgus Schacum vocat. Martialis,

Hic mihi biffeno numeratur teſſera puncto,
Calculus hic gemino diſcolor boſte perit.

Calculi & Tabula in ludo latrunculorum, & uno antecedere. Sen. c. 14. de Tranquili. Diſcolor calculus. Ovid. Eleg. 1. lib. 2. Triſſ. Alea, Calculi, Alveolus. Gell. 1. lib. 14. Quoniam autem calculis subducere rationes ſolemus, calculus pro iſis rationibus ponitur. Hinc revoca- re, ſive reducere ad calculus, eſt aliiquid exactius ſupputare. Cic. de Amicitia. Hoc eſt quidem nimis exiguae & exiliter ad calculus revo- care amicitiam, ut par sit ratio acceptorum & datorum. Idem, Itaque tibi concedo, ut ſi te alicuius dati pœnitet, ad calculus reducas. De Calculis cognoscitur in tutela, i. de rationibus. Quintil. Calculorum paucorum cauſæ, i. pecuniaria. Idem, Calculos ponere, de ſupputatione. Senec. epift. 82. Calculorum anxiæ ſolicitudines (i. rei familiaris, & pecuniaria.) Idem. ¶ Calculis olim Græci ſententias & ſuffragia colli- gebant, candidis aſſolutionem, nigris condemnationem ſignificantibus, unde factum eſt, ut Calculum pro ſuffragio, ſententia, & judicio ponamus. ¶ Calculum de ſe permettere. Plin. in Paneg. Quotannis diis iſis tanquam judicibus calculus de te permittis, an dignus ſis inco- lumitate: id eſt, censendi potestatem facis & calculus ponendi: utique nunc loquimur, opinandi. Eundem autem ferè modum habent hi loquendi modi. Mittere in confiſum. Censendi potestatem facere. Calculum permettere, Calculum porrigere, Calculum proponere, ex Budæo. ¶ Dicitur etiam proverbialiter, Album calculus addere, λουκια ψηφος καρπη: pro approbare, ſubinde legimus apud doctos. ¶ Con- na calculus, Κόννα ψηφος. In hominem, aut rem nihil, nulliusque mo- menti. Proverbium manavit à Conna quopiam citharedo. ¶ Calculo mordere, ψηφος δάκρυ, dicuntur qui ſuffragio laedunt, aut ulciscuntur hominem. Arist. c. εἰρηνής. ¶ Plurium calculus vincit, τοιούτων ψηφος πολλα. Quoties in confiſo creditur multitudini.

Calculo, as, arc, arc, ψηφος οικογενεια. { ANGL. To compe, to eafe accompte. } Rationem facio. Inde

Calculatör, à Calculis, id eſt, lapidibus minutis, quos antiqui in manu- tenentes numeros componebant. { כְּלָקָל מֵחַשְׁבֶּה, λογισμός. GALL. Calculateur, compeur, drefſeur de compe. ITAL. Chi fa conto, cal- culatore. GERM. Ein Rächenmeiſter. HISP. Contador, como contante. ANGL. which eaſeth accomptes. } Mart. lib. 19.

Nec calcuator, nec notarius velox

Majore quisquam circulo coronatur.

Calculösūs, a, um, Calculis plenus. { λιθόδον, λιθίαν. GALL. Pierrenx. ITAL. Pieno di pietruccie. GERM. Voll Steinlin. HISP. Pedregoso. ANGL. Full of gravel or smallones. } Col. lib. 3. c. 11. Simili de cauſa probari ſolere ſolutam glaream, calculusumque agrum, & mobilem lapidem. Idem lib. de arborib. c. 21. Loca aprica, calculosa, glareola, interdum & faxola amat. Et apud Plin. lib. 35. cap. 14. Calculosum ſolum. Cels. lib. 2. c. 7. Calculosi diſſiculer urinam reddunt, paula- timque eis etiam ſine voluntate diſtillat.

¶ Calda ἡρμη. Gloss. v. intellige, calda aqua, ἡρμη υδωρ.

Caldarium (in Balneo.) Senec. epift. 87. ¶

¶ Caldicum, foris deambulatorium, quod & petibulum dicitur. Gloss. Isid. Puto, ubi calidum eſt, in patenti loco. Idem habet, Patibulum, res patens. ¶ Legē Chalcidicum.

Caldiūs, militari joco dictus eſt Claudio Cæſar, pro Claudio, quem admodum & Biberius pro Tiberio, & Mero pro Nerone. Sueron. is Tiberio, In caſtris tyro etiam tum propter nimiam vini aviditatem pro Tiberio Biberius, pro Claudio Caldiūs, pro Nerone Mero dictus eſt. Vide Calor.

Caldor, & calor. Gell. cap. 4. lib. 19. ex Caldonia vox ſiſta à La- brio.

Cale, à Strabone lib. 5. numeratur inter Campaniæ civitates, non pro- cul à Theano Sidicio.

Caledoniæ, ſylva in ea parte Britanniæ fuſſe putatur, quæ hodie Scotia dicitur, ſevisſimiſ olim ursis nobilitata. Martialis,

Nuda Caledonio ſic viſcera prabuit urſo.

Inde etiam Britanni peculiari epitheto Caledonii dicuntur à poëtiſ. Idem, lib. 10. ad Q. Ovidium.

Quinte Caledonios Ovidi viſure Britannoſ.

Corripit autem hoc nomen in hac ſignificatione antepenultimam syllabam, ſecundam verò producit. Apud Græciſ enim ſcribitur per η. Contrà quum Aētolix ſylvam ſignificamus, ſecunda syllaba ſcribitur per γ Græcum, & tibique corripit, ſequens autem produ- citur, eo quod apud Græciſ ſcribatur per η. Vide plura de hoc ſuo loco.

Calegia, Ptolemy Germaniæ civitas putatur iuter Saxones, quam vulgo Witembergam vocant.

Calena, poculi genus.

Calena, apud Ptolemaeum, civitas in Anglia eſte creditur, quæ hodie Oxonia appellatur. { GERM. Oxfenſuri. }

CALENDÆ. { צְלִינְפְּנָה, καληδονία Plutarcho. } Primus dies mensis, ab eo quod hoc die calentur dies mensis à Pontificibus, Nonæ, quintanae, an ſeptimane ſint futuræ. Quinque calo Iuno Novella. Septem calo Iuno Novella. Hæc Varro lib. 5. de lin. Lat. Macrobius au- tem in r. Saturn. totam hanc rem copioſe tradit. Priftis, inquit, tem- poribus antequam fasti à Cn. Flavio ſcriba invitiſ patribus in om- niū notitiam proderentur, Pontifici minori hæc provincia dele- gabatur,